EngelliWeb 2022

Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Anayasa Mahkemesi

YAMAN AKDENİZ - OZAN GÜVEN

iFOD
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ DERNEĞİ

Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Anayasa Mahkemesi

İFAD
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ DERNEĞİ

ENGELLİWEB 2022

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN GÖLGESİNDE ANAYASA MAHKEMESİ

Yazarlar: YAMAN AKDENİZ · OZAN GÜVEN

ENGELLİWEB 9

ISBN: 978-625-99747-2-9

Temmuz 2023

© İfade Özgürlüğü Derneği
Hasırcıbaşı Caddesi, No: 24/4, Kadıköy İstanbul
Sertifika No: 44361

Kapak Tasarımı Ozan Güven
Kitap Tasarımı Kadir Abbas

EngelliWeb 2022

Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Anayasa Mahkemesi

YAMAN AKDENİZ-OZAN GÜVEN

• ARAŞTIRMA •

İFOD
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ DERNEĞİ

İFÖD
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ DERNEĞİ

İfade Özgürlüğü Derneği ve 2022 EngelliWeb Raporu Hakkında

Merkezi İstanbul'da bulunan İfade Özgürlüğü Derneği ("İFÖD") Ağustos 2017 içinde kurulmuştur. Dernek, dil, din, ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, yaş, engellilik, politik görüş farklılığı ve diğer nedenlere dayalı hiçbir ayrım gözetmeksizin ifade özgürlüğü hakkına yönelik ihlallerin önlenmesi ve sona erdirilmesine odaklanmıştır. Bu anlamda, ifade özgürlüğü hakkı ihlale uğrayan veya bu hakkı tehlike altında olan kişilere yaşadıkları ihlallere karşı hukuki yardım sağlamak, bu amaçla araştırma, eğitim, ulusal ve uluslararası işbirliği dahil çalışmalar yapmak ve dayanışmak ayrıca bu kişilerin haklarının güvence altına alınmasına katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur.

EngelliWeb 2008 yılında bir sivil toplum girişimi olarak çalışmalarına başlamış ve 2017 yılına kadar da bu girişim kapsamında tespit edilen Türkiye'den erişimi engellenmiş web siteleri ve bu web sitelerini engelleyen mahkeme kararları ve idari kararlarla ilgili bilgi ve istatistikleri kamuoyuyla paylaşmıştır. Alanında somut verilere sahip temel kaynak olarak birçok yerli ve yabancı medya kuruluşu tarafından atıfta bulunulan, akademik makale ve TBMM soru önergelerine giren ve ABD Dışişleri Bakanlığının, yıllık olarak bütün dünya ülkeleri hakkında hazırladığı 'İnsan Hakları Raporu'nun Türkiye bölümünde her yıl istatistiki verilerine yer verilen EngelliWeb, 2015 yılında Türkiye Yayıncılar Birliğinin Düşünce ve İfade Özgürlüğü Özel Ödülünü ve 2016 yılında Alman medya kuruluşu Deutsche Welle'nin en iyi online aktivizm yarışması Bobs Kullanıcı Ödülü Türkçe kategorisinde ödül almıştır.

İfade Özgürlüğü Derneğinin kurulması ile EngelliWeb çalışmalarına Dernek bünyesinde devam edilmiş ve bu çalışmalar kapsamında da Türkiye'de devam eden İnternet sansürleri ile ilgili olarak 2018 EngelliWeb Raporu Haziran 2019 içinde,[i] 2019 EngelliWeb raporu Temmuz 2020 içinde,[ii] 2020 EngelliWeb raporu Ağustos 2021 içinde[iii] ve son olarak 2021 raporu Ekim 2022 içinde yayınlanmıştır.[iv] EngelliWeb çalışmaları kapsamında ayrıca BM 2020 Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması (EPİM) kapsamında hazırlanacak olan Türkiye Raporu ile ilgili bir tavsiye raporu hazırlana-

---

i Bkz. İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2018; Türkiye'den Erişime Engellenen Web Siteleri, Haber ve Sosyal Medya İçeriklerinin Analiz Raporu, Haziran 2019: https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2018.pdf

ii İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2019: Buz Dağının Görünmeyen Yüzü, Temmuz 2020, https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2019.pdf

iii İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2020: Fahrenheit 5651: Sansürün Yakıcı Etkisi, Ağustos 2020, https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2020.pdf

iv İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2021: Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibar, Onur ve Haysiyet Yılı, Ekim 2022, https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2021.pdf

rak güncel istatistiki bilgiler Kasım 2019 içinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.[v] İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayınlanan yıllık raporlara ulusal ve uluslararası medyada geniş yer verilmeye devam edilmekte, 5651 sayılı Yasa ile ilgili değişikliklerin tartışıldığı Türkiye Büyük Millet Meclisi oturumlarında da sıklıkla atıf yapılmaktadır.[vi]

2018-2021 EngelliWeb raporlarının devamı niteliğindeki 2022 EngelliWeb raporunun başlığı **Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Anayasa Mahkemesi** şeklinde belirlenirken, raporda da görüleceği üzere önceki yıllarda olduğu gibi "kişilik hakları ihlalleri" kararları sonucu yayınlanmasında kamu yararı bulunan binlerce haber ve içerik erişime engellenmiş, yayından çıkartılmış, sansürlenmiş ve arşivlerden silinerek yok edilmiştir. Tematik olarak 2022 raporunda Anayasa Mahkemesi kararlarının etkisiz kaldığı, 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi bağlamında yapılan başvuruları Eylül 2020'den beri karara bağlamadığı, bu madde kapsamındaki sulh ceza hakimliği kararlarının Anayasa Mahkemesinin içtihadını ve ilkesel yaklaşımını tamamen göz ardı etmesine rağmen, pilot karar uygulamasına gidilmediği ve yapısal sorunların tespit edilmediği açıklanacaktır. Daha da vahimi, 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi ile ilgili Ekim 2021 içinde "yapısal sorunlar" tespit etmesine rağmen, Anayasa Mahkemesinin kendi "pilot kararını" uygulamadığı ve 2022 içinde herhangi bir 9. Madde başvurusunu karara bağlamayarak, devam eden sorunların bir parçası olduğu ve etkisiz bir iç hukuk yoluna dönüştüğü de 2022 raporunda detaylandırılacaktır.

EngelliWeb projesi kapsamında bugüne kadar 5651 sayılı Kanun'un "kişilik haklarını koruma" amacı içeren 9. maddesi kapsamında **2014-2022** döneminde **543** farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen **6.509 farklı kararla** erişime engellenmiş **35.023** haber (URL adresi) ve kaldırılan, çıkarılan veya silinen **29.253** haber (URL adresi) tespit edilmiştir. Önceki yıllarda olduğu gibi, bu tip kararlar ağırlıklı olarak üst düzey kamu şahsiyetlerinin ve bazı kamu kurumları ve hükümete yakın şirketlerin talepleri sonucu sulh ceza hakimleri tarafından verilmiştir. Benzer şekilde 5651 sayılı Yasanın milli güvenlik ve kamu düzenini koruma amacı taşıyan 8/A maddesinin uygulanmasına 2022 içinde de devam edilmiş ve özellikle il jandarma komutanlıklarının başvurularıyla sıklıkla ve arka arkaya Kürt ve muhalif nitelikli haber siteleri erişime engellenmiştir. Bu vahim ve süregelen müdahalelere Haziran 2022 içinde RTÜK'ün talebiyle 6112 sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanuna 7103 sayılı Kanun ile 29/A maddesi kapsamında Amerika'nın Sesi ve Deutsche Welle ("DW") haber sitelerinin topyekûn erişime engellenmesi de eklenmiştir.

2022 raporunda detaylı olarak gözlemleneceği üzere İnternet ile ilgili erişim engelleme ve içeriklerin çıkarılması ve kaldırılması uygulamaları önceki yıllarda olduğu gibi son sürat devam etmiştir. Temmuz 2020 içinde yapılan değişiklikler ve özellikle 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine eklenen "**içeriğin çıkarılması**" yaptırımı 2022 içinde de sıklıkla kullanılmış ve sulh ceza hakimlikleri erişim engellemesi yaptırımının yanı sıra haber ve içeriklerin yayından çıkartılması yaptırımını uygulamaya devam etmiştir. Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıları Türkiye'deki yasal temsilciliklerini de 2021 içinde oluşturmuş[vii] fa-

---

v Bkz. https://ifade.org.tr/reports/IFOD_UPR_Tavsiyeler_2019.pdf

vi Bkz. 23.07.2020 TBMM Adalet Komisyonu Tutanakları; 28.07.2020 TBMM Tutanakları; 11.02.2021 TBMM Tutanakları; 06.04.2021 TBMM Tutanakları; 13.10.2021 TBMM Tutanakları; 10.12.2021 TBMM Tutanakları; 24.03.2022 TBMM Tutanakları; 23.03.2023 TBMM Tutanakları; 06.04.2023 TBMM Tutanakları.

vii Bkz. TBMM, 5651 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra Türkiye'de temsilci atayan sosyal medya platformlarına ilişkin yazılı soru önergesine cevap, 04.05.2021, https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-42898sgc.pdf

kat Ekim 2022 içinde TBMM'den geçen 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yasal sorumlulukları sıkılaştırılmış ve genişletilmiştir. Sosyal ağ sağlayıcılarıyla ilgili detaylı değerlendirmeler ise bundan sonra EngelliWeb yıllık raporlarında yer almayacaktır. Fakat, İfade Özgürlüğü Derneği yayınlarının **Sansürün 50 Tonu** serisinde sosyal ağ sağlayıcılarının yasal yükümlülükleri, yayınladıkları yerel ve uluslararası şeffaflık raporlarını değerlendiren ayrı bir tematik rapor yayınlanacaktır.

Tüm bu değerlendirmelerle birlikte EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında sayısal olarak tespit edilen erişimi Türkiye'den engelli web siteleri ve alan adları ile erişimi engellenen ve/veya içeriğin çıkarılmasına karar verilen haber içerikleri, sosyal medya hesap ve içeriklerinde ciddi artışlar gözlenmeye 2022 içinde de devam edilmiştir. Bu kapsamda 2022 sonu itibarı ile **Türkiye'den erişime engellenen web sitelerinin sayısı 712.558'e ulaşmıştır.**

Anayasa Mahkemesi, Genel Kurul nezdinde 27.10.2021 tarihinde açıklanan ve gerekçesi 07.01.2022 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu ile ilgili kararıyla 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinde yapısal sorunlar tespit etmiş ve pilot karar usulünün uygulamasına karar vermiş ve gerekçeli karar Ocak 2022 başında Resmi Gazetede yayınlanmıştır.[viii] Anayasa Mahkemesi, kişilik haklarının korunması amacına istinaden 9. maddedeki kuralın meşru bir sınırlandırma sebebi sunsa dahi, kuralın "sulh ceza hâkimliklerinin bu yetkiyi nasıl kullanacaklarını tarif" etmediğini,[ix] mevcut kural ve yapının "**keyfi ve orantısız müdahaleleri önlemeye elverişli**" olmadığını,[x] süresiz engellemelerin ise ağır bir müdahale aracı olduğunu belirtmiştir. Anayasa Mahkemesinin pilot kararı "ilk bakışta" oldukça önemli olmakla birlikte, Anayasa Mahkemesi, yapısal sorunun çözümü için kararını Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmiş ve aynı konuda yapılan ve bu karardan sonra yapılacak başvuruların[xi] incelenmesinin bu kararın Resmî Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren **bir yıl süre ile ertelenmesine** karar vermiştir. Anayasa Mahkemesinin belirlediği süre 06.01.2023 tarihinde dolmuştur.

TBMM, Ekim 2022 içinde 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifini değerlendirirken 5651 sayılı Kanun'un 8 ve 9. maddelerinde bazı değişiklikler yapmış, fakat Anayasa Mahkemesi'nin pilot kararını tamamen göz ardı etmiştir. Dolayısıyla, Meclis, 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi kapsamında tespit edilen "yapısal sorunları" ortadan kaldırmamıştır. Bu bağlamda, 2022 raporumuzda da gözlemleneceği üzere uygulamada hiçbir şey değişmemiş, Anayasa Mahkemesinin pilot kararının gözle görülür herhangi bir etkisi olmamış ve aksine sansür uygulamaları aynen ve artarak devam etmiştir. Bir başka deyişle, sulh ceza hakimlikleri 5651 sayılı Yasayı "**kendi bildikleri şekilde**" uygulamaya devam etmiş, 2022 raporumuzda da detaylandırılacağı üzere Anayasa Mahkemesinin gerek Ali Kıdık[xii] gerekse Keskin Kalem ve Diğerleri[xiii] kararlarını uygulamaktan imtina etmişlerdir.

Bu süreçte Anayasa Mahkemesi de pilot kararının gereklerini yerine getirmemiş ve 07.01.2022 tarihinden 2022 raporumuzun yayınlanış tarihine kadar 5651 sayılı Ya-

---

viii Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, R.G. 07.01.2022-31712.

ix Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 131.

x Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 132.

xi AYM tarafından pilot karar uyarınca görüşülmesi ertelenen 334 başvurunun listesi için bkz. https://www.anayasa.gov.tr/media/8051/pilotkararlar01.pdf

xii Ali Kıdık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017.

xiii Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021.

sanın 9. maddesi ile ilgili herhangi bir karar da vermemiştir. Daha da vahimi pilot karar uyarınca görüşülmesi ertelenen 334 başvuru da halen karara bağlanmamıştır.[xiv] Benzer şekilde Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesini tamamen unutmuş ve 8/A maddesiyle ilgili en son kararını Eylül 2020 içinde vermiştir.[xv] Dolayısıyla, OdaTV, Independent Türkçe ve JinNews gibi haber sitelerine 8/A maddesi kapsamında yapılan ağır müdahaleler iki seneyi aşkın bir süredir devam ederken Anayasa Mahkemesi bu müdahalelere sessiz kalmaya devam etmektedir.

Her ne kadar Anayasa Mahkemesi tarafından Wikipedia kararı dahil olmak üzere İnternet ve erişim engelleme uygulamaları ile ilgili bugüne kadar yaklaşık **40 farklı karar** verilmiş olsa dahi, Anayasa Mahkemesinin ilkesel yaklaşımının sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmeye devam edilen erişimin engellenmesi kararlarına olumlu bir etkisi 2019-2021 yıllarında olduğu gibi 2022 yılı içinde de gözlemlenmemiştir. Daha önceki raporlarımızda olduğu gibi 2022 yılı raporumuzda da Anayasa Mahkemesinin **Ali Kıdık Başvurusu**[xvi] ile ilgili kararı ile 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle verilecek olan erişimin engellenmesi kararlarında uygulanmasını talep ettiği "**ilk bakışta ihlal**" yaklaşımının, bu kararın devamı niteliğindeki Keskin Kalem pilot kararının[xvii] ve yine **BirGün İletişim ve Yayıncılık Ticaret A.Ş. Başvurusu**[xviii] ile ilgili kararında 8/A maddesi kapsamında milli güvenlik ve kamu düzeni gibi sebeplere istinaden verilecek olan erişimin engellenmesi kararlarında uygulanmasını talep ettiği "**ilk bakışta ihlal**" yaklaşımının 2022 yılında verilen erişimin engellenmesi kararları kapsamında değerlendirmesine raporumuzda yer verilmiştir.

Bu raporu yayınlarken amacımız, **sansürün verdiği kalıcı zararın toplumsal hafızadan tamamen silinmemesini sağlamak** ve daha önceki raporlarda olduğu gibi sansürün boyutunu örneklerle belgelemektir. İfade Özgürlüğü Derneği web sitesi[xix] 2020 yılı içinde aktif hale gelmiş, web sitesinin EngelliWeb bölümünden[xx] ve EngelliWeb Twitter hesabından[xxi] işbu raporda da yer verilen erişimi engellenen web siteleri ve alan adları ile erişimi engellenen ve/veya içeriğin çıkarılmasına karar verilen haber içerikleri, sosyal medya hesap ve içerikleri hakkında haber ve duyurular paylaşılmaya başlanmıştır. Hatta bu paylaşım ve duyurulardan dolayı raporda da değinileceği üzere İfade Özgürlüğü Derneği de erişim engelleme ve içerik çıkarma talep ve kararlarının arka arkaya hedefi haline gelmiştir. Bu bağlamda, hiç de şaşırtıcı olmamakla birlikte Mart 2023 içinde önce Derneğimizin web sitesinde yer alan EngelliWeb bölümü[xxii] ve bu bölümde yer alan 500'den fazla duyuru Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiş,[xxiii] Mayıs 2023 içinde ise İfade Özgürlüğü Derneği'nin *Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibar, Onur ve Haysiyet Yılı* başlıklı EngelliWeb 2021 raporunun tamamı Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiştir.[xxiv] Bu

---

xiv AYM tarafından pilot karar uyarınca görüşülmesi ertelenen 334 başvurunun listesi için bkz. https://www.anayasa.gov.tr/media/8051/pilotkararlar01.pdf

xv Ali Ergin Demirhan (2) (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2017/35947, 09.09.2020.

xvi Ali Kıdık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017.

xvii Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, R.G. 07.01.2022-31712.

xviii BirGün İletişim ve Yayıncılık Ticaret A.Ş. Başvurusu, B. No: 2015/18936, 22.05.2019.

xix https://ifade.org.tr

xx https://ifade.org.tr/engelliweb/

xxi @engelliweb - https://twitter.com/engelliweb

xxii Bkz. https://ifade.org.tr/engelliweb/

xxiii Rize Sulh Ceza Hakimliği, 20.03.2023 tarih ve 2023/1003 sayılı kararı. Bkz. 20.03.2023 tarihli İFÖD duyurusu, https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-erisime-engellendi/

xxiv Şile Sulh Ceza Hakimliği, 18.03.2023 tarih ve 2023/272 sayılı karar. Bkz. https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-2021-raporu-erisime-engellendi/

kararlara yapılan itirazlar reddedilirken, Anayasa Mahkemesine yapılan başvurular ise beklemeye devam etmektedir. Dolayısıyla, sansürün verdiği kalıcı zararları ifşa etme, belgeleme ve arşivleme gayretimiz ve çalışmalarımız da baltalanmaya başlamış ve zorlaşmıştır.

Bu **çalışmanın metodolojisi** yaklaşık **226 milyon** alan adının her ay taranması, 90 farklı haber sitesini içeren **21 milyon** güncel haberin haftalık olarak taranması, arşiv kategorisindeki yaklaşık 33 milyon haberin aylık bazda taranmasını, Wikipedia, Youtube, Twitter, Facebook ve Türkiye'deki haber sitelerinin bir kısmını içeren **166 farklı alan adının** erişime engellenip engellenmediğinin gerçek zamanlı izlenmesi, YouTube ve Twitter Uygulama Programlama Arayüzü (Application Programming Interface – API) kullanılarak Türkiye'den erişime engellenmiş video, hesap ve içeriklerin tespiti, Lumen veri tabanının Uygulama Programlama Arayüzü ve araştırmacılar için geliştirdikleri araçlar kullanılarak veri tabanında yer alan erişim engelleme kararlarının tespiti ve analizi, bazı haber sitelerinden gönderilen erişimin engellenmesi kararlarının analizini kapsamaktadır.

2022 EngelliWeb Raporu önceki yıllarda olduğu gibi Profesör **Yaman Akdeniz** (İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Öğretim Üyesi) ve Uzman Araştırmacı **Ozan Güven** tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmanın hazırlanmasına dolaylı olarak ciddi katkısı olan **Lumen** veri tabanına[xxv] çok teşekkür ederiz. Ayrıca Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık kararının 2022 uygulaması ile ilgili analizine ve karar özetlerine katkılarından dolayı İFÖD avukatları **Dilara Alpan, Sevgi Kalan Güvercin, Dicle Demir ve Melike Türkay**'a ve öğrenci stajyerimiz **Deniz Onuk**'a da çok teşekkür ederiz. Son olarak, **Dr. Can Cemgil**'e çalışmanın son sürümünü, baştan sona, noktasından virgülüne kadar sabırla okuduğu ve proje boyunca değerli katkıları için sonsuz teşekkürler.

---

xxv https://www.lumendatabase.org/

İçindekiler

2022 Sonu İtibarıyla Türkiye'den 712.558 Web Sitesi Erişime Engellenmiştir 2

Türkiye'de Erişim Engelleme Yetkisi 2

2022 İçinde Erişime Engellenen Alan Adları, URL, Haber ve İçerikler 9

Alan Adları Engelleme Uygulamaları Genel Değerlendirme 9

5651 Sayılı Kanun'un 8. Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen Alan Adları 11

5651 Sayılı Kanun'un 8/A Maddesi Kapsamındaki Yaptırımlar 16

8/A Kararlarının Sulh Ceza Hakimlikleri Bazında Değerlendirilmesi 18

2020-2022 Yıllarında Verilen 8/A Kararları ve Jandarmanın Rolü 22

8/A Kararlarının İçerik Analizi 26

2022 Yılı 8/A Kararlarının İçerik Analizi 27

Anayasa Mahkemesinin 8/A Kararları ve İlkesel Yaklaşımı 31

5651 Sayılı Kanun'un 9. Maddesi Kapsamındaki Yaptırımlar 37

5651 Sayılı Kanun'un 9. Maddesi Kapsamında
Erişime Engellenen & Çıkarılan URL, Haber ve İçerikler 38

Engellenen ve Kaldırılan Haber (URL) İstatistikleri – 2022 39

2022 Erişim Engelleme ve İçerik Çıkarma Örnekleri 43

Engellenen ve Silinen Haber (URL) İstatistikleri – Genel Toplam (2014-2022) 116

İnternet Adreslerinin Arama Motorları ile İlişkilendirilmemesi 121

Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık Kararı ve İlk Bakışta İhlal Uygulaması 122

Sulh Ceza Hakimliklerinin 2019 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi 123

Sulh Ceza Hakimliklerinin 2020 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi 123

Sulh Ceza Hakimliklerinin 2021 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi 124

Sulh Ceza Hakimliklerinin 2022 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi 125

Sulh Ceza Hakimliklerinin 2019-2022 Yılları İlk Bakışta
İhlal Değerlendirmesi Karşılaştırması 126

5651 Sayılı Kanun'un 9/A Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen URL, Haber ve İçerikler **130**

RTÜK ve Erişim Engellemesi Uygulamaları **131**

Türkiye Futbol Federasyonu ve Erişim Engellenmesi Uygulamaları **134**

Bant Daraltma Uygulamaları **136**

2022 İçinde Hakkında Yasal İşlem Yapılan Sosyal Medya Hesapları **137**

Sonuç ve Genel Değerlendirme **141**

Tablo, Ekran Görüntüsü ve Şekil Listesi

Tablo 1: 2022 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu 42
Tablo 2: 2014-2022 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu 119

Ekran Görüntüsü 1: Burdur Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 25
Ekran Görüntüsü 2: 8/A Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen Haber Siteleri 28
Ekran Görüntüsü 3: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen içerikler 29
Ekran Görüntüsü 4: Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web siteleri 29
Ekran Görüntüsü 5: Çanakkale 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazısı 30
Ekran Görüntüsü 6: 8/A Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen Haberler 36
Ekran Görüntüsü 7: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler 43
Ekran Görüntüsü 8: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler 44
Ekran Görüntüsü 9: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler 44
Ekran Görüntüsü 10: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler 45
Ekran Görüntüsü 11: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 45
Ekran Görüntüsü 12: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 46
Ekran Görüntüsü 13: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 47
Ekran Görüntüsü 14: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 47
Ekran Görüntüsü 15: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu 48

Ekran Görüntüsü 16: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 48
Ekran Görüntüsü 17: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 49
Ekran Görüntüsü 18: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 49
Ekran Görüntüsü 19: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyuruları 50
Ekran Görüntüsü 20: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 50
Ekran Görüntüsü 21: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu 51
Ekran Görüntüsü 22: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 51
Ekran Görüntüsü 23: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 52
Ekran Görüntüsü 24: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler 52
Ekran Görüntüsü 25: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler 53
Ekran Görüntüsü 26: Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 54
Ekran Görüntüsü 27: İskenderun 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 54
Ekran Görüntüsü 28: Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu 55
Ekran Görüntüsü 29: Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu 56
Ekran Görüntüsü 30: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 56
Ekran Görüntüsü 31: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler ve İFÖD Duyurusu 57
Ekran Görüntüsü 32: Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 57
Ekran Görüntüsü 33: Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 58
Ekran Görüntüsü 34: Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen tweetler 58
Ekran Görüntüsü 35: Pazarcık Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve tweetler 59
Ekran Görüntüsü 36: Pazarcık Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve tweetler 59
Ekran Görüntüsü 37: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 60

Ekran Görüntüsü 38: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve içerikler 60
Ekran Görüntüsü 39: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve içerikler 61
Ekran Görüntüsü 40: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 61
Ekran Görüntüsü 41: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu 62
Ekran Görüntüsü 42: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler 62
Ekran Görüntüsü 43: Mersin 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve içerikler 63
Ekran Görüntüsü 44: İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ve içerikler 64
Ekran Görüntüsü 45: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazıları 64
Ekran Görüntüsü 46: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazısı 65
Ekran Görüntüsü 47: Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web sitesi 66
Ekran Görüntüsü 48: Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web sitesi 66
Ekran Görüntüsü 49: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 67
Ekran Görüntüsü 50: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 67
Ekran Görüntüsü 51: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından bazı içeriklerin çıkartılmasına karar verilen haberler 68
Ekran Görüntüsü 52: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından bazı içeriklerin çıkartılmasına karar verilen haberler 68
Ekran Görüntüsü 53: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 69
Ekran Görüntüsü 54: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 69
Ekran Görüntüsü 55: Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 70
Ekran Görüntüsü 56: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 70
Ekran Görüntüsü 57: Manisa 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 71
Ekran Görüntüsü 58: Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 72
Ekran Görüntüsü 59: Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 72

Ekran Görüntüsü 60: Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 73
Ekran Görüntüsü 61: Bursa 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 73
Ekran Görüntüsü 62: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 74
Ekran Görüntüsü 63: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen tweetler ... 74
Ekran Görüntüsü 64: Kuşadası Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen sosyal medya platformu ... 75
Ekran Görüntüsü 65: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 76
Ekran Görüntüsü 66: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 76
Ekran Görüntüsü 67: İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler ... 77
Ekran Görüntüsü 68: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 77
Ekran Görüntüsü 69: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 78
Ekran Görüntüsü 70: Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen platformlar ... 79
Ekran Görüntüsü 71: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ... 79
Ekran Görüntüsü 72: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 80
Ekran Görüntüsü 73: Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ... 81
Ekran Görüntüsü 74: Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 81
Ekran Görüntüsü 75: Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 82
Ekran Görüntüsü 76: Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 82
Ekran Görüntüsü 77: Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 83
Ekran Görüntüsü 78: Ankara 1.Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 84
Ekran Görüntüsü 79: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 84
Ekran Görüntüsü 80: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 85
Ekran Görüntüsü 81: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 85

Ekran Görüntüsü 82: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 86
Ekran Görüntüsü 83: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 86
Ekran Görüntüsü 84: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 87
Ekran Görüntüsü 85: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 88
Ekran Görüntüsü 86: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 88
Ekran Görüntüsü 87: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ve içerikler ... 89
Ekran Görüntüsü 88: Nazilli Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 89
Ekran Görüntüsü 89: Aydın 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ... 90
Ekran Görüntüsü 90: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler ... 91
Ekran Görüntüsü 91: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler ... 91
Ekran Görüntüsü 92: İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 92
Ekran Görüntüsü 93: İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ve duyurular ... 92
Ekran Görüntüsü 94: Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 93
Ekran Görüntüsü 95: Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 93
Ekran Görüntüsü 96: Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 94
Ekran Görüntüsü 97: Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 94
Ekran Görüntüsü 98: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 95
Ekran Görüntüsü 99: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 95
Ekran Görüntüsü 100: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazısı ... 96
Ekran Görüntüsü 101: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler ... 97
Ekran Görüntüsü 102: Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan köşe yazısı ... 98
Ekran Görüntüsü 103: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 98

Ekran Görüntüsü 104: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 99
Ekran Görüntüsü 105: İzmir 5. Sulh Ceza Hakimliği ve İzmir 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 99
Ekran Görüntüsü 106: Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 100
Ekran Görüntüsü 107: Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından itirazı kabul edilen Sözcü gazetesi haberi 100
Ekran Görüntüsü 108: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 101
Ekran Görüntüsü 109: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 102
Ekran Görüntüsü 110: Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 102
Ekran Görüntüsü 111: Bursa 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 103
Ekran Görüntüsü 112: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından yaptırım uygulanan haberler 103
Ekran Görüntüsü 113: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler 104
Ekran Görüntüsü 114: İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler 105
Ekran Görüntüsü 115: İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler 105
Ekran Görüntüsü 116: Adana 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler 106
Ekran Görüntüsü 117: Çumra Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 107
Ekran Görüntüsü 118: İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 108
Ekran Görüntüsü 119: Sivas 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler 109
Ekran Görüntüsü 120: Sivas 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler 109
Ekran Görüntüsü 121: İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler 110
Ekran Görüntüsü 122: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 111
Ekran Görüntüsü 123: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler 111
Ekran Görüntüsü 124: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler 112
Ekran Görüntüsü 125: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler 112

Ekran Görüntüsü 126: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler ... 113
Ekran Görüntüsü 127: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler ... 113
Ekran Görüntüsü 128: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler ... 114
Ekran Görüntüsü 129: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 114
Ekran Görüntüsü 130: Arama Motorlarına Bildirim ... 121
Ekran Görüntüsü 131: Amerika'nın Sesi ve DW erişime engellendi ... 133
Ekran Görüntüsü 132: Bunny CDN ve Mastodon dolaylı olarak erişime engellendi ... 135
Ekran Görüntüsü 133: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 144
Ekran Görüntüsü 134: Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazısı ... 144
Ekran Görüntüsü 135: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler ... 145
Ekran Görüntüsü 136: Samsun 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ... 145
Ekran Görüntüsü 137: Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen EngelliWeb sitesi ... 148
Ekran Görüntüsü 138: Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen 2021 EngelliWeb Raporu ... 148

Şekil 1: 2006-2022: Yıllara Göre Toplam Erişime Engellenen Web Siteleri Sayıları ... 3
Şekil 2: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2022) ... 9
Şekil 3: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2006-2022) ... 10
Şekil 4: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (Toplam) ... 10
Şekil 5: 2018-2022: BTK v. Yargı 8. Madde Erişim Engelleme Kararları Karşılaştırması ... 13
Şekil 6: Yargı-BTK Erişim Engelleme (2017-2022) Karşılaştırma ... 14
Şekil 7: 2006-2022: Yıllara Göre TİB, BTK ve Yargı Karşılaştırması ... 15
Şekil 8: Yıllara göre 5651 Sayılı Kanun Kapsamında Alınan 8/A Karar Sayıları ... 17
Şekil 9: 2022 Yılı İllere Göre 8/A Kararları Dağılımı ... 19
Şekil 10: 2015-2022: İllere Göre 8/A Kararları Dağılımı ... 20
Şekil 11: 5651 Sayılı Kanun'un 8/A Maddesi Kapsamında Karar Veren Sulh Ceza Hakimlikleri: 2015-2022 ... 21
Şekil 12: 5651 8/A maddesi kapsamında erişime engellenen içeriklerin yaklaşık toplamı & dağılımı: 2015-2022 ... 26
Şekil 13: 8/A maddesi kapsamında 2022 yılında erişime engellenen içeriklerin dağılımı ... 28

Şekil 14: Yıllık Bazda 9. Madde Kapsamında Erişime Engellendikten Sonra Silinen Toplam Haber Adresleri (URL) ... 39
Şekil 15: Engellenen Haber (URL) Sayıları: 2022 ... 40
Şekil 16: Silinen Haber (URL) Sayıları: 2022 ... 41
Şekil 17: Yıllık Bazda 9. Madde Kapsamında Erişime Engellendikten Sonra Silinen Toplam Haber Adresleri (URL) ... 116
Şekil 18: Engellenen Haber (URL) Sayıları – Genel Toplam: 2014-2022 ... 117
Şekil 19: Silinen Haber (URL) Sayıları – Genel Toplam: 2014-2022 ... 118
Şekil 20: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2019 Uygulama Performansı ... 123
Şekil 21: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2020 Uygulama Performansı ... 124
Şekil 22: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2021 Uygulama Performansı ... 125
Şekil 23: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2022 Uygulama Performansı ... 126
Şekil 24: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2019-2022 Uygulama Performansı ... 127
Şekil 25: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararına Atıf ve Değerlendirme Performansı: 2019-2022 ... 127
Şekil 26: AYM Pilot Karar Uyarınca Görüşülmesi Ertelenen Toplam 334 Başvurunun Yıllara Göre Dağılımı ... 129
Şekil 27: İçişleri Bakanlığı Sosyal Medya Soruşturma & Adli İşlem Verileri: 2022 ... 140
Şekil 28: İçişleri Bakanlığı Sosyal Medya İnceleme Verileri (2018-2022) ... 140
Şekil 29: 2006-2022: Yıllara Göre Toplam Erişime Engellenen Web Siteleri Sayıları ... 142
Şekil 30: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2014-2022) ... 143

İfade Özgürlüğü Derneğinin EngelliWeb raporu yaklaşık 15 sene önce yürürlüğe giren 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ve sonrasında ortaya çıkan bazı düzenlemelerle birlikte Türkiye'de gitgide artan İnternet sansürleri ve erişim engelleme uygulamaları hakkında 2022 yılı sonu itibarıyla değerlendirmeleri içermektedir.

Bilindiği üzere, kapanana kadar Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ve sonrasında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından Türkiye'den erişime engellenen web siteleri ile ilgili istatistiki veriler ve benzer şekilde Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından da erişime engellen web siteleri, haberler (URL adresleri) ve sosyal medya içerikleriyle ilgili istatistiki bilgiler **hiçbir zaman resmi olarak açıklanmamıştır**. Dolayısıyla, EngelliWeb raporları bu alandaki yegâne istatistiki verileri içermektedir ve bu alanda referans noktası konumuna gelmiştir.

Erişim engellemelerle ilgili resmi istatistiki verilerin kamuoyu ile paylaşılmaması da hükümet politikasına dönüşmüş olmakla birlikte istatistiki verilerle ilgili önceki yıllarda TBMM soru önergelerine olumsuz cevap verilmiştir.[1] Önceki senelerde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından verilen cevaplarda erişime engellenen site sayısı ve istatiksel değerlerin **açıklanmamasının gerekçesi** olarak "**suçun önlenmesi ve suçla mücadelede sıkıntılara sebep olabileceğini,** özellikle çocuk pornosuna ilişkin içeriklerin deşifre olmasına neden olabileceğini **ayrıca bu tür rakamlar diğer ülkelerce resmi olarak toplu şekilde açıklanmadığından**, uluslararası düzeyde **bu rakamlardan hareketle ülkemiz aleyhine haksız algı meydana getirildiği**, **bilgi kirliliği**

1 Bkz. CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer tarafından Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'a 7/8292 esas numaralı ve 04.02.2019 tarihli yazılı soru https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-8292s.pdf, ve soruya 22.04.2019 tarihinde verilen yazılı cevap, https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-8292sgc.pdf.

oluşturulduğu"[2] gösterilmiştir. 25.04.2019 tarihinde ise, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı toplam rakamları açıklamamakla birlikte sadece 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamındaki erişim engelleme kararlarının oransal dağılımına işaret etmiştir.[3] 2020 ve 2021 yılları içinde benzer sorular ise Meclis bünyesinde sorulmamıştır.

İfade Özgürlüğü Derneği bünyesinde hazırlanan 2022 EngelliWeb raporunda ise Türkiye'den erişime engellen web siteleri ve alan adları, erişimi engellenen ve/veya içeriğin çıkarılmasına karar verilen haberler (URL adresleri) ve sosyal medya hesap ve içerikleriyle ilgili istatistiki bilgiler gerek 2022 yılı için gerekse genel toplamda 2022 yılı sonu itibarıyla detaylı şekilde kamuoyu ile paylaşılmak üzere hazırlanmıştır. Bundan sonraki süreçte de her sene benzer raporlar İfade Özgürlüğü Derneği tarafından kamuoyu ile paylaşılmaya devam edilecektir.

2022 SONU İTİBARIYLA TÜRKİYE'DEN 712.558 WEB SİTESİ ERİŞİME ENGELLENMİŞTİR

İfade Özgürlüğü Derneğinin 2019 EngelliWeb raporunda **2018 yılı sonu itibarıyla Türkiye'den toplam 347.445 alan adı** erişime engellendiği, **2019** sonu itibarıyla ise bu rakamın **408.494** olduğu, **2020 sonu itibarıyla** bu sayının **467.011**'e ulaştığı ve **2021 sonu itibarıyla** bu sayının **574.798**'e tespit edildiği belirtilmiştir. Aşağıda detaylandırılacağı üzere **2022** yılı içinde EngelliWeb çalışması kapsamında tespit edilebildiği kadarıyla Türkiye'den **toplam 137.717** alan adı daha erişime engellenmiştir. **2022** içinde erişime engellenen **137.717 alan adı ve web sitesi** ile birlikte 2022 sonu itibarı ile Türkiye'den toplam **712.558** web sitesi ve alan adına, **814** farklı kurum ve hakimlikler tarafından verilen toplam **616.239** farklı kararla bu raporda detaylandırılacak hüküm ve yetkilere istinaden erişim engellenmiştir.

Yıllık bazda bir değerlendirme yapıldığında ve **Şekil 1**'de görüleceği üzere 2022 yılı içinde erişimi engellenen web sitelerinde (**137.717**), önceki yıllara göre artış (2021: **107.714**, 2020: **58.872**, 2019: **61.383**, 2018: **94.601**) gözlemlenmiştir. Dolayısıyla, 5651 sayılı Kanun ve erişimin engellenmesi uygulamalarının başlamasından sonraki 16 yıllık sürecin (**2007-2022**) ortalamasının (**yıllık 44.535 web sitesi**) çok üzerinde bir sayıyla erişimin engellenmesi uygulamalarına 2022 içinde de devam edilmiştir.

Dahası, tespit edildiği kadarıyla 2022 sonu itibarıyla **150.000** URL adresine, **9.800** Twitter hesabına, **55.500** tweete, **16.585** YouTube videosuna, **12.000** Facebook içeriğine ve **11.150** Instagram içeriğine de 5651 sayılı Kanun ve diğer hükümlere istinaden erişim engellendiği tespit edilmiştir.

TÜRKİYE'DE ERİŞİM ENGELLEME YETKİSİ

EngelliWeb 2018-2021 raporlarında detaylandırıldığı üzere Türkiye'de erişim engelleme kararı alması veya talep etmesi çeşitli kanun, yönetmelik ve düzenlemelerle **yargı organları** (mahkemeler, sulh ceza hakimlikleri ve savcılıklar) ile birlikte **çok sayıda idari kuruma** da verilmiştir. Ağırlıklı olarak erişim engelleme kararları 5651 sayılı Kanun'un **8, 8/A, 9 ve 9/A maddeleri** kapsamında sulh ceza hakimlikleri tarafından ve-

2 Bkz. https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-8454c.pdf
3 Bkz. https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-8949sgc.pdf ve https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/brEi5.pdf.

Şekil 1: 2006-2022: Yıllara Göre Toplam Erişime Engellenen Web Siteleri Sayıları

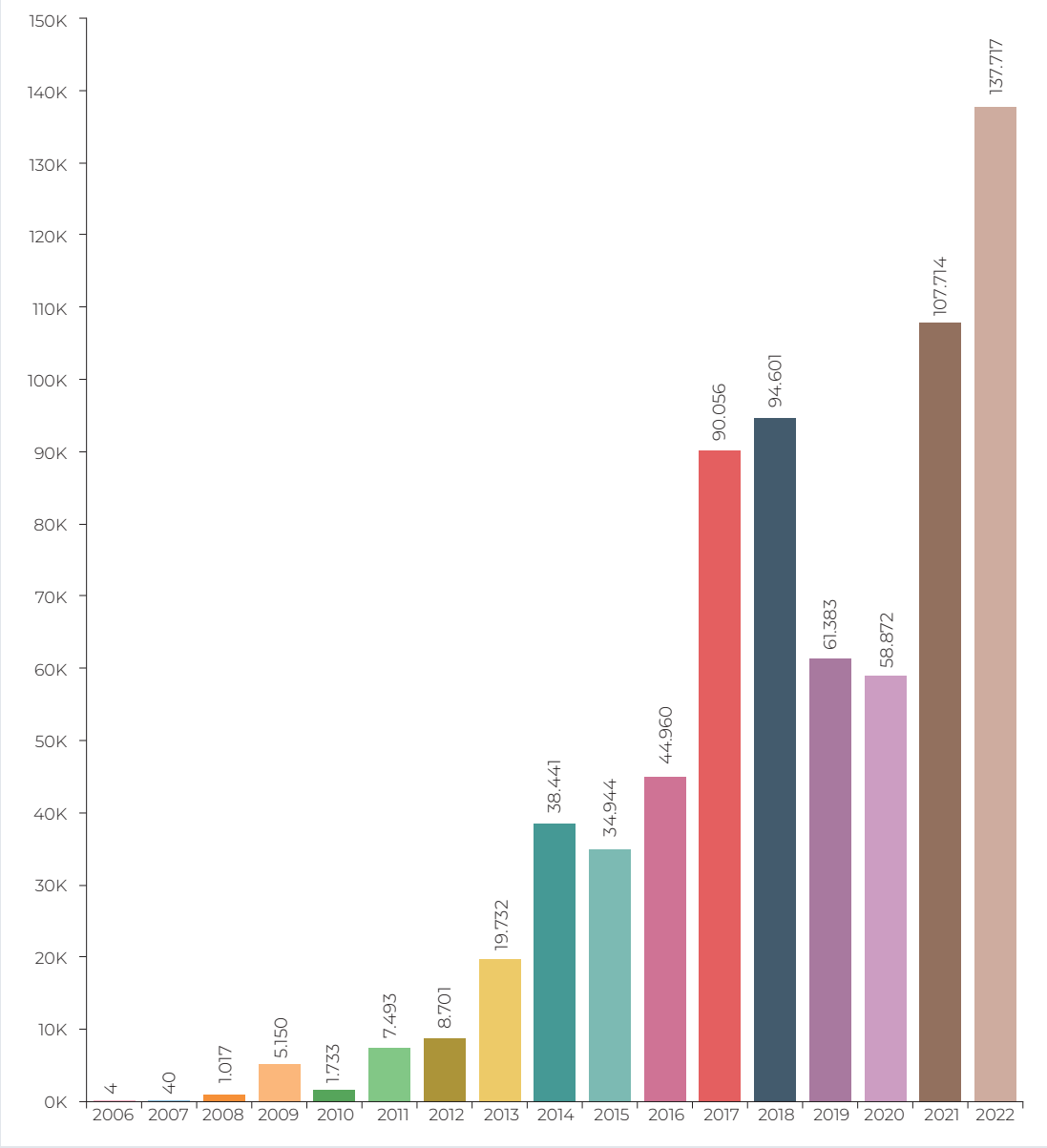

rilmekle birlikte, 8. madde kapsamında soruşturma evresinde savcılıklar da erişimin engellenmesine karar verebilir. Ayrıca, **Cumhuriyet savcılarına** 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun ek madde 4(3) fıkrası kapsamında telif hakları ihlallerini gidermek için de erişimin engellenmesi yetkisi verilmiştir.

İdari kurumların erişimin engellenmesi ile ilgili yetkilendirmesi ise çeşitli kanun, yönetmelik ve düzenlemelerle yapılmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kurum ve kuruluşlara erişim engelleme kararı alma veya talep etme yetkisi tanınmıştır. Aşağıdaki listeye 2022 yılında 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna eklenen ve

Reklam Kuruluna verilen erişimin engellenmesi yetkisi, 6563 Sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna eklenen ve **Ticaret Bakanlığına** verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi yetkisi ve 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa eklenen ve **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** şebekeler üstü hizmet sağlayıcılarıyla ilgili verilen erişimin engellenmesi yetkisi de eklenmiştir.

- **Cumhurbaşkanlığı** ve **ilgili bakanlıklar**[4]
- Kapatılana[5] kadar **Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı** ("TİB")[6]
- TİB kapatıldıktan sonra **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı**[7]
- **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu**[8]
- **Erişim Sağlayıcıları Birliği** ("ESB")[9]
- Sağlık Bakanlığı, **Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu** ("TİTCK")[10]
- **Sermaye Piyasası Kurulu**[11]

---

4 **5651 sayılı Kanun'un** "Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi" başlıklı 8/A(1) maddesi kapsamında, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, **Cumhurbaşkanlığı** veya millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması ile **ilgili bakanlıkların** talebi üzerine BTK Başkanı tarafından internet ortamında yer alan yayınla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Karar, Başkan tarafından derhâl erişim sağlayıcılara ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilir. İçerik çıkartılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği, derhâl ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren dört saat içinde yerine getirilir. 8/A(2) maddesi kapsamında Cumhurbaşkanlığı veya ilgili Bakanlıkların talebi üzerine Başkan tarafından verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı, Başkan tarafından, yirmi dört saat içinde sulh ceza hâkiminin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi hâlde, karar kendiliğinden kalkar.

5 TİB 671 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Kurum ve Kuruluşlara İlişkin Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Ağustos 2016 içinde kapatılmıştır.

6 5651 sayılı Kanun'un 8, 8/A ve 9/A maddelerine istinaden erişimin engellenmesi konusunda yetkilendirilmiş, 8/A ve 9/A maddeleri kapsamındaki idari tedbir kararlarına hâkim onayı şartı getirilmiştir.

7 Age.

8 **5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu**'nun 60. maddesinin 17. fıkrasına eklenen (Ek:13/10/2022-7418/38 md.) 17. yetki ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, bu Yasanın 9. maddesinin 14. fıkrasında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve Kurum tarafından 60. maddenin 16. fıkrasına istinaden uygulanan idari para cezasını süresinde ödemeyen ve Kurumca yapılacak bildirimden itibaren altı ay içerisinde Kurum düzenlemelerinde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyen veya yetkilendirilmeksizin hizmet sunan **şebekeler üstü hizmet sağlayıcısının** İnternet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan beşine kadar daraltılmasına veya ilgili uygulama veya İnternet sitesine **erişimin engellenmesine** Kurum tarafından karar verilebilir. Erişim Sağlayıcıları Birliğine uygulanmak üzere gönderilen kararın gereği, erişim sağlayıcılar tarafından yerine getirilir.

9 **5651 Sayılı Kanun'un 9/9 maddesi** gereği bu Kanun'un kişilik haklarının ihlali ile ilgili 9. maddesi kapsamında sulh ceza hakimliklerinin verdiği erişimin engellenmesi kararına konu kişilik hakkının ihlaline ilişkin yayınların aynılarının başka İnternet adreslerinde de yayınlanması durumunda ilgili kişi tarafından Erişim Sağlayıcıları Birliğine müracaat edilmesi halinde mevcut sulh ceza hakimliği kararlarını bu adresler için de uygulamaya yetkilendirilmiştir.

10 Sağlık Bakanlığı **1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu**'nun 18. maddesi gereği ruhsatsız ilaç veya sahte ilaç veya benzeri tıbbi müstahzarların tanıtım veya satışlarının İnternet üzerinden yapılması halinde, derhal erişimin engellenmesine karar vermeye yetkilidir. Bu yetki Sağlık Bakanlığı bünyesinde yer alan **Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu** tarafından kullanılmakta ve Kurum tarafından alınan kararlar 1262 sayılı Kanun gereği uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirilir.

11 **Sermaye Piyasası Kurulu**, 6362 sayılı **Sermaye Piyasası Kanunu**'nun "izinsiz sermaye piyasası faaliyetinde uygulanacak tedbirler" başlıklı 99. maddesi kapsamında erişimin engellenmesini talep etmeye yetkilendirilmiştir. Kurul, bu maddenin 3. paragrafı gereği izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin, İnternet aracılığı ile yürütüldüğü tespit edildiğinde; içerik ve yer sağlayıcılarının yurt içinde olması halinde, erişimin engellenmesi ile ilgili mevzuat uyarınca mahkemelere başvurabilir. İçerik ve yer sağlayıcılarının yurt dışında bulunması halinde ise, Kurulun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından erişimin engellenmesine karar verilebilir. Ayrıca, 99. maddenin 4. paragrafı (Ek: 17/4/2017-KHK/690-67 madde; değiştirilerek kabul: 1/2/2018-7077/57 madde) gereği Kuruldan izin alınmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan pa-

- **Tarım ve Orman Bakanlığı**[12]
- Tarım ve Orman Bakanlığı, **Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı**[13]
- **Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü,** Talih Oyunları Daire Başkanlığı[14]
- **Türkiye Jokey Kulübü**[15]
- **Spor Toto Teşkilat Başkanlığı**[16]
- Diyanet İşleri Başkanlığı, **Din İşleri Yüksek Kurulu**[17]

---

ra toplandığına veya Türkiye'de yerleşik kişilere yönelik olarak İnternet aracılığıyla yurt dışında kaldıraçlı işlem ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araç işlemleri yaptırıldığına ilişkin bilgi edinilmesi halinde, Kurulun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından ilgili İnternet sitelerine erişim engellenebilir.

12 **Tarımda Kullanılan Gübrelerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliğinin** ürünlerin denetimine ilişkin genel usul ve esaslar başlıklı 10. maddesinin 10. paragrafı kapsamında "piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulan uygun olmayan bir ürünün İnternet üzerinden tanıtımı ve satışının yapılması halinde **Tarım ve Orman Bakanlığı**, aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkarılması için İnternet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur. İçeriğin yirmi dört saat içerisinde aracı hizmet sağlayıcı tarafından çıkarılmaması halinde Bakanlık uygun olmayan ürüne ilişkin **içeriğe erişimin engellenmesine karar verir** ve bu kararı uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** bildirir. İnternet sitesinin doğrudan iktisadi işletmeciye ait olması durumunda aynı uygulama yapılır. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı içeriğe erişimin engellenmesi (URL ve benzeri) yöntemiyle verilir (Resmî Gazete, 09.06.2021, Sayı 31506 Mükerrer).

13 **Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı**, 4733 Sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un Cezai Hükümler başlıklı 8. maddesinin 2. paragrafının (k) bendi gereğince tütün mamulleri veya alkollü içkilerin, **etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütünün ve yaprak sigara kâğıdının** (28.10.2020 tarihli ve 7255 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi ile eklenmiştir) tüketicilere satışı İnternet üzerinden yapılması halinde 5651 sayılı Kanun'da öngörülen usullere göre erişimin engellenmesine karar verebilir ve bu kararlar hakkında da anılan Kanun hükümleri uygulanır. Bu yetkiye ayrıca Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin (Resmî Gazete Tarihi: 07.01.2011 Resmî Gazete Sayısı: 27808) 26(1) maddesinde de yer verilmiştir. Uygulama pratiğinde ise bu yetkinin Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde kurulan **Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı** tarafından kullanıldığı görülmektedir. Bu kapsamda erişime engellenen web sitelerinin de Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan ziyade Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellendiği gözlemlenmektedir.

14 **Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Talih Oyunları Daire Başkanlığı,** Sanal Ortamda Oynatılan Talih Oyunları Hakkında Yönetmeliğin (Resmi Gazete Tarihi: 14.03.2006 Resmî Gazete Sayısı: 26108), "**İdareye ve yargı mercilerine başvuru**" başlıklı 7. maddesi kapsamında "oynatıldığı tespit edilen talih oyunlarına ilişkin sanal ortamlara ve/veya İnternet sitelerine hizmet veren servis sağlayıcılarının bu sitelere ve/veya sanal ortamlara yönelik hizmet ve yayınlarının durdurulması ve yasak eylemlerin cezalandırılması istemiyle" ilgili yargı mercileri nezdinde derhal başvuruda bulunabilir. Bu Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili yargı mercilerince talih oyunlarının oynatıldığı sanal ortamların faaliyetlerinin durdurulmasına karar verilmesi halinde, **Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü** bu kararlar gereği için derhal Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna erişimin engellenmesi için bildirimde bulunur.

15 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanun kapsamında Türkiye sınırları içerisinde at yarışları düzenlemeye, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen yarışlar üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul etmeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir. Tarım ve Orman Bakanlığınca at yarışlarına dayalı müşterek bahisleri tertip etme hak ve yetkisi **Türkiye Jokey Kulübüne** devredilmiştir. Uygulamada Türkiye Jokey Kulübü tarafından alınan erişim engelleme kararlarının **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu** tarafından uygulandığı görülmektedir.

16 **Spor Toto Teşkilat Başkanlığı**, 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesi (Değişik: 12/7/2013-6495/3 md) gereği bu madde kapsamına giren suçlarla ilgili olarak, 5651 sayılı Kanunun erişimin engellenmesine ilişkin hükümlerini uygulamaya yetkilendirilmiştir. Spor Toto Teşkilat Başkanlığının yetkilendirmesi Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği ile belirlenmiştir (Resmî Gazete Tarihi: 21.12.2008 Sayı: 27087).

17 **Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu** da bazı içerikler açısından erişimin engellenmesine yetkilendirilmiştir. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un **Din İşleri Yüksek Kurulu** ile ilgili 5. maddesine (Değişik: 1/7/2010-6002/4 md) 2018 yılında eklenen bir ek fıkra (Ek fıkra: 2/7/2018 -KHK/703/141 md) ile İslam Dininin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu Kurul tarafından tespit edilen meallerin, Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir. Yayının İnternet ortamında yapıl-

- Diyanet İşleri Başkanlığı, **Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu**[18]
- **Radyo ve Televizyon Üst Kurulu**[19]
- **Yüksek Seçim Kurulu**[20]
- **Ticaret Bakanlığı, Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü**[21]

---

ması halinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, yetkili ve görevli merci bu yayınla ilgili olarak erişimin engellenmesine karar verebilir. Bu kararlar uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** gönderilir (2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK'nin 141 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "sulh hukuk mahkemesi" ve "Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına" ibareleri sırasıyla, "yetkili ve görevli merci" ve "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına" şeklinde değiştirilmiştir).

18 **Diyanet İşleri Başkanlığı** bünyesindeki **Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu**nun onay ve mührü bulunmayan mushaflar, cüzler halindeki mushaflar, mealli mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerimler basılamaz ve yayınlanamaz. Onaysız veya mühürsüz basıldığı veya yayımlandığı tespit edilen mushaf ve cüzler halindeki mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerim yayınlarının Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir. Bu yayınların İnternet ortamında yapılması halinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, yetkili ve görevli merci bu yayınla ilgili olarak erişimin engellenmesi kararı verebilir. Bu kararlar uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** gönderilir.

19 **Radyo ve Televizyon Üst Kurulu**, 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'a 2018 yılında eklenen **29/A maddesi** (Ek: 21/3/2018-7103/82 md) ile **lisansız yayın hizmetlerinin İnternet ortamında sunumu durumunda erişimin engellenmesini** talep etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bu kapsamda, Üst Kuruldan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar, bu hak ve lisansları ile yayınlarını bu Kanun ve 5651 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak internet ortamından da sunabilirler. Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini sadece internet ortamından sunmak isteyen medya hizmet sağlayıcılar Üst Kuruldan yayın lisansı, bu yayınları İnternet ortamından iletmek isteyen platform işletmecileri de Üst Kuruldan yayın iletim yetkisi almak zorundadır. Üst Kuruldan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunmayan ya da bu hak ve/veya lisansı iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin İnternet ortamından iletildiğinin Üst Kurulca tespiti halinde Üst Kurulun talebi üzerine sulh ceza hakimlikleri tarafından İnternet ortamındaki söz konusu yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesine karar verilebilir. Bu kararlar, gereği yapılmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilir. Bu madde uyarınca verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı hakkında 5651 sayılı Kanunun 8/A maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları uygulanır. İçerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu Üst Kurulun görev alanına ilişkin uluslararası antlaşmalar ve bu Kanun hükümlerine aykırı yayın yaptığı Üst Kurulca tespit edilen bir başka ülkenin yargı yetkisi altındaki medya hizmet sağlayıcılarının veya platform işletmecilerinin yayın hizmetlerinin internet ortamından iletimi ile İnternet ortamından Türkçe olarak Türkiye'ye yönelik yayın yapan veya yayın dili Türkçe olmamakla birlikte Türkiye'ye yönelik ticari iletişim yayınlarına yer veren yayın kuruluşlarının yayın hizmetleri hakkında da erişimin engellenmesi yaptırımı uygulanabilir. Bu maddenin uygulanması ile ilgili yönetmeliğin hazırlanma süreci 2019 içinde tamamlanmış ve Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelik Resmî Gazete'de (Resmî Gazete Tarihi: 01.08.2019 Resmî Gazete Sayısı: 30849) yayınlanmıştır.

20 **Yüksek Seçim Kurulu**, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Basın, iletişim araçları ve internette propaganda" başlıklı 55/B maddesi kapsamında seçimler sırasında "oy verme gününden önceki on günlük sürede, yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir siyasi partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın yapılması ve herhangi bir surette dağıtımı yasaktır" hükmüne istinaden bu tip yayınlar ile ilgili olarak erişimin engellenmesini talep edebilir. Uygulamada "geçici" olarak uygulanması gereken bu yetkiye istinaden alınan erişimin engellenmesi kararlarının süre belirtilmeden uygulandığı ve uygulamanın da Erişim Sağlayıcıları Birliği üzerinden yapıldığı görülmektedir.

21 Ticaret Bakanlığı bünyesinde yer alan **Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü** tarafından 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un saadet zincirleriyle alakalı ve piramit satış sistemleri başlıklı 80. maddesi kapsamında erişimin engellenmesi kararları vermeye başlamıştır. Bu maddenin üçüncü paragrafında "Bakanlık, piramit satış sistemleri ile ilgili gerekli incelemeleri yapmaya ve varsa elektronik sistemin ülkemizde durdurulması dâhil ilgili kamu kurum veya kuruluşlarıyla iş birliği içinde gerekli önlemleri almaya yetkilidir" denilmiştir. Bu kapsamda alınan kararlar da uygulanmak üzere mevzuatta bu yönde bir yetkilendirme söz konusu olmamasına rağmen Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilmektedir.

- **Hazine ve Maliye Bakanlığı**[22]
- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu kapsamındaki tüm **"yetkili kuruluşlar"**[23]
- **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı sanayi ve teknoloji il müdürleri**[24]
- **Valilikler ve İçişleri Bakanlığı**[25]

---

22 7194 Sayılı **Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**'un (Resmî Gazete Tarihi: 07.12.2019 Resmî Gazete Sayısı: 30971) "Vergi güvenliği" başlıklı 7. maddesinin 1. fıkrası kapsamında 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergilere ilişkin beyanname verme ve ödeme yükümlülüklerini süresinde yerine getirmeyen bu Kanun kapsamındaki dijital hizmet sağlayıcılarına veya Türkiye'deki yetkili temsilcisine, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için dijital hizmet vergisini tarha yetkili vergi dairesi tarafından internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler kullanılarak 213 sayılı Kanunda sayılan tebligat yöntemleri, elektronik posta veya diğer tüm iletişim araçları ile ihtarda bulunulabilir ve bu durum Gelir İdaresi Başkanlığının İnternet sitesinde ilan edilir. 7. maddenin 2. fıkrası kapsamında ise Gelir İdaresi Başkanlığının ilanından itibaren otuz gün içinde bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde, **dijital hizmet sağlayıcılarının sunmuş oldukları hizmetlere erişimin**, bu yükümlülükler yerine getirilinceye kadar **engellenmesine Hazine ve Maliye Bakanlığınca karar verilir** ve bu karar erişim sağlayıcılarına bildirilmek üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilir. Engelleme kararlarının gereği bildirimden itibaren yirmi dört saat içinde erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilir. Ayrıca bkz. Dijital Hizmet Vergisi Uygulama Genel Tebliği (Resmî Gazete, 20.03.2020, Sayı 31074), G. Vergi Güvenliği.

23 7223 sayılı **Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu**'nun (Resmî Gazete Tarihi: 12.03.2020 Resmî Gazete Sayısı: 31066) "**Yetkili kuruluşun denetime ilişkin diğer yetkileri**" başlıklı 17. maddesinin 2. fıkrası kapsamında "Piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulan uygun olmayan bir ürünün internet üzerinden tanıtımı ve satışının yapılması halinde yetkili kuruluş, aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkarılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur. İçeriğin yirmi dört saat içerisinde aracı hizmet sağlayıcı tarafından çıkarılmaması halinde **yetkili kuruluş uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin engellenmesine karar verir** ve bu kararı uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir. İnternet sitesinin doğrudan iktisadi işletmeciye ait olması durumunda aynı uygulama yapılır. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı **içeriğe erişimin engellenmesi** (URL vb.) yöntemiyle verilir". Bu Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesi kapsamında "**yetkili kuruluş**", "ürünlere ilişkin teknik düzenlemeleri hazırlayan, yürüten veya ürünleri denetleyen" kamu kuruluşlarını kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Bu yetki 12.03.2021 tarihinden itibaren kullanılacaktır. Ayrıca bkz. Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Çerçeve Yönetmelik (Resmî Gazete, 10.07.2021, Sayı: 31537), madde 16(5): "Yetkili kuruluşlar, dördüncü fıkranın (h) bendinde belirtilen taleplerini, Kanunun 17. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen yöntemle iktisadi işletmeciye bildirir. Yetkili kuruluşlar, içeriğe erişimin yirmi dört saat içerisinde kısıtlanmaması halinde ise Kanunun 17. maddesinin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde erişimin engellenmesine karar verir ve bu kararı uygulamak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir".

24 **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliğinin** içeriğe erişimin engellenmesi kararı başlıklı 32. maddesinin 1. fıkrası kapsamında sanayi ve teknoloji il müdürlükleri "tarafından yapılan bildirimden itibaren içeriğin yirmi dört saat içerisinde aracı hizmet sağlayıcı tarafından çıkarılmaması halinde aracı hizmet sağlayıcının merkezinin bulunduğu yerdeki il müdürü **uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin engellenmesine karar verir** ve bu kararı uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir**" (Resmî Gazete, 14.07.2021, Sayı 31541).

25 2860 Sayılı **Yardım Toplama Kanunu**'nun "izin alma zorunluluğu" başlıklı 6. maddesine 27.12.2020 tarihli 7262 Sayılı Kanun'un 7. maddesi ile eklenen 3. fıkra ile "İzinsiz yardım toplama faaliyetinin **internet ortamında yapıldığının tespiti hâlinde** ilgili valilik veya İçişleri Bakanlığı tarafından içerik ve/veya yer sağlayıcıya, yardım toplama faaliyetine ilişkin içeriğin çıkarılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunulur. İçeriğin en geç yirmi dört saat içinde içerik ve/veya yer sağlayıcı tarafından çıkarılmaması veya içerik ve yer sağlayıcıya ilişkin bilgilerin edinilememesi ya da teknik nedenlerle bildirimde bulunulamaması hâlinde ilgili valilik veya İçişleri Bakanlığı internet ortamındaki söz konusu **içeriğe ilişkin erişimin engellenmesine karar verilmesi için sulh ceza hâkimliğine** başvurur. Hâkim, talebi en geç yirmi dört saat içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar ve gereği yapılmak üzere doğrudan **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** gönderir. Bu karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı, içeriğe erişimin engellenmesi (URL vb.) yöntemiyle verilir."

- **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu**[26]
- **Türkiye Futbol Federasyonu**[27]
- **Çocuk Koruma Kanunu kapsamındaki "ilgililer"**[28]
- **Reklam Kurulu**[29]

---

26 5411 Sayılı **Bankacılık Kanunu** kapsamında **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna** bu kanunun suçlarla ilgili ikinci bölümünde yer alan "izinsiz faaliyette bulunmak" başlıklı 150. maddesinin 3. fıkrası ile izinleri almaksızın banka gibi faaliyet gösteren ya da mevduat kabul eden yahut katılım fonu toplayan gerçek kişiler ile tüzel kişilerle ilgili Kurumun "ilgili Cumhuriyet başsavcılığını muhatap talebi üzerine sulh ceza hâkimince, dava açılması hâlinde davaya bakan mahkemece iş yerlerinin faaliyetleri ve reklamlar geçici olarak durdurulur, ilânları toplatılır, bu aykırılıkların internet aracılığıyla işlendiğinin tespit edilmesi durumunda içerik ve yer sağlayıcıları yurt içinde ise internet sitelerine **erişim engellenir**. Bu tedbirler, hâkim kararıyla kaldırılıncaya kadar devam eder. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır (Değişik fıkra: 20.02.2020-7222 sayılı Kanun, 17. madde). 150. maddeye yeni eklenen 4. fıkra ile bu maddenin "birinci ve ikinci fıkralardaki aykırılıkların içerik ve yer sağlayıcıları yurt dışında bulunan internet siteleri aracılığıyla gerçekleştirilmesi durumunda **bu internet sitelerine erişim**, **Kurumun başvurusu** üzerine **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu** tarafından **engellenir**" denilmiştir (Ek fıkra: 20.02.2020-7222 Sayılı Kanun, 17. madde). Benzer bir yetki, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna **6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri** Kanununun izinsiz faaliyette bulunmak başlıklı 46. maddesi ile de verilmiştir. Bu maddenin 4. fıkrasında, bu kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman faaliyetlerinde bulunulduğu durumlarda ve "bu aykırılıkların İnternet ortamında gerçekleşmesi hâlinde Kurum tarafından içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Karar uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** gönderilir" denilmiştir (Ek: 04.03.2021-7292 Sayılı Kanun, 11. madde).

27 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında **Türkiye Futbol Federasyonuna** yayın haklarının korunması ile ilgili Ek-1 maddesi gereğince **(1) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin** yayınların İnternet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine **Yönetim Kurulu** tarafından karar verilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı bir hafta içinde sulh ceza hâkimliğine itiraz edilebilir. Erişimin engellenmesiyle ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere TFF bünyesinde idari birim kurulur. **Yönetim Kurulu, bu madde kapsamındaki yetkisini idari birimde görev alacak kişilere devredebilir**. **(2)** Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışındaki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların İnternet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, yayın hakkı sahibinin talebi üzerine birinci fıkra hükmü uygulanır. Şu kadar ki, talebin yapılabilmesi için yayın hakkına ilişkin sözleşmenin TFF'ye bildirilmesi ve hak sahipliğinin ispat edilmesi zorunludur. **(3)** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından çıkartılacak talimatla belirlenir (Ek: 21.12.2021-7346 Sayılı Kanun, 29. madde).

28 5395 sayılı **Çocuk Koruma Kanununun** içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi başlıklı 41/G maddesinin 1. fıkrası kapsamında "çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada **kayda alınan ses veya görüntülerin İnternet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer**, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 9. maddesi uyarınca içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesini isteyebilir" (Ek: 24.11.2021-7343 Sayılı Kanun, 45. madde). Ayrıca bkz. Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin İlam ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesine Dair Yönetmelik (Resmî Gazete, 04.08.2022, Sayı 31913), madde 53.

29 **6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun** ceza hükümleri ile ilgili 77. maddesinin 12. paragrafına eklenen (Ek cümleler:24/3/2022-7392/15 md.) yetki ile Reklam Kurulu, idari para cezaların yanı sıra aykırılığın İnternet ortamı üzerinden gerçekleştirilmesi hâlinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine karar verebilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, İnternet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 5651 sayılı Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı sulh ceza hakimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hakimliğince verilen karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

- **Ticaret Bakanlığı**[30]

Görüldüğü üzere **25'ten fazla farklı kurum ve kuruluşa** çeşitli düzenlemeler altında erişim engelleme yetkisi veya talep etme yetkisi verilmiş ve bu yetkilerin büyük bir kısmı "**idari tedbir**" yoluyla ve yargı onayı şartı aranmadan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu veya Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilerek kullanılmaktadır.

2022 İÇİNDE ERİŞİME ENGELLENEN ALAN ADLARI, URL, HABER VE İÇERİKLER

ALAN ADLARI ENGELLEME UYGULAMALARI GENEL DEĞERLENDİRME

EngelliWeb projesi kapsamında **2022 yılı içinde** tespit edebildiğimiz kadarıyla Türkiye'den **toplam 137.717** alan adı erişime engellenmiştir. Bu engellemelerin çoğunluğu **Şekil 2**'de görüleceği üzere **109.037 alan adı** (**%79**), BTK Başkanı tarafından 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında erişime engellenmiştir. 2021 içinde erişim engelleme yetkisi verilen **Türkiye Futbol Federasyonu** tarafından 2022 içinde **22.585** alan adına erişim engellenirken, Federasyon **3.005** alan adına erişim engelleyen hakimlik, savcılık ve mahkeme kararlarını üçüncü sırada bırakmıştır. Ayrıca, **1.904** alan adına Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, **502** alan adına Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve

Şekil 2: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2022)

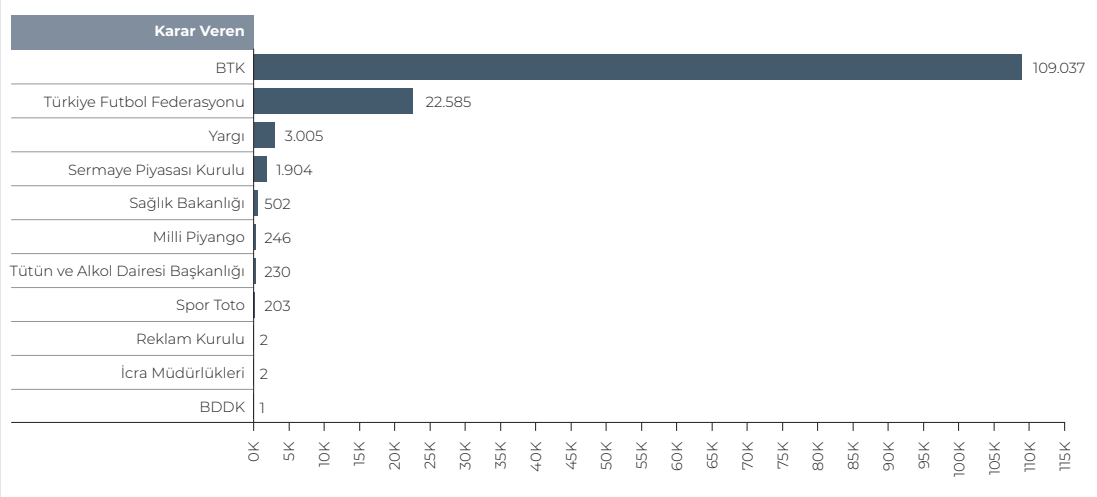

30 **6563 Sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un** cezai hükümler ile ilgili 12. maddesinin 3. fıkrasında yapılan değişikliklerle (Ek:1/7/2022-7416/6 md.), Bakanlıkça 6563 sayılı Kanuna aykırı hareket eden elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu kararlar, uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Birlik tarafından ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcılara gönderilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının gereği ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcılar tarafından derhal yerine getirilir. İçeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararına karşı sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hâkimliğince verilen karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

Şekil 3: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2006-2022)

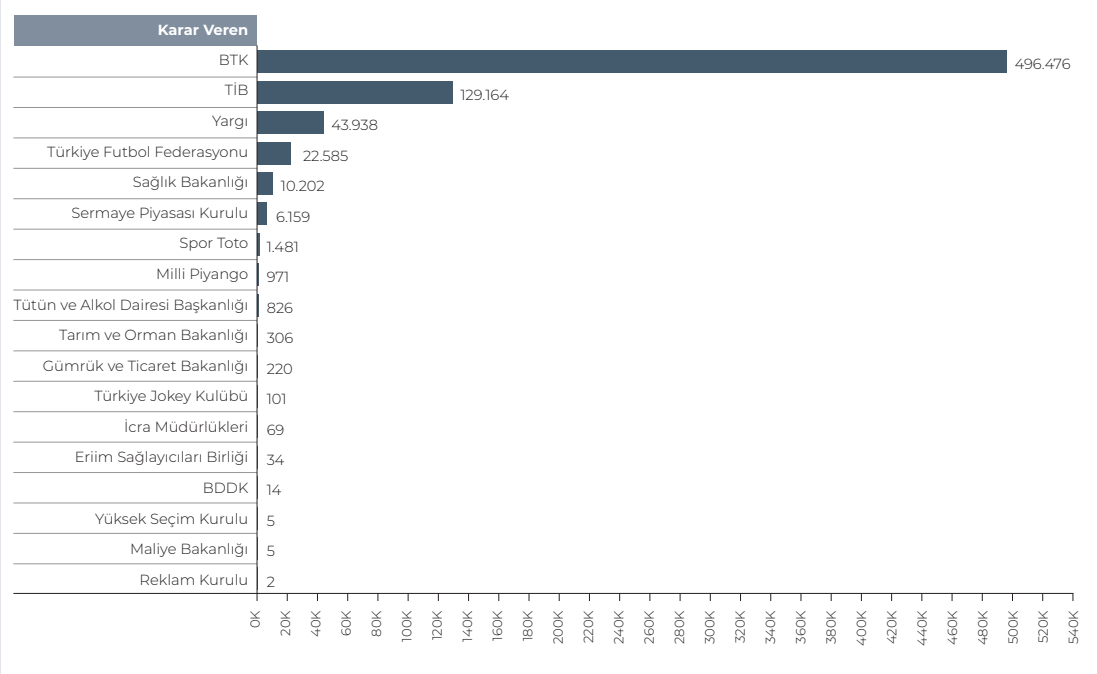

Şekil 4: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (Toplam)

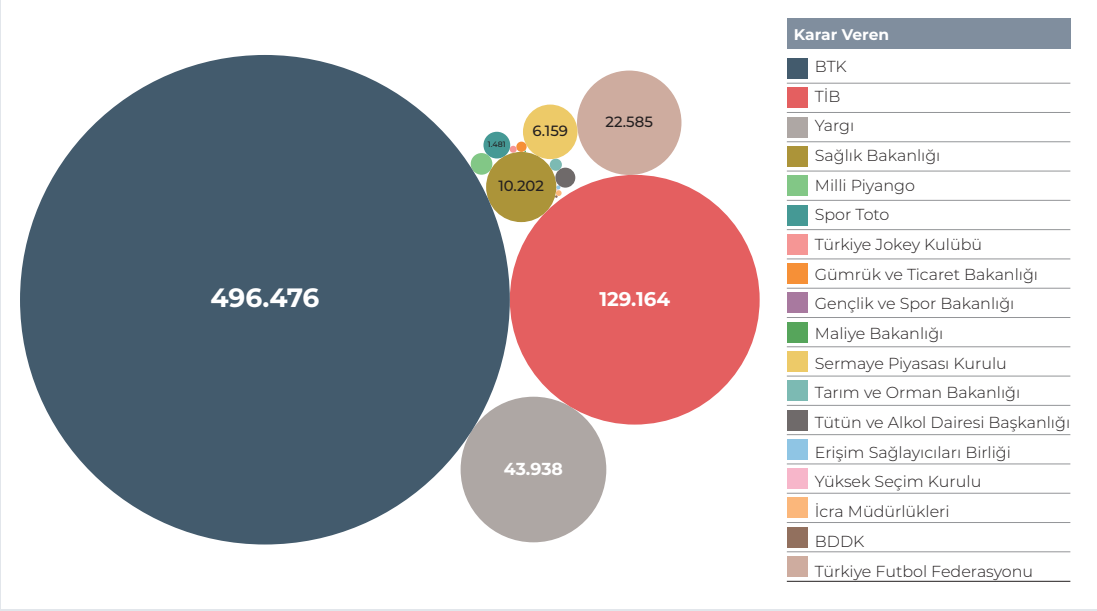

Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından, **246** alan adına Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından, **230** alan adına Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı (Tarım ve Orman Bakanlığı) tarafından, ikişer alan adına 2022 içinde yetkilendirilen Reklam Kurulu ve icra müdürlükleri tarafından, bir alan adına da Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından erişimin engellendiği tespit edilmiştir.

Bu engellemelerle birlikte genel toplamda **2022 yılı sonu itibarıyla Türkiye'den toplam 712.558 alan adına erişim engellenmiştir. Şekil 3 ve 4**'te görüleceği üzere 2022 sonu itibarıyla Türkiye'den erişime engellen web sitelerinin **129.164** tanesi kapatılana kadar TİB, **496.476** tanesi TİB kapandıktan sonra **BTK Başkanı** tarafından olmak üzere **625.640 tanesi idari tedbir kararları ile 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında** erişime engellenmiştir. **43.938 alan adı ve web sitesine de yargı** (sulh ceza hakimlikleri, savcılıklar ve mahkemeler) tarafından erişim engellenmiştir. Ayrıca, genel toplamda **22.585** alan adı Türkiye Futbol Federasyonu tarafından, **10.202** alan adı Sağlık Bakanlığı tarafından, **6.159** alan adı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, **1.481** alan adı Spor Toto Başkanlığı tarafından, **971** alan adı Milli Piyango tarafından, **826** alan adı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı tarafından (Tarım ve Orman Bakanlığı), **306** alan adı Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, **220** alan adı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından, **101** alan adı Türkiye Jokey Kulübü tarafından, **69** alan adı icra müdürlükleri tarafından, **34** alan adı Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından, **14** alan adı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından, **5**'er alan adı de Yüksek Seçim Kurulu ("YSK") ve Maliye Bakanlığı tarafından ve **2** alan adı da Reklam Kurulu tarafından erişime engellenmiştir.

5651 SAYILI KANUN'UN 8. MADDESİ KAPSAMINDA ERİŞİME ENGELLENEN ALAN ADLARI

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun 4 Mayıs 2007 tarihinde yürürlüğe girmişti. 5651 Sayılı Kanun'un 8. maddesine Temmuz 2020 içinde yapılan değişikliklerle[31] erişim engelleme yaptırımının yanı sıra "içeriğin çıkarılması" yaptırımı da eklenmiştir. Değişiklikler sonrasında 8. madde kapsamında "*İnternet ortamında yapılan ve içeriği aşağıdaki suçları oluşturduğu hususunda yeterli şüphe sebebi bulunan yayınlarla ilgili olarak* ***içeriğin çıkarılmasına*** *ve/veya* ***erişimin engellenmesine*** *karar verilir*" denilerek Türk Ceza Kanununda yer alan; intihara yönlendirme,[32] çocukların cinsel istismarı,[33] uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma,[34] sağlık için tehlikeli madde temini,[35] müstehcenlik,[36] fuhuş,[37] kumar oynanması için yer ve imkân sağlama[38] suçları, 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda

31 29.07.2020 tarihli ve 7253 sayılı Kanunun 4. maddesiyle yapılan değişikliklerle 8. maddenin başlığı "**İçeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararları ile yerine getirilmesi**" şeklinde değiştirilmiştir.
32 TCK, 84. madde.
33 TCK, 103/1. madde.
34 TCK, 190. madde.
35 TCK, 194. madde.
36 TCK, 226. madde.
37 TCK, 227. madde.
38 TCK, 228. madde.

yer alan suçlar ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan suçlar[39] için içeriğin çıkarılması ve/veya erişim engelleme yaptırımları öngörülmüştür. **Ekim 2022** içinde TBMM'den geçen 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 32. maddesiyle 5651 sayılı Kanunun 8. maddesinin 1. fıkrasına eklenen (**ç**) bendiyle, Milli İstihbarat Teşkilatının faaliyetleri[40] ve personeline[41] yönelik suç teşkil eden içerikler katalog suçlar kapsamına dahil edilmiştir.

8. maddedeki suçlarla ilgili içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının verilmesi iki koldan mümkün kılınırken, "**Koruma Tedbiri**" olarak soruşturma evresinde hâkim, kovuşturma evresinde ise mahkeme tarafından içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararları verilebilir. Fakat, 8. madde kapsamındaki içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararları ağırlıkla "**İdari Tedbir**" kararlarıyla kapatılana kadar TİB, sonrasında ise BTK Başkanı tarafından 8. maddede yer alan suçları oluşturan yayınların içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması halinde veya içerik veya yer sağlayıcısı yurt içinde bulunsa bile, içerikler çocukların cinsel istismarı, fuhuş veya kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçu içeriyorsa re'sen BTK Başkanı tarafından verilebilir hükmüne istinaden verilmektedir.[42]

BTK Başkanı'na yurt dışındaki **müstehcen** sitelerle ilgili erişim engelleme yetkisi Anayasa Mahkemesi tarafından 07.02.2018 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanan bir kararla iptal edilmiştir. EngelliWeb 2018, 2019 ve 2020 raporlarımızda da değerlendirildiği üzere Danıştay 13. Dairesinden itiraz yolu ile Anayasa Mahkemesine gelen başvuru ile ilgili kararında Anayasa Mahkemesi, BTK Başkanı'na 5651 sayılı Kanun'un 8/4 maddesi ile verilen yurt dışındaki **"müstehcen"** (madde 8/1(5)) **sitelere erişim engelleme yetkisini oyçokluğu ile Anayasa'ya aykırı buldu ve iptal etti**.[43] Anayasa Mahkemesi iptal ettiği yetki ile ilgili olarak "*içeriği suç oluşturan bir yayının, suç işlemek veya işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla faaliyette bulunmayan, kitlesel haberleşme ve iletişim sağlayan internet sitelerinde paylaşılması durumunda da* ***hâkim onayı gerekmeksizin*** *idarece resen erişimin engellenmesi kararı verilmesine olanak tanımaktadır*" demiş ve BTK Başkanı tarafından bu tip kararların re'sen ve hakim onayı olmadan alınmasının sorunlu olduğuna dikkat çekmiş ve hukuk devletinin temel ilkelerinden bir tanesi olan "**belirlilik**" ilkesine aykırı olduğuna hükmetmiştir. Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına imkân tanımaması gerekir.

---

39 29.04.1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan suçlar, 5651 sayılı Kanun'un kapsamına 25.03.2020 tarihli 7226 Sayılı Kanunun 32. maddesi ile eklenmiştir.

40 2937 Sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 27(1) maddesi: "Millî İstihbarat Teşkilatının görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeleri, yetkisiz olarak alan, temin eden, çalan, sahte olarak üreten, bunlar üzerinde sahtecilik yapan ve bunları yok eden kişiye dört yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir".

41 2937 Sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 27(2) maddesi: "MİT mensupları ve ailelerinin kimliklerini, makam, görev ve faaliyetlerini herhangi bir yolla ifşa edenler ile MİT mensuplarının kimliklerini sahte olarak düzenleyen veya değiştiren ya da bu sahte belgeleri kullananlara üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası verilir".

42 Bkz. 5651 Sayılı Kanun, madde 8(4).

43 AYM, E. 2015/76., K. 2017/153, K.T. 15.11.2017, R.G. Tarih – Sayı: 7.2.2018 – 30325.

Şekil 5: 2018-2022: BTK v. Yargı 8. Madde Erişim Engelleme Kararları Karşılaştırması

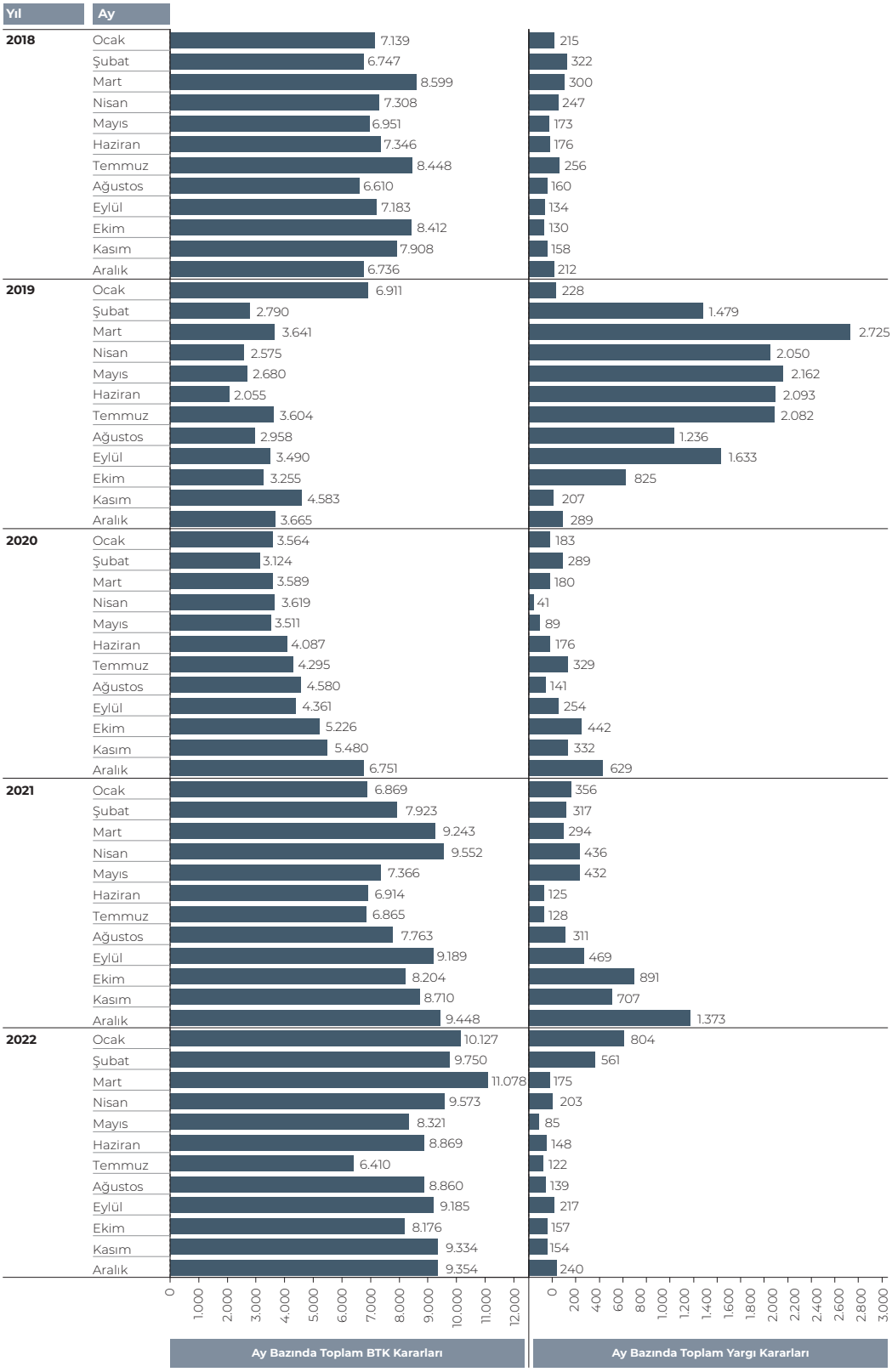

Şekil 6: Yargı-BTK Erişim Engelleme (2017-2022) Karşılaştırma

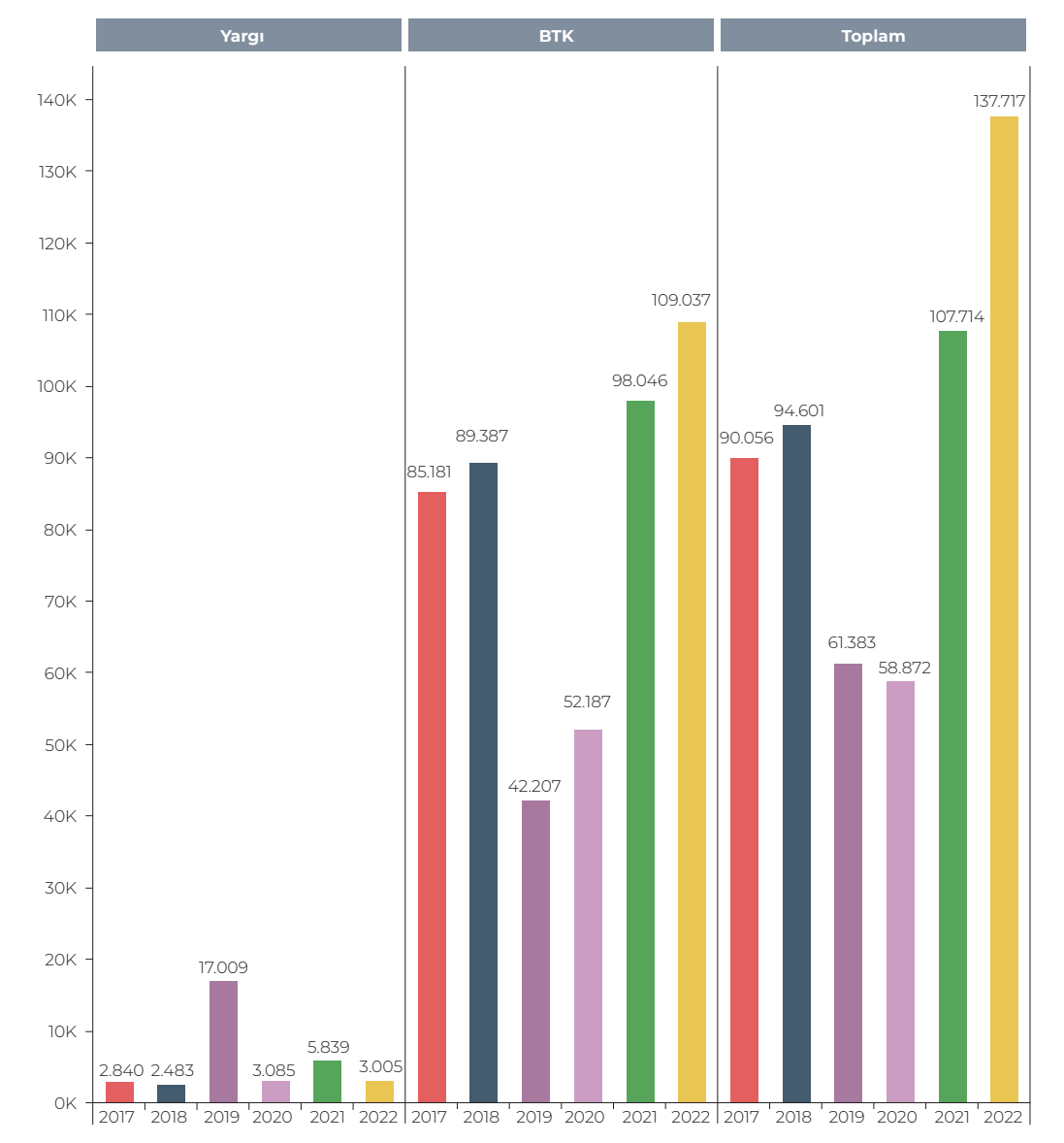

Anayasa Mahkemesi bu kararının Resmî Gazetede (**07.02.2018**) yayımlanmasından itibaren bir yıl sonra (**07.02.2019**) yürürlüğe girmesine karar vermiş ve **07.02.2019** tarihi itibarı ile 5651 sayılı Kanun'da yeni bir değişiklik de yapılmadığı için BTK Başkanının yasa gereği **yurt dışındaki müstehcen sitelere re'sen idari tedbir yoluyla erişim engelleme yetkisi sona ermiştir**. Bu tarih itibarı ile müstehcenlik suçuna istinaden erişimin engellenmesi kararları ancak sulh ceza hakimlikleri tarafından verilebilecektir. Uygulamada ise 2019 içinde BTK Başkanı tarafından re'sen idari tedbir yoluyla müstehcen web sitelerine erişim engelleme uygulamasına devam edildiği 2019 raporumuzda belirtilmiş, BTK Başkanı idari tedbir kararları ile 2020 yılı içinde de hakim

Şekil 7: 2006-2022: Yıllara Göre TİB, BTK ve Yargı Karşılaştırması

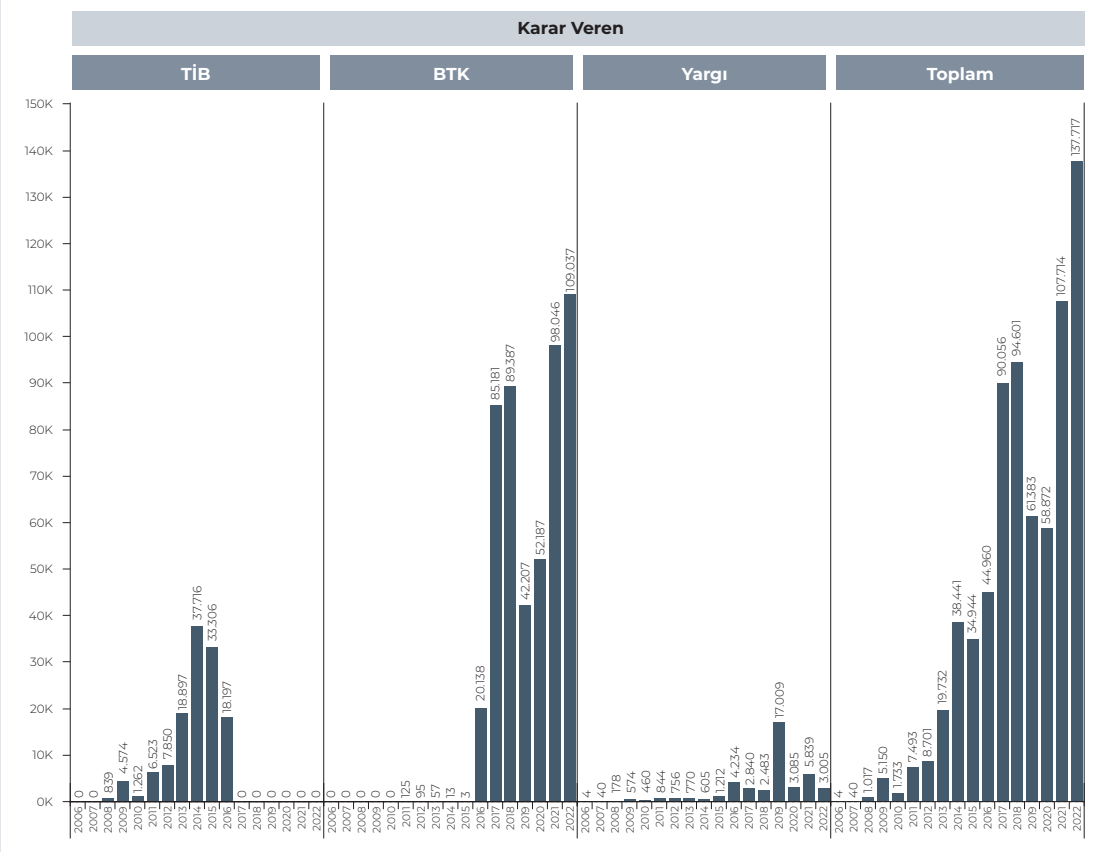

onayı alınmadan Anayasa Mahkemesinin iptal kararı hiçe sayılarak hukuka aykırı bir şekilde karar alınmaya devam edildiği gözlemlenmiştir. Aşağıda görüleceği üzere (**şekil 5-7**), 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında verilen erişimin engellenmesi istatistiki verileri karar veren merciiler bazından değerlendirildiğinde, her ne kadar Anayasa Mahkemesinin iptal kararı yürürlüğe girdikten sonra Şubat-Ekim 2019 arasında bu karara uyulmuş ve bu dönemde BTK Başkanının idari tedbir kararlarını sulh ceza hakimliklerine onaylattığı görülmekte ise de, Kasım 2019'dan sonraki aylarda ve 2022 sonuna kadar BTK Başkanı tarafından engellenen alan adlarında ciddi artış görülürken, yargı tarafından erişime engellenen alan adı sayısında ise ciddi düşüş görülmektedir. BTK Başkanı tarafından erişime engellenen web sitelerinin büyük bir kısmını müstehcen sitelerin oluşturduğu dikkate alındığında, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının hiçe sayılarak hukuka aykırı bir şekilde karar alınmaya devam edildiği düşünülmektedir. Bir başka deyişle, BTK başkanı tarafından müstehcen olduğu düşünülen web sitelerine uygulanan idari tedbir uygulamaları, hakim onayı olmadığı durumlarda hukuka aykırıdır. Bu hukuka aykırılık, 2022 yılında da devam etmiştir.

EngelliWeb raporları tarafından tespit edilen bu sorun ve Anayasa Mahkemesi'nin "müstehcenlik suçu" ile ilgili idari tedbir kararı verilmesini mümkün kılan yet-

kinin iptal edilmesinin kararın yürürlüğe girdiği **07.02.2019** tarihinden bu yana tamamen göz ardı edilmesi ve bu karara aykırı şekilde BTK Başkanı tarafından idari tedbir kararları verilmesi sorunu 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesinde Ekim 2022 içinde yapılan köklü değişiklikle ortadan kaldırılmıştır. Ekim 2022 içinde TBMM'den geçen 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 32. maddesiyle 5651 sayılı Kanunun 8. maddesinin 4. fıkrasında yer alan "*oluşturan yayınların içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması halinde veya içerik veya yer sağlayıcısı yurt içinde bulunsa bile, içeriği birinci fıkranın (a) bendinin (2) ve (5) ve (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde ve (c) bendinde yazılı suçları*" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Dolayısıyla, BTK Başkanının yetkisi genişletilmiş 8. maddesinin 4. fıkrasında yer alan yurt içi ve yurt dışı ayrımı kaldırılmıştır. TBMM'ye sunulan 7418 Sayılı Kanunla ilgili teklifte bu değişikliğin gerekçesi ise "*İnternetin dağınık ve dinamik yapısı nedeniyle içerik veya yer sağlayıcının nerede bulunduğunun tespitinde yaşanan sorunların ve buna bağlı olarak ortaya çıkan yetki tartışmasının giderilmesi ve katalog suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi amacıyla yurt içi yurt dışı ayrımı kaldırılarak Başkanın engelleme yetkisinde yeknesaklık sağlanmış olacaktır*" şeklinde açıklanmıştır.[44] Böylece, Anayasa Mahkemesi tarafından "**belirlilik**" ilkesine aykırı olduğu belirtilen ve dolayısıyla "hâkim onayı gerekmeksizin idarece resen erişimin engellenmesi kararı verilmesine olanak tanıyan" ve keyfiyete izin verdiği belirtilen yetki tekrardan ve genişletilerek BTK Başkanına iade edilmiş, Anayasa Mahkemesi kararı hiçe sayılmıştır.

2022 içinde tespit edebildiğimiz kadarıyla BTK Başkanı tarafından toplam **109.037 idari tedbir kararıyla 109.037 alan adı ve web sitesine** erişim engellenmiştir. 2022 içinde erişime engellenen alan adlarının **88.781** tanesini (yaklaşık **%64**) kumar ve bahis siteleri oluşturmaktadır.

5651 SAYILI KANUN'UN 8/A MADDESİ KAPSAMINDAKİ YAPTIRIMLAR

5651 sayılı Kanunun 8. maddesine milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması ile ilgili eklenen 16 sayılı paragrafla TİB'e verilen erişim engelleme yetkisi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildikten[45] sonra 5651 sayılı Kanun'a "*Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi*" başlıklı yeni bir 8/A maddesi 27.03.2015 tarihinde eklenmiştir. 8/A maddesiyle öncelikle **hakimlere** yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak internet ortamında yer alan yayınla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verme yetkisi verilmiştir.

Ayrıca, 8/A maddesi kapsamında 27.03.2015 tarihinden 02.07.2018 tarihine kadar **Başbakanlığa**, bu tarihten sonra ise **Cumhurbaşkanlığına gecikmesinde sakınca bulunan** hallerde yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması amacı ile İnternet içeriklerinin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesini BTK Başkanı'ndan talep etme yetkisi verilmiştir. Benzer şekilde, "**ilgili bakanlıklar**" adı altında yürütme organlarına da millî güvenlik ve kamu düzeninin korun-

44 Bkz. https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KanunTeklifi/f72877c1-f87b-037b-e050-007f01005610
45 AYM, E.2014/149, K.2014/151, K.T. 2/10/2014.

Şekil 8: Yıllara göre 5651 Sayılı Kanun Kapsamında Alınan 8/A Karar Sayıları

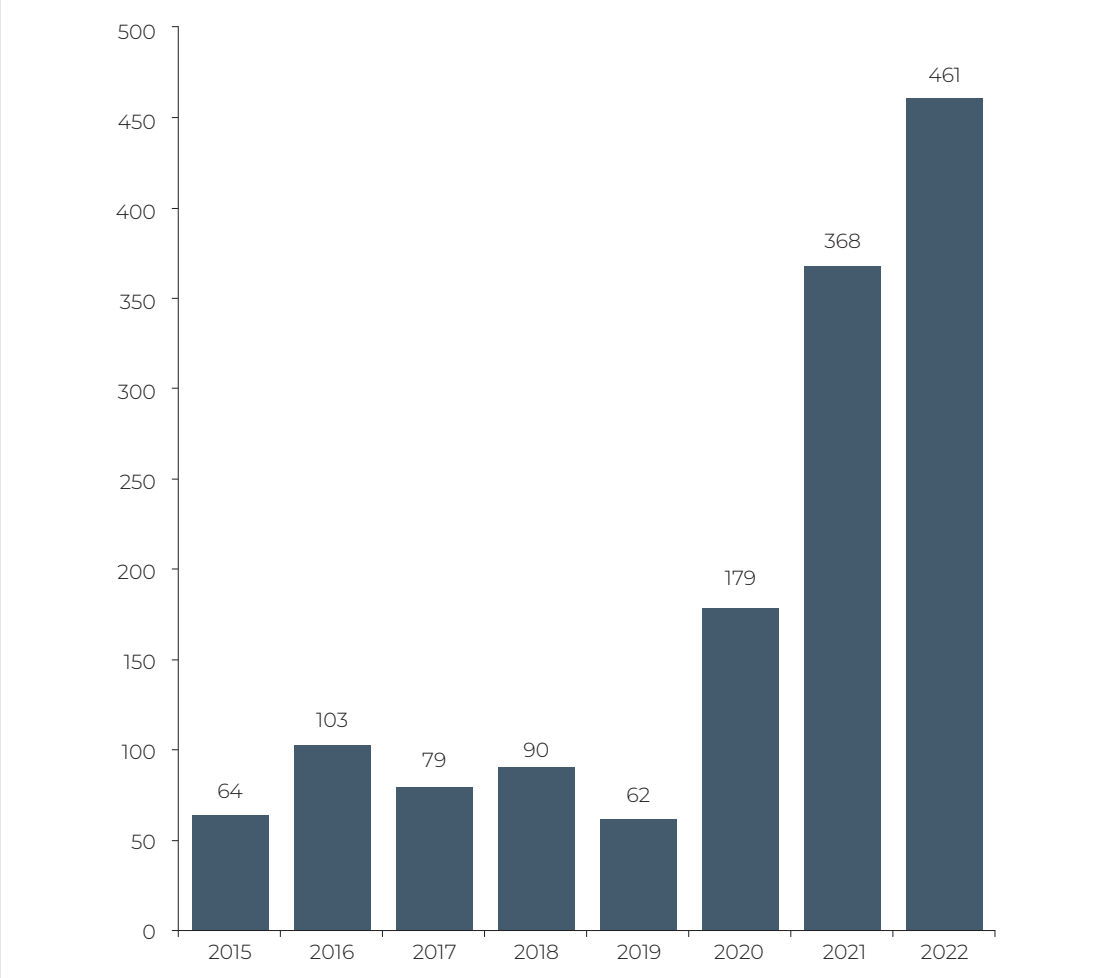

ması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması amacı ile İnternet içeriklerinin çıkarılması ve/veya engellenmesini BTK Başkanı'ndan talep etme yetkisi verilmiştir.

BTK Başkanı bu talepleri değerlendirip İnternet ortamında yer alan yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verebilir. Karar, Başkan tarafından derhâl erişim sağlayıcılara ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilir. İçerik çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği, derhâl ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren **dört saat içinde** yerine getirilir.

8/A maddesi kapsamında erişim engeli talebi BTK Başkanı tarafından yerine getirilirken, Başkanın idari tedbir uygulamasını **24 saat içinde** sulh ceza hakimliklerinin onayına sunması ve hakimliklerin de **48 saat içinde** bu talepleri değerlendirip, karara bağlaması gerekiyor. Bu madde kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararları, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe

erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, İnternet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir.

8/A maddesi özellikle **07.06.2015** genel seçimlerinden sonra siyasi bir susturucu araç olarak kullanılmaya başlanmış, **22.07.2015** ve **12.12.2016** tarihleri arasında Başbakanlığın talebi üzerine TİB tarafından erişime engellenerek Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin onayına sunulan **153 tane** erişim engelleme kararı verilmiştir.[46] **13.12.2016** itibarı ile ise BTK Başkanı tarafından Başbakanlık ve ilgili bakanlıkların talepleri üzerine verilen idari tedbir kararları Ankara sulh ceza hakimlikleri tarafından işleme konulmaya başlanmış ve **02.07.2018** tarihine kadar **9 farklı sulh ceza hakimliği** tarafından 8/A maddesine dayanılarak **151 ayrı erişim engelleme kararı** daha verilmiştir.

Yıllık bazda ise 2015 yılı içinde toplam **64**, 2016 yılı içinde toplam **103**, 2017 yılı içinde toplam **79**, 2018 içinde toplam **90**, 2019 yılı içinde toplam **62**, 2020 yılı içinde toplam **179**, 2021 yılı içinde toplam **368** tane 8/A kararı verilmiştir. **2022** yılında ise 2021 yılı içinde gözlenen ciddi artış devam etmiş ve toplam **461** tane 8/A kararı verildiği tespit edilmiştir. Genel toplamda da 2022 sonu itibarıyla sulh ceza hakimlikleri tarafından 8/A hükmü taleplerine istinaden **toplam 1.406 farklı** içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilmiştir. **461 kararla**, 8/A maddesi yürürlüğe girdiğinden beri 2022 yılı, 8/A kararlarının en çok verildiği yıl olmuştur. Bu kararlarla aşağıda detaylandırılacağı üzere **yaklaşık 25.573 İnternet adresine**[47] erişim engellenmiştir.

8/A KARARLARININ SULH CEZA HAKİMLİKLERİ BAZINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Sulh ceza hakimlikleri bazında bir değerlendirme yapıldığında 2022 sonu itibarı ile verilen toplam **1.406** karardan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının kapatılmadan önce Gölbaşı yerleşkesinde bulunmasından dolayı arka arkaya **153 tanesinin Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği** tarafından 13.07.2015 ve 07.12.2016 tarihleri arasında verildiği gözlemlenmektedir. Bu dönemki taleplerin büyük bir çoğunluğu Başbakanlık tarafından yapılmıştır. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının kapatılmasından sonraki süreçte 8/A kararlarının büyük bir çoğunluğu **2019** sonu itibarıyla Ankara'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmiştir. Dolayısıyla, BTK Başkanının talepleri Aralık 2016 içinde Ankara'daki sulh ceza hakimliklerine gönderilmeye başlamış ve

---

46 Bkz. Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin 2015/609, 2015/631, 2015/645, 2015/646, 2015/647, 2015/648, 2015/650, 2015/662, 2015/672, 2015/682, 2015/691, 2015/705, 2015/710, 2015/713, 2015/720, 2015/723, 2015/728, 2015/751, 2015/759, 2015/763, 2015/765, 2015/769, 2015/771, 2015/774, 2015/778, 2015/779, 2015/790, 2015/792, 2015/810, 2015/828, 2015/829, 2015/837, 2015/839, 2015/840, 2015/845, 2015/860, 2015/861, 2015/871, 2015/878, 2015/887, 2015/891, 2015/897, 2015/898, 2015/899, 2015/902, 2015/903, 2015/915, 2015/930, 2015/931, 2015/937, 2015/947, 2015/955, 2015/958, 2015/960, 2015/972, 2015/1003, 2015/1012, 2015/1015, 2015/1021, 2015/1107, 2015/1169, 2015/1197, 2016/01, 2016/02, 2016/28, 2016/53, 2016/57, 2016/65, 2016/74, 2016/129, 2016/205, 2016/219, 2016/293, 2016/311, 2016/320, 2016/328, 2016/329, 2016/354, 2016/374, 2016/442, 2016/444, 2016/445, 2016/474, 2016/492, 2016/539, 2016/553, 2016/574, 2016/574, 2016/588, 2016/614, 2016/615, 2016/693, 2016/696, 2016/701, 2016/722, 2016/726, 2016/753, 2016/775, 2016/776, 2016/781, 2016/809, 2016/826, 2016/834, 2016/846, 2016/847, 2016/849, 2016/869, 2016/875, 2016/880, 2016/896, 2016/905, 2016/908, 2016/949, 2016/957, 2016/959, 2016/972, 2016/975, 2016/987, 2016/995, 2016/1002, 2016/1036, 2016/1040, 2016/1047, 2016/1076, 2016/1084, 2016/1093, 2016/1108, 2016/1113, 2016/1127, 2016/1145, 2016/1187, 2016/1195, 2016,/1223, 2016/1239, 2016/1248, 2016/1260, 2016/1286, 2016/1346, 2016/1415, 2016/1469, 2016/1500 sayılı kararları.

47 Alan adı ve haber siteleri, haber adresleri ve sosyal medya içerikleri.

Şekil 9: 2022 Yılı İllere Göre 8/A Kararları Dağılımı

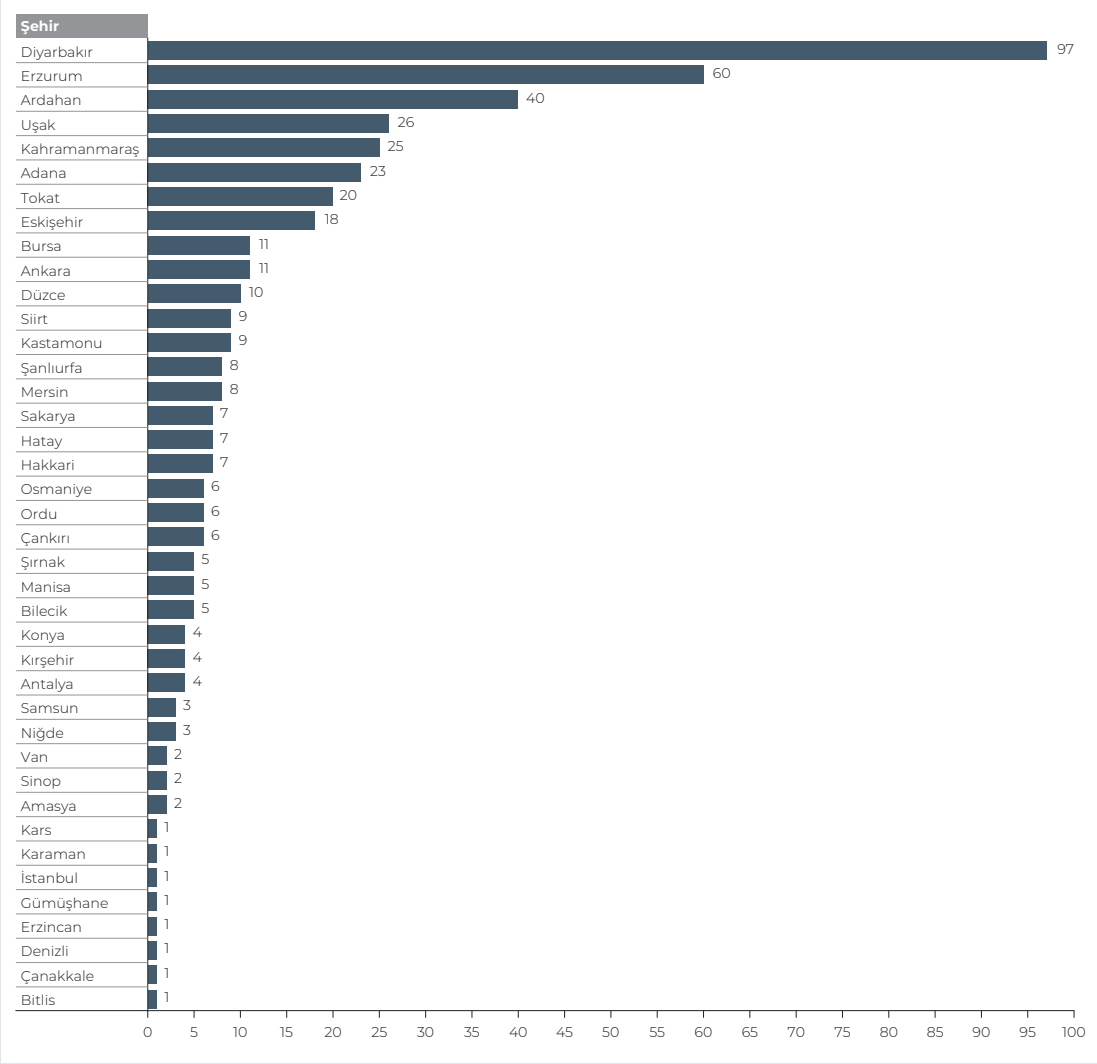

Ankara'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından **2019** sonuna kadar toplam **233 8/A kararı** verilmiştir.

Ankara sulh ceza hakimlikleri tarafından **2019 sonu itibarıyla verilen toplam 233 8/A** kararından **38 tanesi** Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, **35 tanesi** Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği, **34'er tanesini** Ankara 3. ve 6. Sulh Ceza Hakimlikleri, **30 tanesi** Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, **28 tanesi** Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği, **25 tanesi** Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, **8 tanesi** Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği ve **1 tanesi** de Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilmiştir. Ayrıca, bilindiği kadarıyla 2019 sonu itibarıyla Ankara hakimlikleri dışında verilmiş **11 tane 8/A kararı** daha tespit edilmiştir.[48]

48 Bu kararlar, Adana 4. Sulh Ceza Hakimliği, Diyarbakır 2., 4., ve 5. sulh ceza hakimlikleri, İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği, İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği ve İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilmiştir.

Şekil 10: 2015-2022: İllere Göre 8/A Kararları Dağılımı

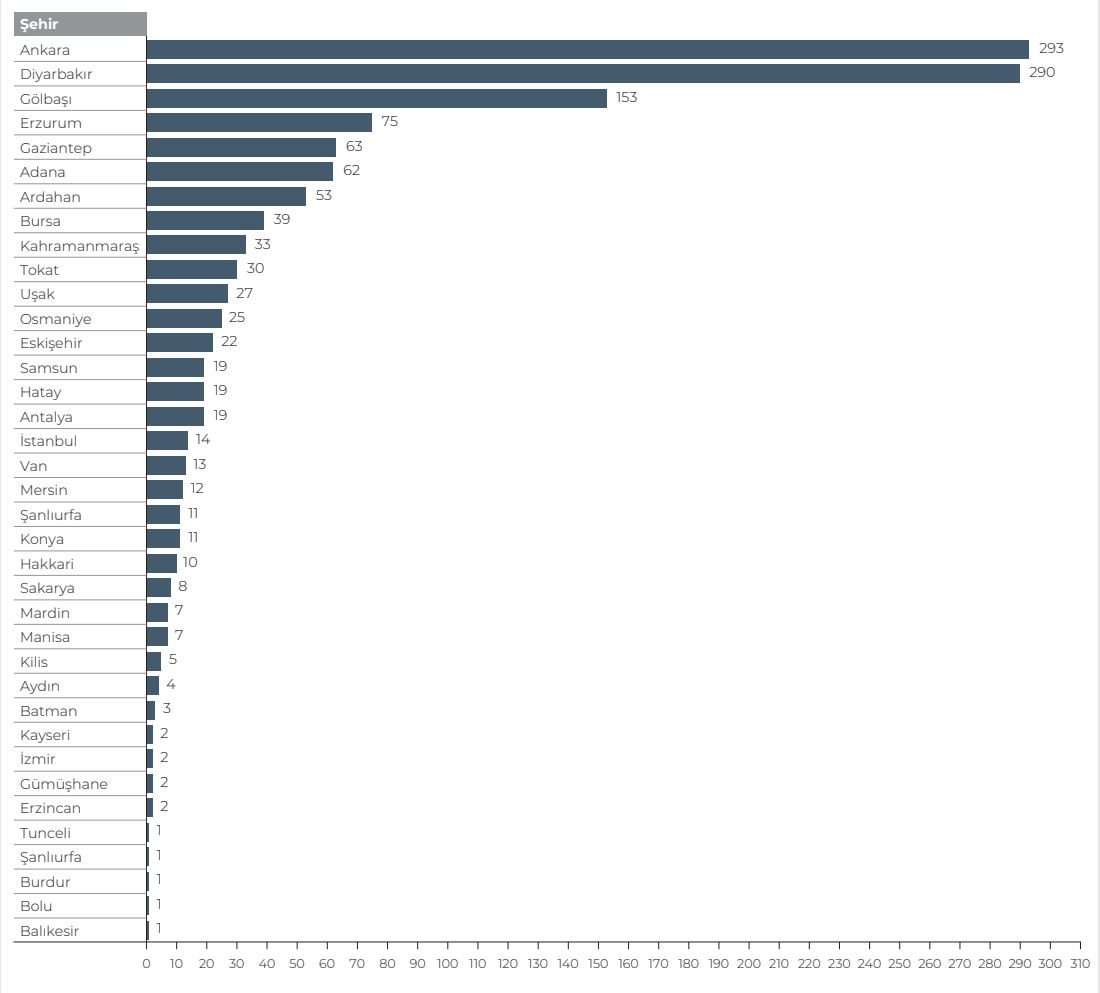

2020 yılı içinde ise toplam **179 tane 8/A** kararının verildiği tespit edilmiştir. Fakat önceki yıllara göre, bu kararların dağılımının farklılaştığı gözlemlenmiş ve Ankara'da bulunan sulh ceza hakimlikleri dışında da çok sayıda 8/A kararı verilmeye başlandığı tespit edilmiştir. **2020** içinde **en çok 8/A kararı Gaziantep**'teki sulh ceza hakimlikleri tarafından toplamda **35 kararla** verilirken, **Ankara**'daki sulh ceza hakimlikleri **30 kararla** ikinci sırada, **Diyarbakır**'daki sulh ceza hakimlikleri ise **28 kararla** üçüncü sırada yer almıştır. **2021** yılında ise **en çok 8/A kararı Diyarbakır**'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından toplamda **160** kararla verilirken, **Gaziantep**'teki sulh ceza hakimlikleri **28** kararla ikinci sırada, **Adana**'daki sulh ceza hakimlikleri ise **27** kararla üçüncü sırada yer almıştır. **2022** yılında ise **en çok 8/A kararı Diyarbakır**'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından toplamda **97** kararla verilirken, **Erzurum'**daki sulh ceza hakimlikleri **60** kararla ikinci sırada, **Ardahan**'daki sulh ceza hakimlikleri ise **40** kararla üçüncü sırada yer almıştır.

Şekil 11: 5651 Sayılı Kanun'un 8/A Maddesi Kapsamında Karar Veren Sulh Ceza Hakimlikleri: 2015-2022

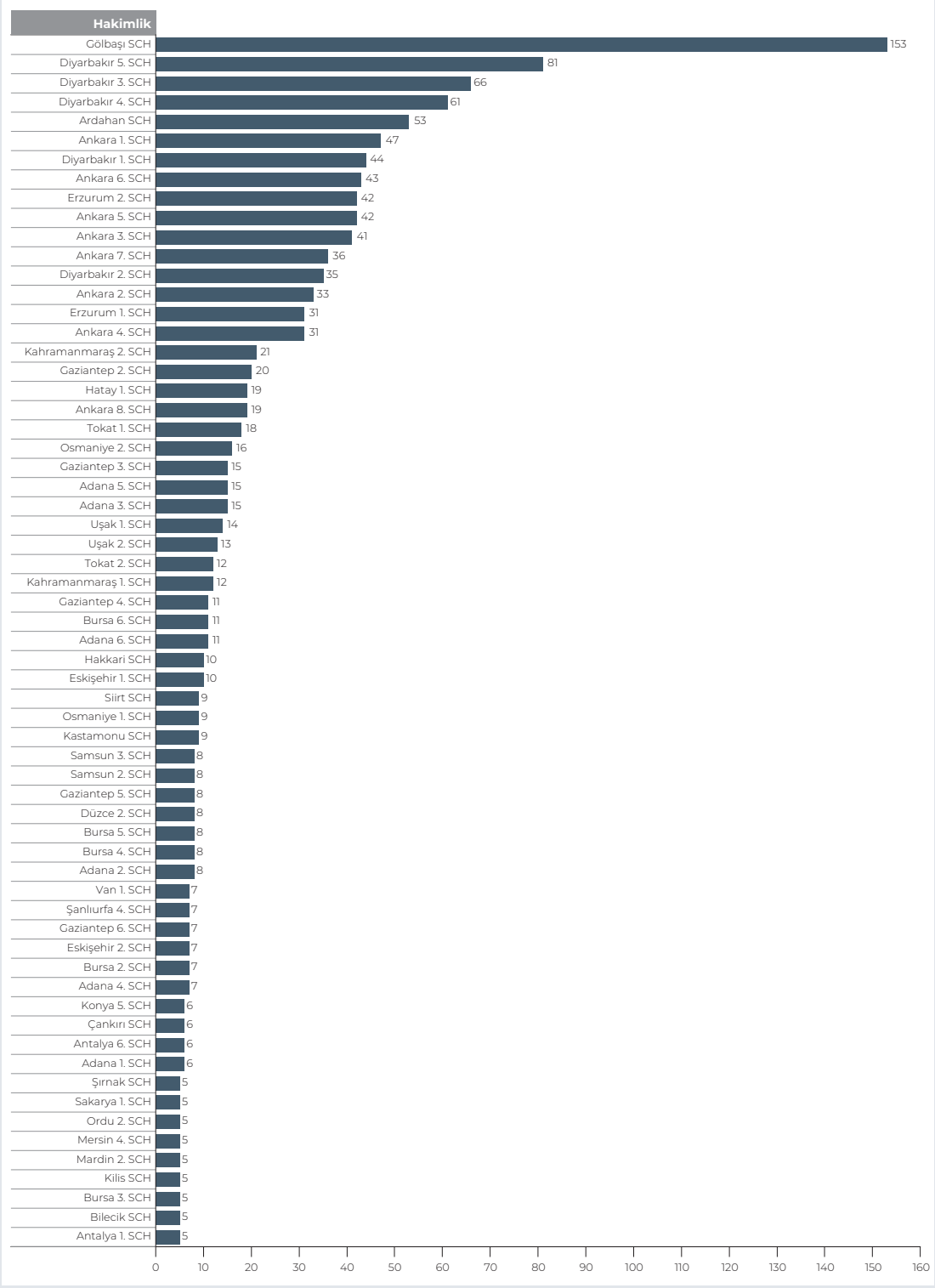

Genel toplamda ise **Ankara**'daki sulh ceza hakimlikleri **293 8/A kararı** ile birinci sırada, **Diyarbakır'**daki sulh ceza hakimlikleri **290 8/A kararı** ile ikinci sırada, **Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği 153 kararla** üçüncü sırada, **Erzurum'**daki sulh ceza hakimlikleri **75 kararla** dördüncü sırada yer almaktadır. 2015-2022 dönemimde verilen **1.406 8/A** kararından **446** tanesi **(%32**) Başbakanlık ve devamında Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan taleplerle Gölbaşı ve Ankara'daki diğer sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği üzere 2020 yılı içinde ilk defa Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri tarafından da 8/A kararlarının verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Gaziantep, Bursa, Adana, Antalya, Van, Hatay, Tokat, Mersin, Aydın, Kahramanmaraş, Tunceli, Samsun, Osmaniye, Mardin, İzmir ve Balıkesir'deki sulh ceza hakimlikleri tarafından 8/A kararları verilmeye 2020 yılında başlanmıştır. 2021 yılı içinde ise 8/A kararları veren sulh ceza hakimlikleri listesine Bolu, Burdur, İstanbul, Ardahan, Kayseri, Gümüşhane, Sakarya, Şanlıurfa, Uşak, Manisa, Batman, Hakkari, Eskişehir, Kilis, Konya ve Erzincan da eklenmiştir. 2022 yılı içinde ise 8/A kararları veren sulh ceza hakimlikleri listesine Düzce, Kastamonu, Siirt, Çankırı, Ordu, Bilecik, Şırnak, Kırşehir, Niğde, Amasya, Sinop, Bitlis, Çanakkale, Denizli, Karaman ve Kars da eklenmiştir. Aşağıda da açıklanacağı üzere il jandarma komutanlıklarının İnternet ile ilgili yürüttükleri çalışmalar ve operasyonlar kapsamında yapılan taleplerle bu engelleme kararları verilmeye başlamıştır.

Hakimlik bazında bakıldığı zaman, 2022 sonu itibarı ile **153** karar ile en çok 8/A kararı **Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği** tarafından verilmiştir. Bu kararlar 8/A maddesinin yürürlüğe girdiği dönemde Temmuz 2015 içinde başlamış ve TİB'in kapatılmasından sonra Aralık 2016 sonuna kadar devam etmiştir. İkinci sırada, **81** 8/A kararıyla **Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hakimliği** yer almakla birlikte bu kararlardan **34** tanesi 2022 yılı içinde verilmiştir. Üçüncü sırada, **66** 8/A kararıyla **Diyarbakır 3. Sulh Ceza Hakimliği**, dördüncü sırada **61** 8/A kararıyla **Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği** yer almaktadır. Son olarak, beşinci sırada, **53** 8/A kararıyla **Ardahan Sulh Ceza Hakimliği** yer almaktadır.

2020-2022 YILLARINDA VERİLEN 8/A KARARLARI VE JANDARMANIN ROLÜ

Jandarma Genel Komutanlığı Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığının Ağustos 2019'da faaliyete başlamasıyla birlikte[49] 2020 itibarıyla Ankara'da bulunan sulh ceza hakimlikleri dışında da çok sayıda 8/A kararı verilmeye başlandığı tespit edilmiştir. 2020 öncesinde Ankara dışından toplam **sadece 10 tane** 8/A kararı verilmişken, 2020 içinde **142 tane 8/A kararı** Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmiştir. Bu kararlardan sadece 11 tanesi 2020'nin ilk altı ayında verilirken, 131 karar 2020 yılının ikinci yarısında verilmiştir. 2020'nin ikinci yarısında özellikle 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunlarının Düzenlenmesi Hakkındaki Kanuna muhalefet ettiği tespit edilen yurt dışı tabanlı bahis sitelerine yönelik erişim engelleme uygulamaları ile il jandarma komutanlıkları gündeme gelmeye başlamıştır. Medyaya yansıyan haberlerde jandarmanın bahis sitelerinin yanı sıra

49 Bkz. İçişleri Bakanlığı, 2022 Bütçe Sunuşu, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu, 22.11.2021, https://www.icisleri.gov.tr/kurumlar/icisleri.gov.tr/icerikYonetimi/haberler/2021/11/2022_butce_final_kucuk.pdf

müstehcen sitelere,[50] uyuşturucu ve uyarıcı madde satışı yapan sitelere ve "**terör propagandası**" yaptığı tespit edilen web sitelerine yönelik operasyonlar yaptığı ve tespit edilen sitelere erişimin engellendiği belirtilmiştir.[51] Çeşitli il jandarma komutanlıklarının talepleri üzerine verilen **142 kararın** 8/A maddesi kapsamında verildiği tespit edilmiştir.

2020 yılı EngelliWeb analiz çalışması yapılırken, Jandarma Genel Komutanlığı ve il jandarma komutanlıkları tarafından talep edilen ve özellikle Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen bu kararların bir kısmında **talep, değerlendirme ve hüküm kargaşasına** rastlanmıştır. Şöyle ki, **sorunlu olduğu düşünülen** ve çeşitli il jandarma komutanlıklarının İnternet ile ilgili yürüttüğü çalışmalar kapsamında **70 tane** sulh ceza hakimliği kararının jandarmadan gelen talepler üzerine verildiği EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında tespit edilmiştir. Tespit edilen **70 karar** detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Talep Sayısı	8/A Talep	8/A Atıf	8/A Hüküm	8. Madde Hüküm	9. Madde Hüküm
70	12	32	0	1	69

İncelenen 70 karardan **sadece 12 tanesinde 8/A maddesi** kapsamında talepte bulunulmuştur. Verilen kararlardan ise **32 tanesinde** sulh ceza hakimlikleri **8/A maddesine atıf yapmış** ve değerlendirmelerinde dikkate almıştır. Fakat bu 70 karardan **hiçbir tanesinde 8/A maddesine atıfla hüküm** kurulmamıştır. Sulh ceza hakimlikleri 70 karardan **69 tanesinde jandarmanın taleplerinden bağımsız bir şekilde kişilik haklarının ihlali** ile ilgili **9. maddeden**, bir tanesinde ise **çocuklara zararlı olduğu düşünülen içeriklerle** ilgili **8. maddeden** hüküm kurmuştur.

2020 raporumuzda da belirtildiği üzere, bu kararların 43 tanesinin 8/A maddesi kapsamında, 13 tanesinin 8. madde kapsamında ve 14 tanesinin de 9. madde kapsamında hüküm kurulması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu farklı değerlendirmeler erişime engellenmesi talep edilen web siteleri ve içerikler incelenerek yapılmıştır.

İFÖD Değerlendirme	70 Karar
8. Madde	13
8/A Maddesi	43
9. Madde	14

2021 yılında ise Jandarma Genel Komutanlığı ve il jandarma komutanlıklarının talepleri sonucunda **8/A maddesine** atıfla verilmiş olan ve sorunlu olduğu düşünülen **51 tane** sulh ceza hakimliği kararı tespit edilmiştir. Tespit edilen **51 karar** detaylı bir şekilde incelenmiştir.

50 Sabah, "Müstehcen yayın yapan 88 siteye erişim engellendi," 19.12.2020, https://www.sabah.com.tr/yasam/2020/12/19/mustehcen-yayin-yapan-88-siteye-erisim-engellendi; Sabah, "Jandarmadan siber operasyon: 204 siteye erişim engeli," 31.12.2020, https://www.sabah.com.tr/yasam/2020/12/31/jandarmadan-siber-operasyon-204-siteye-erisim-engeli

51 Diken, "Yasa dışı yayın yapan 137 internet sitesine erişim engeli," 01.12.2020, http://www.diken.com.tr/yasadisi-yayin-yapan-137-internet-sitesine-erisim-engeli/

Talep Sayısı	8/A Talep	8/A Atıf	8/A Hüküm	8. Madde Hüküm	9. Madde Hüküm
51	33	29	1	0	50

İncelenen 51 karardan **sadece 33 tanesinde 8/A maddesi** kapsamında talepte bulunulmuştur. Verilen kararlardan ise **29 tanesinde** sulh ceza hakimlikleri **8/A maddesine atıf yapmış** ve bu maddeyi değerlendirmelerinde dikkate almıştır. Fakat bu **51** karardan **50 tanesinde 8/A maddesine atıfla hüküm** kurulmamıştır. Sulh ceza hakimlikleri 51 karardan **50 tanesinde jandarmanın taleplerinden bağımsız bir şekilde kişilik haklarının ihlali** ile ilgili **9. maddeden** hüküm kurmuştur.

İFÖD tarafından bu kararların 51 tanesinin 8/A maddesi kapsamında hüküm kurulması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu farklı değerlendirmeler erişime engellenmesi talep edilen web siteleri ve içerikler incelenerek yapılmıştır.

İFÖD Değerlendirme	51 Karar
8/A Maddesi	51
9. Madde	0

2022 yılında ise Jandarma Genel Komutanlığı ve il jandarma komutanlıklarının talepleri sonucunda **8/A maddesine** atıfla verilmiş olan ve sorunlu olduğu düşünülen **123 tane** sulh ceza hakimliği kararı tespit edilmiştir. Tespit edilen **123 karar** detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Talep Sayısı	8/A Talep	8/A Atıf	8/A Hüküm	8. Madde Hüküm	9. Madde Hüküm
123	120	91	0	0	123

İncelenen 123 karardan **120 tanesinde 8/A maddesi** kapsamında talepte bulunulmuştur. Verilen kararlardan ise **91 tanesinde** sulh ceza hakimlikleri **8/A maddesine atıf yapmış** ve değerlendirmelerinde dikkate almıştır. Fakat bu **123** karardan **hiçbirinde 8/A maddesine atıfla hüküm** kurulmamıştır. Sulh ceza hakimlikleri 123 kararın tamamında **jandarmanın taleplerinden bağımsız bir şekilde kişilik haklarının ihlali** ile ilgili **5651 sayılı Yasanın 9. maddesinden** hüküm kurmuştur.

İFÖD tarafından bu 123 kararın tamamında 8/A maddesi kapsamında hüküm kurulması gerektiği değerlendirilmiştir. İFÖD değerlendirmeleri erişime engellenmesi talep edilen web siteleri ve içerikler incelenerek yapılmıştır.

İFÖD Değerlendirme	123 Karar
8/A Maddesi	123
9. Madde	0

Örneğin, Burdur Sulh Ceza Hakimliği tarafından Evrensel gazetesinin 2015 içinde yayınlanmış üç farklı haberine Burdur Valiliği İl Jandarma Komutanlığı talebiyle eri-

şim engellenirken, talepte "**Evrensel**" adlı İnternet sitesi üzerinden umuma açık olarak alenileştirilmiş ve yoğun bir şekilde "PKK/YPG Terör Örgütü Propagandası, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Aleyhine Kamuoyunu Yanıltıcı, Haksız ve Olumsuz Algı Oluşturucu niteliklerde paylaşımlar olduğu ve bu nedenle milli güvenlik ile kamu düzeninin korunması" gerektiği belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 1: Burdur Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Hakimlik kararında ise sadece basmakalıp bir ifade ile "talebe konu İnternet sitelerinde yapılan yayınların yukarıda bahsedilen kanun maddesine (8/A maddesi) muhalif, aykırı, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin Kurum ve Organlarını aşağılayıcı, kamuoyunu yanıltıcı, haksız ve olumsuz nitelikte, terör örgütü propagandası" yapıldığı kanaatine varılmış, fakat 5651 sayılı Kanunun 9/1 maddesi gereğince talebin kabulüne dair hüküm kurulmuştur. Dolayısıyla, 8/A gerekçeli bir talep, 9. madde kapsamında "kişilik hakları" ihlaline dönüşmüştür. Fakat, Hakimlik tarafından kimin, hangi kişilik haklarının ihlal edildiği ise açıklanmamıştır. Kaldı ki, Hakimlik tarafından Evrensel'de yayınlanan üç farklı haberin nasıl ifade ve basın özgürlüğü sınırlarını aştığı da açıklanmamıştır.

Örnekler çoğaltılabilir, fakat jandarma il komutanlıklarının devreye girmesiyle birlikte Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklar tarafından 8/A maddesi kapsamında ve "gecikmesinde sakınca bulunan haller" gerekçesiyle erişim engelleme ve içerik çıkarma taleplerinde özellikle 2020 yılının ikinci yarısında düşüş başlamış ve böylece bu kararlar Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmeye başlamıştır. 2021 içinde olduğu gibi 2022 içinde de jandarmanın Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklardan çok daha aktif bir şekilde Türkiye'nin dört bir yanında 8/A maddesini kullandığı görülmektedir ve yukarıda da belirtildiği üzere **2022 8/A kararlarının en fazla verildiği yıl** olmuştur. Fakat, 8/A tecrübesi olmayan Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri, aslında 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken talepleri kendi oluşturdukları 9. madde şablon karar taslaklarına oturtmaya çalışmış ve yukarıdaki örnekte belirtilen tipte yanlış kararlar ortaya çıkmaya başlamış, dolayısıyla kararların icrası için bu kararlar BTK yerine ESB'ye gönderilmektedir.

Jandarma il komutanlıklarının taleplerine istinaden şablon karar verme eğilimi 2022 yılında da artarak devam etmiştir.

8/A KARARLARININ İÇERİK ANALİZİ

29.05.2015 tarihinden 2022 sonu itibarıyla **122 farklı** sulh ceza hakimliği tarafından verilen ve tespit edilen **toplam 1.406 8/A** kararıyla **şekil 12**'de detaylı bir şekilde görüleceği üzere 2.860'tan fazla haber sitesi ve alan adı, 775'ten fazla haber linki, 3.600'den fazla Twitter hesabı, 4.700'den fazla tweet, 600'den fazla Facebook içeriği ve 1.900'dan fazla YouTube videosu olmak üzere **25.573 adrese erişimin engellendiği** tespit edilmiştir.[52]

Şekil 12: 5651 8/A maddesi kapsamında erişime engellenen içeriklerin yaklaşık toplamı & dağılımı: 2015-2022

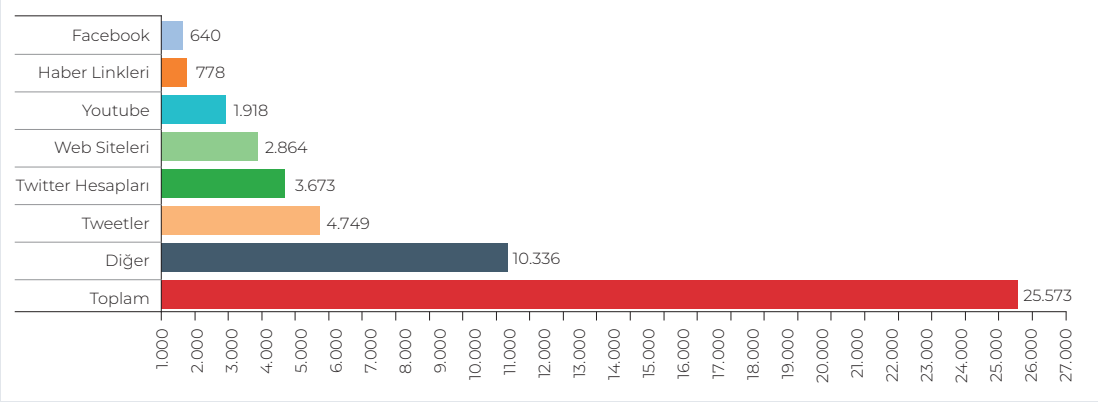

8/A maddesi kapsamındaki erişimin engellenmesi kararları siyasi nitelikli olup genellikle Kürt ve sol görüşlü haber sitelerini olduğu kadar pek çok Kürt gazeteci, aktivist ve muhaliflerle bağlantılı, ulusal medyada yer almayan ve hayati önem taşıyan haberleri yayan ve binlerce takipçisi olan gazeteci ve yurttaş gazetecilere ait sosyal medya hesaplarını ve içeriklerini hedef almaktadır.

8/A kararları ile Sendika.org,[53] SiyasiHaber.org ile birlikte bölgesel olarak Kürtçe ve Türkçe yayın yapan ve bu nedenle Kürt siyaseti açısından çok önemli olan sitelerden Yüksekova Güncel, Dicle Haber Ajansı ("DİHA"), Azadiya Welat, Özgür Gündem, Yeni Özgür Politika, Rudaw, RojNews, ANF, Kaypakkaya Haber, Güneydoğu'nun Sesi İdil Haber, Kentin Özgün Sesi Bitlis Güncel, Besta Nuçe, JINHA, Demokrasi.com ve JinNews gibi haber siteleri düzenli olarak Türkiye'den 2022 öncesinde erişime engellenmiştir. 8/A maddesi kapsamında 2,5 yıl boyunca **Wikipedia** platformuna da 29.04.2017

52 Engelli Web projesi kapsamında tespit edilen ve 8/A maddesi kapsamında 2021 sonu itibarı ile erişime engellenen **25.573 İnternet adresinden 10.336 tanesinin ayıklama ve sınıflandırma çalışması** devam etmektedir. 8/A kararlarında 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinde olduğu gibi şeffaf bir uygulama yapılmamakta ve 8/A maddesi kapsamında erişime engellenen URL'ler erişilmeye çalışıldığı zaman içeriği erişime engelleyen sulh ceza hakimliği bilgilerine ulaşılamamaktadır.

53 Sendika.Org haber sitesi 2015-2017 yılları arasında 7 farklı Ankara sulh ceza hakimliğince 8/A maddesi kapsamda 63 defa erişime engellenmiştir.

tarihinde Başbakanlığın talebi ile platformda yer alan iki yazının terörü öven, şiddete ve suça teşvik eden, kamu düzenini ve millî güvenliği tehdit eden içerikler olduğu gerekçesiyle Türkiye'den erişim engellenmiş[54] ve aşağıda detaylandırılacağı üzere ancak Anayasa Mahkemesi kararı ile platform tekrardan erişime açılmıştır. 2020 yılı içinde ise gerek **OdaTV**[55] gerekse **Independent Türkçe**[56] gibi haber siteleri de 8/A kararları ile erişime engellenmiş, **JinNews** haber sitesi seri bir şekilde arka arkaya engellenmeye başlamış, Anayasa Mahkemesine yapılan başvurulara rağmen bu haber sitelerine erişim 2022 sonu itibarı ile devam etmiştir.

Ayrıca, 8/A maddesi kapsamında düzenli olarak Türkiye'nin askeri operasyonlarına ilişkin haberler ve içerikler de erişime engellenmektedir. Türkiye'nin Rusya ile arasının siyaseten açıldığı Nisan 2016'da Rus haber ajansı **Sputnik**'e de Türkiye'den 8/A maddesi kapsamında erişim engellenmiştir. Benzer şekilde anonim kaynaklara dayanarak hassas belgeler yayınlayan ve kâr amacı gütmeyen **Wikileaks** platformu, çok sayıda Blogspot ve Wordpress adresi, Jiyan.org,[57] veri gazeteciliğinin Türkiye'de ilk temsilcilerinden olan Dağ Medya, Halkın Sesi TV, Dokuz8haber'in Twitter hesabı, Cumhuriyet, Sözcü, BirGün, Evrensel, Diken, Sendika.org, T24, BBC, Artı Gerçek, Gazete Duvar, soL Haber ve OdaTV gibi basın organlarına ait haberler ve bu haberlerin yayınlandığı URL adreslerine de sıklıkla 8/A maddesi dayanak gösterilerek erişim engellenmektedir. Aşağıda da detaylandırılacağı üzere bu tip engelleme kararlarına karşı yapılan itirazların neredeyse hepsi reddedilmekte, Anayasa Mahkemesi'ne yapılan başvurular uzun yıllar karara bağlanmamaktadır.

2022 YILI 8/A KARARLARININ İÇERİK ANALİZİ

2022 özelinde, 72 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen **461** kararla **şekil 13**'te görüleceği üzere, çoğunluğu tweetler olmakla birlikte **1.668 adrese erişimin engellendiği** tespit edilmiştir. Dolayısıyla, **260** haber sitesi ve alan adına, **452** Twitter hesabına, **901** tweet adresine, **22** Facebook içeriği ve **23** YouTube videosuna erişimin engellendiği tespit edilmiştir.

---

54 Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 29.04.2017 tarih ve 2017/2956 Değişik İş sayılı kararı. Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği itirazları 04.05.2017 tarihli ve 2017/3150 Değişik İş sayılı kararı ile reddederek 29.04.2017 tarih ve 2017/2956 Değişik İş sayılı kararının düzeltilmesini gerektirecek bir husus olmadığına karar vermiştir. Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği ise itirazları 07.05.2017 tarihinde 2017/3172 Değişik İş sayılı kararı ile reddetmiştir. Gerekçesiz kararda sadece "Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 2017/3150 Değişik İş sayılı kararında herhangi bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşıldığından" itirazın reddine karar verildiği belirtilmiştir.

55 Odatv.com alan adı Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 07.03.2020 tarih ve 2020/2117 D. İş sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Odatv.com.tr ve odatv.net alan adları Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 08.03.2020 tarih ve 2020/2407 D. İş sayılı kararıyla, odatv.biz alan adı Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 20.03.2020 tarih ve 2020/2723 D. İş sayılı kararıyla ve odatv.co alan adı Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 20.03.2020 tarih ve 2020/2727 D. İş sayılı kararı ile erişime engellenmiştir.

56 independentturkish.com Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 19.04.2020 tarih ve 2020/3042 D. İş sayılı kararıyla, indyturky.com Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 20.04.2020 tarih ve 2020/3120 D. İş sayılı kararıyla ve indyturkish.com Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 03.05.2020 tarih ve 2020/3258 D. İş sayılı kararıyla erişime engellenmiştir.

57 Bianet, "Yazarı Gözaltına Alınan Jiyan.org engellendi", 24.10.2015, https://m.bianet.org/bianet/toplum/168617-yazari-gozaltina-alinan-jiyan-org-engellendi

Şekil 13: 8/A maddesi kapsamında 2022 yılında erişime engellenen içeriklerin dağılımı

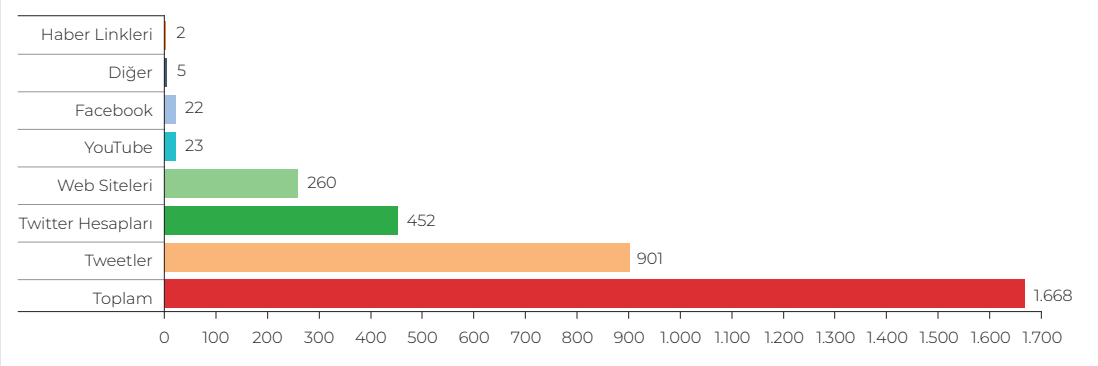

2022 yılı incelendiğinde özellikle ve arka arkaya Kürt ve muhalif haber sitelerinin topyekûn erişime engellendiği görülmektedir. Dolayısıyla, **Etkin Haber** ("ETHA") web sitesi 2022 içinde **21** defa, **Nuçe Ciwan** web sitesi **17** defa, **Kızıl Bayrak** web sitesi **16** defa, **Özgür Gelecek** web sitesi **15** defa, **Yeni Demokrasi** web sitesi **11** defa arka arkaya erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 2: 8/A Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen Haber Siteleri

Genel toplamda da 8/A kararlarıyla Nuçe Ciwan **156** defa, Demokrasi.com ve Kızıl Bayrak **79** defa, Sendika.org **62** defa, ANF **56** defa, ETHA ve Özgür Gelecek **53** defa ve Jin News **52** defa erişime engellenmiştir.

Ayrıca, 2022 içinde Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 11.01.2022 tarihli 8/A kararı ile Elazığ Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi 20 yaşındaki Enes Kara'nın kaldığı cemaat yurdunda yaşadığı baskılardan ve gelecek kaygısından dolayı intihar etmesiyle ilgili sosyal medya paylaşımları, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün talebiyle, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi kapsamında erişime engellenmiştir.[58]

58 Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 11.01.2022 tarih ve 2022/771 sayılı kararı.

Ekran Görüntüsü 3: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen içerikler

2022 yılı içinde, beklenmedik bir şekilde ve Çanakkale İl Jandarma Komutanlığının talebi üzerine, Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliğinin, **26.10.2022** tarih ve 2022/3482 sayılı kararıyla **Kanada Ulusal Film Kurulu**nun resmi web sitesinin alan adı olan https://www.nfb.ca/ adresine, **iheart.com isimli İnternet müzik ve podcast platformunun** web sitesi olan iHeart.com ve **Artı Gerçek** haber sitesinin **mobil sürümü** olan https://amp.artigercek.com adresiyle birlikte toplam 14 adrese erişim engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 4: Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web siteleri

Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliğinin kararında ne Kanada Ulusal Film Kurulunun resmi web sitesi, ne iheart müzik ve podcast platformu, ne de Artı Gerçek haber sitesinin mobil sürümü hakkında herhangi bir özel değerlendirme yapılmadan, erişime engellenen 14 adres bakımından genel geçer ifadelerle "engellenen sitelerde herkese açık olarak PKK/KCK terör örgütünün yapılarını, mensuplarını, eylem ve faaliyetlerini övücü/yüceltici/destekleyici nitelikte propaganda amaçlı yayınlar/paylaşımlar ya-

pıldığı, dolayısıyla milli güvenlik ve kamu düzeninin bozulmasına sebebiyet" verilebileceğinin anlaşılmasıyla Çanakkale İl Jandarma Komutanlığının talebinin kabulüne karar verildiği belirtilmiştir.

Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliğinin kararına karşı kullanıcı sıfatıyla Kanada Ulusal Film Kurulu web sitesi ve iheart müzik ve podcast platformu için ayrı ayrı yapılan iki itiraz da reddedilirken, Artı Gerçek adına yapılan itiraz kısmen kabul edilmiştir. Fakat, Çanakkale 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **25.04.2023** tarihli ve 2023/1324 sayılı kararıyla itiraz mobil sürüm bakımından kabul edilirken, bu sefer Artı Gerçek'te yayınlanan, 30.04.2022 tarihli ve "Türkiye'nin Güney Kürdistan 'operasyon'u ve Erdoğan'ın seçim planı başlıklı" Ali Çatakçın tarafından kaleme alınan köşe yazısı erişime engellenmiştir. Karar kesin mahiyetinde olduğu için tekrardan karara itiraz edilememiş ve doğrudan Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapılmıştır. Kanada Ulusal Film Kurulu web sitesi ve iheart müzik ve podcast platformu için de Anayasa Mahkemesine bireysel başvurular yapılmıştır.

Ekran Görüntüsü 5: Çanakkale 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazısı

artıgerçek

Türkiye'nin Güney Kürdistan 'operasyon'u ve Erdoğan'ın seçim planı

FORUM

ALİ ÇATAKÇIN

Yayınlanma: 30 Nisan 2022 03:03 | Güncelleme: 30 Nisan 2022 20:49

Dolayısıyla, önceki yıllarda olduğu gibi 2022 yılı içinde de hükümet politikasına karşı çıkan, hükümet politikalarını sorgulayan, Kürt sorununa ilişkin alternatif görüş sunan veya çatışma dönemlerinde ana akım medyada yer almayan haberler yapan veya içerikler paylaşan kaynakların hemen hepsi 8/A maddesi kapsamında kamu düzenini bozacak, terörü öven ve suç işlemeyi teşvik eden adresler olarak değerlendirilmiş ve erişime engellenmiştir. Yakın tarihli jandarma talepli kararlarda sulh ceza hakimlikleri bu tip haber sitelerinin ve sosyal medya paylaşımlarının *"PKK-KCK, YPG-PYD Örgütünü övücü, Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine kamuoyunu yanıltıcı, haksız ve olumsuz algı oluşturucu"* nitelikte olduğunu ve bu nedenle milli güvenlik ile kamu düzeninin korunması açısından engellenmesinin önem teşkil ettiğini belirtmektedir. Karbon kopya sulh ceza hakimliği kararlarında ise bu tip paylaşım ve web sitelerinin *"terör örgütünün, terör örgütünün mensuplarının ve eylemlerini övücü, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Aleyhine Kamuoyunu yanıltıcı, haksız ve olumsuz algı"* oluşturduğunu belirtilmektedir. Üstelik bu kararlarla 2022 yılı içinde **Kanada Ulusal Film Kurulu**nun resmi web

sitesi ve **iheart.com** isimli İnternet müzik ve podcast platformu da topyekûn erişime engellenmiştir. Milli güvenlik açısından herhangi bir sorun teşkil etmeyen, kamu düzenini bozması mümkün olmayan bu platformlar Anayasa Mahkemesi karar verene kadar, yaklaşık beş yıl Türkiye'den erişime engelli kalacaktır.

ANAYASA MAHKEMESİNİN 8/A KARARLARI VE İLKESEL YAKLAŞIMI

Anayasa Mahkemesi 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi ile ilgili ilk kararlarını **2019** içinde vermiş ve arka arkaya yedi farklı başvuruyu karara bağlamıştır. Anayasa Mahkemesinin 8/A maddesi ile ilgili Genel Kurul seviyesindeki ilk kararı BirGün gazetesinin bir haberi ile ilgilidir. BirGün, 3.10.2015 tarihinde Şırnak'ta çıkan çatışmalarda bedenine 28 kurşun sıkılarak öldürülmüş Hacı Lokman Birlik isimli bir vatandaşın cenazesinin bir iple zırhlı polis aracına bağlanarak metrelerce yerlerde sürüklenmesi ve yapılan otopsi sonucuna göre Birlik'in vücudundaki 28 mermiden 17 tanesinin öldürücü nitelikte olmasını 05.10.2015 tarihinde "*Cansız bedeni zırhlı aracın arkasında sürüklenen H.B.'ye 28 kurşun sıkılmış*" başlıklı bir haber haline getirmiştir.[59] BirGün'ün bu haberi ve bu konu ile ilgili toplam 111 farklı adrese Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği[60] tarafından erişim engellenmesini BirGün Anayasa Mahkemesine taşımıştır. Anayasa Mahkemesi, **BirGün başvurusunda** 8/A maddesini ilk defa ve Genel Kurul seviyesinde Mayıs 2019 içinde değerlendirmiş ve 8/A maddesinde öngörülen tedbire karar verilebilmesi için uyulması gereken ilkeleri ayrıntılı olarak ortaya koyduktan sonra **ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine** karar vermiştir.[61] Bu kapsamda gecikmesinde sakınca bulunan hallerde erişimin engellenmesi tedbirinin uygulanabilmesinin istisnai nitelikte olduğu belirtilerek bunun "İlk Bakışta (Prima Facie)"[62] ihlal halleriyle sınırlı olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesine göre, şiddeti öven, kişileri terör örgütünün yöntemlerini benimsemeye, şiddet kullanmaya, nefrete, intikam almaya veya silahlı direnişe tahrik ve teşvik eden yayınlar gibi İnternet ortamında demokratik toplum düzenini tehlikeye atan yayınların daha ileri bir inceleme yapılmaya gerek olmaksızın ilk bakışta anlaşılabildiği hâllerde ancak 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesinde öngörülmüş olan istisnai usul işletilebilir. Böyle durumlarda, Anayasa Mahkemesine göre, ilk bakışta ihlal doktrini İnternet ortamında yapılan yayınlara karşı kamusal menfaatlerin hızlı bir şekilde korunması ihtiyacıyla ifade hürriyeti arasında adil bir denge sağlayacaktır.[63]

Bu kapsamda Anayasa Mahkemesine göre ifade özgürlüğüne **gerekçesiz olarak** veya Anayasa Mahkemesince **ortaya konulan kriterleri karşılamayan bir gerekçe** ile yapılan müdahaleler Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerini ihlal edecektir. Anayasa Mahkemesine göre derece mahkemelerinin ve kamu gücünü kullanan diğer organla-

---

59 Bkz. https://www.birgun.net/haber/cansiz-bedeni-zirhli-aracin-arkasinda-suruklenen-haci-birlik-e-28-kursun-sikilmis-91399

60 Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin 06.10.2015 tarih ve 2015/902 D. İş sayılı kararı.

61 BirGün İletişim ve Yayıncılık Ticaret A.Ş., B. No: 2015/18936, 22.05.2019, §§ 70-75.

62 Ali Kıdık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017. Ayrıca bkz. K. Gözler, "Kişilik Haklarını İhlal Eden İnternet Yayınlarının Kaldırılması Usûlü ve İfade Hürriyeti: 5651 Sayılı Kanunun 9'uncu Maddesinin İfade Hürriyeti Açısından Değerlendirilmesi", Rona Aybay'a Armağan (Legal Hukuk Dergisi, Özel Sayı, Aralık 2014), İstanbul, Legal, 2014, Cilt I, s.1059-1120.

63 Ali Kıdık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017, §§ 62-63.

rın gerekçelerinin ilgili ve yeterli sayılabilmesi için kararlarda bulunması gereken ve benzer başvuruların koşullarına göre değişebilecek unsurlar şu şekilde sıralanmıştır:[64]

i. İnternet içeriğine erişimin engellenmesi kararı verilebilmesi için **gecikmesinde sakınca bulunan bir durumun varlığı** idari ve yargısal makamlar tarafından ortaya konmalıdır.
ii. **Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerin** yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak ortaya çıkabileceği dikkate alındığında **yayının içeriği ile bu sebepler arasındaki ilişkinin tam olarak gösterilmesi** gerekir.
iii. Böyle bir analizin yapılabilmesi için eğer söz konusu yayının terör örgütleriyle veya terör faaliyetlerinin meşru gösterilmesiyle bir ilişkisi varsa **ifade özgürlüğü ile demokratik toplumun terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı kendini korumaya ilişkin meşru hakkı** arasında denge kurulmalıdır.
iv. Zikredilen dengelemenin yapılabilmesi için;
   - Bütünüyle ele alındığında müdahaleye konu yayının özel bir kişiyi, kamu görevlilerini, halkın belirli bir kesimini veya devleti hedef gösterip göstermediğinin, onlara karşı şiddete teşvik edip etmediğinin,
   - Bireylerin fiziksel şiddet tehlikesine maruz bırakılıp bırakılmadığının, bireylere karşı nefreti alevlendirip alevlendirmediğinin,
   - Yayında iletilen mesajda şiddete başvurmanın gerekli ve haklı bir önlem olduğunun ileri sürülüp sürülmediğinin,
   - Şiddetin yüceltilip yüceltilmediğinin, kişileri nefrete, intikam almaya, silahlı direnişe tahrik edip etmediğinin,
   - Suçlamalara yer vererek veya nefret uyandırarak ülkenin bir kısmında veya tamamında daha fazla şiddete sebebiyet verip vermeyeceğinin,
   - Kişi veya kuruluşları paniğe yöneltecek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakaret oluşturan ifadeleri içerip içermediğinin,
   - Yayın tarihinde ülkenin bir kısmında veya tamamında çatışmaların yoğunluk derecesi ile ülkedeki tansiyonun yükseklik derecesinin yayına erişimin engellenmesi kararına etki edip etmediğinin,
   - Karara konu sınırlayıcı tedbirin demokratik bir toplumda zorlayıcı bir toplumsal ihtiyacın karşılanması amacına yönelik olup olmadığının ve tedbirin başvurulabilecek en son çare niteliğinde bulunup bulunmadığının,
   - Son olarak sınırlamanın güdülen kamu yararı amacını gerçekleştirmek için ifade özgürlüğüne en az müdahale eden ölçülü bir sınırlama niteliğinde olup olmadığının yayının içeriğiyle birlikte değerlendirilmesi gerekir.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesine göre, "terör örgütünün şiddet eylemlerini öven, destekleyen ve haklılaştıran açıklamaların silahlı direnişe tahrik, şiddeti yüceltme veya kin ve düşmanlığın kışkırtılması olarak kabul edilmesi mümkündür. Bununla birlikte yalnızca bir terör örgütünün fikirlerini ve hedeflerini içerdiği, resmî politika-

64 BirGün İletişim ve Yayıncılık Ticaret A.Ş., B. No: 2015/18936, 22.05.2019, § 74.

ları ağır bir şekilde eleştirdiği veya terör örgütünün resmî politikalarla olan ihtilaflarını değerlendirdiği gerekçesiyle İnternet içeriğine erişimin engellenmesi –**yukarıda bir kısmı gösterilen sebeplerden bir veya daha fazlası da bulunmadığı takdirde** – müdahaleyi haklı göstermez."[65]

Anayasa Mahkemesi bu ilkeleri öncelikle Hacı Lokman Birlik kararı ile birlikte Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından Twitter hesabı erişime engellenen **Baran Tursun** Uluslararası Dünya Ölçeğinde Silahsızlanma, Yaşam Hakkı, Özgürlük, Demokrasi, Barış ve Dayanışma Vakfı ve Hacı Lokman Birlik ile ilgili bir haberi erişime engellenen **Diken** haber sitesi tarafından yapılan başvurularda uygulamış ve ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.[66] Anayasa Mahkemesi benzer şekilde **2019** içinde **Yüksekova Güncel**[67] haber sitesi, **Siyasihaber.org** ve **Siyasihaber1.org** haber siteleri ile birlikte Siyasihaber.org'un Twitter hesabı ile ilgili de ifade ve basın özgürlüğü kararları vermiştir.[68] Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak tarafından yapılan kullanıcı sıfatlı başvurularda ise Anayasa Mahkemesi kabul edilemezlik kararı vermiştir.[69]

2020 içinde ise Anayasa Mahkemesi 8/A maddesi kapsamında önce **Wikipedia** platformu ile ilgili kararını açıklamış,[70] arkasından **Sendika.org** adına yapılan iki farklı başvuruyu karara bağlamıştır.[71] Anayasa Mahkemesi, Wikipedia platformu ile ilgili Wikimedia Foundation ve Diğerleri başvurusu[72] ile ilgili kararında Wikimedia Foundation ve kullanıcı sıfatı ile akademisyenler Yaman Akdeniz, Kerem Altıparmak ve Punto24 Bağımsız Gazetecilik Derneğinin başvurularını değerlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi Punto24 başvurusunu oybirliği ile kabul edilemez bulurken, akademisyen başvurucuların başvuruları açısından "kullanıcı sıfatı taşıyan ve yıllardır bilimsel çalışmaları ve eğitim-öğretim faaliyetleri kapsamında Wikipedia'yı kullandıklarını ifade eden başvurucuların böyle bir kaynaktan yoksun kalmalarından dolayı mağdur sıfatı taşıdıkları kabul edilmiştir"[73] denilmiştir. Anayasa Mahkemesi, kabul edilebilirlik kararı verdiği başvurucuların Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan **ifade özgürlüğünün** 10-6 oyla ve oyçokluğu ile **ihlal edildiğine** karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi kararında "ifade özgürlüğüne yönelik müdahalenin kanuni dayanağı olarak 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi gösterilmiş, buna karşın bahsi geçen kuralın (1) numaralı fıkrasında sayılan ve müdahaleye izin veren sebeplerden **hangisine dayanıldığı** açıkça ifade edilmediği gibi müdahalenin dayanağını teşkil eden kuralda yer almayan '**devletin itibarı**' da müdahale sebebi olarak ifade edilmiştir. Dolayısıyla Kanun'un ilgili kuralının keyfiliğe yol açıldığı izlenimi oluşturacak şekilde genişletici bir yoruma tabi tutulduğu anlaşılmaktadır" denilmiştir.[74] Dahası,

---

65 BirGün İletişim ve Yayıncılık Ticaret A.Ş., B. No: 2015/18936, 22.05.2019, § 75.
66 Baransav ve Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş., B. No: 2015/18581, 26.09.2019.
67 Cahit Yiğit Başvurusu, B. No: 2016/2736, 27.11.2019.
68 Tahsin Kandamar Başvurusu, B. No: 2016/213, 28.11.2019.
69 Kerem Altıparmak ve Yaman Akdeniz Başvurusu (2), B. No: 2015/15977, 12.06.2019; Kerem Altıparmak ve Yaman Akdeniz Başvurusu (4), B. No: 2015/18876, 19.11.2019.
70 Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019.
71 Ali Ergin Demirhan (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020; Ali Ergin Demirhan (2) (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2017/35947, 09.09.2020.
72 Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019.
73 Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 55.
74 Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 61.

Anayasa Mahkemesine göre "başvuruya konu İnternet sitesine erişimin engellenmesine ilişkin kararın **amacını tespit etmek**" oldukça zor görünmektedir.[75] Bu kapsamda Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin erişimin engellenmesi kararı ile ilgili olarak, iki farklı Wikipedia URL adresinde yer alan içeriğe "millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması kapsamında müdahale etmeyi haklı kılacak somut herhangi bir gerekçe gösterilmemiştir" tespitinde bulunmuştur.[76] Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesine göre erişimin engellenmesi tedbiri sürekli hâle gelmiştir ve "bu şekilde süresiz hale gelen kısıtlamaların -İnternet sitesinin tamamına erişimin engellendiği de dikkate alındığında- **ifade özgürlüğü üzerinde oldukça orantısız bir müdahale teşkil edeceği açıktır**".[77]

Anayasa Mahkemesi, Wikipedia platformu ile ilgili kararının ardından Mart 2020'de 25.07.2015 tarihinden beri erişime engelli olan **Sendika.Org** haber sitesi ile ilgili kararını verdi.[78] Anayasa Mahkemesi BirGün kararında belirlediği ilkeleri bu kararında da uygulamış, Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin kararı ile aralarında Sendika.Org'un da yer aldığı 118 İnternet adresine erişimin engellendiğini "ancak ne idari makamlarca ne derece mahkemelerince anılan Kanun maddesi kapsamında yapılan müdahalelerde gözetilmesi gereken" hususların değerlendirilmediğini belirtmiştir.[79] Anayasa Mahkemesine göre hakimlik kararında "başvuruya konu internet sitesine erişimin engellenmesine yönelik olarak bu adreste yer alan içerikler ile sınırlama sebebi arasındaki ilişki ortaya konulamadığı gibi gecikmesinde sakınca bulunan bir durumun varlığı da gösterilememiştir" denilmiştir.[80] Dolayısıyla, Sendika.Org ve diğer haber sitelerinin hangi nedenle 8/A maddesine atıfla erişime engellendiği anlaşılamamaktadır ve Anayasa Mahkemesine göre kararda yer almamaktadır. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesine göre "içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği hususunda bir gerekçelendirme de yapılmadığı dikkate alındığında başvuruya konu İnternet sitesine tamamıyla erişimin engellenmesi şeklindeki müdahalenin **ifade ve basın özgürlükleri önünde orantısız müdahale** teşkil ettiği açıktır".[81] Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü ve 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğü ihlal edilmiştir.

Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararından sonra **yaklaşık yedi ay boyunca ihlal kararını uygulamamış** ve Sendika.org vekillerinin Anayasa Mahkemesi kararının icra edilmesi talepli dilekçelerine istinaden ancak 27.10.2020 tarihinde verdiği karar[82] ile Sendika.Org'a uygulanan erişimin engellenmesi tedbirini kaldırmıştır. Bu kararla birlikte Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği Sendika.org ile birlikte erişime engellenen diğer 117 İnternet adresine uygulanan erişimin engellenmesi uygulamasını da sonlandırmıştır. Fakat BTK bu karara itiraz etmiş, Anayasa Mahkemesinin kararının sadece Sendika.org açısından ihlal tespiti içerdiğini ve kararda yer alan diğer 117 içeriğin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararından faydalana-

---

75 Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 64.
76 Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 88.
77 Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 96.
78 Ali Ergin Demirhan (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020.
79 Ali Ergin Demirhan (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020, § 38.
80 Ali Ergin Demirhan (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020, § 38.
81 Ali Ergin Demirhan Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020, § 39.
82 Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, 27.10.2020 tarih ve 2020/1454 D. İş sayılı karar.

mayacağını 28.10.2020 tarihinde belirtmiştir. BTK'nın bu itirazı Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından kabul edilmiş[83] ve kararda Sendika.org dışındaki İnternet adreslerinin "**terör örgütü haber siteleri**" olduğu belirtilmiş ve 117 adrese tekrardan erişim engellenmiştir.

Anayasa Mahkemesi, Eylül 2020 içinde **Sendika.org** tarafından yapılan **8 farklı başvuru** ile ilgili birleştirilmiş ikinci bir ihlal kararı daha vermiştir.[84] İlk kararın devamı niteliğindeki kararında Anayasa Mahkemesi Sendika.Org'un 2017 yılının sonuna kadar, isminin sonuna sırasıyla sayılar ekleyerek kullandığı alan adlarına erişimin toplam 61 defa tamamen engellendiğini belirtmiş ve başvuru konusu "**sendika10.org**, **sendika18.org**, **sendika28.org**, **sendika46.org**, **sendika47.org**, **sendika55.org**, **sendika56.org**, **sendika61.org**"[85] adreslerine uygulanan erişim engelinin ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiğine karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi tarafından başvurucunun "ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verildiğinden diğer ihlal iddiası hakkında bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir."[86] Dolayısıyla, Sendika.Org'un sulh ceza hâkimliği kararlarının kendisine tebliğ edilmemesi nedeniyle itiraz yoluna başvurmanın imkânsızlaştırıldığı ya da başvuru konusu olayda olduğu gibi geciktirildiği, bu sebeple etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiası ile birlikte 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesinin kanunilik şartını karşılamadığı iddiası Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirilmemiştir.

2021 yılı içinde olduğu gibi **2022** içinde de Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi kapsamında herhangi bir başvuruyu karara bağlamamıştır. Bir başka deyişle Anayasa Mahkemesi Eylül 2020'den bu yana 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesini unutmuş ve herhangi bir başvuruyu karara bağlamamış, önünde birikmekte olan 8/A başvuruları ile ilgili olarak pilot karar uygulamasına da girmemiş ve 8/A maddesi ile ilgili yapısal sorunları tespit etmekten bugüne kadar imtina etmiştir. Dolayısıyla, OdaTV, Independent Türkçe ve JinNews adına 2020 yılı içinde yapılan başvurularla birlikte diğer başvurular Anayasa Mahkemesi nezdinde beklemektedir. Örneğin, **Diken**'in 8/A maddesi kapsamında erişime engellenen "*Ankara'nın göbeğinde yine bombalı saldırı*" ve "*Düpedüz sansür, Bakan Albayrak hacklendi. Diken'in haberine erişim engeli getirildi*" haberleriyle ilgili yapılan bireysel başvurular Mart 2017'den beri, **Artı Gerçek**'te yayınlanan **Tamer Çilingir**'in "*Denizi kara olalı Pontos...*" başlıklı makalesi ilgili yapılan bireysel başvuru Nisan 2017'den beri karara bağlanmamış ve hatta başvurular hakkında Adalet Bakanlığı görüşü dahi alınmamıştır. Benzer şekilde gazeteci **Murat Aksoy**'un 8/A maddesi kapsamında Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, 02.08.2016 tarih ve 2016/846 sayılı kararıyla erişime engellenen web sitesi de (www.murat-aksoy.com) Mart 2017 içinde yapılan başvuruya rağmen halen karara bağlanmamıştır. Diğerlerinden farklı olarak, bu başvuru hakkında Adalet Bakanlığı Aralık 2019 içinde

---

83 Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, 30.10.2020 tarih ve 2020/1495 D. İş sayılı karar.

84 Ali Ergin Demirhan (2) Başvurusu, B. No: 2017/35947, 09.09.2020, R.G. 04.11.2020, s. 31294.

85 Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, 25.10.2016 tarih ve 2016/1239 D. İş sayılı karar; Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, 27.07.2017 tarih ve 2017/6008 D. İş sayılı karar; Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği, 17.06.2017 tarih ve 2017/4765 D. İş sayılı karar; Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği, 16.06.2017 tarih ve 2017/4951 D. İş sayılı karar; Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, 01.08.2017 tarih ve 2017/3785 D. İş sayılı karar; Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği, 23.08.2017 tarih ve 2017/6570 D. İş sayılı karar; Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği, 16.04.2017 tarih ve 2017/2516 D. İş sayılı karar; Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 05.04.2017 tarih ve 2017/2451 D. İş sayılı karar.

86 Ali Ergin Demirhan (2) Başvurusu, B. No: 2017/35947, 09.09.2020, § 41.

Anayasa Mahkemesine görüş bildirmiş, Ocak 2020 içinde ise Aksoy'un vekilleri Adalet Bakanlığı görüşüne cevap göndermiştir. Dolayısıyla, karar aşamasında olan bu dosya dahi Anayasa Mahkemesi tarafından karara bağlanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 6: 8/A Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen Haberler

Bir diğer taraftan 8/A kararlarını veren sulh ceza hakimlikleri de daha önceki yıllarda olduğu gibi 2022 içinde de Anayasa Mahkemesinin 8/A maddesiyle ilgili bağlayıcı içtihat niteliğindeki ilkesel kararlarını tamamen göz ardı etmeye devam etmiştir. Anayasa Mahkemesinin 8/A maddesiyle ilgili ilk ilkesel kararı olan BirGün kararı Resmî Gazete'de 12.07.2019 tarihinde yayınlanmıştır. Fakat, bu tarihten sonra sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen 8/A kararlarının **hiçbirinde** Anayasa Mahkemesinin 8/A maddesi ile ilgili yerleşik içtihadına ve "İlk Bakışta (Prima Facie) İhlal" değerlendirmesine rastlanmamıştır. Bir başka deyişle 2020 yılı içinde 55 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen 179 8/A kararının, 2021 yılı içinde 76 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen 368 8/A kararının, 2022 yılı içinde 72 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen 461 8/A kararının **hiçbirinde** Anayasa Mahkemesinin **BirGün** kararına veya yukarıda bahsi geçen **Wikipedia** ve **Sendika.org** kararlarına **atıf yapıldığı** veya 8/A maddesine ilişkin "**ilk bakışta ihlal" değerlendirmesinin yapıldığı** gözlemlenmemiştir. Dolayısıyla, sulh ceza hakimlikleri Anayasa Mahkemesi nezdinde verilen ağır ihlal kararlarına rağmen bu ilkesel kararlar sanki hiç yokmuş gibi erişim engelleme kararları vermeye devam etmektedir. Uygulama bu yönde devam ederken, Anayasa Mahkemesi ise yapısal sorunları tespit edip, pilot karar uygulamasına gitmesi gerekirken Eylül 2020'den beri 8/A sorununu halı altına süpürmüş ve tozlanmış dosyaları halının altında bırakmayı tercih etmiştir.

Bir diğer taraftan 8/A başvuruları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde öncelikli olarak incelemeye alınmaya başlamasına rağmen, AİHM tarafından da bu dosyalar rafa kaldırılmıştır. Mahkeme 2019 içinde yapılan Wikimedia Vakfının başvurusunu[87] Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararı verdiği gerekçesiyle Mart 2022 içinde ka-

87 *Wikimedia Foundation Inc./Türkiye*, no. 25479/19. Başvuru Tarihi: 29.04.2019. Duyurulma Tarihi: 02.07.2019.

bul edilemezlik kararı vermiştir.[88] 2020 yılı içinde arka arkaya Sendika.Org'un[89] ve akademisyenler Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak'ın başvurularını Hükümete öncelikli olarak duyurmasına rağmen,[90] AİHM karar aşamasındaki bu başvuruları 2022 sonu itibarıyla karara bağlamamıştır.

5651 SAYILI KANUN'UN 9. MADDESİ KAPSAMINDAKİ YAPTIRIMLAR

17-25 Aralık 2013 yolsuzluk soruşturmalarından hemen sonra yeni bir Torba Yasa ile 5651 sayılı Kanun'da değişiklik yapılması planlanmıştır. İlgili yasa teklifi TBMM Planlama ve Bütçe Komisyonuna gönderilmiş, çok kısa bir sürede Komisyon 125 madde ve içerisinde 5651 sayılı Yasa değişikliklerinin de bulunduğu 42 farklı Yasa ve KHK'yı tek bir yasa tasarısı haline getirip birleştirerek 16.01.2014 tarihinde TBMM Genel Kuruluna sunmuştur. 6518 sayılı tasarı Şubat 2014 içinde kanunlaşmıştır. Böylece, 5651 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik sonucu eklenen maddelerle iki yeni erişim engelleme yöntemi daha mevzuata eklenmiştir.

06.02.2014 kabul tarihli 6518 sayılı Kanunla değiştirilen 5651 sayılı Kanun'un "içeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi" başlıklı 9. maddesi ile "**kişilik haklarının ihlali**" ve 5651 sayılı Kanun'a yeni eklenen 9/A maddesi ile "**özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi**" mümkün kılınmıştır. Bu değişikliklerle birlikte Kanun'a eklenen 6/A maddesi ile de **Erişim Sağlayıcıları Birliği**nin kurulması zorunlu kılınmış, tüm "kişilik haklarının ihlali" ve "özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi" ile ilgili erişim engelleme kararlarının gereğinin yapılması için doğrudan Birliğe gönderilmesi ve bu kapsamda Birliğe yapılan tebligatların aynı zamanda erişim sağlayıcılara da yapılmış sayılacağı bu maddede belirtilmiştir.[91] Ekim 2022 içinde ise 7418 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle birlikte, Birlik, "içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarını, ilgili içerik veya yer sağlayıcının internet sayfalarından tespit edilebilen elektronik posta adreslerine bildirebilir.[92] Ayrıca, Erişim Sağlayıcıları Birliği'ne sulh ceza hakimleri tarafından verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarına konu kişilik hakkının ihlaline ilişkin yayının başka İnternet adreslerinde de yayınlanması durumunda ilgili kişi tarafından Birliğe müracaat edilmesi hâlinde mevcut karar bu adresler için de Birlik tarafından uygulanır. Fakat, İnternet sitesindeki yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesi kararlarında bu fıkra hükmü uygulanmaz. Bir başka deyişle Birlik tarafından asla topyekûn erişimin engellenmesi kararı verilemez. 7418 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, Birliğin 5651 sayılı Yasanın 9(9) maddesi kapsamında al-

88 *Wikimedia Foundation Inc./Türkiye*, no. 25479/19, 24.03.2022. Ayrıca bkz. Yaman Akdeniz, "*The Calm Before the Storm? The Inadmissibility Decision in Wikimedia Foundation v. Turkey*," Strasbourg Observers, 18.04.2022, https://strasbourgobservers.com/2022/04/18/the-calm-before-the-storm-the-inadmissibility-decision-in-wikimedia-foundation-v-turkey/

89 *Ali Ergin Demirhan (Sendika.org)/Türkiye*, no. 10509/20. Başvuru Tarihi: 10.02.2020. Duyurulma Tarihi:27.07.2020.

90 *Akdeniz & Altıparmak/Türkiye*, no. 5568/20. Başvuru Tarihi: 14.01.2020. Duyurulma Tarihi: 26.08.2020. Benzer şekilde bkz. *Akdeniz & Altıparmak/Türkiye*, no. 35278/20. Başvuru Tarihi: 28.07.2020. Duyurulma Tarihi:09.02.2021.

91 Madde 6/A(7) Erişimin engellenmesi kararları gereği için Birliğe gönderilir. Bu kapsamda Birliğe yapılan tebligat erişim sağlayıcılara yapılmış sayılır. (Ek cümle:13/10/2022-7418/31 md.) 13/10/2022 tarihli ve 7418 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle bu fıkralarda yer alan "Bu Kanunun 8 inci maddesi kapsamı dışındaki erişimin" ibareleri "Erişimin" şeklinde değiştirilmiştir.

92 Madde 6/A(11) (Ek:13/10/2022-7418/31 md.).

dığı bu kararlara karşı, ilk kararı veren ve dolayısıyla Birliğin kararına dayanak teşkil eden sulh ceza hakimliğine itiraz edilebilir.

29.07.2020 tarihli ve 7253 sayılı Kanunla 5651 sayılı Kanun'da köklü değişiklikler yapılmış ve bu Kanun'un 9. maddesine erişimin engellenmesi yaptırımın yanı sıra **içeriğin yayından çıkarılması** yaptırımı da eklenmiştir. Ayrıca, tamamen yeni bir yaptırım olan talep edenlerin 9. madde kapsamında "adının bu madde kapsamındaki karara konu **İnternet adresleri ile ilişkilendirilmemesine**" karar verilebilmesi olanağı 9. maddenin 10. paragrafına eklenmiştir. Dolayısıyla, bu maddenin mevcut kapsamında, kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler, sulh ceza hakimliklerinden ilgili içeriklerin yayından çıkarılmasını ve/veya bu içeriklere erişimin engellenmesini ve/veya isimlerinin bu madde kapsamındaki karara konu İnternet adresleri ile ilişkilendirilmemesini sulh ceza hakimliklerinden talep edebileceklerdir.

Uygulamada ise erişimin engellenmesi yaptırımı ancak İnternet servis sağlayıcıları ve Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından, içeriğin yayından çıkarılması yaptırımı içerik sağlayıcıları tarafından ve İnternet adresleri ile ilişkilendirilmeme yaptırımı da ancak arama motorları tarafından uygulanabilecektir. Bir başka deyişle, İnternet servis sağlayıcıları içerikleri yayından çıkartamayacağı gibi, içerik sağlayıcıları da kendi yayınladıkları haber ve içeriklere erişim engelleyemez.

5651 SAYILI KANUN'UN 9. MADDESİ KAPSAMINDA ERİŞİME ENGELLENEN & ÇIKARILAN URL, HABER VE İÇERİKLER

5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi gereği, kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden gerçek ve tüzel kişiler ile kurum ve kuruluşların **içeriğin çıkarılması** ve/veya **erişimin engellenmesi** ile ilgili talepleri sulh ceza hakimleri tarafından 24 saat içinde karara bağlanır. Hâkim, bu madde kapsamında vereceği **içeriğin çıkarılması** ve/veya **erişimin engellenmesi** kararlarını esas olarak, yalnızca kişilik hakkının ihlalinin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verir. Zorunlu olmadıkça İnternet sitesinde yapılan yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesine karar verilemez. Sulh ceza hakimlikleri tarafından 9. madde kapsamında verilen **içeriğin çıkarılması** ve/veya **erişimin engellenmesi** kararları madde 9(5) gereği uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilmektedir.

Ağustos 2014 içinde 5651 Sayılı Kanun'un madde 6/A'sında belirtilen görevleri yerine getirmek için faaliyetlerine başlayan Birliğe 2015 içinde Türkiye genelinde sulh ceza hakimliklerinden yaklaşık 10.000 tanesi madde 9 kapsamında olmak üzere toplam 12.000 tane erişimin engellenmesi kararı gönderilmiştir. Bu kararlarla, **2015 sonu itibarıyla 35.000 farklı İnternet adresine (URL) erişim engellenmiştir**. 2016 içinde ise Erişim Sağlayıcıları Birliğine yaklaşık 14.000 tanesi 9. madde kapsamında olmak üzere toplam 16.400 tane erişimin engellenmesi kararı gönderilmiştir. **Bu kararlarla, 2016 sonu itibarı ile 86.351 farklı İnternet adresine (URL) erişim engellenmiştir**. 2017 içinde ise Erişim Sağlayıcıları Birliğine yaklaşık 21.000 tanesi 9. madde kapsamında olmak üzere toplam 48.671 tane erişimin engellenmesi kararı gönderilmiştir. **Bu kararlarla, 2017 sonu itibarı ile 99.952 farklı İnternet adresine (URL) erişim engellenmiştir**. Erişimin engellenmesi kararlarıyla ilgili olarak yapılan itirazlar incelendiğinde **2015** yılı içinde sulh ceza hakimlikleri tarafından **840** tane erişimin engellen-

mesi kararının kaldırılmasına karar verilirken **2016** içinde ise sadece **489** tane erişimin engellenmesi kararının kaldırılmasına karar verilmiştir. **2017** içinde de **582** tane erişimin engellenmesi kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.[93]

EngelliWeb projesi kapsamında bugüne kadar 9. madde kapsamında **2014-2022** yıllarında **543** farklı hakimlik tarafından verilen **6.509 farklı kararla** erişimi engellenmiş **35.023** haber (URL adresi) ve kaldırılan, çıkarılan veya silinen **29.253** haber (URL adresi) tespit edilmiştir. Şekil 14'te görüleceği üzere 2014 yılı içinde **531** haber (URL adresi), 2015 yılı içinde **1.292** haber (URL adresi), 2016 yılı içinde **2.015** haber (URL adresi), 2017 yılı içinde **2.594** haber (URL adresi), 2018 yılı içinde **5.110** haber (URL adresi), 2019 yılı içinde **5.757** haber (URL adresi), 2020 yılı içinde **5.756** haber (URL adresi), 2021 yılı içinde **5.440** haberin (URL adresi) engellendiği ve son olarak 2022 yılı içinde **6.528** haberin (URL adresi) erişime engellendiği tespit edilmiştir.[94]

Şekil 14: Yıllık Bazda 9. Madde Kapsamında Erişime Engellendikten Sonra Silinen Toplam Haber Adresleri (URL)

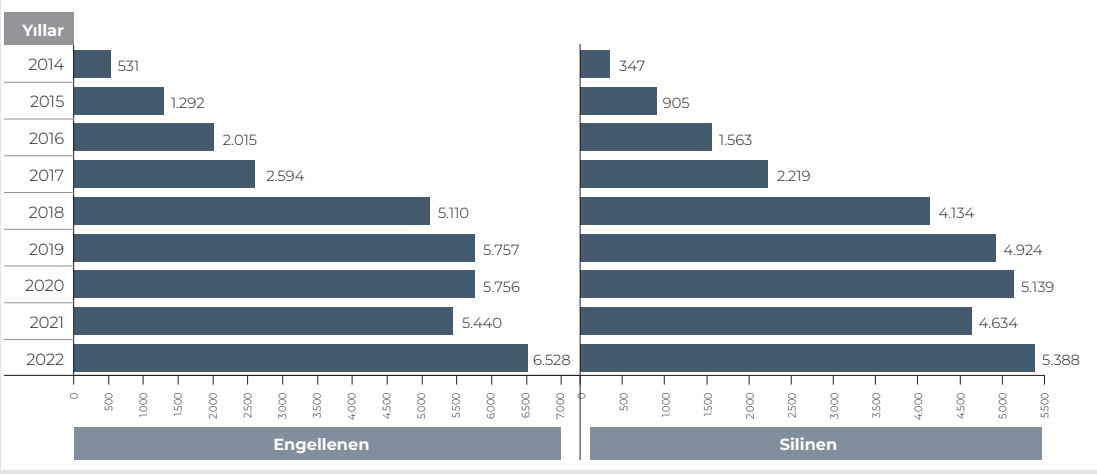

ENGELLENEN VE KALDIRILAN HABER (URL) İSTATİSTİKLERİ – 2022

2022 yılı içinde, 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi dayanak gösterilerek **270 farklı sulh ceza hakimliği** tarafından verilen toplam **954 farklı karar ile** erişime engellenen **6.528 haber adresi** (URL) tespit edilmiştir. Erişime engellenen haberlere ek olarak **5.388 haberin de** içerik sağlayıcıları (haber siteleri) tarafından **yayından çıkarıldığı ve kaldırıldığı tespit edilmiştir**. 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine **29.07.2020** tarihinde yapılan değişikliklerden sonra haber sitelerine **erişimin engellenmesi** kararlarının yanı sıra **içeriğin çıkarılması** kararları da gönderilmeye başlanmıştır. Bu tarihten itibaren, ağırlıklı olarak hakimlikler tarafından **erişimin engellenmesi** kararları verilmeye devam edilirken bazı kararlarda **içeriğin çıkarılması** ve **erişimin engellenmesi** yaptırımı birlikte yer almaya başlamıştır. Sadece "içeriğin çıkarılması" yaptırımı içeren kararlar da bulunmakla birlikte bu tip kararların sayısı ise tam olarak bilinmemektedir.

93 Bu raporun hazırlanma tarihi itibarıyla 2018-2022 istatistiklerine ulaşılamamıştır.
94 2022 raporunda geriye dönük tespit edilen URL adreslerine de yer verildiği için 2018-2021 EngelliWeb raporlarında belirtilen rakamlardan sapma olmuştur. Bu değişiklikler, güncellenerek 2022 raporuna yansıtılmıştır.

Şekil 15: Engellenen Haber (URL) Sayıları: 2022

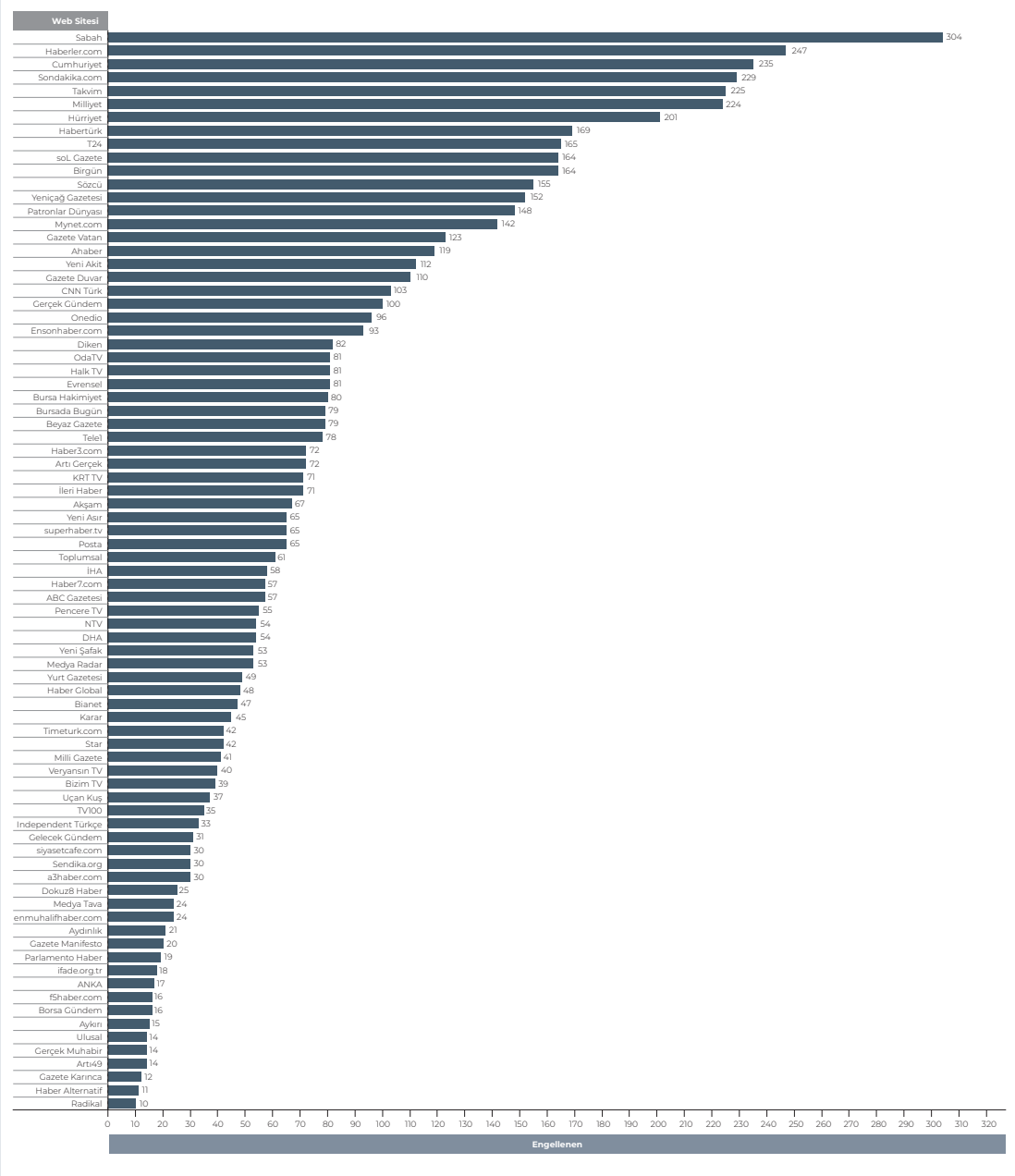

2022 yılı içinde "**en çok haberi engellenen haber sitesi**" kategorisinde **304 haberle Sabah** gazetesi **ilk sırada** yer almıştır. **Sabah** bu haberlerden **291** tanesini (**%96**) web sitesinden çıkarmıştır. **İkinci** sırada **247 haberi** erişime engellenen **Haberler.com** web sitesi yer almaktadır. Haberler.com da erişime engellenen 247 haberinden 245 tanesini (**%99**) web sitesinden çıkarmıştır. **Üçüncü** sırada ise **235 haberi** erişime engellenen **Cumhuriyet** gazetesi yer almaktadır. Cumhuriyet ise erişime engellenen ha-

Şekil 16: Silinen Haber (URL) Sayıları: 2022

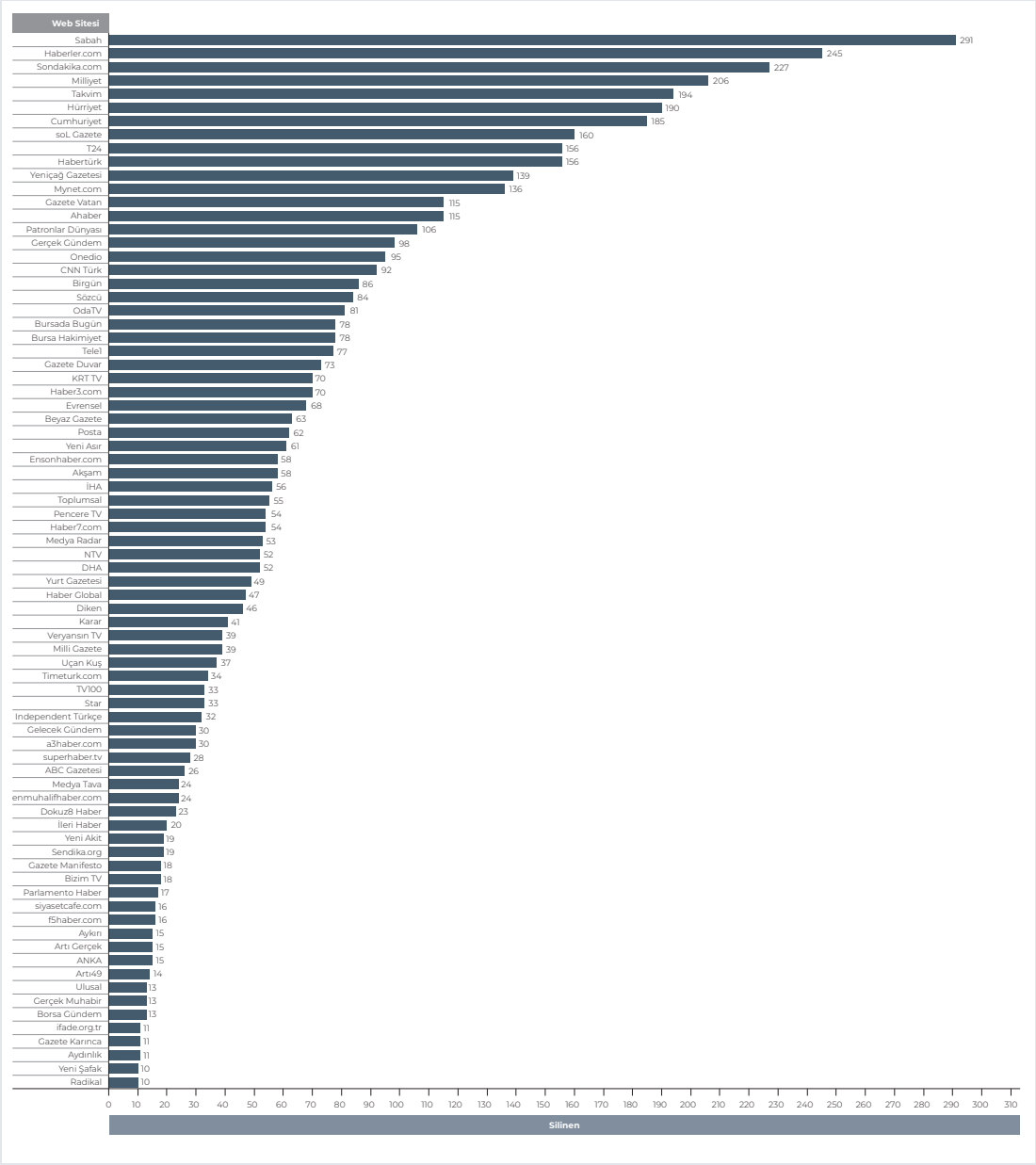

berlerinin 185 tanesini (**%79**) web sitesinden çıkartmıştır. **Dördüncü sırada 229 haberi** erişime engellenen **Sondakika.com** haber sitesi yer almaktadır. Sondakika.com erişime engellenen haberlerinden **227** tanesini (**%99**) web sitesinden kaldırmıştır. **Beşinci** sırada ise **225 haberi** erişime engellenen **Takvim** gazetesi yer almaktadır. Takvim de erişime engellenen haberlerinden **194** tanesini **(%86**) web sitesinden kaldırmıştır. **Şekil 15**'te 2022 yılında haberleri erişime engellenen **129** haber sitesinden 10'dan fazla haberi erişime engellenenlerin isimleri, bu sitelerin kaçar tane haberinin erişime engellendiği bilgisi yer almaktadır.

5651 sayılı Kanun'da Temmuz 2020'de yapılan değişiklikler sonrasında ise içeriklerin yayından kaldırma yüzdelerinde artış tespit edilmiş, **2019 içerik kaldırma ortalaması %76 civarında iken 2020 ortalaması %81'e çıkmıştır.** 2021'de ise bu oran **%82** olarak hesaplanırken 2022'de bu oran %83 olarak hesaplanmıştır.

2022 içinde değerlendirmeye aldığımız bir diğer kategori "**erişime engellenen haberleri sayısal olarak en çok kaldıran ve silen"** haber sitelerinin tespitidir. Bu kategoride, Şekil 16'da görüleceği üzere, **291 haberini** kaldıran veya silen **Sabah** birinci sırada yer alırken, **245 haberini** kaldıran veya silen **Haberler.com** ikinci sırada, **227 haberini** kaldıran veya silen **Sondakika.com** üçüncü sırada, **206 haberini** kaldıran veya silen **Milliyet** dördüncü sırada ve **194 haberini** kaldıran veya silen **Takvim** beşinci sırada yer almıştır. 2022 yılında içerik kaldıran 129 haber sitesinden 10'dan fazla haberini kaldıranların isimleri, bu sitelerin kaçar haberini kaldırdıkları ve haber sayılarına Şekil 16'da yer verilmiştir.

Tablo 1'de de görüleceği üzere 2022 içinde ilk 25'e giren haber siteleri, bu sitelerin kaçar tane haberinin erişime engellendiği, bu haber sitelerinin yaptırım uygulanan haberlerinden kaç tanesini sildiği veya web sitesinden çıkardığı ve engellenen URL sayısı ile silinen/çıkarılan URL sayısı oranı gösterilmektedir.

Tablo 1: 2022 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu

Sıra	Haber Sitesi	Engellenen URL Sayısı	Silinen URL Sayısı	Silme Oranı
1	Sabah	304	291	96%
2	Haberler.com	247	245	99%
3	Cumhuriyet	235	185	79%
4	Sondakika.com	229	227	99%
5	Takvim	225	194	86%
6	Milliyet	224	206	92%
7	Hürriyet	201	190	95%
8	Habertürk	169	156	92%
9	T24	165	156	95%
10	BirGün	164	86	52%
11	soL Gazete	164	160	98%
12	Sözcü	155	84	54%
13	Yeniçağ Gazetesi	152	139	91%
14	Patronlar Dünyası	148	106	72%
15	Mynet.com	142	136	96%
16	Gazete Vatan	123	115	93%
17	Ahaber	119	115	97%
18	Yeni Akit	112	19	17%
19	Gazete Duvar	110	73	66%
20	CNN Türk	103	92	89%
21	Gerçek Gündem	100	98	98%
22	Onedio	96	95	99%
23	Ensonhaber.com	93	58	62%
24	Diken	82	46	56%
25	Halk TV	81	7	9%

2022 ERİŞİM ENGELLEME VE İÇERİK ÇIKARMA ÖRNEKLERİ

2022 içinde sulh ceza hakimlikleri tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen kararlar incelendiği zaman, önceki yıllarda olduğu gibi kamuyu yakından ilgilendiren çok sayıda haberin erişime engellendiği veya yayından çıkarıldığı gözlemlenmektedir. Önceki senelere göre siyasi nitelikli engelleme ve Ağustos 2020 başı itibarıyla içerik çıkarma kararlarında 2021 yılında görülen artış 2022 yılında da devam etmiştir. Sayısız örnek arasından dikkat çeken bazı kararlar her sene olduğu gibi 2022 raporunun bu kısmında değerlendirilecektir.

Öncelikle, **Cumhurbaşkanı Erdoğan** tarafından önceki yıllarda olduğu gibi 2022 yılı içinde de bilindiği kadarıyla kişilik haklarının ihlali iddiası ile sulh ceza hakimliklerine yapılmış tüm başvurular kabul edilmiştir. Bu başvurularla çok sayıda Ekşi Sözlük içeriği, Facebook, YouTube ve Twitter içeriği ile birlikte çok sayıda haber de erişime engellenmiş ve/veya çıkarılmıştır. Örneğin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talebiyle hakkında yabancı basında yayınlanan karikatürlerle ilgili haberlerin İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **18.08.2022** tarih ve 2022/5300 sayılı kararıyla erişimin engellenmesine ve yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Bu kararla birlikte dünyaca ünlü Brezilyalı karikatürist Carlos Latuff başta olmak üzere çeşitli karikatüristler tarafından Erdoğan hakkında yapılan karikatürlere ilişkin Diken haber sitesinde yayımlanan çeşitli haberler ve 63 Ekşi Sözlük içeriği ve iki tweet de yer almıştır. Hakimlik gerekçesinde ise genel geçer ifadelerle "paylaşımlarda ve karikatürlerde hakaret ve kişilik haklarını zedeleyici beyanlarda bulunulduğu" belirtilmiştir. Fakat, gerekçesiz bu kararda hangi haberin ve hangi söylemin, talep edenin kişilik haklarını ihlal ettiği ise açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 7: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Ekran Görüntüsü 8: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

DİKEN

Alman karikatüristler Erdoğan'ı fena 'çizdi'

01/08/2015 08:56

ELMAS TOPCU

@topcuelmas

Ankara'nın, IŞİD'e karşı hava saldırıları başlatacağını açıklaması, ardından daha çok Kuzey Irak'taki PKK kamplarını bombalaması ve iddialara göre sivillerin de bulunduğu bazı köylerin de saldırıdan nasibini alması Almanya'da hararetle

DİKEN

Alman dergisine göre 'Erdoğan'ın ikili oyunu': IŞİD'e gizli destek, sembolik saldırı

09/08/2015 13:06

Almanya'nın saygın dergilerinden Focus'ta **'Erdoğan'ın ikili oyunu'** başlığıyla yayınlanan analizde, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın IŞİD'e gizlice destek verirken, sembolik olarak saldırdığı savunuldu.

Analizde Türkiye'deki son gelişmeler madde madde analiz edildi.

DİKEN

Latuff bu kez Davutoğlu'nu 'çizdi': Politik başarısızlık halinde camı kırıp Kürtleri bombalayınız

16/10/2015 17:34

'Ankara katliamı' üzerine çizdiği karikatürde saldırıdan Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ı sorumlu tutan Brezilyalı ünlü karikatürist Carlos Latuff, bu kez de Erdoğan ve Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun dış politikasını eleştirdi.

Ekran Görüntüsü 9: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

DİKEN

Brezilyalı çizer Latuff'un 1 Kasım yorumu 'sert' oldu

02/11/2015 00:29

'Ankara katliamı' üzerine çizdiği karikatürde saldırıdan Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ı sorumlu tutan Brezilyalı ünlü karikatürist Carlos Latuff, 1 Kasım seçim sonuçlarını da benzer bir karikatürle yorumladı.

DİKEN

Dünyaca ünlü karikatüristin 'sansürlenen' çizimlerinde, başrol Erdoğan'ın

08/12/2015 23:16

Türkiye'deki gelişmeleri yakından takip eden ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ı **'başlıbaşına bir karikatür'** olarak niteleyen dünyaca ünlü Brezilyalı karikatürist Carlos Latuff da, sansür politikalarından nasibini aldı.

DİKEN

Latuff, Zaman'a baktı, Erdoğan'ı gördü

06/03/2016 12:33

Brezilyalı çizer Carlos Latuff, çizmeye doyamadığı Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ı, bu kez de Zaman gazetesine kayyum atanmasını protesto edenlere yönelik polis şiddetinin başrolüne yerleştirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eşi **Emine Erdoğan** ise kendi himayesinde kurulan Çevre Ajansı Başkanlığına Çevre Kanunu'nda yapılan değişiklikle tüm Türkiye kıyılarını kapsayan mapa ve şamandıra ihale verme yetkisinin verilmesine ilişkin aralarında Artı Gerçek, Cumhuriyet, Evrensel, BirGün ve HalkTV'nin de haberleri bulunan 66 farklı İnternet adresinin yayından çıkarılmasını talep etmiştir. İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **03.06.2022** tarih ve 2022/5007 sayılı kararıyla Emine Erdoğan'ın talebi kabul edilirken, Hakimlik kararında genel geçer bir ifadeyle "paylaşımların haber alma verme, yorum ve eleştiri ile ifadeyi açıklama hürriyetleri kapsamında kalamayacağı, talep edenin itibarının zedelendiği" belirtilmiş ve kişilik haklarının ihlal edildiğine hükmedilmiştir.

Ekran Görüntüsü 10: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

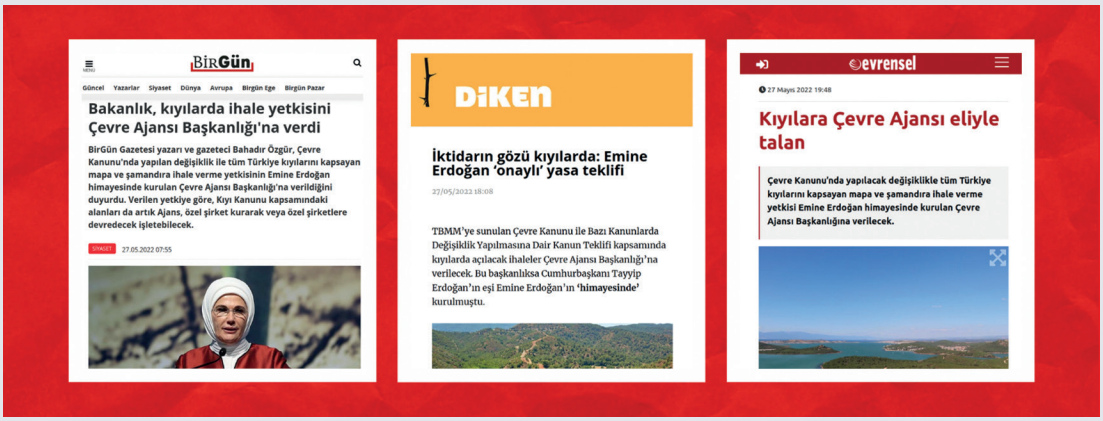

Daha önceki yıllarda olduğu gibi **Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan** tarafından kişilik haklarının ihlali iddiası ile sulh ceza hakimliklerine yapılmış tüm başvurular da bilindiği kadarıyla kabul edilmiştir. Bu taleplerle birlikte Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın durumuna benzer olarak çok sayıda Ekşi Sözlük içeriği, Facebook, YouTube ve Twitter içeriği ile birlikte çok sayıda haber de erişime engellenmiş ve/veya çıkarılmıştır. 2022 yılı içinde aldırdığı kararlar arasında Bilal Erdoğan'ın bir arkadaşının İzmir'in Menemen ilçesinde hayata geçirilecek Yılmaz Rüzgar Enerji Santrali Projesi ihalesinin de aralarında bulunduğu birçok devlet ihalesini kazanması ile ilgili aralarında Cumhuriyet, T24, Gazete Duvar, BirGün ve Sözcü'nün de haberleri olan içeriklerin yayından çıkarılması talep edilmiştir. Talep, İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **18.08.2022** tarih ve 2021/5303 sayılı kararı ile 18 içerik bakımından "herhangi bir belgeye dayalı olmayan iddialar niteliğinde" değerlendirmesi ile kısmen kabul edilmiş; diğer içerikler yönünden ise "salt talepte bulunanın şeref ve itibarını zedelemeye yönelik kişilik haklarını ihlal edici hususlar bulunmadığı, içerik biçim dengesinin korunduğu" anlaşıldığı değerlendirmesiyle kısmen reddedilmiştir.

Ekran Görüntüsü 11: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ayrıca yine **Bilal Erdoğan** tarafından kişilik hakları ihlali gerekçesiyle yukarıda bahsi geçen haberler ile benzer konulu içeriklerin erişime engellenmesi talebinde bulunulmuştur. Talep, bu kez İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **03.11.2022** tarih ve 2022/9014 sayılı kararıyla 36 içerik bakımından kısmen kabul edilirken; diğer içerikler bakımından "paylaşımların, düşünce ve yorumlardan ibaret olduğu, paylaşımların hakaret içerikli olmadığı, kişisel kanaatlerini ağır eleştiri sınırları çerçevesinde dile getirir nitelikte olduğu" gerekçesiyle kısmen reddedilmiştir. Erişime engellenen içerikler arasında Bilal Erdoğan'ın bir arkadaşının aldığı ihaleler hakkında haberlere erişim engeli getirildiğini bildiren haberlerin erişime engellendiğini aktaran haberler de yer almaktadır. Bir başka deyişle **erişimin engellenmesi kararını aktaran haberlere getirilen erişim engeli kararını aktaran haberler hakkında da erişimin engellenmesi kararı verilmiştir.**[95]

Ekran Görüntüsü 12: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

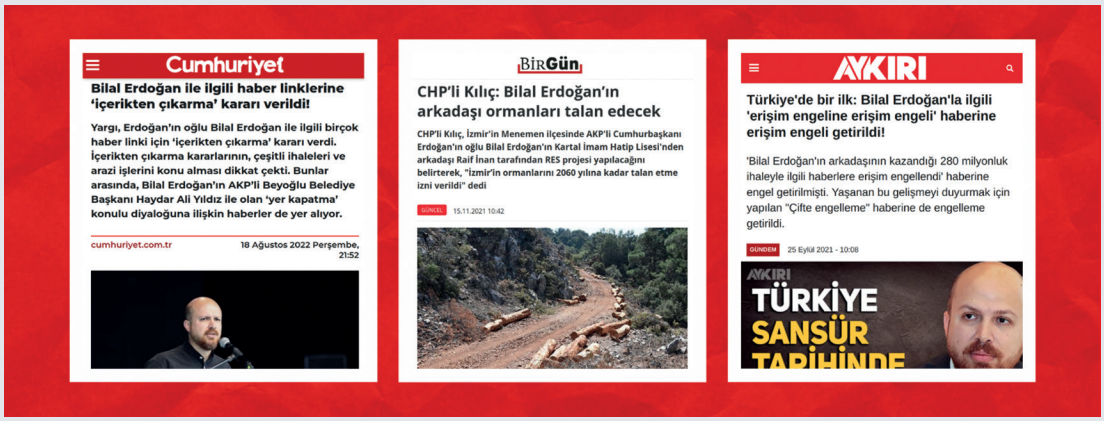

Benzer şekilde **Bilal Erdoğan** yukarıdaki kararla aynı konulu içerikler hakkında kişilik haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle aralarında BirGün, Cumhuriyet, T24 ve Sözcü gibi haber sitelerinde yayımlanan haberlerin yanı sıra YouTube videoları ve birçok tweetin yer aldığı içeriğin yayından çıkarılmasını talep etmiştir. Talep, İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **03.11.2022** tarihli ve 2022/10280 sayılı kararı ile 42 içerik yönünden kısmen kabul edilirken; diğer içerikler bakımından "paylaşımların, düşünce ve yorumlardan ibaret olduğu, paylaşımların hakaret içerikli olmadığı, kişisel

95 Benzer içerikteki haberlerle ilgili daha önce de bir çok defa yaptırım uygulanmıştı: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 8 Aralık 2022 tarih ve 2022/10280 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 3 Kasım 2022 tarih ve 2022/9014 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 18 Ağustos 2022 tarih ve 2022/5303 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 24 Eylül 2021 tarih ve 2021/5160 sayılı kararı, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 28 Mayıs 2021 tarih ve 2021/1541 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 10 Şubat 2021 tarih ve 2021/677 sayılı kararı, Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 5 Şubat 2021 tarih ve 2021/860 sayılı kararı, Bakırköy 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 3 Şubat 2021 tarih ve 2021/762 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 1 Şubat 2021 tarih ve 2021/845 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 31 Aralık 2020 tarih ve 2020/7797 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 2 Eylül 2020 tarih ve 2020/5273 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 11 Ağustos 2020 tarih ve 2020/5071 sayılı kararı.

kanaatlerini ağır eleştiri sınırları çerçevesinde dile getirir nitelikte olduğu” şeklinde bir değerlendirme ile kısmen reddedilmiştir.

Ekran Görüntüsü 13: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 14: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

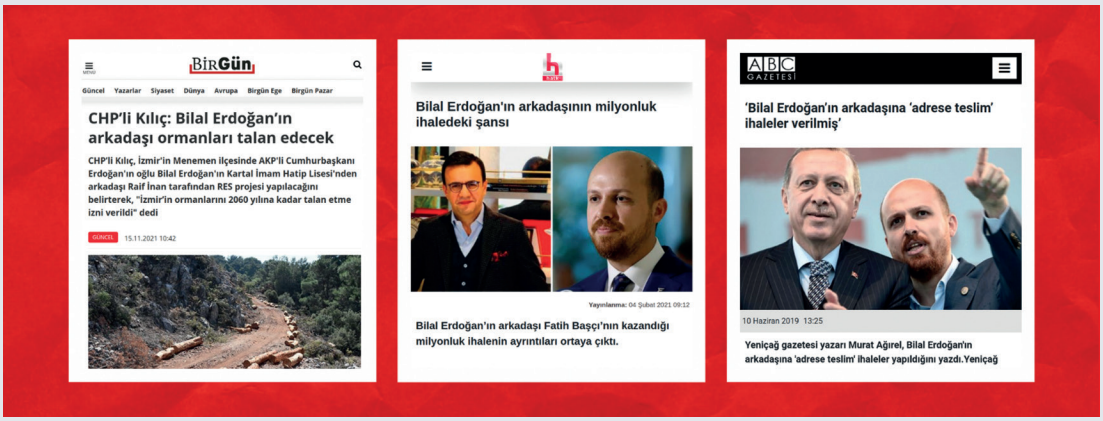

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın avukatı Ahmet Özel ise hakkında yapılan FETÖ sanığı iş insanı Ufuk Cömertoğlu’nu tehdit ettiği iddiasıyla ilgili haber ve içeriklerin, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle erişime engellenmesini talep etmiştir. Talep, İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.06.2022** tarih ve 2022/5892 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 13 içerik erişime engellenmiştir. Kararda, genel geçer ifadelerle “kişi ve kurumlara saldırı niteliğinde, şeref ve onurlarını rencide edici ve kişilik haklarını ihlal edici içeriklere yer verildiği” belirtilmiştir. Bu kararla birlikte İfade Özgürlüğü Derneğinin “Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Avukatı Ahmet Özel Hakkındaki Haberler” başlıklı 13.10.2020 tarihli duyurusu da erişime engellenmiştir. Bu duyuruda ise Ahmet Özel’in talebiyle benzer konulu haberlerin İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **13.10.2020** tarih ve 2020/4613 sayılı kararı ile erişime engellendiği aktarılmıştır.

Ekran Görüntüsü 15: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eski avukatı Mustafa Doğan İnal hakkında FETÖ Borsası olarak bilinen FETÖ yargılamaları ile ilgili yargılanan sanıklara rüşvet karşılığında yardım sağladığı ağ ile bağlantısı olduğuna dair iddialar ilk olarak Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Ahmet Şık tarafından kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu iddiaların paylaşılması sonrasında birçok medya organı konuyu haberleştirmiştir. Konuya ilişkin haberler kişilik haklarının ihlal edildiği iddiası ile Mustafa Doğan İnal'ın talebi üzerine 2021 yılı içerisinde İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **06.01.2021** tarih ve 2021/103 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **21.01.2021** tarih ve 2021/498 sayılı kararı, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **28.04.2021** tarih ve 2021/2896 sayılı kararı ve İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **09.09.2021** tarih ve 2021/5535 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. 2022 yılında ise Mustafa Doğan İnal Evrensel, HalkTV ve T24 gibi İnternet haber sitelerinde yayımlanan benzer konulu haberlerle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Bu yöndeki talebi ise İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.06.2022** tarih ve

Ekran Görüntüsü 16: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

2022/5896 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve erişimin engellenmesine karar verilmiştir. Kararda 153 içerik yer alırken genel geçer bir ifadeyle karara konu içeriklerin "basın, İnternet yayın özgürlüğü kapsamı dışında kalacak şekilde kişi ve kurumlara saldırı niteliğinde, şeref ve onurlarını rencide edici ve kişilik haklarını ihlal edici" nitelikte olduğu belirtilmiştir.

Benzer şekilde **Mustafa Doğan İnal**'ın talebi üzerine yukarıda aktarılan konuya ilişkin içlerinde Bianet, Cumhuriyet ve Nupel'in haberleri de dahil olmak üzere 130 farklı haber İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **28.07.2022** tarih ve 2022/6002 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Kararda "yayındaki ifadelerin bir resmi evraktan alındığına ya da anlatılan olayın varlığına dair bir haber, delil bulunmaksızın afaki bir şekilde talepte bulunanı suçlayıcı yayının haber, düşünce veya eleştiri hürriyeti kapsamında değerlendirilemeyeceği" belirtilmiştir. Erişime engellenen içerikler arasında İfade Özgürlüğü Derneği'nin 06.01.2021 tarihli "Cumhurbaşkanı'nın Avukatı

Ekran Görüntüsü 17: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

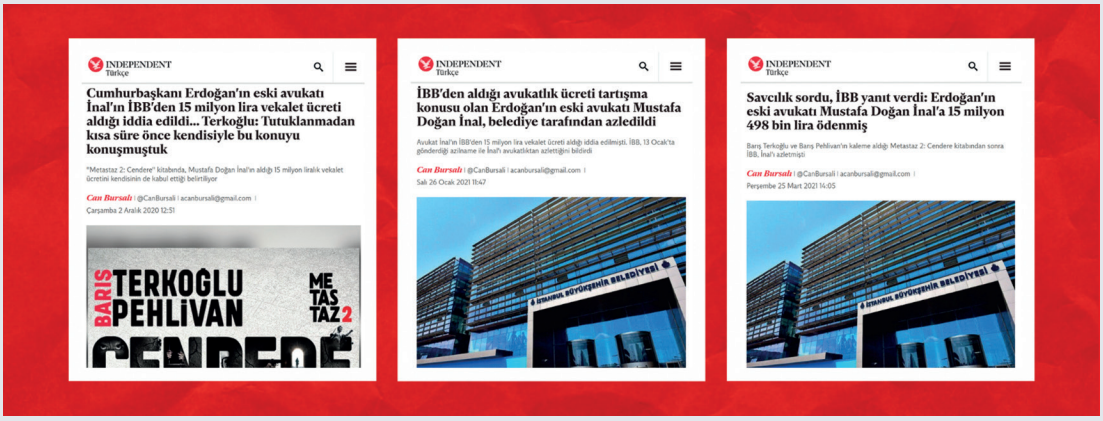

Ekran Görüntüsü 18: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Hakkında Rüşvet İddiaları ile İlgili Haberler” başlıklı ve 05.05.2021 tarihli “Ahmet Şık’ın Cumhurbaşkanının Eski Avukatı Hakkındaki Tweetleri” başlıklı duyuruları da yer almaktadır.

Ekran Görüntüsü 19: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyuruları

Mustafa Doğan İnal hakkındaki haberlerin erişime engellendiğini aktaran aynı konulu haberler, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **15.08.2022** tarih ve 2022/7022 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Erişime engellenen 98 içerik arasında İfade Özgürlüğü Derneğinin “Ahmet Şık’ın Cumhurbaşkanının Eski Avukatı Hakkındaki Tweetleri” başlıklı ve 05.05.2021 tarihli duyurusu da yer almaktadır. Duyuru ise başlığından anlaşılacağı üzere İnal’ın talebi üzerine birtakım sosyal medya içeriklerinin erişime engellendiğini kamuoyuna duyurmaktan ibarettir.

Ekran Görüntüsü 20: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 21: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu

Benzer şekilde, **Mustafa Doğan İnal**'ın talebi üzerine benzer konulu 161 farklı içerik hakkında İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **05.10.2022** tarih ve 2022/6831 sayılı kararıyla erişimin engellenmesine ve içeriğin çıkartılmasına hükmedilmiştir. Kararda yer alan içerikler arasında İfade Özgürlüğü Derneğinin 06.01.2021 tarihli "Cumhurbaşkanı'nın Avukatı Hakkında Rüşvet İddiaları ile İlgili Haberler" başlıklı ve 05.05.2021 tarihli "Ahmet Şık'ın Cumhurbaşkanının Eski Avukatı Hakkındaki Tweetleri" başlıklı duyuruları da yer almaktadır. Duyurular, yine benzer konulu haberlerin ve içeriklerin İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmesi ile ilgilidir. Kararın gerekçesinde ise sadece "kişilik haklarını ihlal edici, eleştiri ve basın özgürlüğü hudutlarını mütecaviz ve 'gerçeklik/doğruluk' kriterlerini karşılamayan muhtevaya sahip oldukları" şeklinde genel geçer bir ifade yer almıştır.

Ekran Görüntüsü 22: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 23: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ayrıca, **Mustafa Doğan İnal**, yine FETÖ borsasıyla ilgili haberler hakkında kişilik haklarının ihlal edildiği iddiasıyla aralarında Gazete Duvar, Bianet, BirGün, HalkTV ve Gerçek Gündem'in de bulunduğu çok sayıda haber ve içeriğin erişime engellenmesi ve yayından çıkartılması talebinde bulunmuştur. Talep, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **24.11.2022** tarih ve 2022/8085 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Karar gerekçesinde "meydana geldiği iddia edilen olay ile paylaşılan haber ve aradan geçen zaman nazara alındığında güncel değeri bulunmayan haber ve yayınlarla ilgili olarak esasen temel haklarından sayılan unutulma hakkının başvurucu lehine kabul edilmesi gerektiği" ve karara konu haberlerin "kişilik haklarını ihlal edici, eleştiri ve basın özgürlüğü hudutlarını mütecaviz ve 'gerçeklik/doğruluk' kriterlerini karşılamayan muhtevaya sahip oldukları" değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme yapılırken ise talep edenin hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği değerlendirilmemiş, unutulma hakkı açısından ise haberlerin kamuyu ilgilendirip ilgilendirmediği ve aradan ne kadar süre geçtiği açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 24: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Son olarak, **Mustafa Doğan İnal** hakkındaki FETÖ Borsası konusundaki çeşitli haberler, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **24.11.2022** tarih ve 2022/8089 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve içeriklerin yayından çıkarılmasına hükmedilmiştir.

Ekran Görüntüsü 25: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Yukarıdaki siyasi nitelikli örneklere ek olarak, kamuoyunu yakından ilgilendiren yaptırım kararları incelendiğinde 2022 yılı içinde çok fazla örnek dikkat çekmektedir. Öncelikle 2022 yılının Ocak ayında Elazığ Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi 3. sınıf öğrencisi 20 yaşındaki Enes Kara, tarikat yurduna mahkum edildiğini ve koşullara dayanamadığını anlattığı bir mesajı arkasında bırakarak intihar etmiş, bu üzücü olaya ilişkin HalkTV, Tele1, BirGün, Cumhuriyet, Sözcü ve CNNTürk haber sitelerinde yer alan haberlere önce Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının talebi üzerine Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **12.01.2022** tarih ve 2022/628 sayılı kararıyla erişim engellenmiştir. Talepte, Kara'nın "intihar etmeden önce çektiği ve intihar sebeplerine ilişkin konuşma yaptığı videonun çeşitli sosyal medya platformlarında ve İnternet sitelerinde paylaşıldığı, çocukların ruh sağlığını bozabilecek, şiddet ve intihara yönlendirebilecek iş bu videonun yayınlandığı" paylaşımlar hakkında içeriğin yayından kaldırılması ve erişimin engellenmesi **5651 Sayılı Yasanın 8/A(1) maddesi** kapsamında talep edilmiştir. Hakimlik ise, basın kuruluşları tarafından yapılan haberleri hiç dikkate almadan ve ifade ve basın özgürlüğü bakımından herhangi bir değerlendirme yapmadan, "yayın içeriklerinde mevcut olan gönderi ve iletilerin çocukların ruh sağlığını bozabilecek, şiddete ve intihara yönlendirebilecek nitelikte olduğu kanaati ile kişilik haklarının ihlal edildiği" sonucuna vararak **5651 Sayılı Kanunun 8. maddesindeki** şartların oluştuğu yönünde karar vermiştir. Fakat kararın hüküm kısmında karara konu haber ve içeriklerin **5651 Sayılı Kanunun 9. maddesi** uyarınca erişime engellendiği belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 26: Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

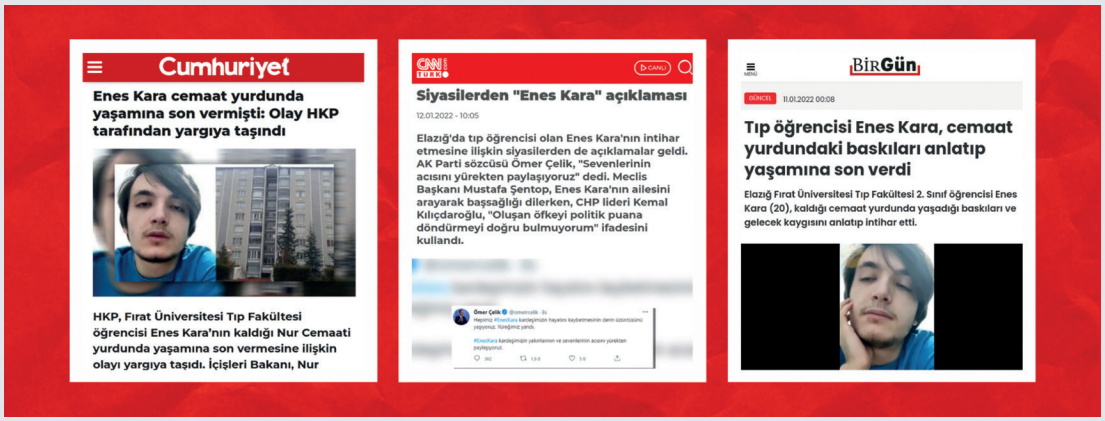

Cumhuriyet

Enes Kara cemaat yurdunda yaşamına son vermişti: Olay HKP tarafından yargıya taşındı

HKP, Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi Enes Kara'nın kaldığı Nur Cemaati yurdunda yaşamına son vermesine ilişkin olayı yargıya taşıdı. İçişleri Bakanı, Nur

CNN TÜRK

Siyasilerden "Enes Kara" açıklaması

12.01.2022 - 10:05

Elazığ'da tıp öğrencisi olan Enes Kara'nın intihar etmesine ilişkin siyasilerden de açıklamalar geldi. AK Parti sözcüsü Ömer Çelik, "Sevenlerinin acısını yürekten paylaşıyoruz" dedi. Meclis Başkanı Mustafa Şentop, Enes Kara'nın ailesini arayarak başsağlığı dilerken, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, "Oluşan öfkeyi politik puana döndürmeyi doğru bulmuyorum" ifadesini kullandı.

BİRGün

GÜNCEL 11.01.2022 00:08

Tıp öğrencisi Enes Kara, cemaat yurdundaki baskıları anlatıp yaşamına son verdi

Elazığ Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi 2. Sınıf öğrencisi Enes Kara (20), kaldığı cemaat yurdunda yaşadığı baskıları ve gelecek kaygısını anlatıp intihar etti.

Bu konuyla ilgili bir diğer karar ise **Enes Kara'nın babasının** talebiyle ve kişilik hakları ihlali gerekçesiyle verilmiştir. Bu bağlamda, İskenderun 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **13.01.2022** tarih ve 2022/189 sayılı kararı ile 17 farklı haber ve içerik erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 27: İskenderun 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

BİRGün

GÜNCEL 11.01.2022 13:34

Ailesini ve cemaati eleştirerek intihar eden Enes Kara'nın babası yurdu övdü

Ailesinin zoruyla cemaat yurdunda kaldığını anlattığı bir video paylaşarak yaşamına son veren Enes Kara'nın babası, "Kaldığı yer güzel insanların kaldığı yer. Talebelerin kaldığı yer. Orada kalmasını tavsiye ettim. Devlet yurdunda başvuru yapmadık. Durumumuz iyi. Manevi olarak ahiretine faydası olsun istedim" şeklinde konuştu.

Cumhuriyet

Enes Kara, tarikat yurdunda intihara sürüklendi

20 yaşındaki Enes Kara, ailesinin zoruyla kaldığı cemaat yurdundaki baskı sonucu intihar etti. Ardından bıraktığı video kaydı ile yaşadıklarını anlattı. Türkiye bir gencini daha kaybetti. Kara, tıp fakültesi öğrencisiydi.

Sefa Uyar 12 Ocak 2022 Çarşamba, 04:00

Sözcü

PLUS+

Aile baskısıyla cemaat yurdunda kalan tıp öğrencisi Enes Kara canına kıydı

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi 3. sınıf öğrencisi Enes Kara, ailesinin zoruyla kaldığı cemaat yurdunda yaşadıklarını anlattığı bir video çektikten sonra yaşamına son verdi. Kara, çektiği videoda "İçinde bulunduğum durumdan tüm yaşama hevesimi, sevincimi kaybettim" dedi.

EVREN DEMİRDAŞ

Milli Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, kişilik haklarının ihlal edildiği iddiası ile talep tarihinde Milli Savunma Bakanı olan **Hulusi Akar**'ın yardımcıları hakkındaki birtakım HalkTV, Pencere TV, Evrensel Gazetesinin PressReader sürümü, T24 ve Gerçek Gündem gibi haber sitelerinde yayımlanan Emekli askeri hakim Zeki Üçok'un, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın yardımcılarından Muhsin Dere'nin ByLock kullanıcısı, Yunus Emre Karaosmanoğlu'nun ise ABD'yle ilişkili olduğunu iddia ettiği açıklamalarıyla ilgili haber içeriklerinin erişime engellenmesini talep etmiştir. Talep, öncelikle Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **01.03.2022** tarih ve

2022/3605 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Ret kararında, Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği 5651 sayılı Yasanın 9. maddesinde yer alan usulün "ancak kişilik haklarının apaçık bir şekilde ihlal edildiğinin daha ilk bakışta anlaşıldığı durumlarda" işletilebileceğini Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık kararına ilkelerine atıfla belirtmiş ve ayrıca erişimin engellenmesi kararının "uyuşmazlığı esastan çözen bir karar olmadığından, kişilerin haklarını çekişmeli yargıda arayabilmelerinin mümkün olduğunu" belirtmiştir.

Genel Müdürlüğün 03.03.2022 tarihli itirazı üzerine ise karar kaldırılarak Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **09.03.2022** tarihli ve 2022/2675 sayılı kararı ile itirazın kısmen kabulüne, 32 içeriğin erişime engellenmesine ve diğer URL adresleri bakımından ise itirazın reddine karar verilmiştir. Erişime engellenmesine karar verilen içerikler arasında İfade Özgürlüğü Derneği'nin 23.02.2022 tarihli "Milli Savunma Bakanının Yardımcıları ile ilgili haberler" başlıklı duyurusu da yer almaktadır. Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği gerekçesinde ise karara konu haber ve içeriklerde "kişi ve kurum ismine yer verildiği, bu haliyle sarf edilen ifadelerin milli güvenliği ve kamu düzenini tehdit edici nitelikte olduğu, T.C. Devletinin toplum nezdinde küçük düşürücü ve savunmasız bırakılacağı algısının oluşturulabileceği" değerlendirilmiş ve içeriklerin doğrudan kurumsal kişilik haklarına saldırı mahiyetini taşıdığı kanaatine varılarak itirazın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 28: Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu

Elektronik şirketi Yu-Ma-Tu'nun sahiplerinden iş insanı Tuncay Çapraz'ın boşanma aşamasındaki eşi Jale Çapraz'ın görevdeki emniyet müdürlerine kadar uzanan bir rüşvet ağının varlığı hakkındaki iddialarına ilişkin haberler **İstanbul İl Emniyet Müdürü Zafer Aktaş**'ın kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.05.2022** tarihli ve 2022/3112 sayılı karar ile erişime engellenmiştir. Kararda Gazete Duvar, T24 ve Artı Gerçek haberleri ile İfade Özgürlüğü Derneği'nin 07.10.2021 tarihli ve "İstanbul Emniyet Müdürü ve çok Sayıda Müdür Hakkında Rüşvet İddiası" başlıklı duyurusu dahil olmak üzere 42 içerik hakkında "talep edenin kişilik haklarına doğrudan saldırı niteliğinde olduğu" şeklinde tek cümlelik bir gerekçe yer almıştır.

Ekran Görüntüsü 29: Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin AKP tarafından yönetildiği dönemden kalan borçları nedeniyle belediyenin hesaplarına haciz işlemi uygulatan **MET-GÜN İnşaat Taahhüt ve Tic. A.Ş. ve şirketin sahibi Metin Güneş** hakkındaki iddialar ilk kez gazeteci Çiğdem Toker tarafından haberleştirilmiş ve Twitter hesabı üzerinden paylaşılmıştır. Bu paylaşımlar dahil olmak üzere bu paylaşımları takiben konu hakkında yayımlanan 203 haber ve içeriğin kişilik hakları ihlali gerekçesiyle yayından çıkarılması ve talep eden şirket ve şirket sahibinin isimlerinin bu İnternet adresleri ile ilişkilendirilmemesi talep edilmiştir. İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **14.01.2022** tarihli ve 2022/252 sayılı kararı ile talep kısmen kabul edilirken, diğer içerikler bakımından ise "bazı siyasi partilerin ve parti yetkililerinin açıklamalarının haberleştirildiği, yine içeriklerin bir kısmında da haber alma ve verme hakkı kapsamında bahse konu haberlere daha önceden verilen erişimin engellenmesine ilişkin kararlardan bahsedilerek buna ilişkin haber ve sosyal medya paylaşımlarına yer verildiği görüldüğü" gerekçesiyle talebin kısmen reddine karar verilmiştir. Hakkında tedbir

Ekran Görüntüsü 30: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

uygulanan içerikler arasında İfade Özgürlüğü Derneğinin 15.01.2022 tarihli ve "İBB'ye Haciz Uygulatan Met-Gün İnşaat ve Sahibi ile İlgili Haberler" başlıklı duyurusu ile Çiğdem Toker'in 5 tweeti de bulunmaktadır.

Ekran Görüntüsü 31: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler ve İFÖD Duyurusu

2021 yılında Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından düzenlenen ve ismi neredeyse aynı olan bir ihalenin 2022 yılında "iki katı fiyatına gizlice ve tekrar" yapıldığı iddiası gazeteci Çiğdem Toker tarafından ilk kez duyurulmuş olup, bu iddialar Toker'in haberini takiben birçok basın organı tarafından da haberleştirilmiştir. Bu konudaki HalkTV, Sendika.Org, İleri Haber ve Gerçek Gündem gibi haber sitelerinde yayımlanan haberlerin de yer aldığı 34 farklı haber ve içerik **T Medya Yatırım Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye ait Akşam Gazetesi ve Zeki Yeşildağ**'ın talebi üzerine Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.06.2022** tarihli ve 2022/6401 sayılı herhangi bir gerekçe içermeyen kararı ile erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 32: Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

2022 yılının en ilginç erişim engelleme taleplerinden bir tanesinde, **Erdal Can Alkoçlar**'ın talebi üzerine İfade Özgürlüğü Derneği kurucularından Prof. Dr. Yaman Akdeniz'in bazı haber sitelerine gönderilen sahte sulh ceza hakimliği kararları ile bazı haberlerin kaldırılmaya çalışıldığını paylaştığı tweetleri, Derneğin YouTube kanalında paylaşılan Artı TV'ye verdiği röportajı ve konu ile ilgili yapılan birçok haber, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.05.2022** tarih ve 2022/3087 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Kararda Diken, Gazete Duvar, BirGün, Cumhuriyet, Evrensel, Bianet, T24, Sendika.Org, EuroNews ve Artı Gerçek gibi haber sitelerinde yayınlanan 141 farklı haber ve içerik yer alırken, karar gerekçesinde ise "talep edenin mesleği de göz önüne alındığında talep edenin kişilik haklarına zarar verici nitelikte olduğu" şeklinde genel geçer tek cümlelik bir değerlendirme yapılırken, talep edenin kim olduğu veya yapılan açıklamalar ve haberlerle hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 33: Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 34: Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen tweetler

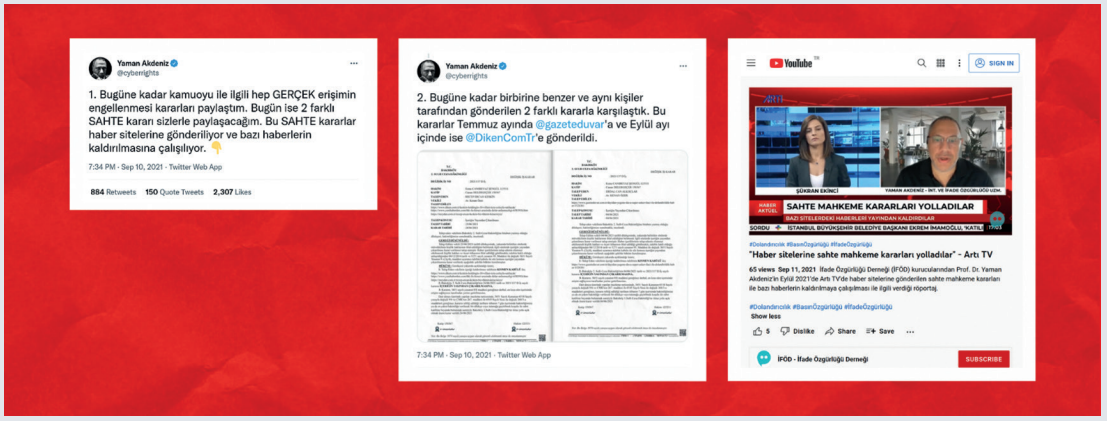

Yine **Erdal Can Alkoçlar**'ın talebi üzerine, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Pazarcık Sulh Ceza Hakimliğinin **24.08.2022** tarih ve 2022/1825 sayılı kararı ile sahte erişimin engellenmesi kararlarıyla ilgili 95 haber ve sosyal medya paylaşımının bu sefer yayından kaldırılmasına hükmedilmiştir.

Ekran Görüntüsü 35: Pazarcık Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve tweetler

Ekran Görüntüsü 36: Pazarcık Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve tweetler

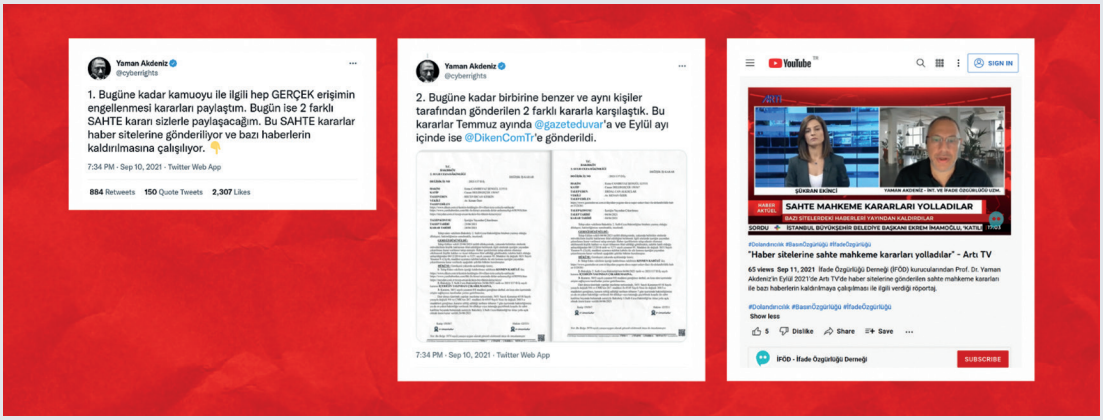

Vogue Oteller Grubu sahibi Turan Avcı'nın adını geçtiği ve suç örgütü lideri Sedat Peker'in Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yargılaması devam eden ve Avusturya'da tutuklu bulunan Sezgin Baran Korkmaz'a ait Paramount Otel'de kamuoyuna mal olmuş iş insanlarının ve bazı kamu görevlilerinin kaldığına dair iddiaları içeren aralarında Gerçek Gündem, T24, BirGün, Sözcü, Ahval News ve OdaTV gibi haber sitelerinde yer alan 109 haber ile çok sayıda tweet, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **26.09.2022** tarih ve 2022/6547 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve haber ve içeriklerin yayından çıkarılmasına hükmedilmiştir.

Ekran Görüntüsü 37: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

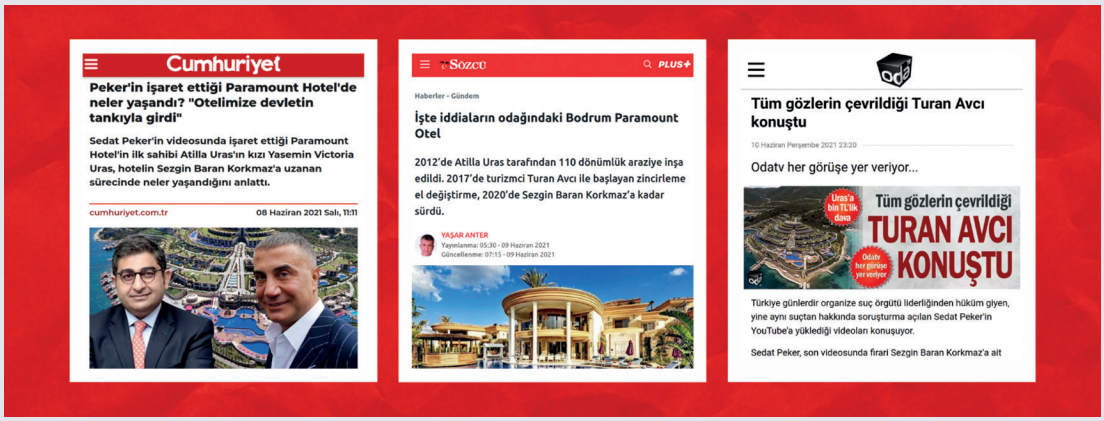

Ekran Görüntüsü 38: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve içerikler

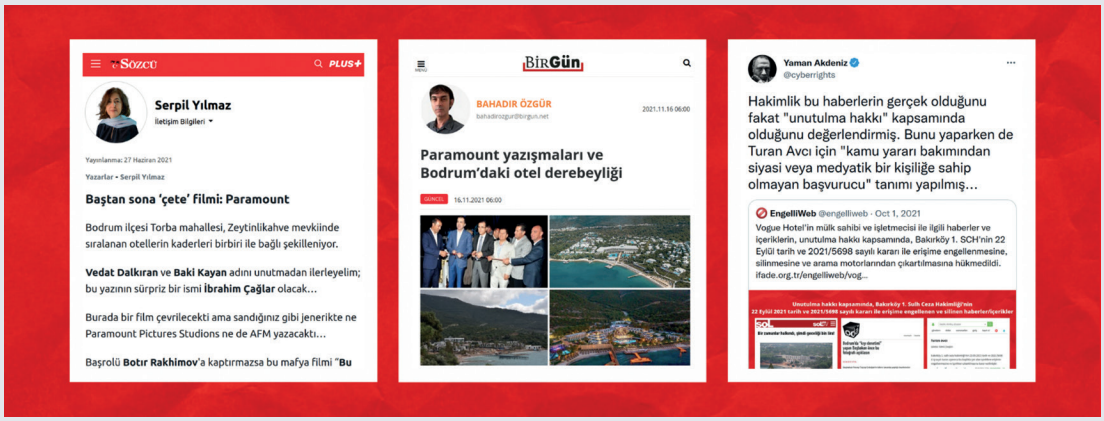

Benzer şekilde, **Turan Avcı** tarafından Paramount Otel hakkındaki iddiaları içeren benzer 103 haber, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **05.10.2022** tarih ve 2022/6908 sayılı ve **05.10.2022** tarih ve 2022/6910 sayılı kararlarıyla yayından kaldırılmasına ve bu haberlerle talep edenin isminin arama motorlarıyla ilişkilendirilmemesine hükmedilmiştir. İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararları önceki kararla aynı şekilde kaleme alınmış ve yaptırım uygulanan haber ve içerikler dışında şablon niteliğindedir.

Ekran Görüntüsü 39: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve içerikler

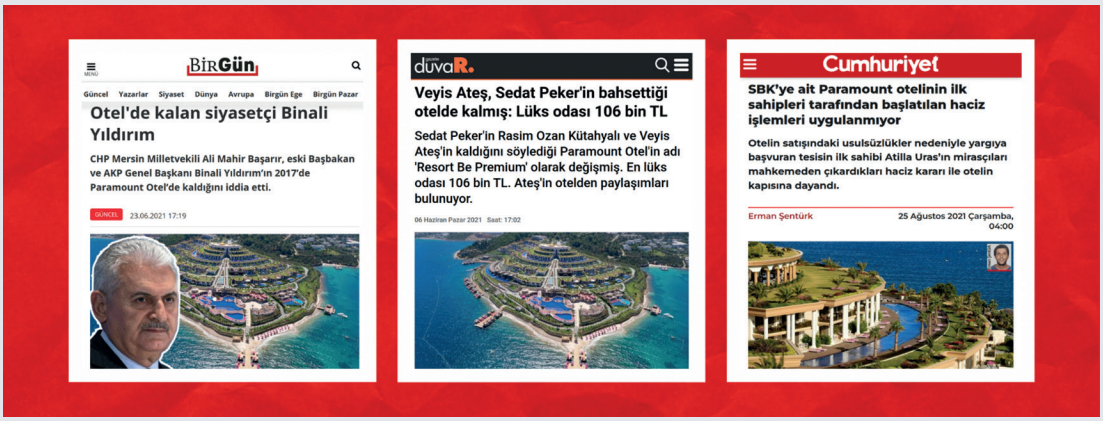

Son olarak, **Turan Avcı**'nın adının geçtiği yukarıda bahsi geçen haberler ile aynı konulu 118 haber ve sosyal medya içerikleri, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **24.11.2022** tarih ve 2022/8072 sayılı kararıyla erişime engellenmiş ve haber ve içeriklerin yayından çıkarılmasına hükmedilmiştir. Kararda, genel geçer ifadelerle karara konu haber ve içeriklerin "kişilik haklarını ihlal edici, eleştiri ve basın özgürlüğü hudutlarını mütecaviz ve "gerçeklik/doğruluk" kriterlerini karşılamayan muhtevaya sahip oldukları" değerlendirilmiştir. Bu kararla birlikte İFÖD'ün 26.09.2022 tarih ve "Vogue Oteller Grubunun Sahibi Hakkındaki Haberler" duyurusunun da yayından çıkartılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 40: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 41: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu

Kamuoyunda Panama Belgeleri olarak bilinen gizli belgelerde adı geçen Sandra Wendy Monroy Moreno ve sahibi olduğu Frutadeli S.A. şirketi tarafından,[96] kişilik hakları iddiasıyla Güney Amerika'da üretilen kokainin muz konteynırları içerisinde Türkiye dahil olmak üzere farklı ülkelere gönderdiği iddialarını içeren Murat Ağırel'in **"Türkiyenin Narcos'u"** başlıklı Yeniçağ Gazetesi'ndeki köşe yazıları ve bu yazılarla ilgili Cumhuriyet ve Sözcü gibi haber sitelerinde çıkan yazılar ve YouTube içeriklerinin de bulunduğu 13 İnternet adresi hakkında erişimin engellenmesi talep edilmiştir. Bu talep İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **03.01.2022** tarih ve 2022/86 sayılı kararı ile kabul edilirken, Hakimlik gerekçesinde "kişilik haklarını ihlal eder nitelikte yazılara yer verildiği" belirtilmiş ve 23.11.2021 tarihli YeniÇağ gazetesinde tekzip metnin yayınlandığına dikkat çekilmiştir.

Ekran Görüntüsü 42: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

96 Bkz. https://offshoreleaks.icij.org/nodes/11013268

Ayrıca, Murat Ağırel'in aynı konu hakkındaki yazıları ve yazıları hakkındaki 28 haber ve içerik Ahmed Ben Khadra, Ali Sultan ve ETC Fruit Gıda San. ve Ltd. Şti'nin talebiyle Mersin 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **10.05.2022** tarih ve 2022/2885 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir. Hakimlik kararında, talep edenler hakkında Mersin Cumhuriyet Başsavcılığının 2021/48530 soruşturma sayılı dosyası üzerinden "ETC Fruit Gıda San. ve Ltd. Şti hakkında yürütülen soruşturma neticesinde 01.10.2021 tarihinde şüpheli firma hakkında gelen toplam 134 adet muz konteynırında yapılan aramada herhangi bir suç unsuruna rastlanılmadığından bahisle kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği", benzer şekilde "2021/45730 sayılı soruşturma dosyasında ise Ahmed Ben Khadra, Ali Sultan ve Jorj Salim hakkında yürütülen soruşturma neticesinde 01.10.2021 tarihinde şüpheliler hakkında kamu davasını açmaya gerektirecek atılı suçun unsurlarını oluşturacak somut hiç bir delil elde edilmediğinden bahisle kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği" belirtilmiştir. Mersin Cumhuriyet Başsavcılığının kararlarına istinaden de Hakimlik tarafından talep edenler hakkındaki "haber ve yorumların başvuruda bulunanların kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu, aynı zamanda lekelenmeme hakkı kapsamında olduğu, bu haliyle bu haberlerin başvuruda bulunanları kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 43: Mersin 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber ve içerikler

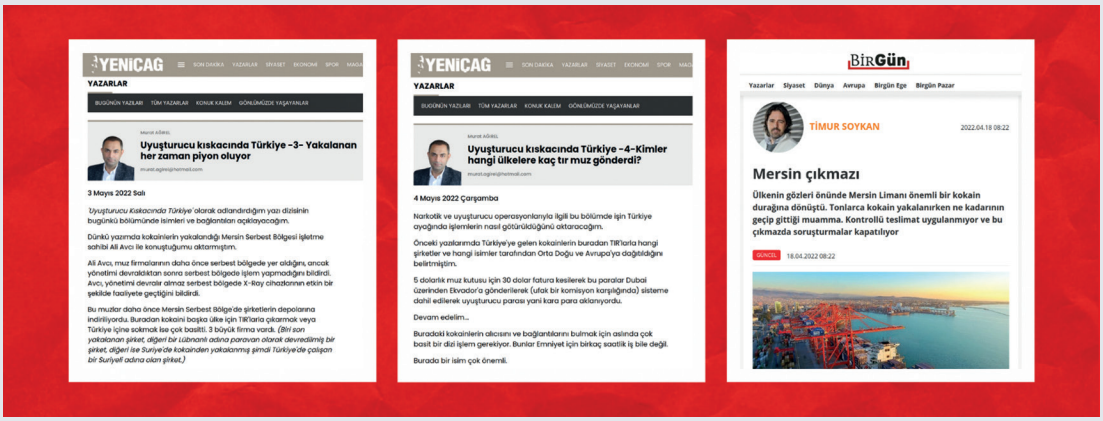

Borsa yatırımcısı **Kemal Akkaya'nın** talebiyle aralarında Murat Ağırel'in **"Devir teslim oyunları..."** başlıklı köşe yazısı, tweetleri ve aynı konudaki 150 içerik hakkında İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.10.2022** tarih ve 2022/5964 sayılı kararıyla erişimin engellenmesine ve haberlerin yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Karara konu haberlerde eski AKP Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu ve eşi eski THK Üniversitesi rektörü Ünsal Ban'la ilişkili borsa manipülasyonu ve rüşvet iddiaları aktarılmıştır. Hakimlik kararında, karara konu haber ve içeriklerde yapılan haber ve yorumlarda talep edenin "ismi ve soy ismi kullanılarak suç isnadında bulunacak şekilde kamuoyunu yönlendirici anlatımlar bulunduğu dolayısıyla başvuranın kişilik haklarının ihlal edildiği" belirtilmiştir. Fakat, gerekçesiz kararda hangi haberin ve hangi söylemin talep edenin hangi kişilik haklarını ihlal ettiği ise açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 44: İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ve içerikler

2022 içinde gazeteciler Barış Pehlivan ve Barış Terkoğlu'nun köşe yazıları da sıklıkla gazeteci Murat Ağırel'in yazıları gibi erişime engellenmiş ve bu yazıların yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Örneğin, Gazeteci Barış Pehlivan'ın 01.01.2022 tarihli **"Onlar şerefli, biz olduk şerefsiz"** ve03.01.2022 tarihli **"Telefondaki örgüt lideri"** başlıklı ve Gazeteci Barış Terkoğlu'nun "10.01.2022 tarihli **"Alışmak, görmekten daha kolay geliyor"** başlıklı Cumhuriyet Gazetesi'nde yayımlanan ve Savunma Bakanı Yardımcıları Şuay Alpay ve Alpaslan Kavaklıoğlu'yla birlikte birçok kamu görevlisinin FETÖ ile bağlantıları olduğuna ilişkin iddiaları içeren köşe yazıları Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **15.02.2022** tarih ve 2022/1779 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 45: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazıları

Eski İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay 12. Ceza Dairesi üyesi olan ve Cumhurbaşkanı tarafından 23.01.2021 tarihinde Anayasa Mahkemesi üyeliğine atanan **İrfan Fidan'ın** talebiyle gazeteci Miyase İlknur'un 16.04.2022 tarihli **"Man Adası davası ayan beyan"** başlıklı yazısı İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.04.2022** tarih ve 2022/2767 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Karara konu köşe yazısı Kemal Kılıçdaroğlu'nun, CHP'nin TBMM'deki 21.12.2017 tarihli grup toplantısındaki konuşmasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yakınlarının Man Adası'ndaki bir şirket aracılığı ile vergi kaçırdığı iddialarını aktarması üzerine başlatılan hukuki süreç hakkındadır. Köşe yazısında Man Adası davası hakiminin özel olarak, dönemin İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı İrfan Fidan ile Man Adası'nda kurulu Bellway şirketinin sahibi Sıtkı Ayan'ın kardeşi ve dönemin İstanbul Adalet Komisyonu Başkanı Ayhan Ayan tarafından belirlendiği iddiaları da yer almaktadır. Kararda, Miyase İlknur'un Cumhuriyet'te yayınlanan köşe yazısının "içeriğinde eleştiri ve düşünce hürriyeti sınırları dışında, şeref ve itibarı zedelemeye yönelik kişilik haklarını ihlal edici hususların bulunduğu" ve "Anayasal güvence altında bulunan haber verme-alma, yorum ve eleştiri ile ifade, ifadeyi açıklama hürriyeti kapsamı dışında kaldığı, talep edenin kişilik haklarını zedeleyici paylaşımlar yapıldığı, basın ve düşünceyi açıklama özgürlüğü olarak değerlendirilemeyeceği anlaşılmakla kişilik haklarının ihlal edildiği" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 46: İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazısı

Cumhuriyet

Miyase İlknur

Son Yazısı / Tüm Yazıları

Man Adası davası ayan beyan

16 Nisan 2022 Cumartesi

Belgeleri gerçek olan bir davanın ayan beyan nasıl kapatıldığını, kapatılmakla kalmayıp bir de belgeyi sunanın nasıl suçlu çıkarıldığının öyküsünü yazacağız bugün.

Man Adası davasını yeniden gündeme getiren Yargıtay'ın son kararı oldu.

Gelin filmi başa sarıp sonra hangi katakullilerin çevrildiğini ve davada adı geçen Bellway şirketinin sahibi **Sıtkı Ayan** ile o dönemde İstanbul Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanı olan kardeşi **Ayhan Ayan**'ın davanın **Kılıçdaroğlu** aleyhine evrilmesindeki rolünü anlatalım. Ve tabii o dönem İstanbul Başsavcısı **İrfan Fidan**'ın da...

Sokak köpeklerinin bir Türkiye haritası üzerinde yerini gösteren ve yaşadıkları yerleri fişleyen İnternet uygulaması Havrita'nın web sitesi ve Twitter hesabı **Pati Koruyucuları Hayvanları Koruma Derneği**'nin talebiyle Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **22.08.2022** tarih ve 2022/10058 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Hakimlik, engelleme gerekçesinde sadece web sitesi ve Twitter hesabının "talep edenin kişilik haklarının ihlal eder nitelikte olduğunu" belirtmiş ve fakat talep eden Pati Koruyucuları Hayvanları Koruma Derneği'nin hangi kişilik haklarının ne şekilde Havrita web sitesinde ihlal edildiği açıklanmamıştır. Hakimlik Havrita'nın Facebook hesabı ve YouTube'da yer alan "Başıboş Köpek Sorunu" başlıklı hesap bakımından talepleri ise

reddederken, ret gerekçesinde “erişimin engellenmesini talep eden kişinin çelişmeli yargı yoluna başvurması” gerektiği Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık ilkelerine atıfla belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 47: Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web sitesi

Benzer şekilde, Havrita web sitesi ve Twitter hesabı, **Antalya Barosu Başkanlığı**’nın talebiyle Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **24.08.2022** tarihli ve 2022/3141 sayılı kararı ile ikinci kez erişime engellenmiştir. Hakimlik kararın, “sokak köpeklerinin hedef gösterildiği ve tehlikeye atıldığının tespit edildiği” ve “yapılan paylaşımların toplumsal yaşam üzerinde olumsuzluk meydana getirebileceği”, dolayısıyla “5651 sayılı kanunun 9. maddesinde yer alan şartların oluştuğu kanaatiyle” verildiğini belirtirken, Antalya Barosu Başkanlığı’nın hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği ise kararda yer almamıştır. Her iki kararda da sulh ceza hakimliklerinin yetkilerini aştığı açıkça görülmektedir. Yasada ancak gerçek veya tüzel kişi ve kurumların kişilik hakları ihlalleri tanımlanmışken, sulh ceza hakimlikleri herhangi bir kişilik hakkı ihlali tespit etmeden karar vermiştir.

Ekran Görüntüsü 48: Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web sitesi

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'ın ağabeyi ve Turkuvaz Medya Grubunun Yönetim Kurulu Başkanı **Serhat Albayrak**'ın talebiyle, organize suç örgütü lideri Sedat Peker'in Borsa İstanbul ve Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") hakkında attığı tweetlerle ilgili yapılan ve Serhat Albayrak'ın adının geçtiği haberler, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.09.2022** tarih ve 2022/7078 sayılı kararı ile erişime engellendi.

Ekran Görüntüsü 49: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

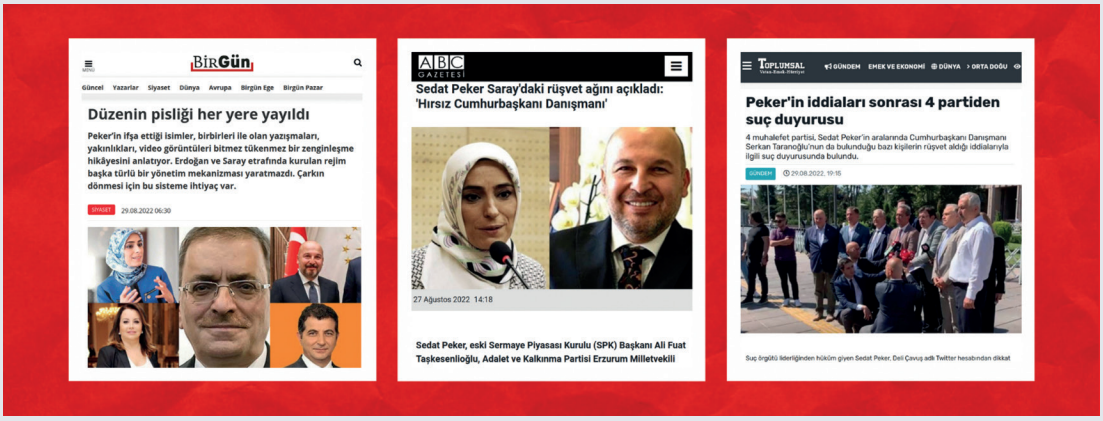

Benzer şekilde, **Serhat Albayrak**'ın talebiyle aralarında Diken'in 02.09.2022 tarihli "Mahkeme, Albayrak'ın 'rüşvet ağı'na sansür talebini kısmen kabul etti" başlıklı ve 03.09.2022 tarihli "AKP'li yetkili anlattı: Erdoğan, Karaca ve Taranoğlu'ndan zaten rahatsızmış" başlıklı haberleri de yer alan toplam 30 haberin, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **06.09.2022** tarih ve 2022/6746 sayılı kararı ile erişimin engellenmesine ve yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Kararda, "talep eden hakkında yapılan yorumların herhangi bir belgeye dayalı olmayan iddialar niteliğinde olduğu kanaatine" varıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 50: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Aynı tarihli bir başka başvuruyla, yukarıda bahsi geçen İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.09.2022** tarih ve 2022/7078 sayılı kararına **Serhat Albayrak** tarafından itiraz edilmiş, talep İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından değerlendirilmiştir. Hakimliğin 06.09.2022 tarihli ve 2022/6811 sayılı kararıyla daha önceden erişime engellenen 24 farklı haberin içeriğinden bazı isim ve paragrafların çıkartılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 51: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından bazı içeriklerin çıkartılmasına karar verilen haberler

Ekran Görüntüsü 52: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından bazı içeriklerin çıkartılmasına karar verilen haberler

Son olarak, **Serhat Albayrak**'ın talebi üzerine, benzer iddialarla ilgili aralarında Cumhuriyet, BirGün ve Evrensel tarafından yayınlanan 35 farklı haber, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **09.09.2022** tarih ve 2022/7553 sayılı kararıyla kısmen kabul edilmiş ve kabul edilen haberlerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Hakimlik kararında, daha önceden erişime engellenen haberlerin halen yayında olduğu belirtilmiş ve bu haberlerden talep edenin isim ve soy ismi ile ilgili bilgilerin çıkartılmasına karar verilmiştir. Aralarında BirGün, Cumhuriyet, Gazete Duvar, Gerçek Gündem ve Gazete Pencere'de yayınlanan haberler olmak üzere toplam 15 haberle ilgili talep reddedilirken, Hakimlik bu haberlerin "Anayasal güvence altında bulunan yorum ve eleştiri ile ifade, ifadeyi açıklama hürriyetleri kapsamında kaldığını" belirtmiş ve "talep eden hakkında kişilik haklarını ihlal eden unsurlara rastlanılmadığını" Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık ilkelerine atıfla belirtmiştir.

Ekran Görüntüsü 53: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 54: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

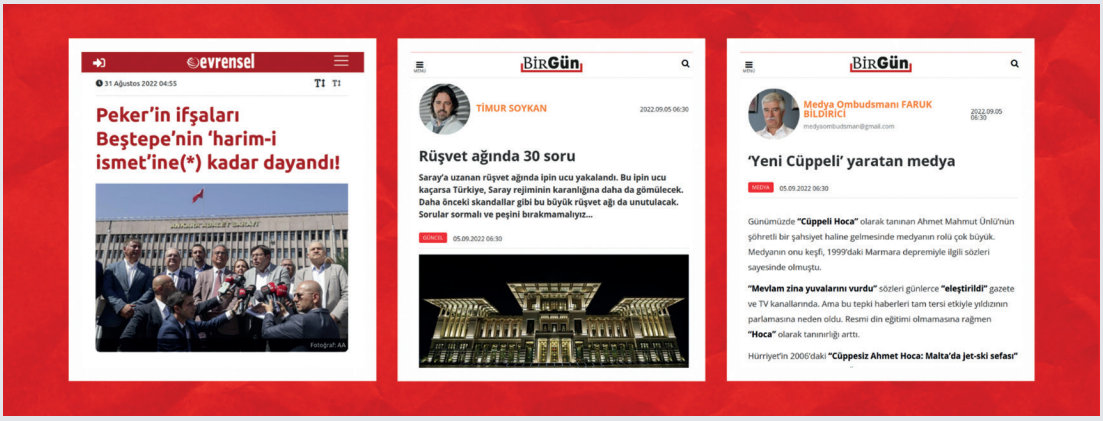

Ayrıca, **Albayrak Holding**'in talebiyle, Cumhuriyet, Artı Gerçek ve Sol Haber'de Albayrak Holding'in AKP'li belediyelerden usulsüz ihaleler aldığı iddiaları hakkındaki haberler Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **17.10.2022** tarih ve **2022/5542, 2022/5543 ve 2022/5549** sayılı kararlarıyla erişime engellenmiştir. Karbon kopya kararlarda, karara konu haberlerin "karalayıcı, itibar zedeleyici, yayınlanmasında herhangi bir kamu yararı" bulunmadığı ve "haber niteliğinde olmayan mesnetsiz iddiaların yer aldığı" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 55: Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Oteller zinciri bulunan **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy**'un talebiyle, sahibi olduğu şirketlerin, sit alanı ilan edilen bölgelerde tesis inşa etmek için Kültür ve Turizm Bakanlığı'na başvuruda bulunduğuna dair iddiaların aktarıldığı, aralarında Cumhuriyet, BirGün ve Diken'e ait haberlerin de bulunduğu toplam 28 haber İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **15.08.2022** tarih ve 2022/7020 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir. Hakimlik, kişilik haklarının ihlaline hükmederken, kararda haberlerin "iddia mahiyetinde olduğu ve iddiayı destekler nitelikte bilgi ve belgeler pay-

Ekran Görüntüsü 56: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

laşılmadan doğrudan talepte bulunanı hedef alarak yapılan paylaşımların kişilik haklarını ihlal niteliği taşıdığı" belirtilmiştir.

Hakim olduğu dönemde Anayasa Mahkemesi'nin Enis Berberoğlu kararına direnen, Canan Kaftancıoğlu, Emin Çölaşan, Necati Doğru ve Selahattin Demirtaş'a hapis cezası veren mahkeme heyetleri içinde yer alan ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kararıyla Adalet Bakan Yardımcılığı'na atanan **Akın Gürlek** ile ilgili aralarında BirGün, Duvar ve dokuz8HABER'in haberlerinin de bulunduğu haberler kişilik hakları ihlali gerekçesiyle **Manisa 2. Sulh Ceza Hakimliği**nin **03.06.2022** tarih ve 2022/1882 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Karara konu talep ise Akın Gürlek tarafından değil, Manisa Cumhuriyet Başsavcısı **Ali Ulvi Yılmaz** tarafından yapılmıştır. Her ne kadar karara konu haberler Ali Ulvi Yılmaz ile ilgili olmasa dahi bazı haberlerde hatalı olarak Gürlek yerine Yılmaz'ın fotoğrafı kullanıldığından, talep edenin kişilik haklarının ihlal edildiğine hükmetmiştir.

Ekran Görüntüsü 57: Manisa 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Bursa'da kira uyuşmazlığı nedeniyle tahliyesine karar verilen ve tahliye esnasında evin çöp ev olduğu, bir odasında dokuz yaşındaki bir çocuğun baygın halde bulunmasına ilişkin yaşanan olayların aktarıldığı haberlere **Bursa Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü**'nün talebiyle Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **26.07.2022** tarih ve 2022/4597 sayılı kararıyla aralarında Hürriyet, Sabah, Cumhuriyet, Anadolu Ajansı, EuroNews, Sözcü ve Takvim haber sitelerinde yayınlanan haberler de dahil olmak üzere toplam 106 haber ve sosyal medya içeriğinin yayından kaldırılmasına karar verilmiştir. Kararda, talebe konu haber ve içeriklerin "mağdurun özel hayatın gizliliğini ağır şekilde ihlal edici nitelik taşıdığı" ve bu haberlerin "mağdur çocuğun kişisel bilgi ve sırlarını ortaya dökebileceği" belirtilmiş ve kararın "mağdur çocuğun üzerinde olumsuz etki oluşturmaması, çocuğun yaşı, yüksek yararı da göz önüne" alınarak verildiği belirtilmiştir. Fakat, bu değerlendirmenin karara konu tüm haberler bakımından ne şekilde geçerli olduğu açıklanmamış, konunun kamuyu yakından ilgilendiren nitelikte haberler olduğu ve dolayısıyla kamunun bilme hakkı kapsamında olabileceği ise değerlendirilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 58: Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

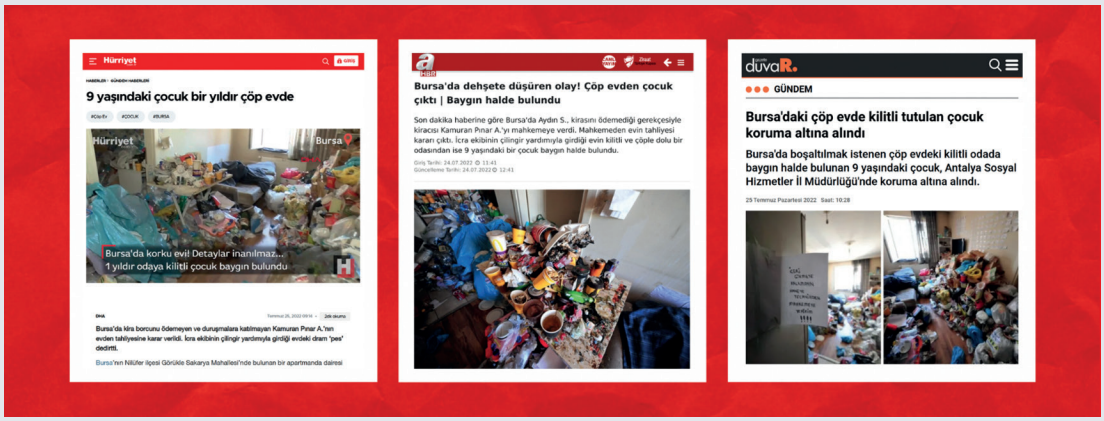

Benzer şekilde, **Bursa Barosu Başkanlığı'**nın talebi üzerine toplam 79 haber ve sosyal medya içeriğinin Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **28.07.2022** tarih ve 2022/4708 sayılı kararıyla yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Bu kararın gerekçesi de Hakimliğin 2022/4597 sayılı karar gerekçesiyle aynı olmakla birlikte, Bursa Barosu Başkanlığının hangi kişilik haklarının, ne şekilde ihlal edildiği kararda belirtilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 59: Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ayrıca, **Bursa Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü**'nün talebiyle, yukarıda bahsi geçen çöp ev konulu haberlerin devamı niteliğindeki Diken, Gazete Duvar ve BirGün'ün haberlerinin de olduğu 94 farklı haber ve içeriğin Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **28.07.2022** tarih ve 2022/4779 sayılı kararıyla yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Hakimlik tarafından, ayrıca 5187 sayılı Basın Kanunun 3(2) maddesine istinaden konuyla ilgili yayın yasağı getirilmiş, "mağdur çocuklar hakkında, görsel ve sosyal medya ile internet ortamında faaliyet gösteren medyada her türlü haber, röportaj, eleştiri ve benzeri yayınların yapılmasının Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde koruma ve bakım altında kalan mağdur çocuk ve diğer çocuklar yö-

nünden olumsuz etki oluşturacağı, toplum yönünden ise toplum sağlığı ve ahlakını olumsuz etkileyeceği” değerlendirilmiştir.

Ekran Görüntüsü 60: Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

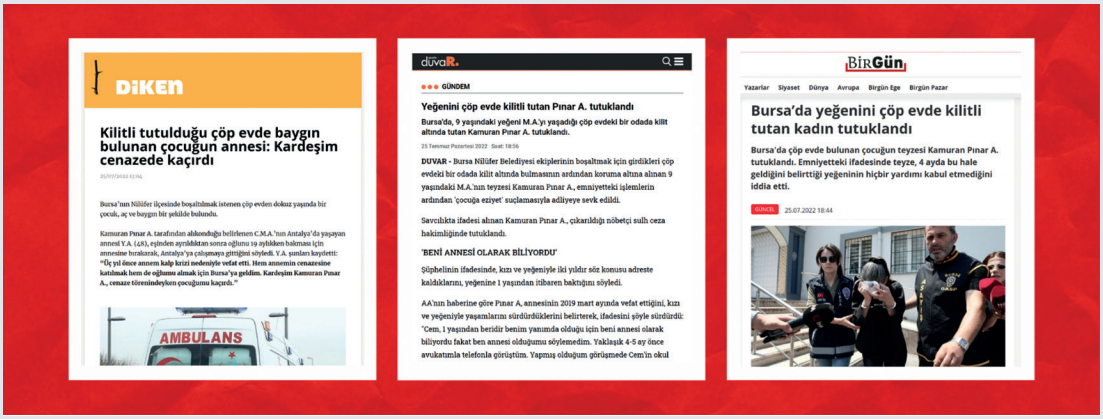

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın talebiyle, Bursa’da Rayyan El İsa ile Hanan Ramadan’ın, yaşları 2 ile 10 arasında değişen dört çocuğuna işkence yaptığı ihbarı üzerine gözaltına alındıklarına ilişkin aralarında Milliyet, Takvim, Hürriyet, Posta, Gazete Duvar, HalkTV, Yeniçağ Gazetesi, Akşam Sözcü ve T24’ün haberleri de yer alan 57 haber ve içerik, kişilik hakları gerekçesiyle Bursa 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.12.2022** tarihli ve 2022/10061 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir. Hakimlik gerekçesinde, karara konu haber ve içeriklerin “mağdur çocuk yönünden olumsuz etki oluşturacağı, toplum yönünden ise toplum sağlığı ve ahlakını olumsuz etkileyeceği” belirtilmiş ve mağdur çocuğun kişisel haklarının ihlal edildiğine hükmedilmiş. Fakat, kararda konunun kamuyu yakından ilgilendirdiği ve bu tip haberlerin mağdur çocuğun kişisel verilerini ve bilgilerini ifşa etmeden yayınlanmasında kamu yararı olabileceği ve kamunun haber ve bilgi alma hakkı hiç değerlendirilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 61: Bursa 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Kamuoyunu yakından ilgilendiren bir başka olayda, yine **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı**'nın talebiyle Konya Büyükşehir Belediyesine ait Sahipsiz Hayvan Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezinde bir görevlinin elindeki kürekle vurarak bir köpeğin ölümüne neden olduğuna dair İnternette yayımlanan görüntüler üzerine ilgililer tarafından yürütülen soruşturmada iki kişinin gözaltına alındığına dair açıklamaların aktarıldığı 33 haber ve sosyal medya içeriği, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **25.11.2022** tarih ve 2022/14345 sayılı kararıyla erişime engellenmiş ve haberlerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Hakimlik gerekçesinde, karara konu haber ve içeriklerin "toplum sağlığı ve psikolojisi yönünden olumsuz sonuçlar doğurabilecek nitelikte olduğu" belirtilmiştir. Fakat, kararda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın karara konu olayın ne şekilde tarafı olduğu, Bakanlıkla bu konunun ilişkisi ve Bakanlığın hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği açıklanmamıştır. Toplum sağlığı ve psikolojisi, 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamına girmezken, Hakimlik kamuyu ilgilendiren, yayınlanmasında kamu yararı olan ve kamunun da bu konu hakkında haber ve bilgi alma hakkı olduğunu hiçe saymış ve ifade ve basın özgürlüğü bakımından herhangi bir değerlendirme yapmamıştır.

Ekran Görüntüsü 62: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

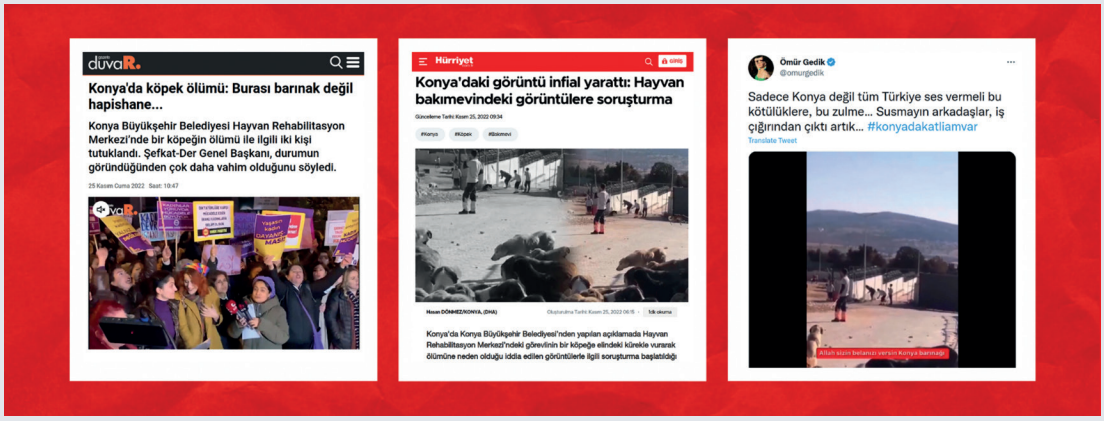

Ekran Görüntüsü 63: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen tweetler

Kullanıcıların resim, video, yazı, hareketli resimler, haber ve her türden gönderileri birbirleriyle paylaşabildiği, gönderilere yorum yapabildiği ve yorum ekleyerek yeniden paylaşabildiği **Tumblr** isimli sosyal medya platformu, kişilik hakları ihlali iddialarına istinaden önceden alınmış kararların uygulanmaması nedeniyle, Kuşadası Sulh Ceza Hakimliğinin **09.11.2022** tarih ve 2022/3144 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir. Bu karara karşı Tumblr tarafından itiraz edilmiş, daha önceden Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından alınan ve bazı Tumblr adreslerinin erişime engellenmesiyle ilgili bir kararın (2022/4672) teknik bir sorundan dolayı uygulanmadığı belirtilmiş ve bu sorunun giderilip, Tumblr adreslerine yaptırım uygulandığı bildirilmiştir. Bu bildirime istinaden Kuşadası Sulh Ceza Hakimliği 15.11.2022 tarihli kararıyla Tumblr platformuna uygulanan erişimin engellenmesi uygulamasına son vermiştir.

Ekran Görüntüsü 64: Kuşadası Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen sosyal medya platformu

Ulaştırma Bakanı Adil Karaismailoğlu, adının geçtiği Siemens Mobility Ulaşım Sistemleri A.Ş.'nin, alt tedarikçi **Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.**'ye, **Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları ("TCDD")** yetkililerine rüşvet dağıtması için fazla ödeme yaptığı iddiasıyla ilgili 117 haber ve içerik hakkında kişilik hakları ihlali iddiasıyla erişimin engellenmesini talep etmiştir. **İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği**nin **01.09.2022** tarih ve 2022/5763 sayılı kararıyla Barış Terkoğlu'nun bu konuyla ilgili Cumhuriyet'te yayınlanan köşe yazıları ve bu yazılarla ilgili yapılan haber ve sosyal medya paylaşımlarına erişim engellenmiştir. Hakimlik kararında 117 haber ve içerik bakımından genel geçer ifadelerle "kişilik haklarını ihlal edici, eleştiri ve basın özgürlüğü hudutlarını mütecaviz ve 'gerçeklik/doğruluk' kriterlerini karşılamayan muhtevaya sahip oldukları" değerlendirmesi yapılırken, Ulaştırma Bakanının hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 65: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Cumhuriyet

Barış Terkoğlu

Son Yazısı / Tüm Yazıları

Yüksek hızlı rüşvet yüzdesi

25 Ağustos 2022 Perşembe

Tam biri çıkıp rüşveti açıklıyor. Hop, mahkemeden gizlilik kararı. Tam bir yolsuzluğu öğreneceğiz. Hızla yayın yasağı. Çocuk hakkı ya da özel hayat olunca anlarım. Ama suçu saklamak için yapılınca anlamıyorum.

Nereden mi çıktı?

Hatırlayın, 4 Temmuz'da konuyu anlattım...

Siemens ile işten çıkarılmış iki çalışanı arasındaki iş davasında gizlilik kararı alınmıştı. Hem de Siemens'in

Cumhuriyet

Barış Terkoğlu

Son Yazısı / Tüm Yazıları

Hadi şimdi sıra sizde!

29 Ağustos 2022 Pazartesi

Dosyanın ardından gidiyoruz. Yolsuzluğun peşinden koşuyoruz. Hemen aynı tepkiyle karşılanıyoruz. *"Yok öyle bir şey"* diyerek konu kapatılıyor.

Dün, gazetemizde okudunuz. TCDD'nin Yüksek Hızlı Tren ihalesindeki rüşvet ve yolsuzluk iddialarını belgeleriyle gündeme getirdik.

Siemens, yaklaşık 60 milyon Avroluk ihalede, muhalefetin *"beşli çete"* dediği Kolin ile ortaklık kurmuştu. Gelgelelim, bu sırada bir ihbar alınmıştı. İhbar, "Siemens Türkiye'nin, alt tedarikçi Kolin'e,

Cumhuriyet

Belgeli Yüksek Hızlı Tren rüşveti! Siemens, Kolin'den ödeme almak için yolsuzluğu mahkemeye taşıdı

TCDD'nin Yüksek Hızlı Trenseti ihalesindeki rüşvet iddialarını Cumhuriyet gündeme getirmişti. Siemens'in kazandığı ihalede, 10 milyon Avroluk rüşvet ihbarı vardı. İhbarda, muhalefetin "beşli çete" diyerek hedef aldığı şirketlerden olan Kolin, aracılık ile suçlanıyordu. Haberin ardından TCDD'den yalanlama geldi. TCDD, iddiaların odağındaki Kolin'in de Siemens'in aldığı iş ile hiçbir ilgisinin olmadığını söyledi. Ancak ilk kez Cumhuriyet'in yayımladığı belgeler haberimizi doğruluyor

Barış Terkoğlu 28 Ağustos 2022 Pazar, 04:00

Ekran Görüntüsü 66: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Cumhuriyet

Barış Terkoğlu yazdı: Yüksek hızlı rüşvet yüzdesi

Gazetemiz yazarı Barış Terkoğlu, bugünkü köşe yazısında, Siemens, TCDD ve Kolin arasında geçen içerisinde yüksek hızlı tren alımındaki rüşvet iddialarının da yer aldığı iş davası için alınan gizlilik kararının arkasındaki ayrıntıları aktardı.

cumhuriyet.com.tr 25 Ağustos 2022 Perşembe, 10:14

Cumhuriyet

Barış Terkoğlu yazdı: Hadi şimdi sıra sizde!

Günlerdir, TCDD'de yaşananları belgeleriyle anlatan gazetemiz yazarı Barış Terkoğlu, bugün ise dosya numaralarını vererek TCDD'ye seslendi. Terkoğlu, "Tren oradaysa belgeler, bilgiler çırılçıplak burada. Şimdi sıra sizde" dedi.

cumhuriyet.com.tr 29 Ağustos 2022 Pazartesi, 08:00

ABC GAZETESİ

Barış Terkoğlu yazdı: Yüksek hızlı rüşvet yüzdesi

25 Ağustos 2022 08:04

"Davalı taraf, TCDD'nin zararına beyanda bulunacak şekilde gizlilik talebinde bulunmuştur."

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun YSK üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla kamu görevlisine hakaretten yargılamasının yapıldığı mahkemenin önceki hakimi **Hüseyin Zengin**, aralarında gazeteci Barış Terkoğlu'nun Cumhuriyet'te yayınlanan "İmamoğlu'nu ortadan kaldırmaya hazırlanıyorlar" başlıklı köşe yazısıyla birlikte BirGün, Gazete Duvar ve Evrensel'de yayınlanan dokuz haberin kişilik hakkı ihlali gerekçesiyle kaldırılmasını talep etmiştir. Bu talep **İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği**nin **08.11.2022** tarih ve 2022/8110 sayılı kararıyla kabul edilirken, sadece **talep edenin isminin içeriklerden çıkarılmasına** karar verilmiştir. Karar gerekçesinde, "talepte bulunanın rızası dışında isim ve soy ismi kısaltılmadan olduğu gibi verildiği bu yönüyle kişilik hakkı ihlal edildiği" kanaatine varıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 67: İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

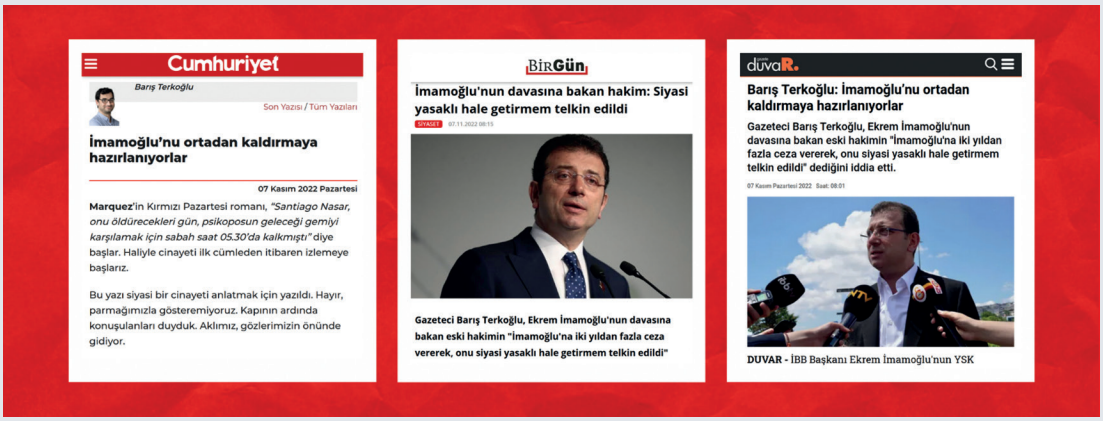

Benzer şekilde, Ekrem İmamoğlu davasında İmamoğlu'nun cezalandırılmasını talep eden **savcı Furkan Okudan**, Cumhuriyet yazarı **Barış Pehlivan**'ın, Okudan'ın AKP'li yöneticilerle olan bağlantısını açıkladığı tweet'i ve konuyla ilgili yapılan 49 farklı haber ve içeriğin kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle erişime engellenmesini talep etmiştir. **İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği, 15.12.2022** tarih ve 2022/10807 sayılı kararıyla talebi kabul ederken, karar gerekçesinde yapılan haber ve paylaşımların talep edenin "saygınlığını zedelediği ve kişilik haklarını da ağır biçimde ihlal ettiği" belirtilmiş fakat ihlalin ne şekilde gerçekleştiği açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 68: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Son olarak, Ekrem İmamoğlu'nun YSK üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla hapis cezası veren **hakim Mehdi Komşul'un talebiyle, 2015 yılında HSYK tarafından hakkında cinsel taciz soruşturması yürütüldüğüne ilişkin iddiaları içeren haberlerin, kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle erişime engellenmesini talep etmiştir. İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği**nin **16.12.2022** tarih ve 2022/11313 sayılı kararıyla aralarında Gazete Duvar, Yeniçağ Gazetesi, BirGün, Cumhuriyet ve Gazete Karınca'da yayınlanan haberlerin de bulunduğu 16 haber erişime engellenirken, karar gerekçesinde, genel geçer ifadelerle "paylaşımlarda eleştiri ve yorum sınırının aşılmış olduğu, eleştiri ve yorum yapma özgürlüğünün başkalarına hakarette bulunma hakkını tanımadığı" belirtilmiştir. Fakat, bu haberlerle talep edene ne şekilde hakaret edildiği veya HSYK nezdinde soruşturma geçirip geçirmediği değerlendirilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 69: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

2022 içindeki bir diğer tuhaf erişimin engellenmesi uygulamasıyla, Adalet Bakanlığı'nın telif hakları ihlali konulu talebi üzerine kitapçıların online satış yaptığı "Nadir Kitap" (www.nadirkitap.com) ve "Kitantik" (www.kitantik.com) e-ticaret platformları Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **30.11.2022** tarih ve 2022/2965 sayılı kararıyla kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle erişime engellemiştir. Adalet Bakanlığı talebinde Adalet Bakanlığına ait yayınların hukuka aykırı olarak satışa sunulduğu, web sitelerinin erişime engellenmesi ve hukuka aykırı olarak satışı yapılan eserlerin toplatılmasına karar verilmesi talep edilirken, Hakimlik ise kararında her ne kadar Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve ücretsiz olarak yayınlanan "Adli İstatistikler" ve "Adalet İstatistikleri" yayınlarının "yasal olmayan şekilde telif hakkı ihlali oluşturacak şekilde satışının gerçekleştirildiğinin" anlaşıldığını belirtse dahi, yanlış hüküm kurarak 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi kapsamında, "kişilik haklarının ihlal edildiğine" karar vermiştir. Hakimlik, itiraz üzerine kararını 01.12.2022 tarihinde ek bir kararla kaldırırken, topyekûn erişim engelleme kararının sehven verildiğini belirtmiş ve aynı zamanda platformlarla ilgili dokuz farklı URL adresine erişimin engellenmesine karar vermiştir.

Ekran Görüntüsü 70: Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen platformlar

Boğaziçi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dekanı olarak atanan **Prof. Dr. Murat Önder**'in ve **Boğaziçi Üniversitesinin** talebiyle kendisi için kadro ilanı açtığı ve doktora tezinde intihal yaptığı iddialarıyla ilgili Diken'in 08.11.2022 tarihli ve "Boğaziçi'nde 'kayyım' dekan hakkında 'kendine özel kadro ilanı' ve 'intihal' iddiaları'" başlıklı haberi kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, **İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 11.11.2022** tarih ve 2022/7485 sayılı kararıyla erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar vermiştir. Hakimlik kararında Diken'in haberiyle ilgili olarak "Boğaziçi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı olan başvuru sahibinin intihal yaptığı iddia edilerek kişilik hakları ihlal edildiğinin" görüldüğü değerlendirilmesi yapılmıştır. Fakat, talep edenin kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği kararda açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 71: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber

DİKEN

Boğaziçi'nde 'kayyım' dekan hakkında 'kendine özel kadro ilanı' ve 'intihal' iddiası

08/11/2022 14:06

MEHMET BARAN KILIÇ

@MehmetBaranKI

barankilic@diken.com.tr

Boğaziçi Üniversitesi'nde iktisadi ve idari bilimler fakültesine dışarıdan atanan **'kayyım dekan'** Murat Önder hakkında adrese teslim kadro şüphesi ve intihal iddiası var.

Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi'nin talebi üzerine Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **16.12.2022** tarih ve 2022/13821, 2022/13850, 2022/13854 sayılı kararlarıyla, Türkiye'den bir yıl içinde 30 bin yazılımcının yurtdışına gitmesine ilişkin Yazılım Sanayicileri Derneği Başkanı tarafından yapılan açıklamaların aktarıldığı haberlere erişimin engellenmesine ve içeriklerin çıkarılmasına karar verilmiştir. Bu kararlarla Gazete Duvar, Diken ve BirGün'e ait haberlere ayrı ayrı yaptırım uygulanmıştır. Kararların gerekçeleri aynı olup yapılan haberlerde "herhangi bir bilimsel dayanağın belirtilmediği, TÜİK ve TCMB işbirliği ile hazırlanan sektör bilançoları çalışmasındaki veriler dikkate alındığında bunun da kamuoyunu yanlış yönlendireceği değerlendirildiği" ve "talep eden kurumun görev alanına giren bir işle ilgili olarak da asılsız bir bilginin verildiği değerlendirilmekle kurumun şerefi ve saygınlığını sarsacak, yanlış tanıtacak, zora sokacak bir ortama itecek her türlü davranışın kişilik haklarına saldırı olduğunun" anlaşıldığı belirtilmiştir. Buna karşın, gerekçesiz kararda hangi haberin ve hangi söylemin, talep edenin hangi kişilik haklarını ağır biçimde ihlal ettiği ise açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 72: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

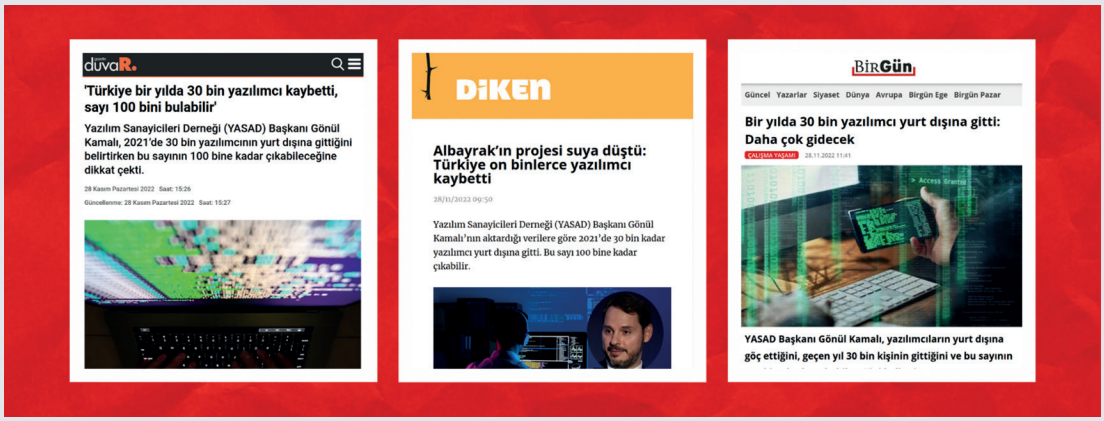

HDP Grup Başkanvekili Saruhan Oluç'un Yeni Şafak ve Sabah gazetelerini eleştirdiği basın toplantısıyla ilgili Gazete Duvar'da yayınlanan 08.02.2022 tarihli haber, **Yeni Şafak**'ın talebi üzerine, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **17.10.2022** tarih ve 2022/5538 sayılı kararıyla erişime engellendi. Hakimlik, Yeni Şafak gazetesinin kişilik haklarının ihlal edildiğine karar verirken, Gazete Duvar'da yayınlanan haberin "karalayıcı ve itibar zedeleyici olduğu", "yayınlanmasında herhangi bir kamu yararı" bulunmadığı ve "haber niteliğinde olmayan mesnetsiz iddiaların yer aldığı" belirtilmiştir. Fakat, kararda habere konu açıklamaları yapan kişinin bir siyasetçi olduğu, dolayısıyla açıklamaların siyasi ifade özgürlüğü kapsamında olduğu, basının da siyasetçilerin açıklamalarını haber yapma özgürlüğü bulunduğu, kamunun da bu tip haberleri alma özgürlüğü olduğu değerlendirilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 73: Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber

Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK") eski Başkanı Ali Fuat Taşkesenlioğlu'nun kardeşi ve **AKP Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu**'nun eski eşine açtığı boşanma davasında 50 milyon lira maddi, 20 milyon lira manevi tazminat istemesine ilişkin 54 haber, Taşkesenlioğlu'nun talebi üzerine Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin **19.08.2022** tarih ve 2022/1736 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Karar gerekçesinde, talebe konu haberlerin "ifade özgürlüğü sınırları içerisinde kabul edilemeyeceği" ve "AİHM'nin başvuranın özel hayatına saygı hakkı ve ifade özgürlüğünün eşit derecede önemli olduğu yönündeki görüşü, başvuruya konu ifadelerin kamu yararına ilişkin tartışmaya katkısı, ifadenin içeriği, şekli itibariyle" haberlerin kişilik hakkına saldırı niteliğinde olduğu değerlendirmesi yapılmıştır. Fakat, bu değerlendirme, toplu bir şekilde karara konu tüm haberler bakımından yapılırken, aralarında Sözcü, OdaTV, BirGün, Cumhuriyet, Yeniçağ Gazetesi, T24, HalkTV ve Oksijen gibi 54 farklı haber sitesinde yer alan ve bu konu hakkındaki tüm haberlerin ayrı ayrı Hakimliğin belirttiği denge sınırını aşıp, aşmadığı değerlendirilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 74: Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Benzer şekilde **Zehra Taşkesenlioğlu**'nun talebi üzerine 72 farklı habere de Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin **25.08.2022** tarih ve 2022/1776 sayılı karbon kopya kararıyla erişim engellenmiştir. Bu kararla birlikte aralarında gazeteci İsmail Saymaz tarafından yazılmış "Zehra Parakesenlioğlu" başlıklı köşe yazısı ve organize suç örgütü lideri Sedat Peker tarafından ileri sürülen, Taşkesenlioğlu'nun boşanma davası açtığı eski eşinin ölüm tehditleri aldığına ve boşanma dava dilekçesinin dönemin İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya gönderildiği yönündeki iddiaların aktarıldığı haberler de erişime engellenmiştir. Ayrıca, bu kararla birlikte, Zehra Taşkesenlioğlu'nun talebi üzerine verilen erişimin engellenmesi kararıyla ilgili haberlere de erişim engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 75: Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 76: Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

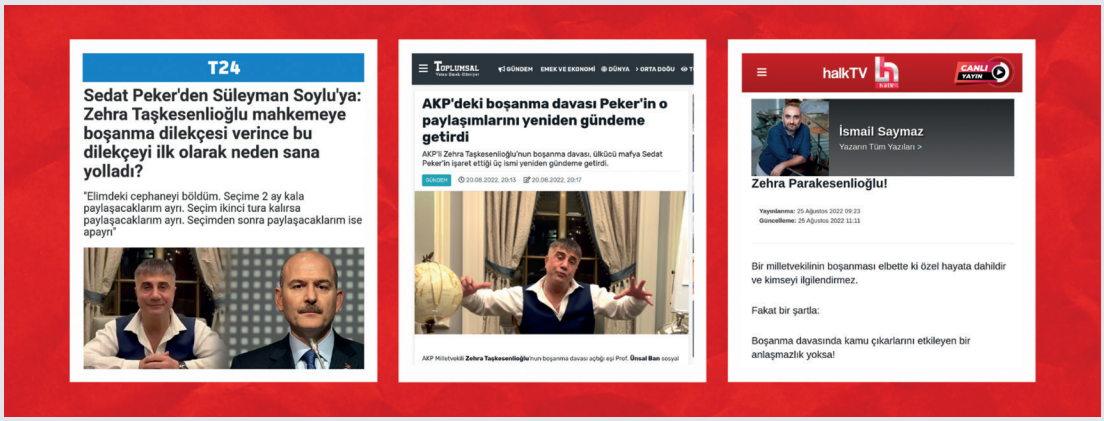

Zehra Taşkesenlioğlu'nun bir diğer talebiyle, tekrardan Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin **26.08.2022** tarih ve 2022/1789 sayılı kararıyla boşanma davasında talep ettiği yüksek tazminat miktarı ve eski eşi Prof. Ünsan Ban tarafından ortaya atılan rüşvet iddialarına ilişkin aralarında gazeteci Necati Doğru'nun Sözcü'de yayınlanan köşe yazısı da bulunan 12 diğer haber de erişime engellenmiştir. Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin bu son şablon kararı da yukarıda detaylandırılan iki diğer karar ile bire bir aynıdır.

Ekran Görüntüsü 77: Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Son olarak, **Zehra Taşkesenlioğlu**'nun talebiyle, eski eşiyle arasında gerçekleştiği iddia edilen bir tartışmanın video kaydının, 28.08.2022 tarihinde suç örgütü lideri Sedat Peker tarafından Twitter'da paylaşılmasından sonra yapılan 58 habere erişimin engellenmesi talep edilmiştir. Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.08.2022** tarih ve 2022/10228 sayılı kararı ile talep kısmen kabul edilirken, sadece dokuz farklı haberin erişime engellenmesine karar verilmiştir. Karar gerekçesinde, bu dokuz haberin talep edenin özel hayatına ilişkin olduğu değerlendirilmiş ve

> "Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen suç soruşturmasına konu gizli çekim video kaydına ilişkin olduğunun görüldüğü, bu haliyle talep edenin özel yaşamı olan ev hayatına ilişkin ve rızası olmadan gizlice çekilmiş olduğu değerlendirilen görüntülerin yayınlanmasının talep edenin itibarı ve saygınlığının zedelenmesine neden olacak paylaşımlar niteliğinde olduğu"

belirtilmiştir. Aralarında Bianet, Cumhuriyet, Yeniçağ Gazetesi ve Gerçek Gündem'in de haberleri yer alan 49 haber bakımından ise Hakimlik, Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık ilkelerine atıfla "kişilik haklarına saldırıldığını iddia eden ve erişimin engellenmesini talep eden kişinin çekişmeli bir dava yoluna başvurmadan, süratle ortadan kaldırılması ihtiyacını ortaya koymadığı ve söz konusu talebin çekişmesiz bir dava yoluyla uygulanmasını gerektirecek ağırlık ve nitelikte olmaması hususları birlikte değerlendirildiğinde" talebin reddine karar vermiştir.

Ekran Görüntüsü 78: Ankara 1.Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

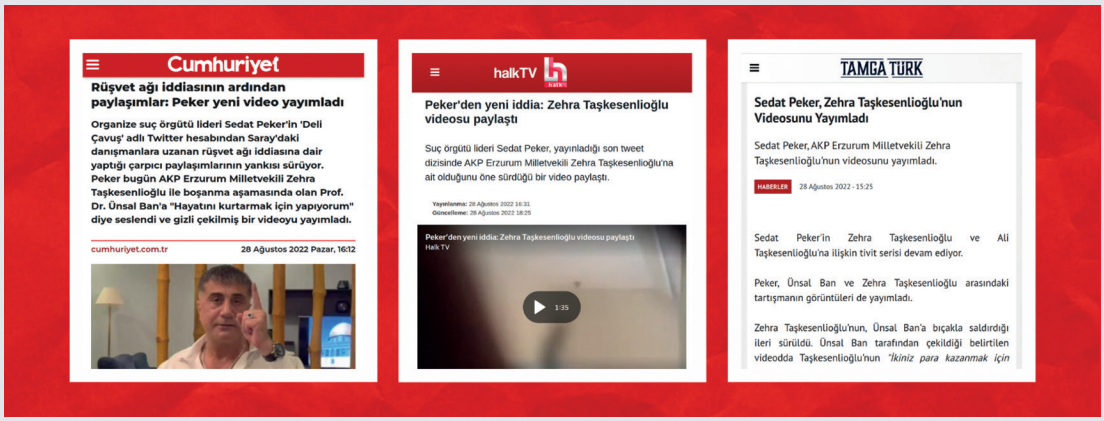

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, demir-çelik sektöründe üretici olarak faaliyet gösteren bazı şirket yöneticilerine yönelik, suç işlemek amacıyla örgüt kurma, nitelikli dolandırıcılık, rüşvet ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na muhalefet suçlarından soruşturma başlatmıştır. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü "**Demir Yumruk**" operasyonunda tutuklanan suç örgütü lideri şüpheli Hüseyin Eryılmaz'dan yüksek miktarlarda nakden rüşvet aldığı iddia edilen **Sakarya Vergi Mahkemesi üye hakimi M.O.**, isminin geçtiği dokuz haberin erişime engellenmesini ve içeriklerin kaldırılmasını talep etmiştir. İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **19.08.2022** tarih ve 2022/7077 sayılı kararı ile sadece talep edenin isminin talebe konu haberlerden çıkartılmasına ve isminin sansürlenmesine karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 79: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Benzer şekilde **M.O.**'nun rüşvet aldığına ilişkin 26 haber hakkında da İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **23.08.2022** tarih ve 2022/6394 sayılı kararıyla erişimin engellenmesine kararı verilmiştir. Her ne kadar karar gerekçesinde, talep edenin isminin talebe konu haberlerden çıkartılmasına ve isminin sansürlenmesine karar verilmiş ise de hüküm kısmında Hakimlik aralarında Sabah, Gazete Duvar, T24'ün de haberlerinin olduğu adreslere erişimin engellenmesine karar vermiştir.

Ekran Görüntüsü 80: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Rüşvet iddialarına ek olarak, "Demir Yumruk" operasyonu kapsamında şüpheli Hüseyin Eryılmaz'ın telefonunda yapılan inceleme neticesinde İskenderun Hakimi C.S. ile Eryılmaz'ın ilişkisinin olduğu, C.S.'nin sevgilisinin davalarını takip ederek, onun istediği doğrultuda kararlar çıkardığı iddia edilmiştir. Hakim C.S.'nin, İskenderun İcra Hukuk Mahkemesindeki dosya hakkında verdiği kararları sevgilisi Hüseyin Eryılmaz'a atarak, "senin için hepsi aşkım" yazdıktan sonra "karar onaylandı" diye mesaj attığına ilişkin soruşturma dosyası ile ilgili iddiaları içeren 39 farklı haberin kişilik hakları ihlaliyle erişime engellenmesi talep edilmiştir. **Hakim C.S.'nin** talebi İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **24.08.2022** tarih ve 2022/7225 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve talep edenin isminin haberlerden çıkartılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 81: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Yasalar gereği “en yüksek devlet memuru” statüsünde olan **Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı**, organize suç örgütü lideri Sedat Peker tarafından ileri sürülen iddialar ile 2021 yılı içinde gündeme gelmiştir. Peker tarafından yayınlanan bir videoda, Suriye Arap Cumhuriyeti’nde Türkiye’nin hakim olduğu bölgelerde “ticaret yapmak isteyenlerin Kıratlı’ya gitmesi gerektiği” iddia edilmiştir. Peker tarafından yayınlanan video üzerine Kıratlı tarafından yapılan açıklamada, hakkında ortaya atılan iddialar nedeniyle Sedat Peker hakkında suç duyurusunda bulunulduğu duyurulmuştur. Metin Kıratlı’nın bu haberler ilgili kişilik hakları ihlali iddiasıyla ilgili başvurusu Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **19.04.2022** tarih ve 2022/4798 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Hakimliğin çarşaf liste kararıyla aralarında Artı Gerçek, Gazete Pencere, Gazete Duvar, Cumhuriyet, Evrensel, BBC Türkçe, Agos, DW, HalkTV, Milli Gazete, Bianet, BirGün, ABC Gazetesi, Açık Gazete ve Sözcü’nün de haberleri yer alan toplam 210 haber ve sosyal medya içeriğine erişim engellenirken, gerekçe olarak sadece “talep edenin adının kullanılarak kişilik haklarını ihlali edici nitelikte paylaşımlara yer verildiği sonucuna” varıldığı belirtilmiştir. Bu kararla birlikte Kıratlı’nın hukuki sürece ilişkin yaptığı açıklamalarının da yer aldığı birçok haber hakkında da erişimin engellenmesine karar verilirken, Hakimlik kararı herhangi bir gerekçe ve değerlendirmeden yoksundur.

Ekran Görüntüsü 82: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 83: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

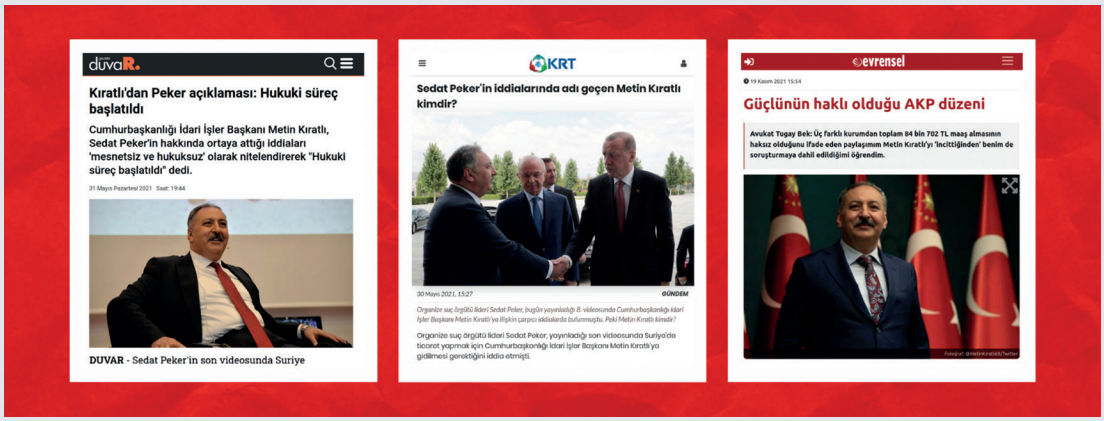

Hükümete yakınlığıyla ve yüklü kamu ihaleleri almasıyla tanınan iş adamı **Metin Güneş** ve ona ait Met-Gün İnşaat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.'nin talebiyle, yenilenen İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimlerinin hemen öncesinde Maliye'den İBB bütçesine ödenen ve o sene Temmuz ayında kullanılması gereken 980 milyon liralık nakit paranın yenilenen seçimden önceki bir hafta içerisinde kullanılıp bitirilmiş olmasına ilişkin iddialarla ilgili 23 haberin yayından çıkartılması talep edilmiştir. İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.12.2022** tarih ve 2022/8478 sayılı kararıyla aralarında BirGün, Cumhuriyet ve İleri Haber'e ait haberlerin de olduğu haberlerin yayından çıkartılmasına ve bu haberlerle talep edenlerin Google, Yandex, Yahoo ve Bing arama motorları sonuçları ile ilişkilendirilmemesine karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 84: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

BirGün

Güncel Yazarlar Siyaset Dünya Avrupa Birgün Ege Birgün Pazar

Demir ağ hatları ceplere döşenmiş

GÜNCEL 27.11.2022 06:30

Yaklaşık üç yıl boyunca gizlenen metro ve tramvay hattı ihaleleri açıklandı. 9 ayrı ihaleyle Kolin, Rönesans,

Cumhuriyet

Ekrem İmamoğlu 1 milyarın peşinde

Temmuz ayında ödenmesi gerekirken Haziran ayında İBB'ye erkenden ödenen 980 milyon liralık maliye katkı payının seçim döneminde nasıl harcandığı ortaya çıkmaya başladı. İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun "Türkiye tarihinde bir ilk" olarak nitelediği erken ödeme ile gelen paranın büyük bölümünün bir İBB şirketi olan Kültür A.Ş'ye gittiği belirlendi. İBB kasasına haziran ayında giren, bir hafta içinde biten ve kamulaştırma ödemesi ile 1.7 milyar lirayı bulan paranın 100 milyon lirası Kültür A.Ş'nin kasasına girdi. Seçim döneminde iki ay içinde İBB'den Kültür A.Ş'ye aktarılan toplam para 144 milyon lirayı buldu.

cumhuriyet.com.tr 30 Temmuz 2019 Salı, 09:58

İLERİ HABER

İleri TV

GÜNDEM /

İBB, metro parasına haciz uygulayan Vakıfbank'ın kazandığı ihaleyi iptal etti

İBB, metro inşaatı için ayrılan parayı, AKP döneminden kalan alacağı nedeniyle haciz işlemi yaptıran Met-Gün İnşaat'a ödeyen

İfade Özgürlüğü Derneği'nin, iş adamı Metin Güneş tarafından İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin AKP'li yönetimi döneminden kalma borçlar nedeniyle Belediye'nin banka hesaplarına haciz uygulatılmasına ilişkin haberlere getirilen erişim engelleme kararlarını kamuoyu ile paylaştığı üç ayrı duyurusu hakkında ise İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **13.09.2022** tarih ve 2022/6112 sayılı kararı ile erişimin engellenmesi ve içeriğin yayından çıkarılmasına ve bu haberlerin Google, Yandex, Yahoo ve Bing arama motorları sonuçları ile ilişkilendirilmemesine karar verilmiştir. Derneğin duyurularıyla birlikte aralarında BirGün, Bianet, Takvim, Sabah, Gazete Duvar, AHaber, Artı Gerçek, Cumhuriyet, Sendika.Org, Sözcü, Evrensel ve HalkTV gibi haber sitelerinin haberleriyle birlikte gazeteciler Çiğdem Toker ve Bülent Mumay'ın da tweetleri olan toplam 83 adrese yaptırım uygulanırken, Hakimlik kararını "unutulma hakkı" üzerinden kurmuş ve tüm haber ve içerikler bakımından "güncel değeri bulunmayan haber ve yayınlar" değerlendirmesi yapılmıştır. Bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedildiği için Anayasa Mahkemesine başvurulmuş, dosya halen Anayasa Mahkemesi nezdinde derdesttir.

Ekran Görüntüsü 85: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

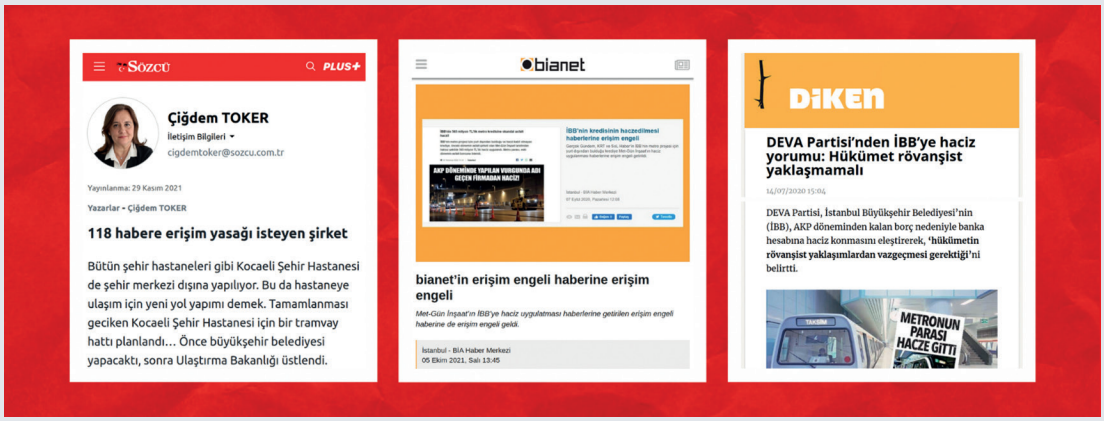

Ekran Görüntüsü 86: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

JW Marriot Otel'de bir kadın çalışanın otel yönetimi tarafından çıplak aramaya maruz bırakılması iddiasıyla ilgili sosyal medya paylaşımları ve BirGün ve diğer haber sitelerinde yapılan haberler **Kuzu Otel İşletmeciliği ve Gayrimenkul Yatırımları Anonim Şirketi**'nin kişilik hakları ihlali iddiasıyla İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.12.2022** tarih ve 2022/8369 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir. Kararla birlikte İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 01.12.2022 tarih ve 2022/9333 sayılı erişimin engellenmesi talebinin reddi kararı kaldırılmıştır. Aralarında çıplak arama olayı nedeniyle gerçekleştirilen dayanışma eylemine dair haber ve bu eyleme çağrı yapan Twitter kullanıcısı "Yaşar Usta"ya ait tweet ve diğer sosyal medya paylaşımları ve Türkiye İşçi Partisi İstanbul milletvekili Sera Kadıgil'in konuyu TBMM'ye taşıması ve bu konuda yaptığı açıklamaları içeren haberlerde "keyfilik bulunduğu, kişilere saldırı niteliğinde, şeref ve onurlarını rencide edici ve kişilik haklarını ihlal edici" olduğu belirtilmiştir. Kararda, otelin sahibi olan Kuzu Otel İşletmeciliği ve Gayri-

menkul Yatırımları Anonim Şirketi'nin kişilik haklarının ne şekilde zarar gördüğü açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 87: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ve içerikler

Nazilli ilçesinin MHP'li belediye eski başkanı **Haluk Alıcık**, 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde bir belediye personeli kadına küfrettiği ve şiddet uyguladığına ilişkin görüntülerin ortaya çıkmasına ilişkin toplam 106 haber ve sosyal medya içeriğinin, kişilik hakları ihlali iddiasıyla içeriklerin yayından çıkartılmasını talep etmiştir. Nazilli Sulh Ceza Hakimliği 27.10.2022 tarih ve 2022/4811 sayılı kararıyla talebi kabul etmiş ve tüm haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar vermiştir. Hakimlik kararıyla, 2019 yılında yapılan haber ve paylaşımlar unutulma hakkı kapsamında değerlendirilmiş, ayrıca içeriklerin "kişilik haklarına halel getirici mahiyette olduğu" ve "basın özgürlüğü kavramını aşar vaziyette bulunduğu" değerlendirmesi yapılmıştır.

Ekran Görüntüsü 88: Nazilli Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Aydın E tipi cezaevinde intihar ettiği öne sürülen Yılmaz Ekinci'nin infaz koruma memurları tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığını iddia eden mahkumun ailesinin, Ekinci'nin şüpheli ölümünün aydınlatılmasının istendiğine ilişkin Evrensel Gazetesinde yayınlanan habere ve iki YouTube videosuna, olayda adı geçen memurlardan birinin talebi üzerine Aydın 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **18.07.2022** tarih ve 2022/3121 sayılı kararı ile erişim engellenmiştir. Kararda, Evrensel'in haberinin "kişilik haklarına saldırı mahiyetinde olduğu" ve "basın ve haber özgürlüğü kapsamında olmadığı" değerlendirilirken, haberin ve haberde yer alan kamuoyunu yakından ilgilendiren iddiaların ne şekilde basın özgürlüğü sınırlarını aştığı açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 89: Aydın 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber

Hükümete yakınlığıyla ve yüklü kamu ihaleleri almasıyla tanınan iş adamı **Mehmet Cengiz**'e ait **Cengiz Holding** tarafından Türkiye'nin birçok yerinde, koruma altında olması gereken doğal ve SİT alanlarında gerçekleştirilen inşaat faaliyetlerine ilişkin yapılan haberler daha önceden erişime engellenmiştir. İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 26.09.2022 tarih ve 2022/6430 sayılı ve 26.09.2022 tarih ve 2022/6431 sayılı kararlarına konu haber ve içeriklerle aynı olduğu değerlendirilen 31 farklı haber ve içeriğe, Erişim Sağlayıcıları Birliğinin **18.10.2022** tarih ve 2022/202 sayılı kararıyla erişim engellenmiştir.

Erişime engellenen haberler arasında Cumhuriyet'te yayınlanan 22.08.2022 tarihli "Mardin'deki katliam gibi kazada 'Cengiz Holding'e ayrıcalık' iddiası: 'Rapor var'" başlıklı haber de yer almaktadır. Bu haberde Mardin Derik'te 20 kişinin ölümüne neden olan kaza ile ilgili Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ("TMMOB") tarafından hazırlanan rapor ve Cengiz Holding'e ait TIR'ların kolluk kuvvetleri tarafından kontrol edilmediği iddiası yer almaktadır.

Ekran Görüntüsü 90: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler

Cengiz Holding A.Ş. tarafından yapılan bir başka başvuruyla, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 26.09.2022 tarih ve 2022/6427 sayılı kararına istinaden, Erişim Sağlayıcıları Birliğinin **20.10.2022** tarih ve 2022/206 sayılı kararıyla 26 farklı habere erişim engellenmiştir. Erişim Sağlayıcıları Birliği kararıyla haberler Mehmet Cengiz'in Britanya Virjin Adaları'nda off-shore banka hesapları bulunduğuna ilişkin Pandora Papers belgelerinde yer alan bilgilerin aktarıldığı haberler erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 91: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler

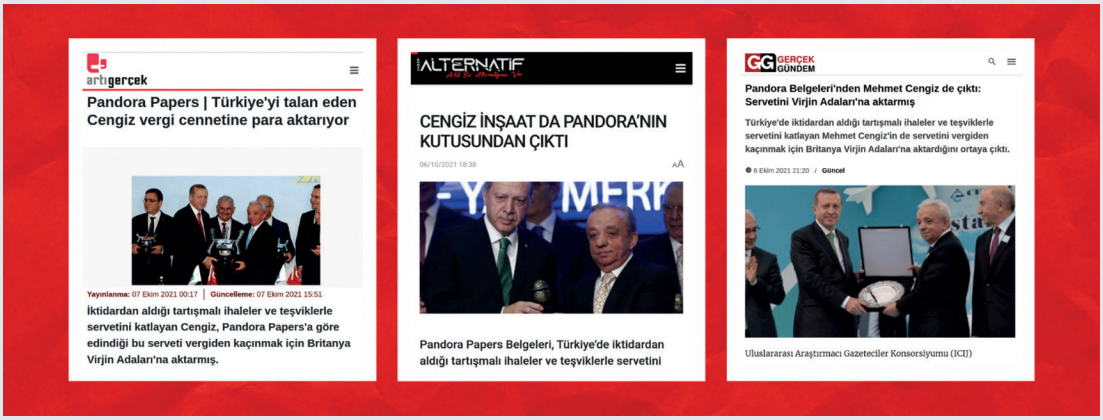

İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **19.10.2022** tarih ve 2022/7576 sayılı kararıyla, aralarında İstanbul Valiliğinin resmi web sitesinde yer alan bir basın duyurusu ile Çekmeköy Kaymakamlığının bir duyurusunun da bulunduğu 139 İnternet adresinden talep eden **3. Sınıf Emniyet Müdürü E.E.E.**'nin "isim, soy isim ve fotoğraflarının" çıkartılmasına karar verilmiştir. Talepte bulunanın adı suç örgütü lideri Sedat Peker'in açıklamaları ile gündeme gelmiş, Peker, talepte bulunanın rüşvet aldığını ve yürütülen soruşturmanın usulsüz bir şekilde kapatıldığını iddia etmiştir. Karar gerekçesinde talepte bulunan hakkında rüşvet suçundan soruşturma yürütüldüğü ve soruşturma sonucunda 20.04.2022 tarihinde kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği belirtilmiş ve "isim, soy isim ve fotoğraflarının rızası dışında" kullanıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 92: İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 93: İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber ve duyurular

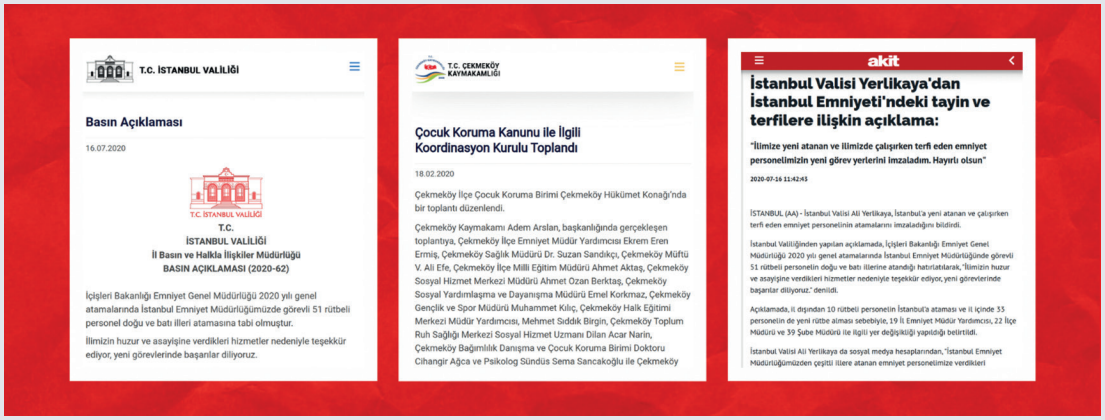

İstanbul Büyükşehir Belediyesi logosu taşıyan şehirlerarası cenaze nakil aracında Kasım 2021 tarihinde 144 kilo esrar ele geçirilmiş, İBB başkanı Ekrem İmamoğlu, söz konusu aracın sahibinin Platform Turizm Taşımacılık Gıda İnşaat Temizlik Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. olduğunu açıklamıştır. İmamoğlu'nun konuya ilişkin yaptığı açıklamaları ve olaya konu aracın sahibi Platform Turizm Taşımacılık Şirketi hakkındaki iddiaları aktaran 65 haber ve içerik Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **01.11.2022** tarih ve 2022/4667 sayılı kararıyla erişime engellenmiş ve içeriklerin yayından çıkarılmasına kararı verilmiştir. Karar gerekçesinde, yapılan haberlere konu aracın doğrudan talep eden **Platform Turizm Taşımacılık Gıda İnşaat Temizlik Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş** ile ilişkilendirilerek haber konusu yapıldığı, "şirket tüzel kişiliğinin gözetim ve denetim yetkisi bulunmamasına rağmen somut olayın veriliş şekli nazara alındığında içeriklerin doğrudan talepte bulunan şirket tüzel kişiliğini hedef alır nitelikte olduğu, içeriklerin bu hali ile talepte bulunan şirket tüzel kişiliğinin ticari itibarını zedeleyici nitelikte olduğu" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 94: Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 95: Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

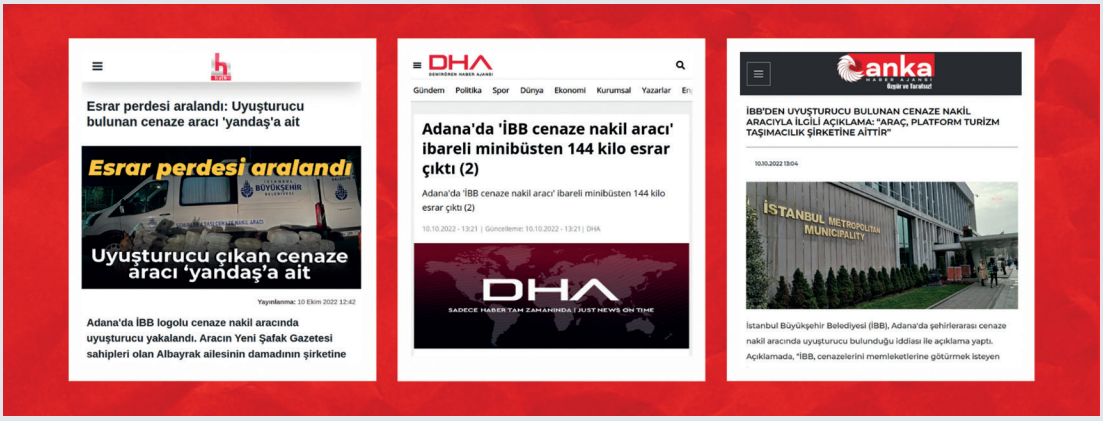

Ekrem İmamoğlu'nun cenaze aracı hakkında yaptığı açıklamayı aktaran 80 farklı haber ve içerik ise aynı gün içinde **Platform Turizm Taşımacılık Gıda İnşaat Temizlik Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş**'nin talebi üzerine, Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **01.11.2022** tarih ve 2022/4802 D. sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve içeriklerin yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Karar gerekçesi, Hakimliğin 2022/4667 sayılı karar gerekçesiyle aynı olup, İBB Başkanı tarafından yapılan resmi açıklamaların haber yapılmasının ne şekilde talep eden şirketin kişilik haklarını ihlal ettiği açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 96: Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Konuya ilişkin 96 diğer haber ve içeriğe ayrıca Platform Turizm Taşımacılık Gıda İnşaat Temizlik Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş'nin başkanı **Adem Altunsoy**'un talebiyle Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 19.12.2022 tarih ve 2022/7607 sayılı kararıyla da erişim engellenmiştir. Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği kararının gerekçesi, bu konuda daha önce alınmış olan Bakırköy 7. Sulh Ceza Hakimliği kararlarının gerekçeleriyle aynıdır.

Ekran Görüntüsü 97: Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Zekeriya Yapıcıoğlu 02.07.2021 tarihinde Hüda-Par 4. Olağan Kongresinde Genel Başkan seçilmiş, 2023 Türkiye genel seçimlerinde ise AK Parti listelerinden İstanbul milletvekili seçilmiştir. Yapıcıoğlu'nun cinsel istismar mağduru bir çocuğa ilişkin "*Kaç yaşında çocuk, neye göre, kime göre çocuk. Bazıları 15 yaşındadır ama olgun gösterir... Bence kişi kendisini hazır hissediyor, ailesinin onayı varsa daha erken yaşta evlenebilir*" şeklindeki açıklamaları basında ve kamuoyunda Aralık 2022 içinde tartışma yaratmıştır. **Zekeriya Yapıcıoğlu** bu açıklamalarına yer veren ve aralarında BirGün, Evrensel, Diken gibi İnternet haber sitelerinin yer aldığı mecralarda yayınlanan haberler hakkında "*çocuk istismarını savunduğu yönünde yorumlar yapılarak kişilik haklarını ihlal ettiği*" iddiasıyla erişimin engellenmesi talebinde bulunmuştur. Talebinin İstanbul 7. Sulh Ceza Hâkimliğinin 27.12.2022 tarih ve 2022/8093 sayılı kararıyla reddedilmesi üzerine bu karara itiraz etmiştir. İtiraz üzerine inceleme yapan İstanbul 8. Sulh Ceza Hâkimliği ise **29.12.2022** tarih ve 2022/8827 sayılı kararıyla ret kararını kaldırmış ve 26 farklı haber ve içeriğin erişime engellenmesine ve içeriklerin çıkartılmasına karar vermiştir. Hakimlik kararında, sadece "çocuk istismarını savunduğu yönünde yorumlar yapılarak başvuru sahibinin kişilik haklarının ihlal edildiğinin" görüldüğü belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 98: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 99: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Eski İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi Başsavcısı **Hadi Salihoğlu**'nun talebiyle Cumhuriyet gazetesi yazarı Barış Terkoğlu'nun *"Arkadaş arkadaşın pelesengidir"* başlıklı 28.03.2022 tarihli köşe yazısı hakkında erişimin engellenmesi talebinde bulunulmuştur. Yazıda, istinaf mahkemesinin, Adnan Oktar ve grubu hakkında verilen 9 bin 803 yıl altışar aylık cezaları bozma kararı değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmenin içerisinde Hadi Salihoğlu'nun ismi de yer almaktadır. Talep İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.05.2022** tarih ve 2022/3276 sayılı kararıyla kabul edilmiş, kararda, "haberin normal bir okuyucuda talepte bulunan ile ilgili haksız menfaat temini yaratmaya yönelik olduğu, soruşturmanın eksik ve yanlı yapıldığı izlenimini doğuracak ifadeler kullanıldığı ve talep edenin Cumhuriyet Başsavcılığı görevini yaparken görevinden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmediği, eleştiri sınırlarını aşan ibarelerin yer aldığı bu haliyle talepte bulunanın kişilik haklarının ihlal edildiği" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 100: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazısı

Cumhuriyet

Barış Terkoğlu

Son Yazısı / Tüm Yazıları

Arkadaş arkadaşın pelesengidir

28 Mart 2022 Pazartesi

Sorsanız, *"**Adnan** Bey'in arkadaş grubuyuz"* diyorlar. Arkadaşlar genelde sohbet ediyor. Onlar ise bambaşka işler peşinde koşuyor.

Yargı, günlerdir, istinaf mahkemesinin verdiği kararı tartışıyor. Yerel mahkeme *"suç örgütü"* dedi, *"cinsel saldırı"*dan ceza verdi. Ama istinaf hâkimleri, *"onlar arkadaş", "saldırı değil rıza"* diyerek bozdu.

Cumhuriyet yazarı Barış Pehlivan'ın *"Kim bu baba"* başlıklı ve 19.10.2022 tarihli köşe yazısında Dışişleri Bakan Yardımcısı olarak atanan Yasin Ekrem Serim'in babası Maksut Serim'in, İBB başkanlığı döneminden bu yana örtülü ödenek kullanımlarında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın sır kutusu olduğu iddia edilmiştir. **Dışişleri Bakan Yardımcısı Yasin Ekrem Serim**'in talebiyle Barış Pehlivan'ın bu yazısı ve bu yazıyı haber yapan 64 haber ve haberle ilgili paylaşım İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin **24.10.2022** tarih ve 2022/7419 sayılı kararıyla erişime engellenmiş ve içerikler yayından çıkarılmıştır. Hakimlik kararında

> "başvurucunun babası olan Maksut Selim'in yüz kızartıcı suç işlediğine ilişkin iddialar içerdiği ancak bu hususta masumiyet karinesinin aksini ortaya koyacak kesinleşmiş bir yargı kararının bulunmadığı, başvurucu ve ailesine ilişkin olumsuz ve herhangi bir delile dayanmayan itham ve isnatlarda bulunulduğu, başvurucunun sadece babasının konumundan kaynaklı olarak işbu göreve getirildiğine ilişkin kanaat uyandırılmaya çalışıldığı, başvurucunun dış işleri bakan yardımcılığına atanmış olmasının haber değeri

taşıdığına ilişkin olarak herhangi bir kuşku yoksa da haberin veriliş biçiminin, kullanılan dilin ve haber içeriğinin kişilik haklarına saldırı mahiyetinde olmaması gerektiği ancak gerek haber içerikleri gerekse de sosyal medya paylaşımları incelendiğinde başvurucuya yönelik suçlayıcı ve rencide edici ifadelere yer verildiği, başvurucunun 'örgütlü kötülük' yapısı içinde bulunduğuna dair ve babası üzerinden suçlanmasına ilişkin ifadelerin hukuken kabul edilemez olduğu"

belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 101: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

Yargıtay üyesi ve Yargıda Birlik Derneği Başkanı **Ömer Faruk Aydıner**'in talebiyle Cumhuriyet yazarı Barış Pehlivan'ın, bir iş insanının aralarında uyuşturucu kaçakçısı, Yargıtay üyesi, eski istihbaratçının da olduğu şüpheliler hakkında şikâyette bulunduğunu aktardığı *"Mide bulandıran öykü"* başlıklı 30.11.2022 tarihli yazısı, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, jet hızıyla ve aynı gün içinde Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **30.11.2022** tarih ve 2022/6664 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir. Karar gerekçesinde "her ne kadar başvurucunun isim ve soy ismi harf belirtmek suretiyle tam zikredilmemiş ise de, köşe yazısı içeriğinde başvurucu hakkında birden fazla detay verilmek suretiyle kimliğinin şüpheye mahal vermeyecek şekilde zımnen açıklanmış" olduğunun görüldüğü belirtilmiştir. Ayrıca, talep eden hakkında "kesinleşmiş bir mahkeme kararı ve yahut soruşturma bulunmaksızın köşe yazısına konu edildiği, basın hürriyeti kapsamında başvurucunun kamuoyunun haber alma hakkı yönünden katlanma yükümlülüğüne ilişkin bir durum" rastlanmadığı eklenmiştir. Ayrıca, Barış Pehlivan'ın yazısının Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.12.2022** tarih ve 2022/6677 sayılı kararıyla içeriğin yayından çıkartılmasına ve karara konu adresin arama motorları sonuçları ile ilişkilendirilmemesine karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 102: Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan köşe yazısı

Cumhuriyet

Barış Pehlivan

baris.pehlivan@cumhuriyet.com.tr Son Yazısı / Tüm Yazıları

Mide bulandıran öykü

30 Kasım 2022 Çarşamba

Ankara'ya gidemedim, televizyonu açtım. Altılı masanın anayasa önerisini anlattığı toplantıyı izliyordum. Telefonum çaldı. Hep denk geliyor şu sıralar, ekranda *"hukuk devleti"* yazarken kulağıma bir çökme hikâyesi anlatıldı. Bir uyuşturucu kaçakçısı, bir eski istihbaratçı ve bir yüksek yargı mensubu bir gün...

Maalesef fıkra değildi.

Organize suç örgütü lideri Sedat Peker'in gündeme getirdiği "**Bataklık**" operasyonu ve soruşturması kapsamında tutuklanan iş insanı **Nevzat Kaya**'nın adının geçtiği 71 haber ve sosyal medya paylaşımı, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **19.01.2022** tarih ve 2022/773 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve içerikler yayından çıkarılmıştır. Hakimliğin tek cümlelik kararında, talebe konu haberlerle ilgili "soruşturmaya ilişkin kovuşturmaya yer olmadığına dair kararı sunulduğu" ve "talep edenin mülkiyet ve lekelenmeme hakkı da göz önünde alındığında" kişilik haklarının ihlal edildiği sonucuna varıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 103: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Cumhuriyet

Bir garip 'Bataklık' : Peker'in gündeme getirdiği Bataklık operasyonunda iddianame halen hazırlanmadı

Cumhuriyet tarihinin "en büyük uyuşturucu operasyonu" diye açıklandı ancak uyuşturucu çıkmadı. Dosyada gizlilik kararı verildi, kara para operasyonu olduğu anlaşıldı.

Tuğba Özer 23 Mayıs 2021 Pazar, 02:00

DİKEN

Peker'den 6'ncı video: Parça parça koparacağım; konuk oyuncu Demirören

20/05/2021 08:34

Organize suç örgütü lideri Sedat Peker, **"Zaferin büyüklüğü mücadelenin zorluğuyla ölçülür"** başlığıyla 6'ncı videosunu da yayınladı. Bir buçuk senedir **'sıkıntılar'** yaşadığını, **'acılar çektiğini'** ifade eden Peker, **"Parça parça koparacağım, canlarını yakacağım, onları vallahi mahvedeceğim"** dedi.

duvaR.

Sedat Peker: Milletvekili istedi, Hürriyet gazetesi baskınını ben yaptırdım

Sedat Peker, 2015'deki taşlı, sopalı Hürriyet gazetesi baskınında, bir milletvekilinin talebiyle kendilerinin de yer aldığı söyledi, "Milletvekilinin telefon sinyallerine bakabilirsiniz" dedi.

20 Mayıs Perşembe 2021 Saat: 07:45

Ayrıca **Nevzat Kaya**'nın adının geçtiği 62 haber ve sosyal medya paylaşımı, yine kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **25.05.2022** tarih ve 2022/7124 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve içerikler yayından kaldırılmıştır. Hakimlik gerekçesinde, "ayın içeriğinde sarf edilen ifadelerin talep edenin kişilik haklarını ihlal ettiği, toplumu yanıltıcı nitelikte haberler olduğu sonucuna varıldığı" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 104: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

İzmir'de görevli ağır ceza mahkemesi üyesi **Hacım Çiftçi**'nin eşine karşı şiddet uyguladığı, hakkında verilen uzaklaştırma ve silahını teslim etme kararına uymadığının iddia edildiği aralarında DW'nin haberi ve gazeteci Alican Uludağ'ın tweetleri bulunan dokuz haber ve tweet, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İzmir 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **11.02.2022** tarih ve 2022/485 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Aynı haber ve tweetlerin, İzmir 4. Sulh Ceza Hakimliği'nin 16.02.2022 tarih ve 2022/989 sayılı kararı ile de içerikten çıkarılmasına hükmedilmiştir. Kararda, "her ne kadar içerik itibariyle genel anlamda konu haber niteliğinde ise de yazı içerikleri ve haber başlığı birlikte incelendiğinde içerikte talepte bulunanın adının soyadının ve görev yeri ile

Ekran Görüntüsü 105: İzmir 5. Sulh Ceza Hakimliği ve İzmir 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

görevine ilişkin unvanı belirtilmek suretiyle kimlik bilgilerinin açıkça ifşa edildiği" ve "şahsın hedef gösterildiğine dair içeriklerin yer aldığı, içeriklerde yer alan yazılarda henüz devam eden yargılama süreci ile ilgili bilgilere yer verildiği, bu anlamda içeriklerin talep edenin kişilik haklarını ihlal eder nitelikte olduğu" belirtilmiştir.

Sağlık Bakan Yardımcısı Şuayip Birinci'nin adının geçtiği 55 haber, köşe yazısı ve sosyal medya içeriği, itibar ve saygınlığı zedelediği gerekçesiyle, Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin **22.02.2022** tarih ve 2022/1917 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir. Tek cümlelik kararda sadece "talep edenin itibarı ve saygınlığının zedelenmesine neden olacak paylaşımların" yapıldığı belirtilmiştir. Engellenen haber içerikleri arasında Sözcü gazetesinde 19.08.2021 tarihinde yayınlanan "Bakan Koca'nın yardımcısı da çift maaş alıyormuş! Aylık geliri 44 bin 775 TL" başlıklı haber de yer almaktadır. Bu haber yönünden yapılan itirazın sonucunda, Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **03.03.2022** tarih ve 2022/1917 sayılı ek kararıyla Sözcü gazetesinin haberi bakımından kararın kaldırılmasına hükmedilmiştir. Tek cümlelik Hakimlik gerekçesinde "haber içeriğinin ifade özgürlüğü kapsamında kaldığı" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 106: Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 107: Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından itirazı kabul edilen Sözcü gazetesi haberi

Gazeteci Metin Özkan, Aralık 2021'de bir restoranda aynı masayı paylaştığı Ufuk Enginler isimli kadının çantasından para çaldığı iddia edilen haberler hakkında kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, erişim engellenmesi talebinde bulunmuştur. Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği, **23.02.2022** tarih ve 2022/2306 sayılı kararıyla talepte bulunan Metin Özkan'ın sadece erişimin engellenmesi talebinde bulunmasına rağmen, 48 haber arasında hiçbir ayrım yapmaksızın tüm içeriklerin erişime engellenmesine, yayından çıkarılmasına ve karara konu adreslerin arama motorları sonuçları ile ilişkilendirilmemesine karar vermiştir. Hakimlik kararında haberlere konu "görüntülerin montaj olduğu kapsamındaki iddiaları ve görüntülerin gerçek olup olmadığına ilişkin dosya içeriğinde bir tespitin yapılamadığı, ilgili görüntülerin kim tarafından ne şekilde ele geçirildiğinin anlaşılmadığı, bu itibarla haberlerin gerçekliği hususunda şüphe oluştuğu, konu ile ilgili gerçekliğin ancak soruşturma ve kovuşturma süreci" sonunda anlaşılacağı belirtilmiş ve talep edenin kişilik hakkı ve lekelenmeme hakkının ihlal edildiği belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 108: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Emekli askeri hakim Zeki Üçok'un, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın yardımcılarından Muhsin Dere'nin ByLock kullanıcısı, Yunus Emre Karaosmanoğlu'nun ise ABD'yle ilişkili olduğunu iddia ettiği açıklamalarıyla ilgili 16 haber hakkında **Milli Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü** kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, erişimin engellenmesi talebinde bulunmuştur. Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 18.02.2022 tarih ve 2022/3469 sayılı kararı ile bu talep reddedilmiştir. Milli Savunma Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından bu karara itiraz edilmiştir. İtirazı inceleyen Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, **23.02.2022** tarih ve 2022/3666 sayılı kararıyla "yayın içeriğinde sarf edilen ifadelerin milli güvenliği ve kamu düzenini tehdit edici nitelikte olduğu, T.C. Devletinin toplum nezdinde küçük düşürücü ve savunmasız bırakılacağı algısının oluşturulabileceğini" belirtmiş ve haberlerin erişime engellenmesine ve çıkarılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 109: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Eski Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın döneminde bir ihalenin bakanlık bürokratı **Eyüp Aksoy**'un damadına verilmesi iddialarıyla ilgili çok sayıda haber yapılmıştır. Eyüp Aksoy'un talebiyle 10 haber, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.03.2022** tarih ve 2022/2141 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Hakimliğin tek cümlelik gerekçesinde, talebe konu haberlerin "güncelliğini ve haber niteliğini kaybettiği, toplumsal ilginin bulunmadığı, unutulma hakkı kapsamında değerlendirilmesi" gerektiği belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 110: Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Şeriat devleti istediği gerekçesiyle kapatılan ve dokuz yıl sonra yeniden açılan Zehra Vakfı isimli oluşumun kurucuları arasında yer alan iş insanı Gıyasettin Bingöl'ün Bursa'da Mudanya Üniversitesi ismiyle yeni bir üniversite kurmasına ilişkin AKP'li milletvekilleri tarafından yasa tasarısı sunulmuştur. **Gıyasettin Bingöl'**ün talebiyle ve Bursa 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **11.05.2022** tarih ve 2022/3105 sayılı kararıyla 17 haberin, kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellenmesine karar verilmiştir. Kararda, genel geçer ifadelerle, yapılan haberlerin "manevi şahsiyetine zarar verebilecek nitelikte bulunduğu" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 111: Bursa 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Eski İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürü Özgür Taşdemir'in Çalık Holding'e bağlı Çalık Gayrimenkul Yönetim Kurulu Başkanı **Ahmet Taçyıldız**'ın FETÖ dosyasını "Boğaz manzaralı köşk" karşılığında temizlediğinin tespit edilmesine ilişkin haberler, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 27.10.2020 tarih ve 2020/5103 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve yayından çıkarılmıştır. İlgili karardaki içeriklerle aynı olduğu gerekçesiyle karardan **yaklaşık iki yıl sonra,** Erişim Sağlayıcıları Birliğine başvurulmuş ve Birliğin **26.05.2022** tarih ve

Ekran Görüntüsü 112: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

2022/88 sayılı kararı ile 53 farklı haber ve sosyal medya içeriğinin erişime engellenmesine ve yayından çıkarılmasına karar vermiştir.

2014 yılında AKP Meclis Grup Başkan Vekili Nurettin Canikli ile dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Özel Kalem Müdürü Hasan Doğan arasında geçtiği iddia edilen ses kayıtlarının aktarıldığı 11 haber ve sosyal medya paylaşımı hakkında **8 yıl sonra** erişimin engellenmesi talebinde bulunulmuştur. Kişilik haklarının ihlal edildiğinin iddia edildiği talepte gazeteci Hasan Cemal'in 2014 yılı içinde T24'te yayınlanan köşe yazıları da bulunmaktadır. Hasan Doğan'ın talebi, İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **03.06.2022** tarih ve 2022/5003 sayılı kararıyla kabul edilerek içeriklerin yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Kararda talep eden gerçek kişi olmasına rağmen "yapılan haber ve yorumlarla itibarı olan **tüzel kişinin** toplum nezdindeki saygınlığını zedelenebileceği" şeklinde bir gerekçe tesis edildiği ve şablon karar kullanıldığı açıkça görülmektedir.

Ekran Görüntüsü 113: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğünün talebiyle, Boğaziçi Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezi müdürünün bir firmaya akademik personel, idari personel, öğrenci ve mezunların kişisel bilgilerini de barındıran dört veri tabanına erişim hakkı vermesiyle ilgili iddiaları içeren haberler, İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği'nin **24.06.2022** tarih ve 2022/3955 ve 2022/3956 sayılı kararlarıyla kişilik hakları ihlali gerekçesiyle Diken ve Cumhuriyet haber sitelerinde yayınlanan haberler ayrı ayrı erişime engellenmiş ve yayından çıkarılmıştır. Karar gerekçesinde "başvuru sahibi üniversitenin kurumsal kişiliğinin hedef alındığı, küçük düşürücü ve aşağılayıcı ifadelerle üniversite yönetimi hakkında olumsuz bir algı oluşturma amacı güdüldüğü ve başvuru sahibinin kişilik haklarını ihlal edici nitelikte ifade ve anlatımlara yer verildiğinin" görüldüğü belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 114: İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

Eski futbolcu ve AKP Milletvekili **Alpay Özalan**'ın kendisi ile ilgili bir anının eski futbolcu Feyyaz Uçar tarafından anlatıldığı video ve içeriklere ilk olarak, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **17.06.2022** tarih ve 2022/5438 sayılı kararıyla erişim engellenmiştir. Hemen arkasından, Hakimlik kararıyla daha önce engellenen içerik ve haberlerle aynı içerikte olduğu gerekçesiyle, Erişim Sağlayıcıları Birliğinin **23.06.2022** tarih ve 2022/103 sayılı kararı ile de bazı benzer haberler erişime engellenmiştir. Erişim engelleme kararlarıyla ilgili yapılan haberlerin de, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.06.2022** tarih ve 2022/5863 sayılı kararıyla; erişime engellenmesine, içeriklerin yayından çıkartılmasına ve arama motorlarında ilişkilendirilmemesine hükmedilmiştir. Kararda, "lekelenmeme hakkı" bağlamında, talep edenin kişilik haklarının yapılan video paylaşımları ile ihlal edildiği, bu video ve haberlerle ilgili "yapılan yorumların hukuka aykırı şekil, nitelik ve boyutta olduğu" belirtilmiş ve "kimsenin suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar suçlu, hükümlü veya kabahatli muamelesine tabi tutu-

Ekran Görüntüsü 115: İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

lamayacağı açıktır" denilmiştir. Her ne kadar ortada bir video kaydı ve Feyyaz Uçar'ın futbolculuk döneminden anıları aktarılmış olsa dahi, Hakimlik bu haberlerin "somut ve kati verilere dayanmadığı, gerçekliği sabit ve nesnel olmayan sadece talep edenin kişilik haklarına zarar vermeye yönelik" olduğunu ve dolayısıyla "basın özgürlüğü çerçevesinde de değerlendirilemeyeceğini" belirtmiştir.

Keskin Holding Yönetim Kurulu Başkanı **Recep Ercan Keskin**, Kocaeli Emniyeti'nin yürütmüş olduğu hayali ihracat, akaryakıt kaçakçılığı, tehdit ve şantaj suçlamaları ile gözaltına alınarak tutuklanmıştır. Bu konuya ilişkin yapılan 220 tane haber, Keskin'in kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle, Adana 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **28.06.2022** tarih ve 2022/4434 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Fakat, bu karara Recep Keskin tarafından itiraz edilerek erişime engellenen adreslerin "güvenli https" protokolünü kullandığını, dolayısıyla bu haber ve içeriklerin yayından kaldırılmasını talep etmiştir. İtirazı değerlendiren Adana 6. Sulh Ceza Hakimliği, **29.06.2022** tarih ve 2022/4434 sayılı ek kararıyla itirazı kabul ederek, aralarında Sabah, AHaber, Güneş, Takvim, OdaTV, BirGün, Diken, Cumhuriyet ve Bianet'te yayınlanan haberler de dahil olmak üzere 136 haber ve içerik hakkında ayrıca içeriğin çıkarılması kararı vermiştir. Karar gerekçesinde, yapılan haberlerin "güncelliğini yitirmiş olduğu, halihazırda haber değeri taşımadığı, talepte bulunanın bu paylaşımlardan rahatsızlık duyduğu, başvuru sahibinin haber değerini yitiren yayın içeriklerine konu olayla anılmak ve hatırlanmak" istemediği ve hakkında "ağır ithamlarda bulunulduğu"nun dikkate alındığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 116: Adana 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

2020 Elazığ depreminin ardından, afetleri "zinanın yasal olmasına" ve "çocuk yaşta evliliklerin yasaklanmasına" bağlayan Yıldız Teknik Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümünde görevli akademisyen **Bedri Gencer** ile ilgili 126 haber ve sosyal medya paylaşımı, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Çumra Sulh Ceza Hakimliğinin **28.06.2022** tarih ve 2022/375 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Hakimlik erişim engelleme kararında gerekçe olarak sadece "talebin yeter ve

yasal unsurlarının oluşması sebebine" dayanmış, fakat bir akademisyen tarafından yapılan ve tepki çeken açıklamaların haberleştirilmesi ve tartışılması ihtiyacını ifade ve basın özgürlüğü bakımından hiç dikkate almamıştır.

Ekran Görüntüsü 117: Çumra Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Bu karar bağlamında, hatırlanacağı üzere, Orhan Gökdemir'in 21.05.2016 tarihinde SoL Haber'de yayınlanan "*Tuhafazakar Süslümanlığın Ekonomi Politiği*" başlıklı yazısında ilahiyatçı Nurettin Yıldız'ı sert dille eleştirmiş, Yıldız'ın şikayeti üzerine yargılanmış ve basın ve yayın yoluyla alenen hakaret suçundan adli para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmişti. Anayasa Mahkemesi ise, Orhan Gökdemir'in ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verirken, ifade özgürlüğünün "ifadenin gerçek veya duygusal olup olmadığına ve başkalarının onu yararlı veya zararlı, değerli veya değersiz olarak değerlendirmesine bakılmaksızın ifadeyi" koruduğunu belirtmiştir.[97] Hatta, "ifadenin polemik içermesi veya kırıcı olması bile onu koruma kapsamından mahrum etmez" değerlendirmesinde bulunmuştur.[98] Ayrıca, Anayasa Mahkemesi, "kamuoyunu yakından ilgilendiren herhangi bir iddia hangi oranda kesin, katı ve dolaysız ise **iddia sahibine yöneltilen eleştirilere de aynı oranda katlanma yükümlülüğü** olmalıdır. Söz konusu tahammül ve tolerans gösterme yükümlülüğü demokratik müzakere süreçlerinin doğasından kaynaklanır. Zira aksinin kabulü hâlinde bir konuda olabilecek tüm yorum çeşitlerinin yok sayılması, belirli bir yorumun tek geçerli yorum olduğu iddiasının dayatılması tehlikesine yol açabilir" değerlendirmesinde de bulunmuştur.[99] Bu bağlamda, herhangi bir değerlendirme içermeyen Çumra Sulh Ceza Hakimliği kararının birçok diğer sulh ceza hakimliği kararında olduğu gibi Anayasa Mahkemesi kararlarıyla uyumlu olduğunu söylenemez.

Sanatçı Selçuk Ural'ın oğlu **Hakan Ural** hakkında yaptığı bazı açıklamaların yer aldığı röportaj videosu ve konu ile ilgili aralarında BirGün, Cumhuriyet, Yeni Akit, Sabah ve Yeniçağ Gazetesinde yayınlanan haberler de dahil olmak üzere 58 haber ve

97 AYM, Orhan Gökdemir Başvurusu, B. No: 2017/38377, 30.9.2020, § 42.
98 AYM, Orhan Gökdemir Başvurusu, B. No: 2017/38377, 30.9.2020, § 42.
99 AYM, Orhan Gökdemir Başvurusu, B. No: 2017/38377, 30.9.2020, § 44.

sosyal medya paylaşımı, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **21.07.2022** tarih ve 2022/4852 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Karar gerekçesinde, karara konu haberlerin "kişilik haklarını hedef alan, toplumu bilgilendirmekten uzak, muhatabını küçük düşürücü, aşağılayıcı ifadelerden oluştuğu, ifade ve basın özgürlüğünün de korumakla yükümlü olduğu insanlık onuruyla bağdaşmayan haberlerin kaleme alınarak yayınlandığı, başlık ve içeriği itibariyle yorum, eleştiri ve değer yargılarından ziyade, başvuranın ve vefat eden annesinin şeref ve haysiyetine açıkça bir saldırı niteliği taşıdığı, amacı toplumu bilgilendirme ve özgürce kanaat elde edebilmesine fırsat sağlama olan basın özgürlüğü kapsamında kalmayan, toplum içindeki saygınlığı, itibarı, onuru, mesleki ve sır çevresi gibi manevi nitelikteki kişisel değerleri hedef alan" haberler olduğu belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 118: İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Sivas Valisi **Yılmaz Şimşek**'in İzmir merkezli Sintan A.Ş. ile hukuka uygun olmayan bağlarının bulunduğu gerekçesiyle İçişleri Bakanlığı'na şikayet edilmesiyle ilgili iddiaları içeren haberlerin, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Sivas 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **22.07.2022** tarih ve 2022/1851 sayılı kararı ile çıkarılmasına karar verilmiştir. Hakimlik kararıyla Diken'de bu konu hakkında yapılan haber ve ilgili içeriklerin çıkartılmasına karar verilirken, "başvurucu tarafından dosyaya sunulan ve dosya içerisinde bulunan haber içeriklerine ilişkin görsellerde, özünde Valilik görevini icra eden başvurana yönelik olarak görevi kötüye kullandığına dair bir takım iddiaların yer aldığı yine söz konusu haberlerin kurgusunda başvuran ile ilgili olarak belgeyle desteklenmemiş ve başvuranın şahsi, mesleki ve sosyal durumunu telafisi imkansız bir biçimde etkileyebilecek iddiaların yer aldığı bu haberlerin kişilik haklarına ilk bakışta saldırı niteliğinde olduğunun kabulünün gerektiği" belirtilmiş ve başvuranın "lekelenmeme hakkı" bağlamında hüküm kurulmuştur.

Ekran Görüntüsü 119: Sivas 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

Ayrıca Sivas Valisi **Yılmaz Şimşek**'in İçişleri Bakanlığı'na şikayet edilmesiyle ilgili haberlerin yayından çıkarılmasına hükmedilmesi ile ilgili haberlerin de, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Sivas 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **23.07.2022** tarih ve 2022/1854 sayılı kararı ile yayından çıkartılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 120: Sivas 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

İlim Yayma Cemiyeti'nin Başkanı Yusuf Tülün'ün çocukları Kerem ve Ömer Faruk Tülün'e ait olan Siyahmartı Reklam Şirketi'nin kamudan son 12 yılda 57 milyon TL değerinde 43 ayrı ihale alması hakkındaki haberler, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin **25.07.2022** tarih ve 2022/4448 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve içeriklerin yayından çıkarılmasına hükmedilmiştir. Kararda, "'İlim Yayma Cemiyeti ihale cemiyeti oldu,' 'AKP'li belediyeden bir kıyak daha,' 'İlim Yayma Cemiyeti Başkanı'nın çocukları ihale zengini oldu' başlıklarıyla kamuya yararlı bir dernek olan İlim Yayma Cemiyetinin itibarını ve saygınlığını sarsıcı içerikte yazılara yer verilerek başvuranın kişilik haklarının ihlal edildiğinin" görüldüğü belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 121: İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

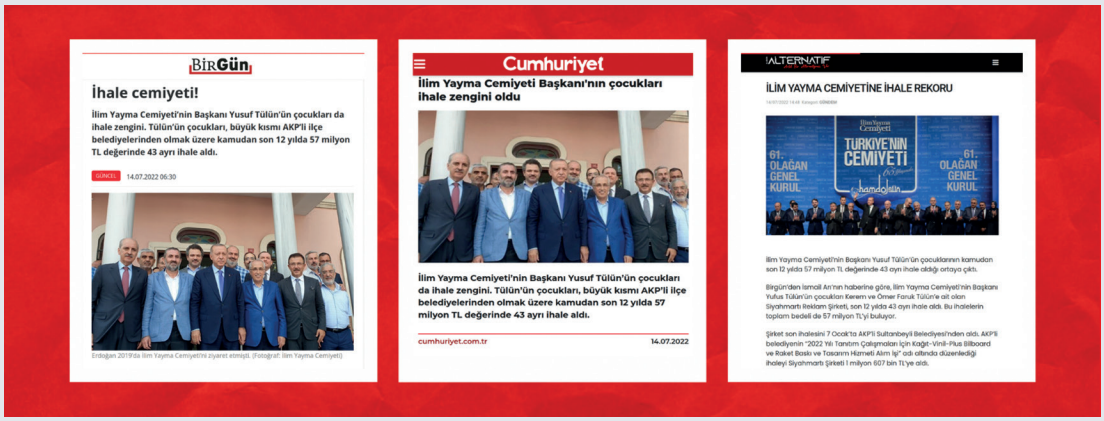

Eylül 2015'te Hürriyet Gazetesi'ne saldıran grupta yer alan eski AKP milletvekili **Abdurrahim Boynukalın** hakkındaki 255 haber ve sosyal medya paylaşımı, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.07.2022** tarih ve 2022/6003 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Kararda ise "talepte bulunan hakkında çoğunlukla galiz küfür ve hakaretlerden oluşan düşünce ve eleştiri hürriyeti ile ilgisi olmayan paylaşımların yer aldığı, bir kısım video içeriğinin ise haber verme maksadı taşımayıp izinsiz olarak yayınlandığı, bir kısım paylaşımdaki ifadelerin bir resmi evraktan alındığına, ya da anlatılan olayın varlığına dair bir haber, delil bulunmaksızın afaki bir şekilde talepte bulunanı suçlayıcı yayının haber düşünce veya eleştiri hürriyeti kapsamında değerlendirilemeyeceği, doğrudan talepte bulunanın kişilik haklarını ihlal kastı ile yapıldığı" belirtilmiştir.

Bir diğer taraftan, Hakimlik, adresleri açıklamadan, talebin kısmen reddedildiğini belirtmiş ve reddedilen İnternet yayınları bakımından "talep eden ile direkt ilgisinin bulunmadığı, bir kısım yayının talep edenin siyasi açıklamalarını içerdiği, bir kısım yayının talep edenin siyasi kariyerine ilişkin olduğu, bir kısım yayının ise yabancı dilde olup ilgili yayınların tercümesinin bulunmadığının" anlaşıldığını belirtmiştir. Fakat, bu değerlendirmeye rağmen Diken ve BirGün'de yayınlanan ve bu değerlendirme kapsamına girmeyecek çok sayıda haber için de erişimin engellenmesi kararı veril-

miştir. Örneğin, BirGün'ün erişime engellenen haberi "Usta ile çırak yan yana: Davutoğlu Hürriyet saldırganını yanına aldı" başlıklı ve konuludur.

Ekran Görüntüsü 122: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 123: İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Ayrıca, **Abdurrahim Boynukalın** hakkındaki İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin kararıyla erişime engellenen haberlerle aynı içerikte olduğu gerekçesiyle, Erişim Sağlayıcıları Birliğinin **06.09.2022** tarih ve 2022/162 sayılı kararı ile 108 benzer haber daha erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 124: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler

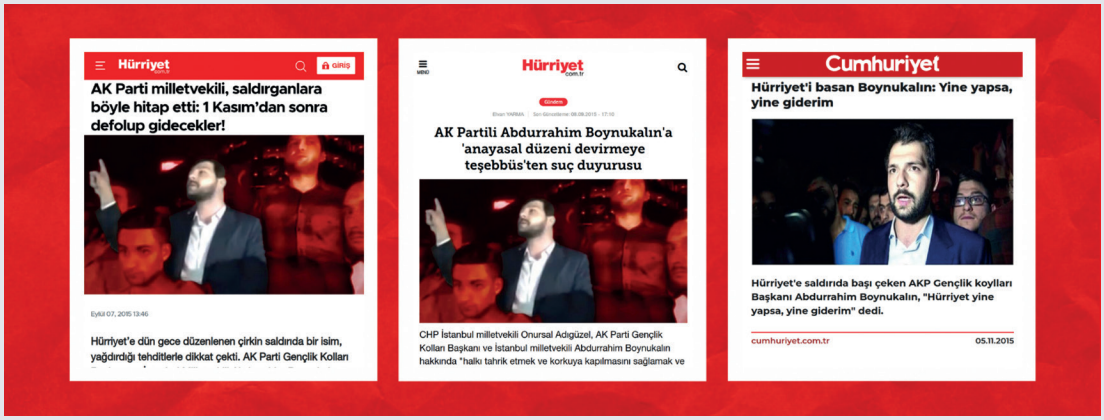

Ekran Görüntüsü 125: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler

Yönetiminde birçok AKP'li ve iktidara yakın ismin bulunduğu Akyuva Vakfı'na Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından vergi muafiyeti verilmesi ile ilgili haberlerin, "kişilik haklarını ihlal edecek unsurların ilk bakışta tespit edilebildiği" gerekçesiyle İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.08.2022** tarih ve 2022/4663 sayılı kararı ile erişime engellenmesine ve yayından çıkarılmasına hükmedilmiştir.

Ekran Görüntüsü 126: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yaptırım uygulanan haberler

Kamuoyunda Cübbeli Ahmet Hoca olarak bilinen Ahmet Mahmut Ünlü'nün damadının ağabeyi **Muhittin Palazoğlu**'nun Tuzla'daki mahkemenin imar planlarını iptal ettiği denize sıfır, ağaçlarla kaplı Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı İller Bankası arazisinde yalı projesi inşaatı yapmasına ilişkin haberler, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **04.07.2022** tarih ve 2022/4540 sayılı kararıyla daha önceden erişime engellenmişti. Bu karardaki içeriklerle aynı olduğu gerekçesiyle Erişim Sağlayıcıları Birliğine yapılan başvuru sonucunda, Birliğin **05.08.2022** tarih ve 2022/130 sayılı kararıyla benzer haberler ayrıca erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 127: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler

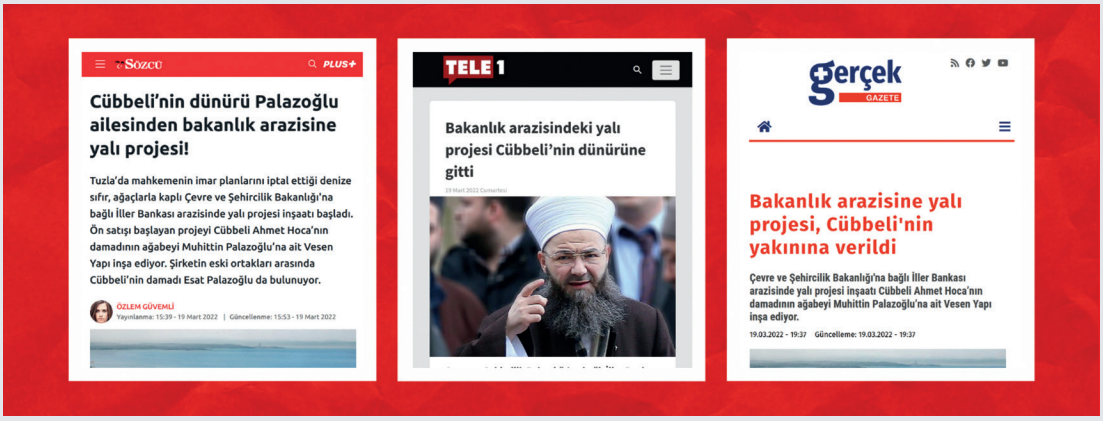

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ile İçişleri Bakanı Süleyman Soylu arasında gerilime neden olduğu iddia edilen ihalelerde adı geçen **Invamed** ve RD Global firmalarının Süleyman Soylu'nun kuzeni Mehmet Soylu ile bağlantılı olduğuyla ilgili yapılan haberler, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, sulh ceza hakimliklerince verilen çok sayıda

kararla daha önceden erişime engellenmişti.[100] Hakimlik kararıyla engellenen bu haberlerle aynı içerikte olduğu gerekçesiyle, Erişim Sağlayıcıları Birliğine yapılan başvuru ve Birliğin **18.10.2022** tarih ve 2022/201 sayılı kararı ile çok sayıda benzer haber de erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 128: Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellenen haberler

Eski TÜRGEV Başkanı Ahmet Ergün'ün, eski TCDD Genel Müdürü Süleyman Karaman'a rüşvet verdiği iddia edilen toplam 40 haber, **Ahmet Ergün**'ün vasisi tarafından yapılan talep sonucunda kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **01.11.2022** tarih ve 2022/8983 sayılı kararıyla erişime engellenmiştir. Karar gerekçesinde, "talebe konu İnternet içeriklerinin talep edenin itibarını zedeleyici, kişilik haklarının ihlaline yönelik paylaşımların yapıldığı, ifade ve eleştiri hakkını aşacak şekilde" yapıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 129: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

100 Ankara Batı 2. Sulh Ceza Hakimliği, 05.07.2021 tarih ve 2021/4506 D. İş sayılı kararı; Ankara Batı 2. Sulh Ceza Hakimliği, 07.07.2021 tarih ve 2021/4569 D. İş sayılı kararı; Ankara Batı 2. Sulh Ceza Hakimliği, 07.07.2021 tarih ve 2021/4570 D. İş sayılı kararı; Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hakimliği, 16.07.2021 tarih ve 2021/4893 D. İş sayılı kararı; Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hakimliği, 15.11.2021 tarih ve 2021/7700 D. İş sayılı kararı; Ankara Batı 1. Sulh Ceza Hakimliği, 15.11.2021 tarih ve2021/7701 D. İş D. İş sayılı kararı.

Örnekler daha önceki yıllarda olduğu gibi çoğaltılabilir, fakat çok sayıda örnekte görüldüğü üzere kamuoyunu yakından ilgilendiren birçok habere sulh ceza hakimlikleri tarafından yaptırım uygulanırken aşağıda daha detaylı değerlendirileceği üzere genellikle ifade ve basın özgürlüğüne ilişkin Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatları göz ardı edilmeye 2022 yılı içinde de devam etmiştir. 2017'de Ali Kıdık ilkelerini belirlemiş olmasına ve 2021 sonuna doğruda 5651 sayılı Yasanın kişilik hakları ihlaliyle ilgili 9. maddesinde yapısal sorunlar tespit etmesine rağmen, 2022 raporumuzdaki örneklerde görüldüğü üzere, dikkat çekici seviyede Anayasa Mahkemesinin kararları göz ardı edilmektedir. Hatta sulh ceza hakimlikleri tarafından bağlayıcı nitelikteki Anayasa Mahkemesi kararlarının ancak "istisnai" durumlarda uygulandığı görülmektedir. Birçok şablon kararda Anayasa Mahkemesi kararlarına atıf yapılsa dahi, belirlenen ilkelerin tek cümlelik değerlendirmelerle kararlarda yer aldığı görülmektedir. Bunda tabii ki, 2022 ve daha önceki raporlarımızda da görüleceği üzere siyasi nitelikli taleplerin önemli bir rolü mevcuttur. 2022 yılında da Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan birçok üst düzey siyasetçiye, çok sayıda kamu şahsiyetinden bazı kamu kurumları ve hükümete yakın şirketler sürekli olarak incinen itibarlarını, onur ve haysiyetlerini korumak üzere sulh ceza hakimliklerine başvurmaktadır. Sulh ceza hakimliklerinin de bu talepleri ne şekilde değerlendirdiklerini, şablon kararlarla, ifade ve basın özgürlüğünü hiçe sayarak karar aldıklarını 100'e yakın örnekle bu raporda gösterdik. Bundan sonraki raporlarda da göstermeye devam edeceğiz.

ENGELLENEN VE SİLİNEN HABER (URL) İSTATİSTİKLERİ – GENEL TOPLAM (2014-2022)

5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle URL bazlı erişim engelleme yaptırımı Şubat 2014 içinde yürürlüğe girmesinden sonraki süreçte ve **31.12.2022** tarihi itibari ile erişime engellenen toplam **35.023** haber adresi (**URL**) ve içerik ve haber siteleri tarafından silinen veya kaldırılan **29.253** haber adresi (**URL**) tespit edilmiştir. Bu haberler **543** farklı **sulh ceza hakimliği** tarafından verilen **6.509** farklı **kararla** erişime engellenmiştir. Yıllık bazda toplam **6.528** erişime engellenen haberle 2022 birinci sırada yer alırken, 2022 aynı zamanda, toplam **5.388** haberle en çok haber silinen veya çıkarılan yıl olmuştur.

Şekil 17: Yıllık Bazda 9. Madde Kapsamında Erişime Engellendikten Sonra Silinen Toplam Haber Adresleri (URL)

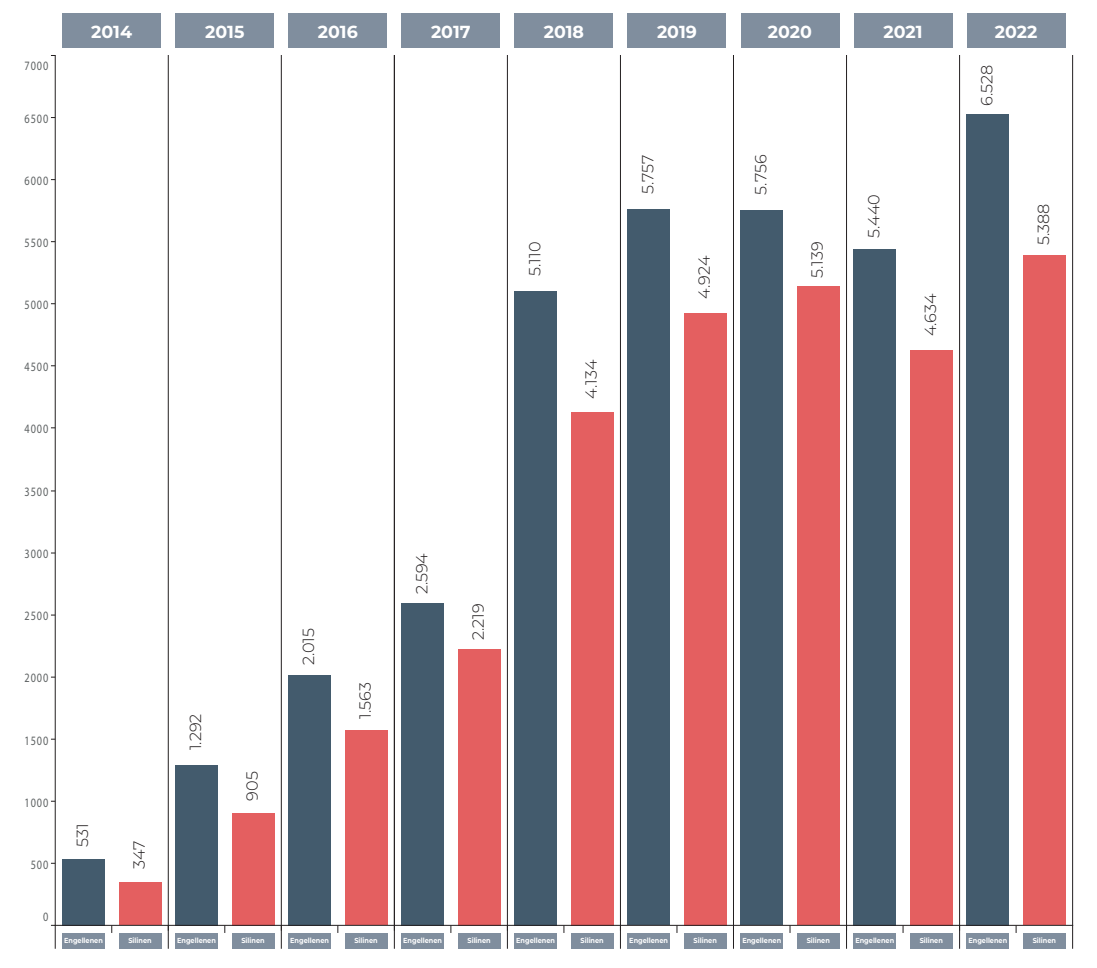

2022 sonu itibarı ile genel toplamda “**en çok haberi engellenen haber sitesi**” kategorisinde Şekil 18’de görüleceği üzere **2.805 haberi** engellenen **Hürriyet** birinci sırada, **2.086 haberi** engellenen **Sabah** ikinci sırada, **1.496 haberi** erişime engellenen **Cumhuriyet** üçüncü sırada, **1.314 haberi** erişime engellenen **Sözcü** dördüncü sırada ve **1.208 haberi** erişime engellenen **Takvim** beşinci sırada yer almaktadır. Genel toplamda 100’den fazla haberi erişime engellenen haber sitelerinin detaylarına Şekil 18’de yer verilmiştir.

Şekil 18: Engellenen Haber (URL) Sayıları – Genel Toplam: 2014-2022

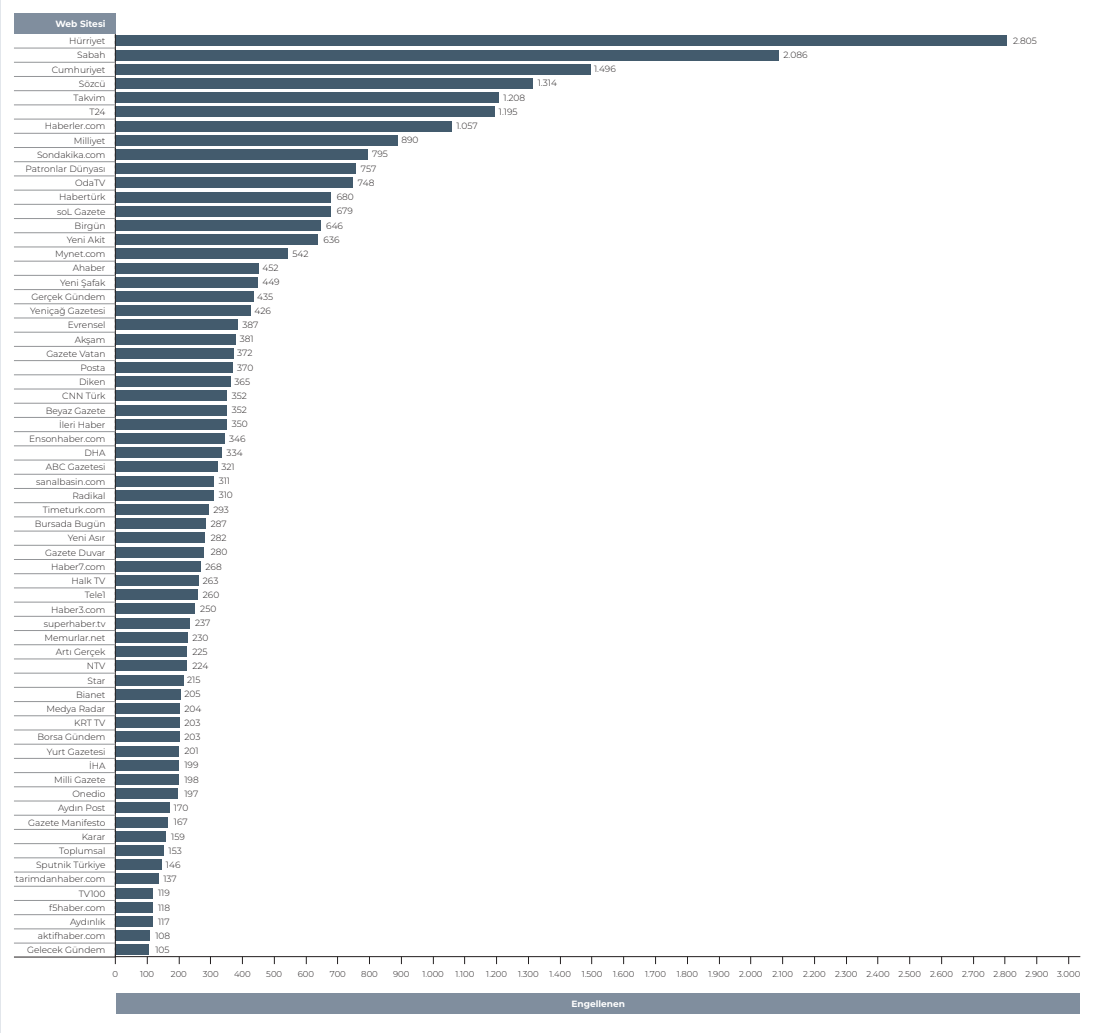

2022 sonu itibarı ile genel toplamda "**en çok haberi kaldıran haber sitesi**" kategorisinde de Şekil 19'da görüleceği üzere erişime engellenen **2.502** haberini kaldıran **Hürriyet** birinci sırada, **2.022** haberi kaldıran **Sabah** ikinci sırada, **1.162** haberi kaldıran **T24** üçüncü sırada, **10.78** haberi kaldıran **Takvim** dördüncü sırada ve **1.062** haberi kaldıran **Sözcü** haber sitesi beşinci sırada yer almıştır.

Şekil 19: Silinen Haber (URL) Sayıları – Genel Toplam: 2014-2022

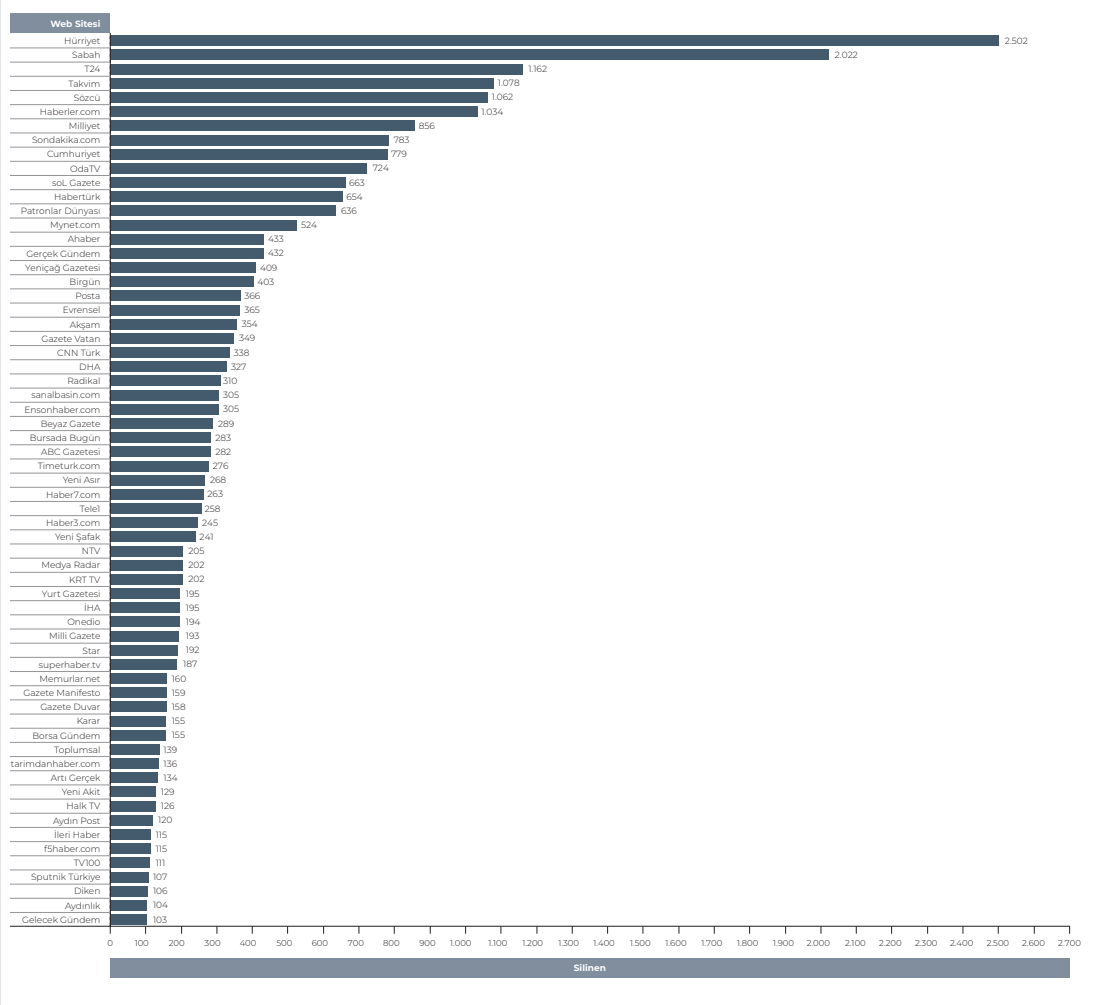

Tablo 2'de de görüleceği üzere 2022 sonu itibarıyla ilk 25'e giren haber siteleri, bu sitelerin kaçar tane haberinin erişime engellendiği, kaç haberi sildiği veya web sitesinden çıkardığı ve engellenen URL sayısı ile silinen/çıkarılan URL sayısı oranı gösterilmektedir.

Tablo 2: 2014-2022 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu

Sıra	Haber Sitesi	Engellenen URL Sayısı	Silinen URL Sayısı	Silme Oranı
1	Hürriyet	2805	2502	89%
2	Sabah	2086	2022	97%
3	Cumhuriyet	1496	779	52%
4	Sözcü	1314	1062	81%
5	Takvim	1208	1078	89%
6	T24	1195	1162	97%
7	Haberler.com	1057	1034	98%
8	Milliyet	890	856	96%
9	Sondakika.com	795	783	98%
10	Patronlar Dünyası	757	636	84%
11	OdaTV	748	724	97%
12	Habertürk	680	654	96%
13	soL Gazete	679	663	98%
14	BirGün	646	403	62%
15	Yeni Akit	636	129	20%
16	Mynet.com	542	524	97%
17	AHaber	452	433	96%
18	Yeni Şafak	449	241	54%
19	Gerçek Gündem	435	432	99%
20	Yeniçağ Gazetesi	426	409	96%
21	Evrensel	387	365	94%
22	Akşam	381	354	93%
23	Gazete Vatan	372	349	94%
24	Posta	370	366	99%
25	Diken	365	106	29%

5651 sayılı Kanun'un 9(3) maddesine göre 29.07.2020 tarihinde yapılan değişikliklere kadar hakimlikler sadece "erişimin engellenmesine" karar verebilirken, bu tarihten sonra haber ve içeriklerin yayından çıkarılmasına da karar verebilirler. 2019 raporumuzda da belirtildiği üzere 29.07.2020 değişikliklerine kadar olan süreçte ve hatta 29.07.2020 tarihinden sonra da çok sayıda haber sitesinin hakimlikler tarafından verilen "erişimin engellenmesi" kararlarına istinaden haber ve içerikleri web sitelerinden çıkardıkları gözlemlenmiştir. Fakat, hakimlikler:

a. 29.07.2020 öncesinde sadece erişimin engellenmesine
b. 29.07.2020 tarihinden sonra erişimin engellenmesine ve/veya içeriğin çıkarılmasına

karar verebilir. Bu yaptırımlardan erişimin engellenmesi İnternet servis sağlayıcılarının uygulayabileceği bir yaptırım olmakla birlikte, içeriğin çıkarılması yaptırımı içerik ve yer sağlayıcılarının uygulaması gereken bir yaptırımdır. 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında sulh ceza hakimliklerinin **sadece** "erişimin engellenmesi" yaptırımı içeren kararlarına istinaden çok sayıda haber sitesi sıklıkla ve giderek artan şekilde erişime engellenen haber ve içeriklerini web sitelerinden kaldırmakta ve çıkar-

maktadır. Aksine, hakimliklerin içerik veya haberin çıkarılmasına karar vermediği durumlarda, içerik ve haberlerin kaldırılmasını gerektirecek yasal bir dayanak yoktur. Bu uygulama kısmen ESB'den içerik sağlayıcılara ve haber sitelerine aşağıdaki şekilde gönderilen matbu bildirimlerden kaynaklanmaktadır. ESB içerik sağlayıcılara gönderdiği bildirimlerde hakimlik kararlarının içeriğinde yer alan yaptırım şeklinden bağımsız bir şekilde kararlarda "**yer alan içeriklerin yayından çıkarılması halinde**" ESB'ye bilgi verilmesini talep etmektedir. İçerik çıkarma yaptırımı içeren kararlar bakımından bu bildirim zorunlu olmakla birlikte, sadece erişimin engellenmesine karar verilen durumlarda, içerik çıkarma konusunda herhangi bir yaptırım veya bildirimin yapılması hukuken zorunlu değildir.

> Sayın ifade.org.tr Yetkilisi,
>
> 5651 sayılı kanunun 6/A maddesi ile Erişim Sağlayıcıları Birliği kurulmuştur.
>
> 5651 sayılı kanunun 3.maddesi uyarınca; Bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri yurt içinden ya da yurt dışından yürütenlere, internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirim yapılabilir.
>
> 5651 kanunun 9. maddesi "...Hakimin bu madde kapsamında verdiği içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararları doğrudan Birliğe gönderilir...Erişimin engellenmesine konu içeriğin yayından çıkarılmış olması durumunda hâkim kararı kendiliğinden hükümsüz kalır...Birlik tarafından ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcıya gönderilen **içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği derhâl, en geç dört saat içinde ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcı tarafından yerine getirilir**... Sulh ceza hâkiminin kararını bu maddede belirtilen şartlara uygun olarak ve süresinde yerine getirmeyen içerik, yer ve erişim sağlayıcıların sorumluları, beş yüz günden üç bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır" şeklinde düzenlenmektedir.
>
> Bu kapsamda ekte tarafınıza gönderilen İSTANBUL 4. SULH CEZA HAKİMLİĞİ'nin 12.03.2021 Tarih ve 2021/1331 D. İş sayılı kararında **yer alan içeriklerin yayından çıkarılması halinde** Birliğimize bilgi verilmesini rica ederiz.
>
> Saygılarımızla.
>
> Erişim Sağlayıcıları Birliği

Bu uygulamanın bir sonucu olarak içerik sahipleri tarafından "kendi kendine kaldırılan içeriklerle" **oto-sansür artmakta** ve 5651 sayılı Kanun'un 9(7) maddesi gereğince "*erişimin engellenmesine konu içeriğin yayından çıkarılmış olması durumunda*" sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen kararlar "*kendiliğinden hükümsüz*" kalmaktadır. Bir başka deyişle, içerik sahipleri haberleri web sitelerinden çıkarma kararı olmadan ve kendi kendilerine kaldırınca sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen kararlar da ortadan kalkmış olur. Dolayısıyla, yok hükmündeki bir yargı kararına karşı herhangi bir hukuk yoluna da başvurulması mümkün olmaz.

İNTERNET ADRESLERİNİN ARAMA MOTORLARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMEMESİ

29.07.2020 tarihli ve 7253 sayılı Kanunla 5651 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler kapsamında bu Kanun'un kişilik haklarının ihlali ile ilgili 9. maddesine arama motorları ile ilgili de yeni bir yaptırım eklenmiştir. Yukarıda da kısaca değinildiği üzere, 9. maddenin 10. paragrafına istinaden talepte bulunanların "adının bu madde kapsamındaki karara konu **İnternet adresleri ile ilişkilendirilmemesine**" karar verilebilir. Sulh ceza hakimlikleri bu tip talepleri değerlendirirken hangi **arama motorlarına bildirim** yapılacağını belirtmek zorundadır. Hakimliklerin belirlediği arama motorlarına bildirim ise ESB tarafından yapılacaktır.

5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine eklenen arama motorları ile ilgili bu yeni yaptırım 29.07.2020 tarihinden itibaren uygulanmaya başladı ve hakimlikler 2022 sonuna kadar **153 farklı kararda** bu yaptırıma hükmetti. **2022** içinde bu yaptırıma 34 farklı hakimlik tarafından 83 kararda yer verildi. 76 farklı hakimlik kararında **Google**, 61 kararda **Yandex**, 54 kararda **Bing**, 52 kararda **Yahoo**, 15'er kararda **Yaani** ve **DuckDuckGo** ve 11 kararda da **Baidu** arama motorları ile talep edenlerin isimlerinin ilgili kararlarda bahsi geçen haber ve içeriklerle ilişkilendirilmemesine karar verilmiştir. Hakimlikler, **arama motoru olmamasına rağmen** sekiz kararda **Twitter**, yedi kararda **YouTube**, altı kararda **Facebook**, üç kararda **Wikipedia** platformlarıyla yedi kararda **Ask** web sitesi iki kararda **Safari** ve birer kararda da **Opera** ve **Mozilla** web tarayıcılarıyla talep edenlerin isimlerinin ilgili kararlarda bahsi geçen haber ve içeriklerle ilişkilendirilmemesine karar vermiştir. Kanun gereği hakimlik kararında Birlik tarafından hangi arama motorlarına bildirim yapılacağının belirtilmesi gerekmesine rağmen yedi kararda herhangi bir arama motoru ismi belirtilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 130: Arama Motorlarına Bildirim

C- 5651 sayılı yasanın 9/10 maddesi uyarınca Erişim Sağlayıcıları Birliğine yazılacak müzekkerede başvuranın adının karara konu internet adresleri ile ilişkilendirilmemesi amacıyla Google, Yandex, Bing, Ask, Facebook, Wikipedia, Youtube ve Twitter isimli arama mototorları ve sosyal medya organlarına bildirimde bulunulmasının İSTENİLMESİNE,

Twitter, Facebook ve **YouTube** 5651 sayılı Kanun kapsamında "**sosyal ağ sağlayıcısı**" olarak değerlendirilirken, **Safari**, **Opera** ve **Mozilla**'nın popüler web tarayıcıları olduğu herkes tarafından bilinmektedir. **Wikipedia**, çevrimiçi bir ansiklopedi olmakla birlikte **Ask** sitesi de yaklaşık 11 senedir arama motoru fonksiyonu içermemektedir. Dolayısıyla, sulh ceza hakimlikleri tarafından Twitter, YouTube, Facebook, Safa-

ri, Opera, Mozilla, Wikipedia ve Ask'a yönelik alınmış kararlar, bu platformlar ve tarayıcılar arama motoru olmadığı için sulh ceza hakimlikleri dilinde bu kararlar "**usul ve yasaya aykırıdır**." Bu usul ve yasaya aykırı uygulama ise 2020'den beri dikkat çekmektedir.

ANAYASA MAHKEMESİNİN ALİ KIDIK KARARI VE İLK BAKIŞTA İHLAL UYGULAMASI

Anayasa Mahkemesi Ekim 2017 içinde vermiş olduğu Ali Kıdık Başvurusu ile ilgili kararında[101] 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen erişim engelleme kararlarının **cezai ve idari bir yaptırım değil, koruma tedbiri niteliğinde olduğunu belirtmiş**[102] ve 9. maddede öngörülen erişime engelleme usulünün her türlü haber ve yazı hakkında başvurulabilecek bir hukuki yol olmadığını, **istisnai olması gerektiğini** vurgulamıştır. Bu kapsamda, Anayasa Mahkemesi, 5651 Sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilecek olan erişimin engellenmesi kararlarının sulh ceza hakimlikleri tarafından ancak daha ileri bir inceleme yapmaya gerek olmaksızın, **ilk bakışta** kişilik haklarının ihlal edildiği[103] durumlarda uygulanabileceğini belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi ilk bakışta ihlal denetiminin uygulanması zorunluluğunu kişilik haklarının hızlı bir şekilde korunması ihtiyacıyla ifade ve basın hürriyeti arasında adil bir dengenin korunmasının bir ön koşulu olarak kabul etmiştir.[104] Anayasa Mahkemesi Ali Kıdık kararını ve ilk bakışta ihlal doktrinini bugüne kadar 17 farklı başvuru ile ilgili kararında uygulamıştır.[105]

Anayasa Mahkemesinin Ekim 2017 içinde vermiş olduğu Ali Kıdık kararı sulh ceza hakimlikleri açısından bağlayıcıdır ve 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında yapılan talepler değerlendirilirken ve erişimin engellenmesi ve/veya içeriklerin çıkarılması ile ilgili talepler karara bağlanırken ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapılması zorunludur. EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2019-2022 yılları bakımından her yıl için ayrı ayrı sulh ceza hakimliklerinin Anayasa Mahkemesi tarafından belirlenen ve bağlayıcı nitelikteki Ali Kıdık kararı ilkelerini uygulayıp uygulanmadıkları değerlendirilmiştir.

---

101 Ali Kıdık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017.

102 A.A. Başvurusu, B. No: 2014/7244, 12.09.2018, § 20.

103 Kemal Gözler, "Kişilik Haklarını İhlal Eden İnternet Yayınlarının Kaldırılması Usûlü ve İfade Hürriyeti: 5651 Sayılı Kanunun 9'uncu Maddesinin İfade Hürriyeti Açısından Değerlendirilmesi", Rona Aybay'a Armağan (Legal Hukuk Dergisi, Özel Sayı, Aralık 2014), İstanbul, Legal, 2014, Cilt I, s.1059-1120: http://www.anayasa.gen.tr/5651.pdf.

104 Ali Kıdık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017, § 63.

105 Kemal Gözler Başvurusu, (B. No: 2014/5232, 19.04.2018); Miyase İlknur ve Diğerleri Başvurusu (B. No: 2015/15242, 18.07.2018); A.A. Başvurusu, (B. No: 2014/7244, 12.09.2018); Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. Başvurusu, (B. No: 2015/6313, 13.09.2018); IPS İletişim Vakfı Başvurusu (B. No: 2015/14758, 30.10.2018); Özgen Acar Başvurusu, (B. No: 2015/15241, 31.10.2018); IPS İletişim Vakfı Başvurusu (2) (B. No: 2015/15873, 07.03.2019); Barış Yarkadaş Başvurusu (B. No: 2015/4821, 17.04.2019); Medya Gündem Dijital Yayıncılık Ticaret A.Ş (3) Başvurusu (B. No: 2015/16499, 03.07.2019); Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-SEN) Başvurusu (B. No: 2015/11131, 04.07.2019); Kemalettin Bulamacı Başvurusu (B. No: 2016/14830, 04.07.2019); Kerem Altıparmak ve Yaman Akdeniz Başvurusu (3) (B. No: 2015/17387, 20.11.2019); Kerem Altıparmak Başvurusu (B. No: 2015/8193, 27.11.2019); Kemal Gözler Başvurusu (2) (B. No: 2015/5612, 10.12.2019); Aykut Küçükkaya Başvurusu (B. No: 2014/15916, 09.01.2020); Medeni Özer Başvurusu (B. No: 2017/15421, 30.09.2020); Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, R.G. 07.01.2022-31712.

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2019 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2019 yılı içinde Türkiye genelinde **690** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen **6.200** erişimin engellenmesi kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından sadece 17 farklı Hakimlik ve 19 farklı hâkim tarafından verilen **69 kararda** (**%0,011**) *Ali Kıdık* kararına atıf yapıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla, 6.000'den fazla kararda Anayasa Mahkemesinin *Ali Kıdık* kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, binlerce kararda "**ilk bakışta ihlal**" değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

2019 yılı içinde Ali Kıdık kararına atıf yapan 69 kararın detaylı değerlendirmesi yapıldığında, 56 kararda hukuki değerlendirme yapıldığı fakat 39 kararın kopyala yapıştır şeklinde tekrar eden şablon karar olarak birbirinin aynısı olduğu ve sadece 22 kararda "ilk bakışta ihlal" değerlendirmesi yapıldığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, 69 karardan, 29 kararda taleplerin kabul edildiği, 35 kararda taleplerin kısmen kabul edildiği ve sadece 5 talebin reddedildiği gözlemlenmiştir. Geriye kalan 47 kararda ise sadece Ali Kıdık kararının başvuru numarasına atıf yapılmakla yetinilmiş ancak hukuki olarak taleplere ilişkin Anayasa Mahkemesinin yapılmasını talep ettiği ilk bakışta ihlal doktrini değerlendirmesi yapılmamıştır. Ali Kıdık kararına atıf olmasına rağmen ilk bakışta ihlal doktrini değerlendirmesi olmayan 39 kararın 13'ünde ise hiçbir hukuki değerlendirme de yapılmamıştır.

Şekil 20: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2019 Uygulama Performansı

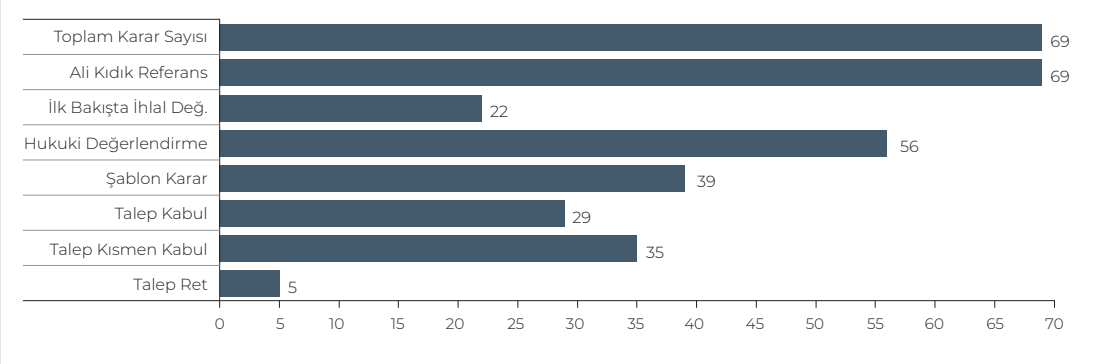

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2020 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2020 yılı içinde Türkiye genelinde **369** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen **3.173** erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından **60** farklı Hakimlik ve **67** farklı hâkim tarafından verilen **92 kararda** doğrudan *Ali Kıdık* kararına atıf yapıldığı

ve **105 kararda** da *Ali Kıdık* kararına atıf yapılmadan "ilk bakışta ihlal" ilkesine atıf yapıldığı ve **toplamda 197 kararda** (**%0,062**) bu ilkeye yer verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, **2.976** kararda Anayasa Mahkemesinin *Ali Kıdık* kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, binlerce kararda "**ilk bakışta ihlal**" değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Şekil 21: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2020 Uygulama Performansı

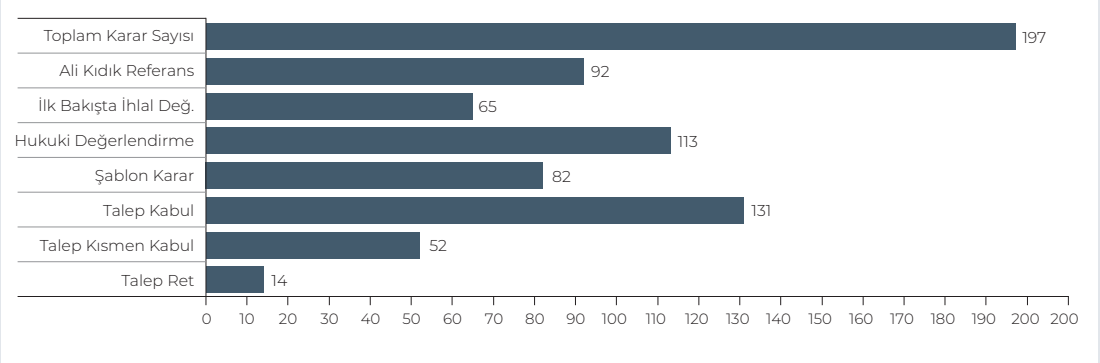

2020 yılı içinde Ali Kıdık kararına doğrudan veya dolaylı atıf yapan **197** kararın detaylı değerlendirmesi yapıldığında, **113 kararda** hukuki değerlendirme yapıldığı fakat 82 kararın kopyala yapıştır şeklinde tekrar eden şablon karar olarak birbirinin aynısı olduğu ve sadece **65 kararda** "ilk bakışta ihlal" değerlendirmesi yapıldığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, ilk bakışta ihlal değerlendirmesine atıf yapan 197 karardan, 131 tanesinde taleplerin kabul edildiği, 52 kararda taleplerin kısmen kabul edildiği ve sadece 14 talebin reddedildiği gözlemlenmiştir. **132 kararda** ise sadece Ali Kıdık kararının başvuru numarasına veya ilk bakışta ihlal ilkesine atıf yapılmakla yetinilmiş ancak hukuki olarak taleplere ilişkin Anayasa Mahkemesinin yapılmasını talep ettiği ilk bakışta ihlal doktrini değerlendirmesi yapılmamıştır. Ali Kıdık kararına atıf olmasına rağmen ilk bakışta ihlal doktrini değerlendirmesi olmayan **132 kararın 83'ünde ise hiçbir hukuki değerlendirme** yapılmamıştır.

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2021 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2021 yılı içinde Türkiye genelinde **386** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen **3.504** erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından **81** farklı Hakimlik ve **84** farklı hâkim tarafından verilen **83 kararda** doğrudan *Ali Kıdık* kararına atıf yapıldığı ve **146 kararda** da *Ali Kıdık* kararına atıf yapılmadan "ilk bakışta ihlal" ilkesine atıf yapıldığı ve **toplamda 229 kararda** (**%0,065**) bu ilkeye yer verildiği tespit edilmiştir. Do-

layısıyla, **3.275** kararda Anayasa Mahkemesinin *Ali Kıdık* kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, önceki senelerde olduğu gibi binlerce kararda "**ilk bakışta ihlal**" değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Şekil 22: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2021 Uygulama Performansı

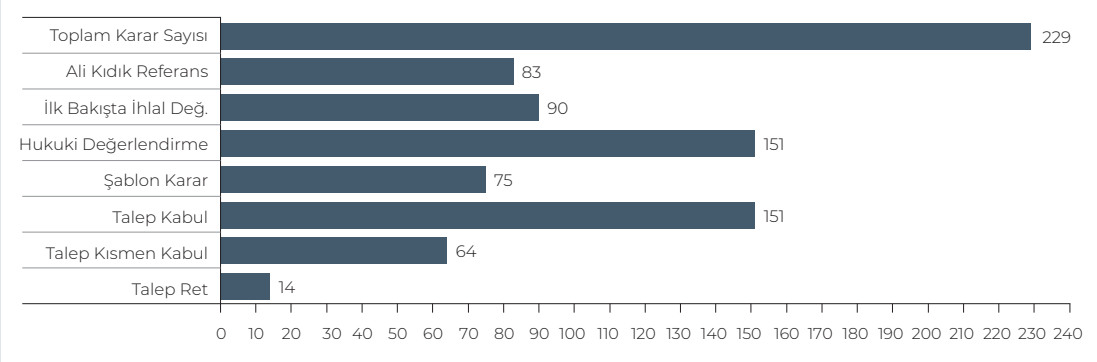

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2022 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2019-2021 yılları için yapılan ilk bakışta ihlal değerlendirmesi sulh ceza hakimlikleri tarafından 2022 yılı içinde verilen kararları açısından da yapılmıştır. 2022 içinde 9. madde kapsamında en çok karar 5651 sayılı Kanunun 9. maddesi kapsamında karar veren hakimlikler aşağıdaki şekildedir:

1. **343** kararla Çubuk (Ankara) Sulh Ceza Hakimliği[106]
2. **105** kararla Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği
3. **100** kararla Aydın 1. Sulh Ceza Hakimliği
4. **85** kararla İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği
5. **77** kararla İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği
6. **71** kararla İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği
7. **68** kararla İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği
8. **65** kararla İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği
9. **61** kararla Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği
10. **59** kararla İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği

Yukarıda görüldüğü gibi 2022 içinde en çok erişimin engellenmesi ve/veya içerik çıkarma kararı veren sulh ceza hakimlikleri listesinde ilk onda İstanbul'da yer alan altı hakimlik bulunmakta, üç hakimlik Ankara'da ve bir tanesi de Aydın'da bulunmaktadır.

106 Tespit edilen 343 karardan 338 tanesi (%99) Koç Grubu bünyesindeki Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş.'nin talebi üzerine araç kiralama dolandırıcılığı için kullanılan bazı korsan web sitelerini erişime engelletmek ve firmanın ticari itibarını korumak için verilmiş kararlardır.

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2022 yılı içinde Türkiye genelinde **404** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen **4.118** erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından **116** farklı Hakimlik ve **144** farklı hâkim tarafından verilen **113 kararda** doğrudan *Ali Kıdık* kararına atıf yapıldığı ve **284 kararda** da *Ali Kıdık* kararına atıf yapılmadan "ilk bakışta ihlal" ilkesine atıf yapıldığı ve **toplamda 397 kararda** (**%6,8**) bu Ali Kıdık kararına ve ilk bakışta ihlal ilkesine yer verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, **3.721** kararda Anayasa Mahkemesinin *Ali Kıdık* kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, önceki senelerde olduğu gibi binlerce kararda "**ilk bakışta ihlal**" değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir. Detaylı incelendiğinde ise Ali Kıdık kararına ve ilk bakışta ihlal ilkesine atıf yapılan **397 karardan sadece 126 tanesinde** sulh ceza hakimliklerinin ilk bakışta ihlal ilkesine uygun değerlendirme yaptığı ve karar verdiği değerlendirilmiştir. İncelenen bu kararların **259** tanesinin de şablon karar olduğu değerlendirilmiştir.

Şekil 23: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2022 Uygulama Performansı

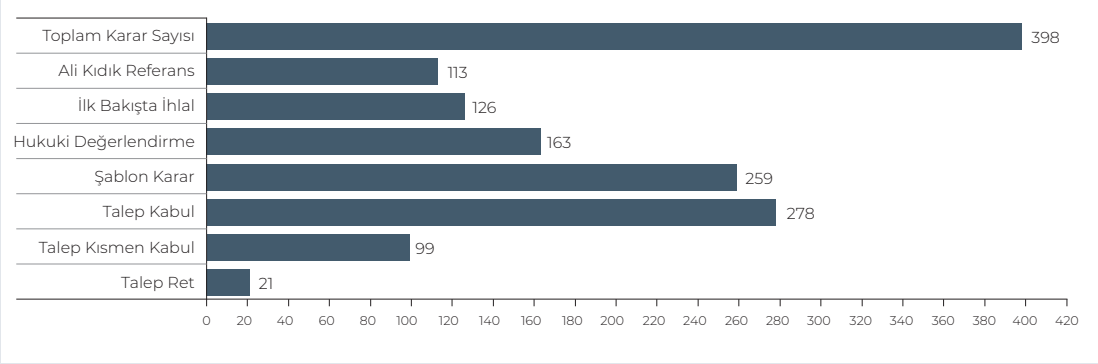

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2019-2022 YILLARI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ KARŞILAŞTIRMASI

Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık kararında benimsenen "ilk bakışta ihlal" değerlendirmesinin uygulanması zorunluluk iken **2019** yılında **binde 11** oranında ve çok az sayıda erişimin engellenmesi kararında bu karara atıf yapıldığı tespit edilmiştir. **2020** yılında ise bu oran **binde 62**'ye yükselirken, 2021 yılında da çok az bir artışla **binde 65**'e ulaşmışken bu oran 2022 içinde **binde 96**'a ulaşmıştır.

2019 yılında Ali Kıdık kararına atıf yapılan 69 karardan sadece 22 tanesinde, bir başka deyişle **binde 3'ünde** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı görülürken **2020** yılı içinde Ali Kıdık kararına atıf yapılan 197 karardan sadece 65 tanesinde, bir başka deyişle, **binde 20'sinde** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı görülmüştür. **2021** yılında Ali Kıdık kararına atıf yapılan 229 karardan sadece 90 tanesinde bir başka deyişle, **binde 25'inde** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı görülmüştür. Son olarak, **2022** yılında ise Ali Kıdık kararına atıf yapılan 284 karardan sadece 126 tane-

Şekil 24: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2019-2022 Uygulama Performansı

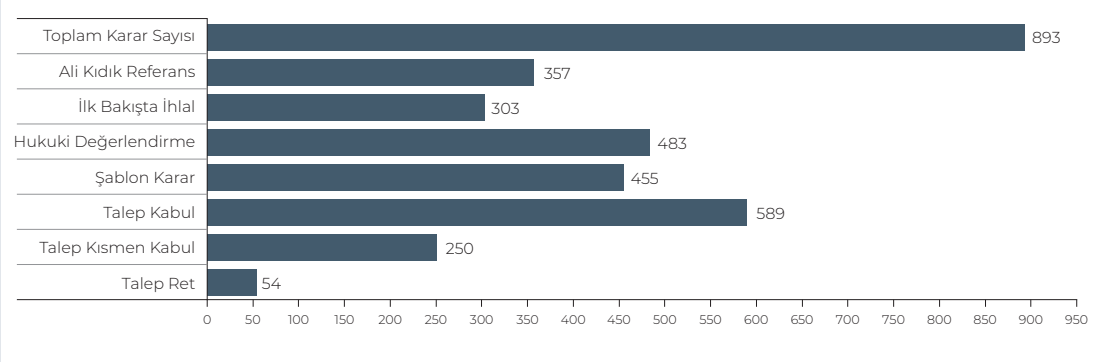

sinde bir başka deyişle, **binde 30'unda** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı görülmüştür.

Her ne kadar Ali Kıdık kararına ve ilk bakışta ihlal ilkesine sulh ceza hakimlikleri tarafından yapılan atıf ve değerlendirme sayısında 2019'a oranla 2020, 2021 ve 2022 içinde artış gözlemlense dahi bu artış nominaldir.

Şekil 25: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararına Atıf ve Değerlendirme Performansı: 2019-2022

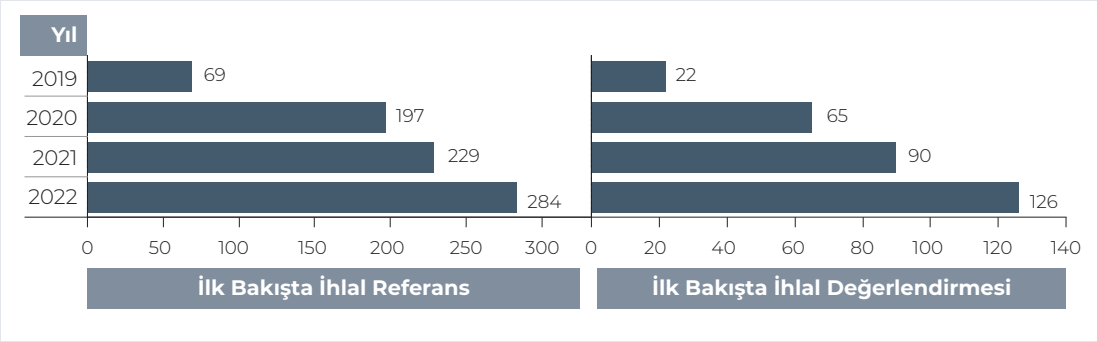

Bu durumun **tesadüfi olmadığı** ve sulh ceza hakimliklerinin Anayasa Mahkemesi tarafından Ekim 2017 içinde verilen Ali Kıdık ve sonrasındaki 17 benzer kararını **tamamen göz ardı ettikleri** ortadır. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık kararı 9. madde uygulaması ile ilgili sorunları çözmemekle birlikte, Anayasa Mahkemesi de 9. maddeyle ilgili yapısal sorunları göz ardı etmeye 2021 yılı sonuna kadar devam etmiştir. İlk bakışta ihlal yaklaşımı ise, Ali Kıdık kararının yayınlanmasından sonraki dört yılda sorunları çözmekten ziyade, yapısal sorunun parçası haline gelmiştir.[107] Daha

107 Ayrıca bkz. Uluslararası Hukukçular Komisyonu, *Türk Sulh Ceza Hakimlikleri ve Uluslararası Hukuk Raporu*, 2018, https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/02/Turkey-Judgeship-Advocacy-Analysis-brief-2018-TUR.pdf; Venedik Komisyonu, *Sulh Ceza Hakimliklerinin Görev, Yetki ve İşleyişleri Hakkında Görüş*, No. 852/2016, 13.03.2017, https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2017)004-tur; Venedik Ko-

önceki raporlarımızda da belirttiğimiz üzere, ilk bakışta ihlal olup olmadığını inceleme yükümlülüğünü öngörmeyen 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinin, maddi anlamda kanun niteliğini taşımadığı, Anayasanın 13. Maddesinde **şart koşulan kalitede olmadığı açıktır**. Bu haliyle de kural bir yasada bulunması gereken belirlilik, öngörülebilirlik ve keyfi müdahalelere karşı güvence teşkil etme niteliklerine sahip değildir. Ayrıca, bu yapısal sorunlar devam ederken, Temmuz 2020 içinde 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine değişiklikler yapılırken, bu konu tamamen göz ardı edilmiştir.

Fakat, Anayasa Mahkemesi, en sonunda bu eleştirileri dinlemiş ve Genel Kurul nezdinde 27.10.2021 tarihinde açıklanan ve gerekçesi 07.01.2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu ile ilgili kararıyla 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinde **yapısal sorunlar tespit ederek**, **pilot karar** usulünün uygulamasına karar vermiştir.[108] Bu kararda, açıkça EngelliWeb raporlarına atıf yapılmamış olsa dahi, kararda "eldeki bireysel başvurunun incelenmesi sırasında Türkiye'nin de üyesi olduğu uluslararası kuruluşlar ile uluslararası alanda kabul görmüş sivil toplum örgütlerinin İnternet ortamının düzenlenmesine ilişkin raporlarının" değerlendirildiği belirtilmiştir.[109]

Anayasa Mahkemesi, kişilik haklarının korunması amacına istinaden 9. maddedeki kuralın meşru bir sınırlandırma sebebi sunsa dahi, kuralın "sulh ceza hâkimliklerinin bu yetkiyi nasıl kullanacaklarını tarif" etmediğini,[110] mevcut kural ve yapının "**keyfi ve orantısız müdahaleleri önlemeye elverişli**" olmadığını,[111] süresiz engellemelerin ise ağır bir müdahale aracı olduğunu da belirterek, başvurucuların Anayasa'nın 26. ve 28. maddeleri ile korunan haklarının ihlal edildiği, ifade ve basın özgürlüklerinin korunmasına ilişkin temel güvencelere sahip olmaması nedeniyle **ihlalin doğrudan kanundan kaynaklandığı** sonucuna varmıştır.[112]

Anayasa Mahkemesi, yapısal sorunun çözümü için kararını Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmiş ve aynı konuda yapılan ve bu karardan sonra yapılacak başvuruların incelenmesini bu kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren **bir yıl süre ile ertelenmesine** karar vermiştir. Bu süre **06.01.2023** tarihinde dolmuştur. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi, Haziran 2022 içinde **334** farklı başvuruyu pilot karar kapsamına aldığını açıklamıştır.[113] Ekim 2022 içinde TBMM'den geçen 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 5651 sayılı Yasanın çeşitli maddelerinde değişiklik yapılırken, Anayasa Mahkemesi'nin pilot kararı, Meclis'e 9. madde ile ilgili yaptığı öneriler hiç dikkate alınmamış, göz ardı edilmiş ve hatta unutulmuştur. 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Resmi Gazete'de yayınlandığı 18.10.2022 tarihinden bu yana da Anayasa Mahkemesi 9. Madde ile ilgili sessizliğini sürdürmeye devam etmiş, Meclis'e verdiği bir yıllık süre dolmasına rağmen pilot kararının gereğini 2022 raporumuzun

---

misyonu, *5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun Hakkında Görüş*, No. 805/2015, 15.06.2016, https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2016)011-e.

108 Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, R.G. 07.01.2022-31712.

109 Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 135.

110 Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 131.

111 Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 132.

112 Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 133.

113 Bkz. https://www.anayasa.gov.tr/media/8051/pilotkararlar01.pdf

yayınlanma tarihi itibarıyla yerine getirmemiş ve Haziran 2022'de belirlediği ve pilot karar kapsamına aldığı 334 farklı başvuruyu da karara bağlamamıştır.

Anayasa Mahkemesinin pilot karar uyarınca görüşülmesini ertelediği **334** başvuru detaylı bir şekilde incelendiğinde, bu başvurulardan **iki** tanesinin **2014** içinde, **10** tanesinin **2015** içinde, **26** tanesinin **2016** içinde, **31** tanesinin **2017** içinde, **34** tanesinin **2018** içinde, **55** tanesinin **2019** içinde, **45** tanesinin **2020** içinde, **86** tanesinin **2021** içinde ve **45** tanesinin de **2022** içinde yapıldığı görülmektedir. Dolayısıyla, 5651 sayılı Yasanın 9. maddesiyle ilgili başvuruların Anayasa Mahkemesi nezdinde 2016'dan sonra yığılmaya başladığı söylenebilir.

Şekil 26: AYM Pilot Karar Uyarınca Görüşülmesi Ertelenen Toplam 334 Başvurunun Yıllara Göre Dağılımı

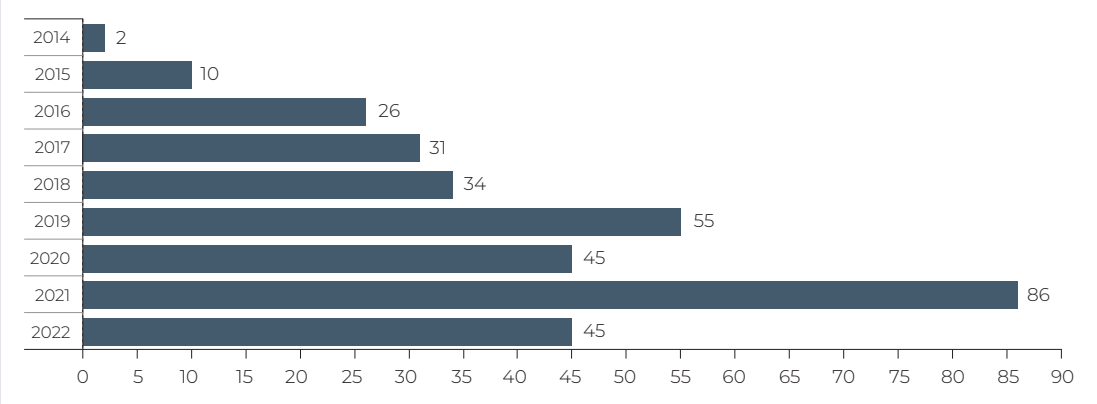

Fakat, 2014'te yapılan başvurular yaklaşık dokuz senedir, 2015'te yapılan başvurular yaklaşık sekiz senedir, 2016'da yapılan başvurular yaklaşık yedi senedir ve 2017'de yapılan başvurular yaklaşık altı senedir karar verilmesini beklemektedir. Bu süreler adil yargılanma güvencesine de aykırılık teşkil etmekle birlikte etkili başvuru hakkının da ihlaline vücut vermektedir. Hatta, Anayasa Mahkemesi'nin Ali Kıdık kararını Ekim 2017 içinde verdiği hatırlanırsa, Anayasa Mahkemesinin bu ilkesel kararından sonra yapılan 265 başvuru da halen karara bağlanmamıştır.

Kaldı ki bu başvuruların büyük bir çoğunluğu basın organları ve İnternet haber siteleri tarafından yapılmış başvurulardır. **73** başvuru ile en çok başvuru **Diken** haber sitesi tarafından yapılırken, Diken'i **35** başvuru ile **BirGün** gazetesi, **32** başvuru ile **Gazete Duvar**, **27** başvuru ile **Sözcü** ve **22** başvuru ile **Artı Gerçek** haber sitesi izlemektedir. Listede EngelliWeb duyurularının erişime engellenmesiyle ilgili **12** başvuru yapan **İfade Özgürlüğü Derneği** de yer almaktadır.

Tüm bu başvuruların siyasi nitelikli ifade özgürlüğü ile ilgili olduğu ve dolayısıyla ivedilikle karara bağlanması gerektiği de unutulmamalıdır. Örneğin, Diken tarafından Anayasa Mahkemesine yapılan başvurularla ilgili 9. madde kararları incelendiğinde, 73 başvuruya konu karardan 12 tanesinin Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından, altı tanesinin Bilal Erdoğan, dört tanesinin Berat Albayrak tarafından talep edildiği görülmektedir. Benzer şekilde aralarında Burak Erdoğan, Sümeyye Erdoğan, Serhat

Albayrak, Ömer Faruk Aydıner, Nurettin Yıldız, Fatma Betül Sayan gibi kamu şahsiyetleri tarafından yapılan taleplere ve Üsküdar Belediyesi ve TÜRGEV gibi kamu kurumları ve vakıfların taleplerine istinaden verilen kararlar olduğu da görülmektedir.

Sonuç olarak, İfade Özgürlüğü Derneğinin, Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık kararının sulh ceza hakimlikleri tarafından keyfi bir şekilde uygulanmamasının tespiti sonucunda ve Anayasa Mahkemesine yapılan çok sayıda başvurunun sonucu olarak alınan bu pilot karara rağmen, Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık ve Keskin Kalem ve Diğerleri kararlarında belirtilen ilkelerin sulh ceza hakimlikleri tarafından uygulanmadığı da 2022 raporumuzda tespit edilmiştir. Üstelik, Anayasa Mahkemesi sadece pilot kararının gereğini yerine getirmekten imtina etmemekte, aynı zamanda 5651 sayılı Yasanın 9. Maddesiyle ilgili norm denetimi yapmaktan da imtina etmektedir. CHP tarafından yapılan itiraz başvurusu Eylül 2020'den beri beklemektedir (E. 2020/76 sayılı dava). Tavşanlı Sulh Ceza Hakimliği'nin (E. 2022/41) itiraz başvurusu da 21.04.2022 tarihinde Genel Kurul Gündemine alınmış ve CHP'nin itiraz başvurusu ile birleştirildikten sonra bir türlü bu iki dosyanın esastan incelemesi gerçekleştirilmemiştir. Anayasa Mahkemesi'nin TBMM'ye verdiği bir yıllık sürenin de dolduğu ve yasama organı tarafından 9. madde metni değiştirilmediğine göre, Anayasa Mahkemesi norm denetimi yapıp, Keskin Kalem ve Diğerleri kararında tespit ettiği yapısal sorunlara istinaden derhal 9. maddeyi iptal etmesi gerekirken, siyasi saiklerle hareket etmektedir.

Geldiğimiz nokta itibarıyla Anayasa Mahkemesi de kendi çözmeye çalışıyor gibi gözüktüğü sorunun bir parçası olmuştur ve Türkiye'de kişilik hakları iddiasıyla verilen ve sansür amaçlı binlerce karara karşı herhangi bir etkili iç hukuk yolu bulunmamaktadır. Halbuki ilk esaslı adım, 5651 sayılı Yasanın 9. maddesinin norm denetimi sonucunda iptali ile atılacaktır. 14-28 Mayıs 2023 Seçimlerinden sonra ise bu çözüm süreci hiç de kolay olmayacaktır. Olası çözüm bundan sonraki süreçte Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde aranacaktır. Hukuki mücadeleler yıllarca devam ederken, sulh ceza hakimlikleri sansür kararlarını vermeye devam edecektir. Anayasa Mahkemesi ise tüm bunlara sessiz kalmaya devam edecektir.

5651 SAYILI KANUN'UN 9/A MADDESİ KAPSAMINDA ERİŞİME ENGELLENEN URL, HABER VE İÇERİKLER

5651 sayılı Kanun'un 9/A maddesi kapsamında, İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle özel hayatının gizliliğinin ihlal edildiğini iddia eden kişiler, BTK'ya doğrudan başvurarak içeriğe erişimin engellenmesi tedbirinin uygulanmasını isteyebilir. Erişimin engellenmesi, özel hayatın gizliliğini ihlal eden yayın, kısım, bölüm, resim, video ile ilgili olarak (URL şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi BTK Başkanı tarafından uygulanır.

Bu uygulama üzerine erişimin engellenmesini talep eden kişiler yirmi dört saat içinde sulh ceza hâkiminin kararına sunar. Hâkim, internet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle özel hayatın gizliliğinin ihlal edilip edilmediğini değerlendirerek vereceği kararını en geç kırk sekiz saat içinde açıklar ve doğrudan Kuruma gönderir; aksi hâlde, erişimin engellenmesi tedbiri kendiliğinden kalkar. Ayrıca, özel hayatın gizliliğinin ihlaline bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde doğrudan Baş-

kanın emri üzerine erişimin engellenmesi Kurum tarafından yapılır.

Uygulamada madde 9/A'nın pek kullanılmadığı, hak ihlali iddiasında bulunan kişilerin 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesini tercih ettikleri gözlemlenmektedir. Hatta, Anayasa Mahkemesinin unutulma hakkı ile ilgili kararlarında dahi yüksek mahkemenin özel hayatın gizliliği bağlamında 9/A maddesini göz ardı etmesi ve değerlendirmemesi dikkat çekmektedir.[114]

Bir diğer etken de BTK'nın bu maddenin kullanılması ile ilgili hazırladığı prosedürün gereğinden fazla karmaşık olmasından kaynaklanmaktadır.[115] Özel hayatın gizliliği ihlalleri ile ilgili olarak "**çok hızlı**" hareket edilmesi gerektiği için 9/A maddesi kanun koyucu tarafından öngörülmüşken BTK **ilgili ihlal formunun kuruma elden veya posta yoluyla** teslim edilmesini talep etmektedir. Bu uygulamanın sonucunda da 2015 yılı içinde 112, 2016 yılı içinde 93, 2017 yılı içinde ise sadece 9 tane 9/A kararı olmak üzere toplamda **214 karar** sulh ceza hakimlikleri tarafından vatandaşların talebi üzerine verilmiştir.[116]

RTÜK VE ERİŞİM ENGELLEMESİ UYGULAMALARI

6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'a 7103 sayılı Kanun'un 82. maddesi ile 21.03.2018 tarihinde "yayın hizmetlerinin İnternet ortamından sunumu" başlıklı 29/A maddesi eklenmiştir. Bu maddeyle ilgili Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelik, 01.08.2019 tarihli ve 30849 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu maddenin uygulamasından Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ("RTÜK") yetkilendirilmiş ve RTÜK, 29/A(2) ve (3) hükümlerine istinaden geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunmayan ya da bu hak ve/veya lisansı iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin erişime engellenmesini talep edebilir.

> (2) Üst Kuruldan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunmayan ya da bu hak ve/veya lisansı iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin internet ortamından iletildiğinin Üst Kurulca tespiti halinde Üst Kurulun talebi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından internet ortamındaki söz konusu yayınla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesine karar verilebilir. Bu karar, gereği yapılmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilir. Sulh ceza hâkimi, Üst Kurulun talebini en geç yirmi dört saat içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar. Bu karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Bu madde uyarınca verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı hakkında 5651 sayılı Kanunun 8/A maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları uygulanır.
>
> (3) İçerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu Üst Kurulun görev alanına ilişkin uluslararası andlaşmalar ve bu Kanun hükümlerine aykırı yayın yaptığı Üst Kurulca tespit edilen bir başka ülkenin yargı

114 Yaman Akdeniz, Hafızamız Siliniyor: İnternet Sansürlerinin Unutulma Hakkı Boyutu, İfade Özgürlüğü Derneği Yayınları, Eylül 2022, https://ifade.org.tr/reports/UnutulmamaHakki_2021.pdf

115 Bkz. https://www.ihbarweb.org.tr/ohg/

116 EngelliWeb raporlama çalışmaları kapsamında 9/A maddesi ile ilgili 2018-2022 karar istatistiklerine ulaşılamamıştır.

yetkisi altındaki medya hizmet sağlayıcılarının veya platform işletmecilerinin yayın hizmetlerinin internet ortamından iletimi ile internet ortamından Türkçe olarak Türkiye'ye yönelik yayın yapan veya yayın dili Türkçe olmamakla birlikte Türkiye'ye yönelik ticari iletişim yayınlarına yer veren yayın kuruluşlarının yayın hizmetleri hakkında da ikinci fıkra hükümleri uygulanır. Bu kuruluşların internet ortamındaki yayınlarına devam edebilmeleri için Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yargı yetkisi altındaki diğer kuruluşlar gibi Üst Kuruldan yayın lisansı, bu kapsamdaki platform işletmecilerinin de yayın iletim yetkisi alması zorunludur.

Uygulamada, Yönetmeliğin 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca RTÜK tarafından resen ve/veya şikâyet üzerine İnternet ortamından yayın lisansı bulunmayan yayın hizmetlerinin sunulduğunun tespiti halinde, bu durum Üst Kurulun İnternet sitesinde duyurulur. Bu duyuruda söz konusu yayın hizmetlerini sunan gerçek veya tüzel kişiye; lisans başvurusu talebi içeren dilekçesiyle birlikte taahhütnameyi sunmaz ve üç aya tekabül eden yayın lisans ücretini peşin olarak ödemez veya yayın hizmetlerine bu duyuruyu müteakiben 72 saat içerisinde son vermez ise RTÜK tarafından 6112 sayılı Kanunun 29/A(2) maddesi uyarınca sulh ceza hakiminden söz konusu yayınla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi talebinde bulunulacağı ihtar edilir. Yönetmeliğin 10. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ihtar sonrasında İnternet ortamından yayın lisansı başvurusunda bulunulmaması halinde, RTÜK tarafından 6112 sayılı Kanunun 29/A maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, söz konusu yayınla ilgili olarak sulh ceza hakiminden içeriğin yayından çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi talep edilecektir.

RTÜK, Yönetmelik hükümleri 01.09.2019 tarihinde yürürlüğe girdikten sonra Mart 2020 içinde İnternet üzerinden radyo ve televizyon yayını yaptığını tespit ettiği sitelere uyarı ve ihtar göndermeye başlamıştır. Dolayısıyla, 31.03.2020 tarihinde RTÜK, aralarında **Amazon Prime** video paylaşım platformunun da olduğu **5** farklı web sitesi ve platformu,[117] 20.04.2020 tarihinde **8** farklı web sitesi ve platformu,[118] 22.06.2020 tarihinde **5** farklı web sitesi ve platformu,[119] 28.09.2020 tarihinde **2** farklı radyo sitesi,[120] 09.11.2020 tarihinde aralarında dünyaca meşhur **Tidal** ve **Deezer** müzik platformlarının da yer aldığı **6** farklı web sitesi ve platformu[121] ve 23.12.2020 tarihinde **4** farklı radyo sitesi,[122] toplamda da 30 farklı web sitesi veya platformu 29/A maddesine aykırı hareket ederlerse web sitesi ve/veya platformların erişime engelleneceği hususunda uyarmıştır. Bu uyarıya uymayan **Tidal** platformu **24.11.2020** tarihinde RTÜK'ün talebi ile Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiştir.[123] Hakimlik kararında sadece "6112 sayılı kanunun 29/A maddesine aykırı olarak izinsiz yayın ya-

117 https://biattv.com/canli-tv-izle, https://canlitv.com/biattv, https://slowkaradeniztv.com, www.primevideo.com, www.dsmartgo.com.tr

118 https://canlitv.com, https://canlitv.com/berk-tv, http://www.berktv.com, http://www.fuartv.net/, https://canlitv.com/fuar-tv, http://www.guneydogutv.com, https://canlitv.com/guneydogu-tv, https://broadcasttr.com/gtv

119 https://cine5tv.com, http://sinopyildiz.tv/, http://www.arastv.net/v1/, http://www.kanal58.com.tr, https://mubi.com/tr

120 www.radyosfer.com ve www.radyogram.com

121 https://serikajanstv.com/, www.enbursa.com/, https://www.kent19.tv/, https://www.tidal.com, https://www.deezer.com ve www.radiokent.net

122 https://canliradyodinle.gen.tr, https://www.canli-radyo.biz, https://onlineradiobox.com/tr ve https://canliradyodinle.fm

123 Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 24.11.2020 tarih ve 2020/8108 D. İş.

pıldığı anlaşılmakla, talebin kabulüne" karar verildiği belirtilmiştir. Tidal'ın RTÜK'e lisans başvurusu yapacağını bildirmesi ve üç aya tekabül eden yayın lisans ücretini ödediğini beyan etmesi üzerine RTÜK Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararına itiraz etmiş, talep Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kabul edilmiştir.[124] Bu süreçte Tidal platformu **19.12.2020** tarihine kadar erişime engelli kalmıştır. Ayrıca **ozguruz20.org** web sitesi de RTÜK'ün talebi ile Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından **12.06.2020** tarihinde erişime engellenmiştir.[125]

2021 yılı içinde ise RTÜK'ün talepleri ile 6112 sayılı kanunun 29/A maddesi kapsamında **25 farklı web sitesine** Ankara 1., 2., 3., 4., 7. ve 8. Sulh Ceza Hakimlikleri kararlarıyla erişim engellenmiştir. Erişime engellenen web siteleri genellikle RTÜK'ten lisans almadan canlı radyo ve/veya TV yayınları yapan web sitelerini oluşturmuştur. 2020 içinde olduğu gibi bilinen platformlar erişime engellenmemiştir.

2022 yılı içinde ise RTÜK'ün talepleri ile 6112 sayılı kanunun 29/A maddesi kapsamında **29 farklı web sitesine** Ankara 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9. ve 10. Sulh Ceza Hakimlikleri kararlarıyla erişim engellenmiştir. Erişime engellenen web siteleri genellikle RTÜK'ten lisans almadan canlı radyo ve/veya TV yayınları yapan web sitelerini oluşturmuştur. 30.06.2022 tarihinde ise RTÜK'ün talebiyle **Amerika'nın Sesi** ve **Deutsche Welle** ("DW") haber sitelerine de 29/A maddesi kapsamında erişim engellenmiştir. RTÜK, daha önce yetkisini haber siteleri bakımından kullanmazken, 21.02.2022 tarihinde Amerika'nın Sesi, DW ve EuroNews Türkiye ("tr.euronews.com") haber sitelerini Yönetmeliğin 10. maddesi kapsamında İnternet ortamından yürütülen yayıncılık faaliyetine ilişkin olarak İnternet ortamından isteğe bağlı yayın hizmeti ("İNTERNET-İBYH") yayın lisansı başvurusunda bulunabileceklerini duyurmuş ve bu çağrıya uyulmaz ise 72 saat içinde RTÜK tarafından 29/A maddesi kapsamında sulh ceza hâkimliğinden içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi talebinde bulunulacağı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 131: Amerika'nın Sesi ve DW erişime engellendi

124 Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği, 18.12.2020 tarih ve 2020/9654 D. İş.
125 Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, 12.06.2020 tarih ve 2020/3757 D. İş.

EuroNews Türkiye, web sitesini RTÜK'ün taleplerine uygun hale getirirken, 72 saatlik sürenin sona erdiği 24.02.2022 tarihinden 30.06.2022 tarihine kadar Amerika'nın Sesi ve DW haber sitelerine müdahale edilmemiştir. Fakat, gerek Amerika'nın Sesi Türkçe haber sitesi gerek DW haber sitesinin tamamı[126] Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği kararlarıyla topyekûn erişim engellenmiştir.[127] RTÜK, tarafından 01.07.2022 tarihli kamuoyu açıklamasında,[128] Amerika'nın Sesi ve DW haber sitelerinde "tüm medya içeriği sekmesi altında "ses dosyaları" ve "video" sekmelerinin yer aldığı ve bu içeriklerin "programlar" sekmesi ile program bazında kategorize edilmesi ve katalog şeklinde sunuluyor olmasından dolayı isteğe bağlı yayın hizmeti faaliyeti yürütüldüğü ve İnternet İBYH lisans alınması gerektiği" belirtilmiştir.

Her iki karara ayrı ayrı kullanıcı sıfatıyla yapılan 07.07.2022 tarihli itirazlar Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 30.06.2022 tarih ve 2022/9721 D. İş sayılı ve 29.07.2022 tarih ve 2022/9557 D. İş sayılı kararlarıyla reddedilirken, her iki gerekçesiz şablon kararda da Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği kararlarında "herhangi bir isabetsizlik bulunmadığı" belirtilmiştir. Kesinleşen kararlara karşı Anayasa Mahkemesine bireysel başvurular yapılmakla birlikte, bu başvurular Anayasa Mahkemesi tarafından öncelikli olarak gündeme alınmamış ve halen de incelenmemektedir.

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU VE ERİŞİM ENGELLENMESİ UYGULAMALARI

2021 içinde erişim engelleme yetkisi verilen **Türkiye Futbol Federasyonu** tarafından 2022 içinde **22.585** alan adına erişim engellendiği yukarıda belirtilmişti. 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Türkiye Futbol Federasyonuna "Yayın Haklarının Korunması" başlıklı EK-1 maddesine istinaden, **Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların** İnternet ortamında **hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi** halinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine **Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu** tarafından karar verilir. 5651 sayılı Yasada bulunan yetkilere benzer şekilde, ancak, **teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı** veya **ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda**, **İnternet sitesinin tümüne** yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti **sınırları dışındaki** futbol müsabakalarına ilişkin yayınların İnternet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, yayın hakkı sahibinin talebi üzerine erişimin engellenmesine karar verilir.

Yasada Yönetim Kurulunun "bu madde kapsamındaki yetkisini idari birimde görev alacak kişilere" devredebileceği belirtilmiş ve Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu erişimin engellenmesiyle ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere Federasyon bünyesinde idari bir birim kurmuştur. Yasada, bu yetkinin uygulanmasına ilişkin

126 DW İnternet sitesinin sadece Türkçe sayfalarına değil, 30 farklı dilde yapılan haber sayfalarının tamamına erişim engellenmiştir.

127 Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, 30.06.2022 tarih ve 2022/7982 D. İş sayılı kararıyla Amerika'nın Sesi haber sitesi (https://www.amerikaninsesi.com) ve Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, 30.06.2022 tarih ve 2022/7978 D. İş sayılı kararıyla DW haber sitesi (https://dw.com) erişime engellenmiştir.

128 Bkz. https://www.rtuk.gov.tr/kamuoyunun-dikkatine-/4346

usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından çıkartılacak talimatla belirlenir denilmiş ve Türkiye Futbol Federasyonu tarafından hazırlanan Yasa Dışı Futbol Yayınlarının Önlenmesi Talimatı Yönetim Kurulu'nun 04.08.2022 tarih ve 15 sayılı toplantısında kabul edilmiş ve Federasyonun resmi İnternet sitesinde 08.09.2022 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.[129] Yönetim Kurulunun yetkisini devrettiği idari birimin detayları yayınlanan talimatta da net değil. Talimatın 4(1) maddesinde sadece "idari Birim, TFF Yönetim Kurulunca belirlenecek yeterli sayıda Yetkili Kişi(ler) ile teknik ve idari personelden oluşur" denilmiş fakat "erişim engellenmesine ilişkin yapılan başvuruları inceleyerek başvurular hakkında karar" vermeye yetkili ve bu kararları için Erişim Sağlayıcıları Birliğine göndermekle görevlendirilmiş kaç tane "yetkili kişi" atandığı veya bu yetkili kişilerin kimler olduğu Türkiye Futbol Federasyonu tarafından açıklanmamıştır.

Kaldı ki alınan ve uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilen erişimin engellenmesi kararları Türkiye Futbol Federasyonu tarafından yayınlanmamaktadır. Yayınlanmayan veya bilinmeyen bu kararlara karşı bir hafta içinde sulh ceza hâkimliğine itiraz edilebileceği ise Yasada belirtilmiş fakat Yasada itiraz usulünün bu bağlamda nasıl işletileceği düzenlenmemiştir. Dolayısıyla kanunda her ne kadar sulh ceza hakimliğine itiraz yolu öngörülmüşse de muhatapların bu kararlardan haberdar olma usulü güvence altına alınmadığı için bu itiraz yolunun etkili bir hukuk yolu olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Ayrıca dayanak kanun hükmünde verilen erişim engelleme kararları yönünden herhangi bir süre de öngörülmemiştir. Yasa dışı maç yayınları yönünden getirilen düzenleme, bu yayınların sona ermesinden sonra da ve keyfi bir şekilde gibi sonsuza dek uygulanabilecektir.

Şeffaflıktan uzak bu sürecin sonucunda **Türkiye Futbol Federasyonu** tarafından 2022 içinde **22.585** alan adına ve aynı zamanda **14.984 farklı IP adresine** de erişim engellenmiştir. Özellikle IP adres engellemeleri yoğun veri kullanan uygulamalar için web sayfası yüklenmesini hızlandıran bir birbirine bağlı bazı içerik teslim ağı ("CDN") servislerine zarar vermeye başlamıştır.

Ekran Görüntüsü 132: Bunny CDN ve Mastodon dolaylı olarak erişime engellendi

129 Bkz. https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/Yasa-D%C4%B1s%C4%B1-Futbol-Yayinlarinin-Onlenmesi-Talimati.pdf

Örneğin, Federasyonun, **03.04.2022** tarih ve 168-4 sayılı kararı ile Spor Toto Süper Lig İttifak Holding Konyaspor - Göztepe A.Ş. ve Aytemiz Alanyaspor – Çaykur Rizespor müsabakalarının yasa dışı yayınlarının yer aldığı, 19'u CDN uzantılı adres olmak üzere 140 İnternet adresine erişim engellenmiştir. Erişime engellenen adresler arasında **Mastodon** sosyal medya platformu tarafından kullanılan CDN servisi Bunny CDN ve dolayısıyla Bunny CDN tarafından sağlanan IP adresleri ve Mastodon platformuna erişim için kullanılan 185.59.220.194 sayılı IP adresi de yer almıştır. Bu IP adreslerine uygulanan yaptırımdan dolayı, Türkiye'deki Mastodon kullanıcıları hesaplarına ulaşmakta zorluk yaşamıştır.

21.11.2022 tarihinde Yaman Akdeniz tarafından yapılan ve bu uygulamanın "dolaylı sansür niteliğinde" olduğu belirtilen itiraz ise Federasyon tarafından kabul edilmiş ve Bunny CDN servisine ait IP adresleri ve 185.59.220.194 sayılı IP adresi üzerindeki hukuka aykırı erişim engelleme uygulamasına son verilmiştir. Şeffaflıktan uzak ve özellikle IP adreslerinin sonsuza kadar erişime engellenmesine izin veren Yasa hem keyfiyete hem de belirsizliğe yol açmaktadır. Hakim onayı şartı aranmayan idari nitelikli kararlar ise orta ve uzun dönemde Mastodon örneğinde olduğu gibi daha ciddi teknik sorunlara yol açabilir ve İnternetin Türkiye'de kullanımına zarar verebilir.

BANT DARALTMA UYGULAMALARI

13.11.2022 tarihinde İstanbul Taksim'de bombalı bir saldırı meydana gelmiş, saldırıda altı kişi hayatını kaybetmiş, 81 kişi yaralanmıştır. Saldırının hemen sonrasında 6112 sayılı Kanun'un "Olağanüstü Dönemlerde Yayınlar" başlığını düzenleyen yedinci maddesi gerekçe gösterilerek yayın yasağı getirilmiştir. Yayın yasağı kararının uygulandığı sırada İnternet ve özellikle sosyal medya sitelerine erişimde de büyük bir güçlük yaşanmaya başlanmış ve **yaklaşık sekiz saat kadar süren** ve sosyal medya platformlarına erişimi yavaşlatarak, güçleştiren bant daraltma uygulaması yapılmıştır.

13.11.2022 tarihli bant daraltma uygulamasının hukuki dayanağını OHAL uygulamaları devam ederken 09.11.2016 tarihli 6757 sayılı Kanunun 22. maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşan 15.08.2016 tarihli 671 sayılı KHK ile 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun ("BTK") yetkisi ve idarî yaptırımlarla ilgili 60. maddesine eklenen 10. paragraf oluşturmaktadır.

> **MADDE 60 - Kurumun yetkisi ve idarî yaptırımlar**
> (10) (Ek: 15/8/2016-KHK-671/25 md.; Aynen kabul: 9/11/2016-6757/22 md.) **Anayasanın 22 nci maddesinde sayılan sebeplerden biri veya birkaçına bağlı olarak, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhurbaşkanlığı, alınması gereken tedbirleri belirler** ve uygulanmak üzere Kuruma bildirir. Kurum Başkanı, Cumhurbaşkanlığının gerekli gördüğü tedbirlere ilişkin **kararını derhal işletmecilere, erişim sağlayıcılara, veri merkezlerine ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirir**. Bu kararın gereği, **derhal ve kararın bildirilmesi anından itibaren en geç iki saat içinde yerine getirilir**. Bu karar, yirmidört saat içinde sulh ceza hâkiminin onayına sunulur. Hâkim kararını kırksekiz saat içinde açıklar, aksi halde karar kendiliğinden kalkar.

Bu madde kapsamında, Cumhurbaşkanlığı, Anayasanın 22. maddesi bağlamında millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık & genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak & özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak **gerekli gördüğü tedbirleri** alıp, BTK'ya bildirebilmektedir. BTK Başkanı da, Cumhurbaşkanlığı tedbirlerine ilişkin kararını derhal işletmecilere ve erişim sağlayıcılara bildirmekle yükümlü olup, Cumhurbaşkanlığı kararının gereği, kararın bildirilmesi anından itibaren **en geç iki saat içinde** karar işletmeciler ve erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilmektedir. Bant daraltma uygulaması da 13.11.2022 tarihinde bu şekilde yapılırken yaklaşık sekiz saat kadar süren bant daraltma uygulaması hakkında Cumhurbaşkanlığı kararının onaylanması için sulh ceza hakimliğine başvurulmamıştır. Şeffaflıktan uzak ve **keyfiyete** izin verecek şekilde alınan bu kararın metnine ulaşmak için 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında Cumhurbaşkanlığı ve BTK'ya yapılan başvurulardan sonuç alınamamış ve konu idari yargıya taşınmıştır. Bir başka deyişle, karar alan ve uygulayan idari kurumlar kamuoyunu yakından ilgilendiren bir müdahale hakkındaki detayları ve kararı saklamayı tercih etmişlerdir.

Ayrıca, Türk hukukunda bant daraltma uygulaması 5651 sayılı yasada sosyal medya platformları ile ilgili olarak öngörülmüş bir yaptırım olarak yer almakta ve sosyal medya platformları bu Yasa kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmezler ise İnternet trafiği bant genişlikleri %50-90 oranında daraltılabilmektedir.[130] Benzer şekilde Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında şebekeler üstü hizmet sağlayıcıları için de bant daraltma cezası öngörülmüştür.[131]

2022 İÇİNDE HAKKINDA YASAL İŞLEM YAPILAN SOSYAL MEDYA HESAPLARI

İçişleri Bakanlığı tarafından 2018 yılında haftalık olarak, 2019 yılından itibaren ise aylık olarak terör örgütü propagandası yapan, bu örgütleri öven, terör örgütleri ile iltisaklı olduğunu alenen beyan eden, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk eden, devlet büyüklerine hakaretlerde bulunan, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, nefret söylemleri içeren çok sayıda sosyal medya hesabı ile ilgili çalışmalar ve tespit edilen kişiler hakkında da yasal işlem yapıldığı düzenli olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

2018 yılı içinde haftalık olarak açıklanan verilere göre toplam **26.996 sosyal medya hesabı** incelenmiş ve **13.544 hesap** hakkında da yasal işlem yapıldığı İçişleri Bakanlığı tarafından açıklanmıştı. Fakat, İçişleri Bakanlığı tarafından 31.12.2018 tarihinde "**1 Ocak – 31 Aralık 2018 Yılı İçerisinde Yürütülen Operasyonlar**" başlıklı açıklamada bu rakamlar daha farklı açıklanmış ve "terör örgütü propagandası yapan, bu örgütleri öven, terör örgütleri ile iltisaklı olduğunu alenen beyan eden, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk eden, devlet büyüklerine hakaretlerde bulunan, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, nefret söylemleri içeren" **42.406 sosyal medya hesabı** ile ilgili çalışma yapıldığı ve tespit edilen **18.376 kişi hakkında yasal işlem yapıldığı** belirtilmiştir.[132]

130 5651 Sayılı Yasa, Ek Madde 4.
131 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 60(17).
132 Bkz. İçişleri Bakanlığı, 1 Ocak – 31 Aralık 2018 Yılı İçerisinde Yürütülen Operasyonlar, https://www.icisleri.gov.tr/1-ocak-31-aralik-2018-yili-icerisinde-yurutulen-operasyonlar

2019 içinde ise aylık olarak açıklanan verilere göre toplam **44.424 sosyal medya hesabı** incelenmiş ve **22.728 hesap** hakkında da yasal işlem yapılmıştır.[133] 2019 sonunda yapılan yıllık raporlama çalışmasında ise İçişleri Bakanlığı yine farklı rakamlar açıklamış ve 2019 yılı sonu itibarı ile terör örgütü propagandası yapan, bu örgütleri öven, terör örgütleri ile iltisaklı olduğunu alenen beyan eden, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk eden, devlet büyüklerine hakaretlerde bulunan, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, nefret söylemleri içeren **53.814 sosyal medya hesabı** ile ilgili çalışma yapıldığını, tespit edilen **24.224 kişi** hakkında yasal işlem yapıldığını belirtmiştir. Ekim 2019 içinde başlatılan **Barış Pınarı Harekâtı** ile ilgili olarak sosyal medya üzerinden terör propagandası yaptığı iddia edilen 1.297 hesabın tespit edildiği ve 452 kişinin gözaltına alındığı ve 78 kişinin de tutuklandığı ayrıca açıklanmıştır.[134]

2020 içinde ise aylık olarak açıklanan verilere göre toplam **75.292 sosyal medya hesabı** incelenmiş ve **32.390 hesap** hakkında da yasal işlem yapılmıştır. Bu yasal işlemlere istinaden 2.397 kişi gözaltına alınmış, 77 kişi ise tutuklanmıştır. Ayrıca 2020 yılında 340.212 dijital materyal incelenmiş ve 15.07.2016'dan 2020 sonuna kadar toplam 2.348.230 inceleme yapılmıştır.[135] İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 2020 Faaliyet Raporunda[136] da **sanal devriye** faaliyetleri kapsamında "sosyal medya alanında FETÖ/PDY, DAEŞ, PKK, devlet büyüklerine hakaret, uyuşturucu, çocuk istismarı, ödeme sistemleri, aşırı sol örgütler ve yasadışı bahis konularıyla ilgili 2020 yılında 61.897 suç konusu paylaşım yapılan sosyal medya hesabı hakkında çalışma yapıldığı belirtilmiş, 30.091 hesap kullanıcısının tespit edildiği ve işlem yapıldığı" belirtilmiştir. Ayrıca, 4.348 sosyal medya hesabı hakkında da 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında yasal işlem yapıldığı belirtilmiştir. Son olarak, İçişleri Bakanlığının 05.04.2020 tarihinde yaptığı açıklamaya göre Covid-19 salgını ile ilgili olarak Türkiye genelinde toplam 7.127 sosyal medya hesabı incelenmiş, Covid-19 salgını ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle 496 kişi gözaltına alınmış ve 10 kişi tutuklanmıştır.[137]

2021 içinde ise aylık ve yıllık açıklanan verilere göre ciddi artış gözlemlenmiştir. 2021 yılı içinde toplam **146.167 sosyal medya hesabı incelenmiş** ve **60.051 hesap hakkında yasal işlem** yapılmıştır.[138] İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan **2021 Faaliyet Raporu**'nda da **sanal devriye faaliyetleri kapsamında** "FETÖ/PDY, PKK/KCK, DAEŞ ve aşırı sol terör örgütleri başta olmak üzere; te-

---

133 2019 yılı için İçişleri Bakanlığı Şubat ve Aralık aylarını açıklamamış, bu iki ay için diğer 10 ayın ortalama rakamları bu çalışma kapsamında kullanılmıştır.

134 Basın Açıklaması: "Emniyet Genel Müdürümüz Sayın Mehmet Aktaş Başkanlığında Koordinasyon Toplantısı Düzenlendi," 30.10.2019, https://www.egm.gov.tr/emniyet-genel-mudurumuz-sayin-mehmet-aktas-baskanliginda-koordinasyon-toplantisi

135 Anadolu Ajansı, "İçişleri Bakanlığı Sözcüsü Çataklı: Boğaziçi'ndeki eylemlerde gözaltına alınan 17 kişiden 15'i Boğaziçi öğrencisi değil," 05.01.2021, https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/icisleri-bakanligi-sozcusu-catakli-bogazicindeki-eylemlerde-gozaltina-alinan-17-kisiden-15i-bogazici-ogrencisi-degil/2098548

136 Bkz. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 2020 Faaliyet Raporu, https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/strateji/Planlama/2020_IDARE_FAALIYET_RAPORU.pdf

137 TİHV, 2020 Türkiye'de İnsan hakları İhlalleri Raporu, 10.12.2020, https://tihv.org.tr/basin-aciklamalari/verilerle-2020-yilinda-turkiyede-insan-haklari-ihlalleri/

138 Anadolu Ajansı, "İçişleri Bakanlığı Sözcüsü Çataklı: 2021'de 1140 terörist etkisiz hale getirildi," 04.01.2022, https://www.aa.com.tr/tr/gundem/icisleri-bakanligi-sozcusu-catakli-2021de-1140-terorist-etkisiz-hale-getirildi/2464934

rör örgütü propagandası yapan, uyuşturucu satan veya özendiren, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk ederek alenen tahrik suçu işleyen, kadına şiddet, hayvana şiddet konuları olmak üzere, Cumhurbaşkanına hakaret eden, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılayan ve Atatürk aleyhine işlenen suçlar kapsamında olmak üzere; 2021 yılında toplam 106.808 sosyal medya hesabında çalışma yapılmış, 46.646 hesap kullanıcısı tespit" edildiği belirtilmektedir.[139]

Son olarak, **2022** içinde aylık ve yıllık açıklanan verilere göre ciddi artış devam etmiştir. 2022 yılı içinde toplam **188.689 sosyal medya hesabı incelenmiş** ve **78.837 hesap hakkında yasal işlem** yapıldığı belirtilmiştir. Bu soruşturmalara istinaden toplam **1.787** kişi gözaltına alınmıştır. Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı basın açıklamaları incelendiğinde, 2022 içinde başlatılan inceleme ve soruşturmalar kapsamında, "Yağ fiyatları" üzerinden provokatif ve dezenformasyon içeren paylaşımlarda bulunan hesaplar hakkında (Mart 2022), yurt dışından başta FETÖ ve diğer terör örgütleriyle iltisaklı olduğu değerlendirilen ve sosyal medya platformlarında Suriyeli sığınmacılar adı kullanılarak açılan "operasyon hesapları" ile halkı kin ve nefrete yönelten hesaplar hakkında (Nisan 2022), sosyal medya platformlarında provokatif görüntüler ile kendilerini "Afgan, Pakistanlı" hesaplar gibi göstererek dezenformasyon içerikli paylaşımlar yapanlar hakkında (Mayıs 2022), 21.06.2022 tarihinde Muğla ili Marmaris ilçesinde meydana gelen orman yangını ile ilgili sosyal medya platformları üzerinden paylaşımlar yapan ve "halkın bir kesimini diğer bir kesimi aleyhine düşmanlığa ve/veya kin beslemeye alenen tahrik eden, halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla içerik üreten" hesaplar hakkında (Haziran 2022), 06.07.2022 tarihinde Konya Şehir Hastanesi'nde Kardiyoloji Uzmanı Dr. Ekrem Karakaya'nın öldürülmesi olayına istinaden sağlık çalışanlarının ve hastanelerin yeterince korunmadığı, sağlıkta şiddet olaylarına ilişkin yasaların yetersiz olduğuna dair söylemleri dolaşıma sokarak dezenformasyon faaliyetlerinin yürütülmeye çalışıldığı ve bu bağlamda "halkın bir kesimini diğer bir kesimi aleyhine düşmanlığa ve/veya kin beslemeye alenen tahrik eden, halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla içerik üreten" hesaplar hakkında (Temmuz 2022), 26.09.2022 tarihinde Mersin/Mezitli'de Polisevine yönelik düzenlenen terör saldırısına ilişkin sosyal medya platformlarında halkın sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden ve provokatif içerikli paylaşımlarda bulunduğu değerlendirilen hesaplar hakkında (Eylül 2022), 14.10.2022 tarihinde Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessese Müdürlüğü'ne bağlı bir maden ocağında meydana gelen patlamaya ilişkin sosyal medya platformlarında vatandaşları kin, nefret ve düşmanlığa alenen tahrik eden ve provokatif içerikli paylaşımlarda bulunduğu değerlendirilen hesaplar hakkında (Ekim 2022), 13.11.2022 tarihinde İstanbul/Beyoğlu'nda meydana gelen terör saldırısına yönelik sosyal medya platformlarında, vatandaşlar arasında korku ve panik yaratmak amacı barındıran, vatandaşları kin, nefret ve düşmanlığa alenen tahrik eden provokatif içerikli paylaşımlarda bulunduğu değerlendirilen hesaplar hakkında (Kasım 2022), 16.12.2022 tarihinde Diyarbakır - Mardin karayolunda, polis çevik kuvvet aracına yönelik bombalı

139 Bkz. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 2021 Faaliyet Raporu, https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/strateji/Planlama/2021_IDARE_FAALIYET_RAPORU.pdf

saldırı olayına ilişkin sosyal medya platformlarında vatandaşlar arasında korku ve panik yaratmak amacı barındıran, vatandaşları kin, nefret ve düşmanlığa alenen tahrik eden ve provokatif içerikli paylaşımlarda bulunduğu değerlendirilen hesaplar hakkında (Aralık 2022) incelemeler yapılmış ve soruşturmalar başlatılmıştır.

Şekil 27: İçişleri Bakanlığı Sosyal Medya Soruşturma & Adli İşlem Verileri: 2022

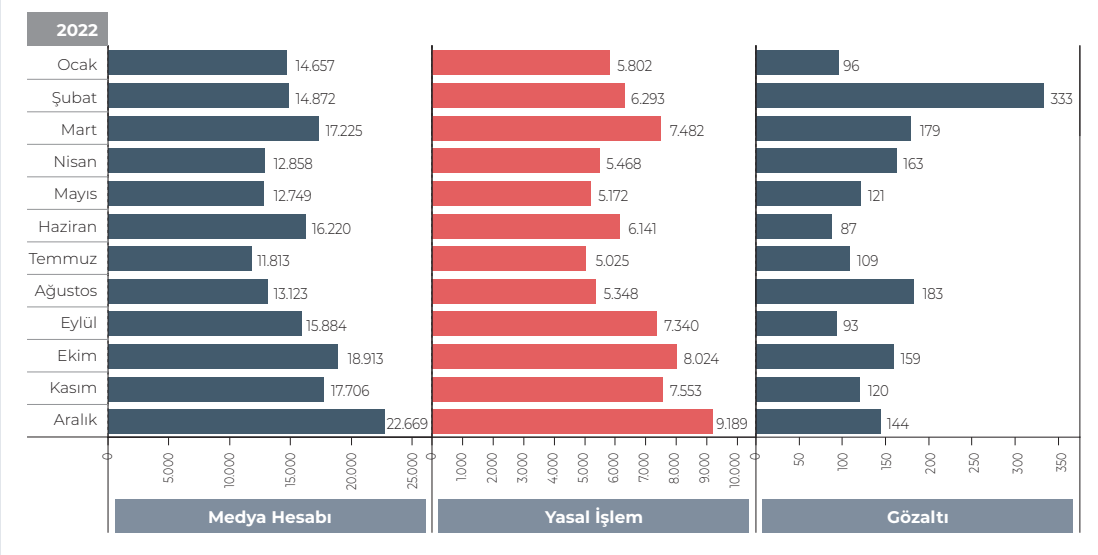

Şekil 28: İçişleri Bakanlığı Sosyal Medya İnceleme Verileri (2018-2022)

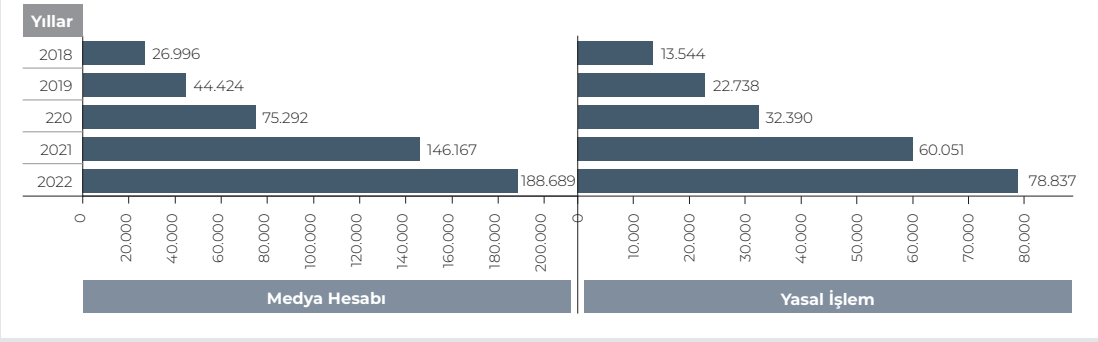

2018-2020 yıllarının toplamında 146.712 sosyal medya hesabı incelenirken 2021'de incelenen toplam 146.167 hesapla birlikte bu sayı 2021 sonu itibarı ile 292.879'a ulaşmıştır. Dolayısıyla, 2021 içinde 2018-2020 toplamı kadar sosyal medya hesabı incelenmiş ve 2021 sonu itibarı ile 128.723 hesap hakkında yasal işlem yapılmıştır. 2022 sonu itibarıyla incelenen toplam hesap sayısı **481.568**'e, hakkında yasal işlem yapılan hesap sayısı ise **207.560**'a ulaşmıştır. 2021-2022 senelerinde ise toplam **3.698** kişi bu soruşturmalara istinaden gözaltına alınmıştır. Bu yasal işlemlerin sonucunda ortaya çıkan gözaltı ve tutuklama kararları veya yargılamalar hakkında ise herhangi bir veri 2018-2020 yılları hakkında kamuoyu ile paylaşılmamıştır. Sonuç olarak 2022 yılı içindeki sosyal medya hesabı inceleme ve soruşturma sayıları önceki yıllara göre dikkat çekici şekilde artmaya devam etmiştir.

SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

İfade Özgürlüğü Derneği tarafından hazırlanan 2022 EngelliWeb raporu kapsamında Türkiye'den 2022 yılı sonu itibarıyla **712.558 web sitesi ve alan adına** erişimin engellendiği tespit edilmiştir. Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere EngelliWeb çalışması kapsamında **2007** yılı içinde **40**, **2008** yılı içinde **1.017**, **2009** yılı içinde **5.150**, **2010** yılı içinde **1.733**, **2011** yılı içinde **7.493**, **2012** yılında **8.701**, **2013** yılı içinde **19.732**, **2014** yılı içinde **38.441**, **2015** yılı içinde **34.944**, **2016** yılı içinde **44.960**, **2017** yılı içinde **90.056**, **2018** yılı içinde **94.601, 2019** yılı içinde **61.383, 2020** yılı içinde **58.872**, **2021** yılı içinde **107.714** ve **2022** yılı içinde **137.717** web sitesi ve alan adının erişime engellendiği tespit edilmiştir.

Türkiye'den 2022 yılı sonu itibarıyla erişime engellenen **712.558** web sitesi ve alan adı **814** farklı kurum ve hakimlikler tarafından verilen toplam **616.239** farklı karar ile bu raporda detaylandırılan hüküm ve yetkilere istinaden erişime engellenmiştir. 2022 sonu itibarı ile Türkiye'den erişime engellen web sitelerinin **129.164** tanesi kapatılana kadar TİB, **496.476** tanesi TİB kapandıktan sonra **BTK Başkanı** tarafından olmak üzere **625.640 tanesi idari tedbir kararları ile 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında** erişime engellenmiştir. **43.938 alan adı ve web sitesine de yargı** (sulh ceza hakimlikleri, savcılıklar ve mahkemeler) tarafından erişim engellenmiştir. Ayrıca, genel toplamda **22.585** alan adı Türkiye Futbol Federasyonu tarafından, **10.202** alan adı Sağlık Bakanlığı tarafından, **6.159** alan adı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, **1.481** alan adı Spor Toto Başkanlığı tarafından, **971** alan adı Milli Piyango tarafından, **826** alan adı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı tarafından (Tarım ve Orman Bakanlığı), **306** alan adı Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, **220** alan adı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından, **101** alan adı Türkiye Jokey Kulübü tarafından, **69** alan adı icra müdürlükleri tarafından, **34** alan adı Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından, **14** alan adı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından, **5**'er alan adı de Yüksek Seçim Kurulu ("YSK") ve Maliye Bakanlığı tarafından ve **2** alan adı da Reklam Kurulu tarafından erişime engellenmiştir.

Bir diğer taraftan EngelliWeb projesi kapsamında bugüne kadar 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında erişime engellenen toplam **35.023** haber adresi (**URL**) ve haber siteleri tarafından silinen veya kaldırılan **29.253** haber adresi (**URL**) tespit

Şekil 29: 2006-2022: Yıllara Göre Toplam Erişime Engellenen Web Siteleri Sayıları

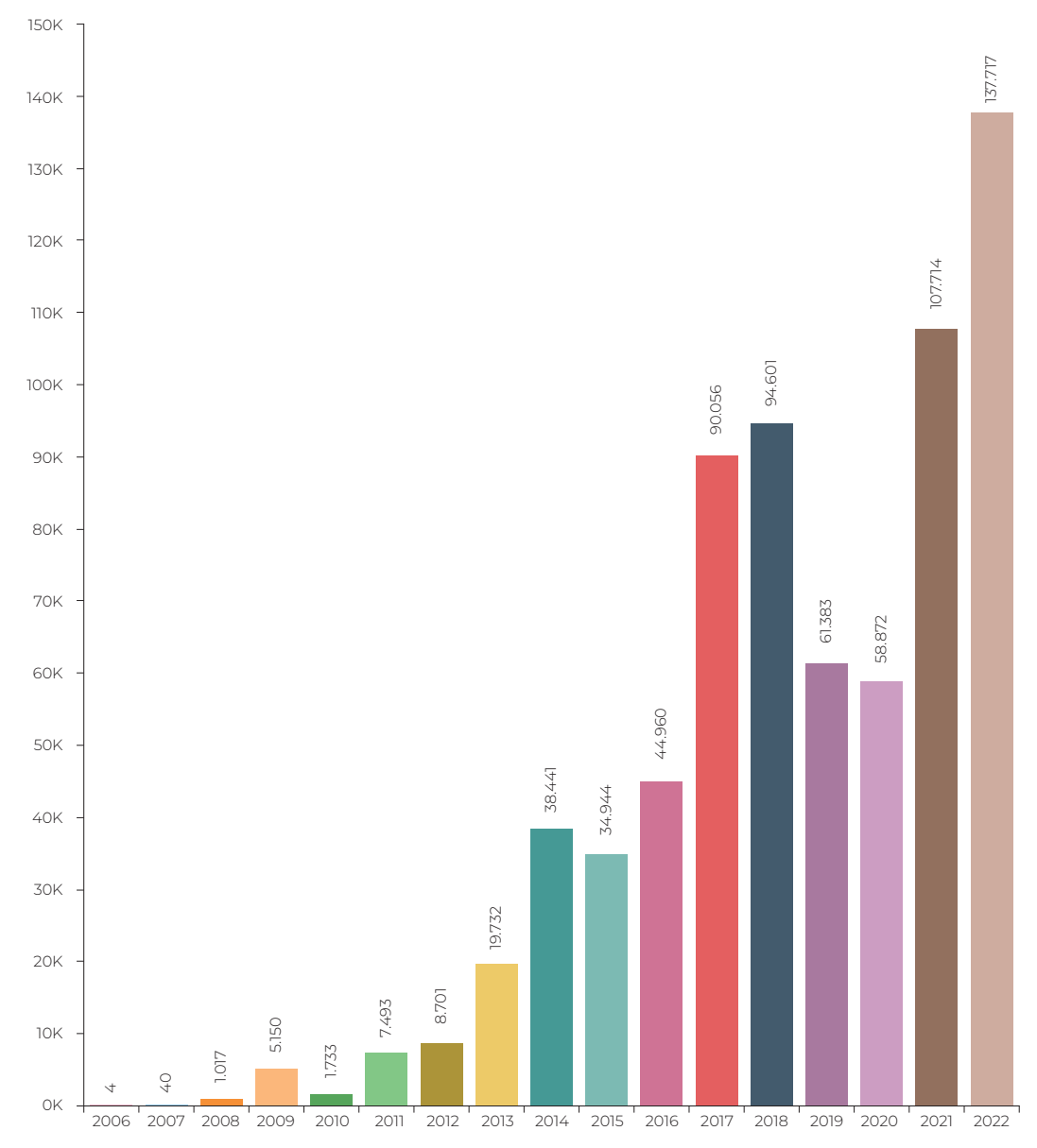

edilmiştir. Bu haberler **543** farklı **sulh ceza hakimliği** tarafından verilen **6.509** farklı **kararla** erişime engellenmiştir. Yıllık bazda **6.528** erişime engellenen toplam haberle **2022** birinci sırada yer alırken, **2022** aynı zamanda **5.388** toplam haberle en çok haber silinen veya çıkarılan yıl olmuştur. 2022 içinde de gitgide artan "kişilik hakları ihlalleri" kararları sonucu yayınlanmasında kamu yararı bulunan toplam **6.528** haber erişime engellenirken, **5388 haber** yayından çıkarılmış ve sansürlenmiştir. **270 farklı sulh ceza hakimliği** tarafından verilen toplam **954 farklı kararın** önemli bir kısmı önceki

Şekil 30: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2014-2022)

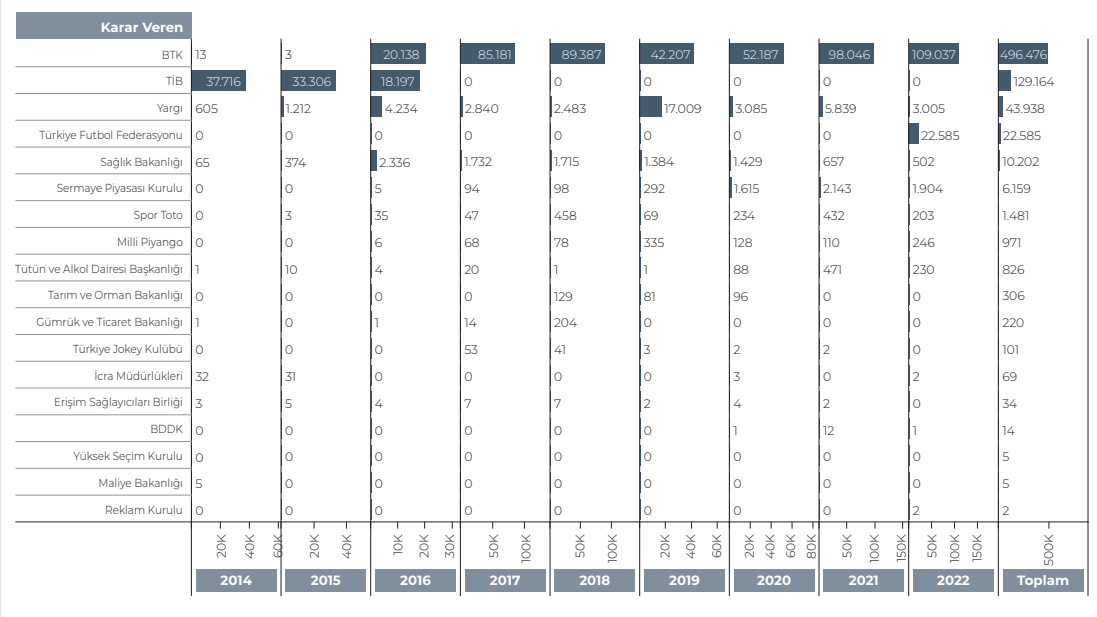

Karar Veren	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Toplam
BTK	13	3	20.138	85.181	89.387	42.207	52.187	98.046	109.037	496.476
TİB	37.716	33.306	18.197	0	0	0	0	0	0	129.164
Yargı	605	1.212	4.234	2.840	2.483	17.009	3.085	5.839	3.005	43.938
Türkiye Futbol Federasyonu	0	0	0	0	0	0	0	0	22.585	22.585
Sağlık Bakanlığı	65	374	2.336	1.732	1.715	1.384	1.429	657	502	10.202
Sermaye Piyasası Kurulu	0	0	5	94	98	292	1.615	2.143	1.904	6.159
Spor Toto	0	3	35	47	458	69	234	432	203	1.481
Milli Piyango	0	0	6	68	78	335	128	110	246	971
Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı	1	10	4	20	1	1	88	471	230	826
Tarım ve Orman Bakanlığı	0	0	0	0	129	81	96	0	0	306
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	1	0	1	14	204	0	0	0	0	220
Türkiye Jokey Kulübü	0	0	0	53	41	3	2	2	0	101
İcra Müdürlükleri	32	31	0	0	0	0	3	0	2	69
Erişim Sağlayıcıları Birliği	3	5	4	7	7	2	4	2	0	34
BDDK	0	0	0	0	0	0	1	12	1	14
Yüksek Seçim Kurulu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Maliye Bakanlığı	5	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Reklam Kurulu	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2

senelerde olduğu gibi üst düzey kamu şahsiyetleri, bazı kamu kurumları ve hükümete yakın şirketlerin talepleri sonucu verilmiştir. Sulh ceza hakimlikleri ifade ve basın özgürlüğünü, kamunun haber ve bilgi edinme hakkını, kamu yararını hiçe sayarken üst düzey kamu şahsiyetlerinin incinen itibar, onur ve haysiyetlerinin adeta **bekçiliğini** yapmaya devam etmiştir. Bu kararlarla sadece kamuoyunu yakından ilgilendiren siyasi nitelikli haberler değil aynı zamanda arşiv değeri bulunan eski tarihli haberlerin de İnternet ve basın arşivlerinden kaldırılması ve yok edilmesinin söz konusu olduğunu 2021 raporumuzda da dile getirmiştik. Hatta, arşivlerle ilgili sorunun boyutlarını İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayınlanan *Hafızamız Siliniyor: İnternet Sansürlerinin Unutulma Hakkı Boyutu*[140] başlıklı raporda detaylı bir şekilde ortaya koymuş, sulh ceza hakimlikleri eliyle verilen kararların **çevrimiçi arşivlere** ciddi zarar verdiğini belirtmiştik. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin de belirttiği gibi kamu ilgisi geçmişe yönelik de olabilir ve **İnternet arşivleri** de Sözleşme'nin 10. Maddesi kapsamında korunmaktadır.[141] Türkiye'de ise çevrimiçi arşivler sürekli baskı ve tehlike altındadır. Rakamsal analizin gösterdiği üzere, 2022 yılı İnternet haber sitelerinde yayınlanan haberlerin en fazla baskı altında olduğu, en çok haberin erişime engellendiği ve en çok haberin yayından ve arşivlerden çıkartıldığı yıl olmuştur.

Dolayısıyla, 2018-2021 raporlarımızda ortaya çıkan vahim tablo 2022'de de artarak devam ederken, özellikle 2020 yılı içinde yapılan yasal değişikliklerin etkisi 2021 ve 2022 yıllarında görülmeye başlanmış ve haber siteleri tarafından daha çok içeriğin ya-

140 İfade Özgürlüğü Derneği, Hafızamız Siliniyor: İnternet Sansürlerinin Unutulma Hakkı Boyutu, Eylül 2022, ISBN: 978-605-69446-6-6, https://ifade.org.tr/reports/UnutulmamaHakki_2021.pdf

141 *Fuchsmann/Almanya,* no. 71233/13, 19.10.2017, §§ 37-39. Ayrıca bkz. *Times Newspapers/Birleşik Krallık (nos. 1 and 2)*, nos. 3002/03 ve 23676/03, § 45, ECHR 2009.

yından kaldırıldığı tespit edilmiştir. Hatta, kaldırılan ve yok edilen haberlerle birlikte sansürün daha efektif bir şekilde uygulanmaya başladığı görülmekte ve hissedilmektedir. Hatta kamuoyunu yakından ilgilendiren bazı haber ve içeriklerin yayınlandıkları aynı gün erişime engellendiği veya aynı gün içinde kaldırıldığı da görülmektedir.

Örneğin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun YSK üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla hapis cezası veren hakim Mehdi Komşul hakkında Cumhuriyet ve Gazete Duvar gibi haber sitelerinde 16.12.2022 tarihinde yayınlanan haberler, **aynı gün içinde** "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **16.12.2022** tarih ve 2022/11313 sayılı kararıyla erişime engellendi.

Ekran Görüntüsü 133: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Benzer şekilde, Cumhuriyet yazarı Barış Pehlivan'ın, bir iş insanının aralarında uyuşturucu kaçakçısı, Yargıtay üyesi, eski istihbaratçının da olduğu şüpheliler hakkında şikâyette bulunduğunu aktardığı "*Mide bulandıran öykü*" başlıklı ve 30.11.2022 tarihinde yayınlanan köşe yazısı, **aynı gün içinde** "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **30.11.2022** tarih ve 2022/6664 sayılı kararıyla erişime engellendi.

Ekran Görüntüsü 134: Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen köşe yazısı

Eski TÜRGEV Başkanı Ahmet Ergün'ün, eski TCDD Genel Müdürü Süleyman Karaman'a rüşvet verdiğini iddia 01.11.2022 tarihli haberler de **aynı gün içinde** "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin 01.11.2022 tarih ve 2022/8983 sayılı kararıyla erişime engellendi.

Ekran Görüntüsü 135: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile TBMM Başkanı Mustafa Şentop arasında gerilim olduğu ve bu gerilimin Jandarma Genel Komutanlığı 2022 yılı atama ve terfi kararlarına da yansıdığı iddiasını içeren Seyhan Avşar'ın HalkTV'de 16.08.2022 tarihinde yayınlanan haberi de **aynı gün içinde** "kişilik hakları ihlali" gerekçesiyle, Samsun 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 16.08.2022 tarih ve 2022/3852 sayılı kararı ile erişime engellendi.

Ekran Görüntüsü 136: Samsun 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber

Örnekler çoğaltılabilir, fakat "kişilik hakları ihlali" iddiasıyla yapılan taleplerin sadece 2022 yılı içinde sayısı artmamış, aynı zamanda talepler jet hızında yapılmaya başlamış ve dolayısıyla, haber sitelerinde yayınlanan haber ve köşe yazılarına anında

müdahaleler başlamıştır. Sulh ceza hakimliklerinden gönderilen kararlara haber siteleri çoğunlukla uyarken, taze haber ve yazılar da anında basın arşivlerinden çıkartılmaya başlanmıştır. Birçok karbon kopya kararda talep edenlerin hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği açıklanmazken, birçok kararda talep edenle talebe konu haber ve içerikler hakkında da herhangi bir bağlantı kurulmamıştır. Örneğin, Havrita web sitesinin erişime engellenmesine karar verilirken, Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, Pati Koruyucuları Hayvanları Koruma Derneği'nin kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği açıklanmamıştır. Hatta kararda herhangi bir kişilik hakkının ne şekilde ihlal edildiği de açıklanmamıştır. Benzer şekilde, Konya'daki barınaktaki köpek ölümleriyle ilgili haber ve içeriklere erişim engeli kararı verilirken, Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği de açıklanmamıştır.

Aslında keyfiliğe izin veren tüm bu sorunların **ana sorumlusu** 5651 sayılı Yasanın kişilik hakları ihlalini düzenleyen 9. maddesiyle ilgili "**yapısal sorunlar**" tespit etmesine rağmen, aynı hükümle ilgili itiraz yoluyla önünde bekleyen iptal taleplerini ve aynı zamanda Keskin kalem ve Diğerleri pilot kararının gereğini yerine getirmeyen **Anayasa Mahkemesi**'dir. Sadece 9. madde kapsamında değil, aynı zamanda 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi kapsamında da yüzlerce karar her sene sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmeye devam ederken, Anayasa Mahkemesi 2021 ve 2022 yıllarında 561 sayılı Kanun'un 8/A maddesi ile ilgili herhangi bir karar vermemiş, 2021 yılında sadece Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri başvurusuyla ilgili kararını vermiş, 2022 yılını ise tamamen boş geçmiştir. Hatta 2022 raporumuzun sonuçlandığı Temmuz 2023 itibarıyla da Anayasa Mahkemesi ne 8/A maddesiyle ilgili önünde uzun yıllardır bekleyen başvuruları karara bağlamış, ne de 9. maddeyle ilgili pilot kararının gereğini yerine getirmiştir. Kaldı ki 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi bağlamında yapılan başvuruları Eylül 2020'den beri karara bağlamadığı gibi, bu madde kapsamındaki sulh ceza hakimliği kararlarının Anayasa Mahkemesinin içtihadını ve ilkesel yaklaşımını tamamen göz ardı etmesine rağmen, pilot karar uygulamasına halen gidilmemiş ve bu maddeyle ilgili yapısal sorunlar da tespit edilmemiştir.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesi nezdinde sayısı artan yeni başvurularla birlikte 2015'ten bu yana karara bağlanmamış ve artık raflarda tozlanmaya başlamış başvuruların sayısı da artık dikkat çekmektedir. Daha önceki raporlarımızda da belirttiğimiz üzere İnternet gibi hayati nitelikteki bir iletişim mecrasına yapılan ve ancak sansür olarak tanımlanabilecek müdahalelerle ilgili başvuruların daha hızlı bir şekilde değerlendirilmesinin mümkün kılınması gerekirken Anayasa Mahkemesi tarafından çok gecikmeli olarak verilen kararlar erişim engelleme ve içerik çıkarma kararlarını veren sulh ceza hakimlikleri tarafından hiçe sayılmakta ve erişim engelleme ve içerik çıkarma kararları, Anayasa Mahkemesi hiç karar vermemiş veya yokmuş gibi verilmeye devam etmektedir. EngelliWeb raporlarımızda her yıl Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık kararının sulh ceza hakimlikleri tarafından keyfi bir şekilde uygulanmadığı istatistiki verilerle ortaya koyulmaktadır. 2022 raporunda da Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık ve Keskin Kalem ve Diğerleri kararlarında belirtilen ilkelerin sulh ceza hakimlikleri tarafından uygulanmadığı tespit edilmiştir. Bu durumun tesadüfi olmadığını daha önceki raporlarımızda da defalarca dile getirdik.

Daha önceki raporlarımızda da belirttiğimiz üzere, ilk bakışta ihlal olup olmadığı-

nı inceleme yükümlülüğünü öngörmeyen 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinin; maddi anlamda kanun niteliğini taşımadığı, Anayasanın 13. maddesinde **şart koşulan kalitede olmadığı açıktır**. Bu hali ile de kural bir yasada bulunması gereken belirlilik, öngörülebilirlik ve keyfi müdahalelere karşı güvence teşkil etme niteliklerine de sahip değildir. Anayasa Mahkemesi bu durumu tespit etmekte ve pilot karar uygulaması yoluna gitmekte çok geç kalmıştır. Pilot kararın yayınlanması da bu sorunları ortadan kaldırmamıştır.

Anayasa Mahkemesi sadece Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri pilot kararının gereğini yerine getirmekten imtina etmemiş, aynı zamanda 5651 sayılı Yasanın 9. maddesiyle ilgili norm denetimi yapmaktan da imtina etmeye devam etmektedir. 2022 raporumuzda da açıklandığı üzere CHP tarafından yapılan itiraz başvurusu Eylül 2020'den beri beklemektedir (E. 2020/76 sayılı dava). Tavşanlı Sulh Ceza Hakimliği'nin (E. 2022/41) itiraz başvurusu da 21.04.2022 tarihinde Genel Gündemine alınmış ve CHP'nin itiraz başvurusu ile birleştirildikten sonra bir türlü bu iki dosyanın esastan incelemesi gerçekleştirilmemiştir. Dolayısıyla, **sorunları çözmekten ziyade**, Anayasa Mahkemesi de 5651 sayılı Kanun'un uygulanması ile ilgili sorun ve problemlerin bir parçası haline gelmiş, ara sıra verdiği ihlal kararlarına rağmen uygulanmayan içtihadı ile etkisiz hale gelmiştir. Bu durum, pilot karara rağmen 2022 yılında da artarak devam etmiş ve 2022 yılı içinde **543** farklı sulh ceza hakimliği tarafından **6.509** farklı 9. madde kararı verilmiştir. Daha da vahimi, 2022 yılı, **6.528** erişime engellenen haberle 5651 sayılı Yasanın 9. maddesinin yürürlüğe girdiği 2014'ten bu yana yıllık bazda birinci sırada yer alırken, 2022 aynı zamanda, toplam **5.388** haberle en çok haber silinen veya çıkarılan yıl olmuştur.

Sonuç olarak, 5651 sayılı Yasa ile yaşamaya başladığımız 17. yıla yaklaşırken, devlet İnternetle mücadele konusunda önemli yol kat etmiş, özellikle 2020 değişiklikleri sonrasında "sansür" etkili olmaya başlamış, özellikle "kişilik hakları ihlali" iddiasıyla verilen sulh ceza hakimlikleri kararlarına uyum yüzdeleri artmış, binlerce haber ve içerik yayından kaldırılmaya başlanmıştır. Böylece, İnternet arşivleri genel olarak kamuyu yakından ilgilendiren ve kamuda yolsuzluk, taciz ve cinsel saldırı ve kadın cinayetleri haberlerinden arındırılmaya başlanmıştır. Bir başka deyişle, 2022 raporumuzda da örneklerle gösterdiğimiz gibi "**gerçeğin haber yapılması**" sulh ceza hakimlikleri tarafından engellenmektedir. Anayasa Mahkemesi ise, ağır ifade ve basın özgürlüğü ihlalleri karşısında sulh ceza hakimliklerinin gölgesinde çaresiz bir şekilde **karanlığa gömülmüş**, **tamamen etkisiz bir iç hukuk yolu** mekanizmasına dönüşmüştür. Kontrolü ise tamamen sulh ceza hakimliklerinin eline bırakmıştır. Hukuk sistemi tamamen alt üst olurken, sulh ceza hakimliklerinin kontrolü altındaki yapıda, istisnasız tüm üst düzey kamu şahsiyetlerinin kişilik hakları ihlal edilmiş, lekelenmemeleri sağlanmıştır. Dolayısıyla, mevcut yapıda herhangi bir ölçü kalmamış, yüksek yargı, sulh ceza hakimliklerine mağlup düşmüştür.

İfade Özgürlüğü Derneğinin EngelliWeb belgeleme çalışması gelecek yıllarda da tüm zorluklara rağmen devam edecektir. Bu zorlukların detayları 2023 raporumuza konu olacakken, hiç de şaşırtıcı olmamakla birlikte Mart 2023 içinde önce Derneğimizin web sitesinde yer alan EngelliWeb bölümü[142] ve bu bölümde yer alan 500'den faz-

142 Bkz. https://ifade.org.tr/engelliweb/

Ekran Görüntüsü 137: Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen EngelliWeb sitesi

Ekran Görüntüsü 138: Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen 2021 EngelliWeb Raporu

la duyuru Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiş,[143] Mayıs 2023 içinde ise İfade Özgürlüğü Derneği'nin *Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibar, Onur ve Haysiyet Yılı* başlıklı EngelliWeb 2021 raporunun tamamı Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından gerekçesiz bir kararla erişime engellenmiştir.[144] Sansürün verdiği kalıcı zararları ifşa etme, belgeleme ve arşivleme gayretimiz ve çalışmalarımız da baltalanmaya başlamış ve zorlaşmış olmasına rağmen devam edecektir.

143 Rize Sulh Ceza Hakimliği, 20.03.2023 tarih ve 2023/1003 sayılı kararı. Bkz. 20.03.2023 tarihli İFÖD duyurusu, https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-erisime-engellendi/

144 Şile Sulh Ceza Hakimliği, 18.03.2023 tarih ve 2023/272 sayılı karar. Bkz. https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-2021-raporu-erisime-engellendi/

2018-2021 EngelliWeb raporlarının devamı niteliğindeki 2022 EngelliWeb raporunun başlığı **Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Anayasa Mahkemesi** şeklinde belirlenirken, raporda da görüleceği üzere önceki yıllarda olduğu gibi "kişilik hakları ihlalleri" kararları sonucu yayınlanmasında kamu yararı bulunan binlerce haber ve içerik erişime engellenmiş, yayından çıkartılmış, sansürlenmiş ve arşivlerden silinerek yok edilmiştir. Tematik olarak 2022 raporunda Anayasa Mahkemesi kararlarının etkisiz kaldığı, 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi bağlamında yapılan başvuruları Eylül 2020'den beri karara bağlamadığı, bu madde kapsamındaki sulh ceza hakimliği kararlarının Anayasa Mahkemesinin içtihadını ve ilkesel yaklaşımını tamamen göz ardı etmesine rağmen, pilot karar uygulamasına gidilmediği ve yapısal sorunların tespit edilmediği açıklanacaktır. Daha da vahimi, 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi ile ilgili Ekim 2021 içinde "yapısal sorunlar" tespit etmesine rağmen, Anayasa Mahkemesinin kendi "pilot kararını" uygulamadığı ve 2022 içinde herhangi bir 9. Madde başvurusunu karara bağlamayarak, devam eden sorunların bir parçası olduğu ve etkisiz bir iç hukuk yoluna dönüştüğü de 2022 raporunda detaylandırılacaktır.

2022 raporunda detaylı olarak gözlemleneceği üzere İnternet ile ilgili erişim engelleme ve içeriklerin çıkarılması ve kaldırılması uygulamaları önceki yıllarda olduğu gibi son sürat devam etmiştir. Temmuz 2020 içinde yapılan değişiklikler ve özellikle 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine eklenen "içeriğin çıkarılması" yaptırımı 2022 içinde de sıklıkla kullanılmış ve sulh ceza hakimlikleri erişim engellemesi yaptırımının yanı sıra haber ve içeriklerin yayından çıkartılması yaptırımını uygulamaya devam etmiştir. Türkiye'den günlük erişimi bir milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıları Türkiye'deki yasal temsilciliklerini de 2021 içinde oluşturmuş, fakat Ekim 2022 içinde TBMM'den geçen 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yasal sorumlulukları sıkılaştırılmış ve genişletilmiştir.

Tüm bu değerlendirmelerle birlikte EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında sayısal olarak tespit edilen erişimi Türkiye'den engelli web siteleri ve alan adları ile erişimi engellenen ve/veya içeriğin çıkarılmasına karar verilen haber içerikleri, sosyal medya hesap ve içeriklerinde ciddi artışlar gözlenmeye 2022 içinde de devam edilmiştir. Bu kapsamda 2022 sonu itibarı ile Türkiye'den erişime engellenen web sitelerinin sayısı 712.558'e ulaşmıştır.

Bu raporu yayınlarken amacımız, **sansürün verdiği kalıcı zararın toplumsal hafızadan tamamen silinmemesini sağlamak** ve daha önceki raporlarda olduğu gibi sansürün boyutunu örneklerle belgelemektir. İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb raporlarını yıllık bazda yayınlamaya devam edecektir. Güncel erişim engelleme haberlerine ulaşmak için Twitter platformu üzerinden @engelliweb hesabımızı ve Derneğin web sitesini (https://ifade.org.tr) takip edebilirsiniz.

ISBN
978-625-99747-2-9

9 786259 974729

ifade.org.tr

İFAD
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ DERNEĞİ